ו"ב חשון תשמ"א, 22.10.80 מיספר 2251 76 עמודים המחיר: 9 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

המישטרה שאלה את גנדי על שיחות־טלפון שלו עם חשודי הרצח הכפול

שאלות לאלוף

רחבעם זאבי

טוב-לי

כל נגיסה עושה לי טוב

חדש מ-עלית

טוב לי עם עלית

חטיף קרמל עם אגוזים מצופה שוקולד

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שגיב • עורכת כיתוב: לילית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפייר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„חדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קיצין מן החוץ

המישטרה התעוררה לחיים חדשים. כך זה נראה.

בעת ובעונה אחת הצטיינה המישטרה בשלוש חקירות חשובות ביותר. עוד מוקדם לאמר שהיא „נחלה שלוש הצלחות" — כי הצלחתה של חקירה מישטרתית נקבעת רק בשעה שהשופטים מרשיעים את האנשים אשר המישטרה חקרה את מעשיהם. חלילה לנו להרשיע איש לפני שהשופטים עשו זאת.

אך אי־אפשר שלא לציין כי בשלוש הפרשות הגדולות — פרשת השר אהרון אבו־חצירא, פרשת הפיצוצים ביפו ופרשת הרצח הכפול של עמוס אוריון וחברו — גילתה המישטרה תושיה, דבקות־במשימה וכישרון שחסרו לה, לדעת רבים, במשך תקופה ארוכה.

מתחנו בשבועון זה ביקורת קטלנית על המישטרה בשנים האחרונות. נאלצנו ל־ציין את טיפולה הכושל בפרשה הסרא־גית של חטיפת הילד אורון ירדן, ואת חוסר־יכולתה לפענח שורה ארוכה של מיקרי־רצח.

מי שמותח ביקורת כשיש למתוח בי־קורת, חייב גם לציין לשבח כאשר יש לציין לשבח. אנחנו עושים זאת ברצון.

לא שחיתות, לא מכות

שבועון זה היה תמיד מעורב בעניני המישטרה. אפשר לאמר כי יחסנו אל המישטרה היה תמיד דו־ערכי, כשם ש־תפקידנו כלפי המישטרה הוא כפול: ל־דרבן אותה ולפקח עליה.

עיתון חופשי הוא כלב־השמירה של ה־דמוקרטיה. הוא חייב לפקח על המישטרה בשבע עיניים. זהו פיקוח צמוד, המתנהל במישורים שונים.

לפיקוח זה יש כמה מטרות שונות:

● **למנוע את חדירתה של שחי־תות למישטרה.** חטא זה רובץ תמיד לפתח המישטרה — כל מישטרה, כי בידי המישטרה מסור שילטון עצום, הנוגע ל־חייו של כל אזרח. די בכניעה הקטנה ביותר לפיתויים, כדי לפרוץ פירצה ה־מתרחבת מעצמה במהירות.

יש מישטרות מושחתות רבות בעולם — גם במדינות דמוקרטיות ונאורות. בכמה איזורים בארצות־הברית השחיתות של המישטרה היא שם־דבר. יש מקומות ש־בהם מקובל, שנהג הנתפס בקלקלתו מגיש לשוטר את רשיון־הנהיגה שלו, ובתוכו שטר־כסף מקופל — הסכום קבוע ומקובל.

במיסגרת פיקוח זה ניהל העולם הזה לפני 25 שנים את המערכה הגדולה ל־טיהור המישטרה, שבעיקבותיה נאלצה ה־ממשלה להחליף את כל צמרת המישטרה דאז. לא עשינו זאת „כדי להילחם ב־מישטרה", אלא מתוך דאגה כנה לשלומה.

● **למנוע מן המישטרה את ה־שימוש בשיטות אלימות.** איננו רו־צים בארץ זו במישטרה המענה אסירים ועצירים, המכה חשודים כדי לסחוט מהם הודאה, המקיימת בבתי־המעצר שלה תנ־אים כה בלתי־אנושיים, עד שכל עציר שאינו פושע קשות נשבר ביגללם.

במיסגרת המאבק הזה פיתחנו לא פעם כתבות מחרידות, ובהן האשמות קשות ביותר כלפי המישטרה.

חוששני שלא הצלחנו במאבק זה. ב־שנים האחרונות חלה ירידה תלולה במוסר המישטרה, והתרבו הסימנים לכך שבתחנות רבות — אם לא בכולן — שיטת המכות הפכה עניין שבשיגרה.

יש אומרים כי זוהי התוצאה הבלתי־נמנעת של פעולת המישטרה בשטחים ה־מוחזקים. הכיבוש משחית, והוא משחית במייוחד את המישטרה. מי שמתרגל ל־בעצמה את החוק, בה בשעה שהיא דואגת לכך שמפירי־החוק יבואו על עונשם.

זה קשה? אכן, זה קשה.

תפקידו של השוטר הוא כפוי־טובה. נדרש ממנו להשיג הישגים, בשעה שאין נותנים לו חופש־פעולה. אם הוא מתלהב יותר מדי ומכה חשודים, כדי לפענח פשע ולמנוע פשעים אחרים מאשימים אותו. אם אינו מצליח לפענח פשעים ולמנוע פשעים אחרים — באים אליו בטענות. לעיתים־קרובות נדמה לשוטר כי הוא זוכה בשבחים מעטים מדי ובחצי פה, בעוד שהכל מוכנים לגנותו בקול רם על כל מיקרה של סטייה והריגה מצידו.

זה נכון. אנחנו, המותחים ביקורת רצופה על המישטרה, מודעים לכך בהחלט. אנחנו יודעים שקשה לשמור על המיסגרת ה־חוקית, כאשר שומרים על החוק. אך אין ברירה — איננו יכולים לעבור בשתיקה על שום חריגה. כי בנפשנו הדבר, ובנפש המישטר הדמוקרטי כולו.

שחיתות קטנה מובילה לשחיתות גדולה. ומיקרה אחד של מכות, מידי שוטרים המשוכנעים כי הדבר דרוש כדי להגן על הציבור, מובילה להתמוטטות מוסרית. המובילה בסופו של דבר למצב הקיים בבראזיל, שם רוצחים השוטרים כל מי שחשוד בעיניהם בביצוע פשעים פליליים.

קצין מן החוץ

עם סיום תפקידו של המפכ"ל חיים תבורי הגיעו מים עד נפש. כל ההתלהיכים השליליים במישטרה הגיעו לשיאם. שררה ההרגשה הכללית כי המישטרה היא בלתי־יעילה להחריד, שהיא אלימה ומפירה־חוק, ושחדרו לתוכה יסודות של שחיתות.

השאלה היתה: איך לשנות את המצב? בשיחת־חולין בכנסת שאל אותי אחד מאישי־המדינה לדעתי על נושא זה. האם אני נזכר כאן בסיפור שסופר פעם על אחד המצביאים הגרמניים במילחמת־העולם הראשונה, פאול פון־הינדנבורג. הוא פיקד על הצבא שנחל את הניצחון הכביר בקרב על טאננברג נגד צבא־הצאר — אותו קרב שהונצח על־ידי אלכסנדר סול־ז'ניצין בסיפרו אוגוסט 1914.

לאחר מכן נאמר בחוגי המיקצוע כי הינדנבורג כלל לא היה אחראי לניצחון, וכי המצח האמיתי היה אחד מפיקודיו, הגנרל הופמן, שהיה קצין־מטה מבריק.

לימים שאל עיתונאי חצוף את פון־הינדנבורג אם אכן נכון כי אחרים, ולא הוא, נחלו את הניצחון באותו קרב. הפלד־מרשל הזקן חייך ואמר: „כן, זה נכון. אך אילו נחלנו בו מפלה, היא היתה נז־קפת על חשבוני."

אילו נכשלה המישטרה בפיענוח הפש־עים, היינו מצביעים על המפכ"ל החדש. לכן יהיה זה אך צודק לזקוף לזכותו גם את ההצלחות.

דרכי־ההשפעה של מפקד חדש הן רבות ומיסתוריות. הן מתבטאות באמונה שיש מי שמחזיק ברסן, שכדאי להתאמץ.

על רקע זה ראוייה להערכה גם החל־טתו של המפכ"ל להכין תוכנית חדשה, רב־שנתית. עוד מוקדם להביע דיעה על תוכנית זו, ובוודאי יעבור זמן רב עד שניתן יהיה לנתחה על סמך התוצאות — שרק הן קובעות. אך אין ספק כי מ־בחינה פסיכולוגית יש חשיבות לעצם הידיעה שהנה יש תוכניות חדשות, שאנ־שים רוצים לחדש, לרענן, לשנות.

„הרוג לך שוטר!"

אני מוצא לנכון לכתוב דברים אלה, כדי שיובן כי איננו מותחים ביקורת לשם תענוג. אם נפרסם מחר כתבה חריפה על הכאת אסיר, או על כישלון בפיענוח שיטות מסויימות בשכם ובחברון, אינו יכול להחליף את עורו למחרת היום, כש־הוא מועבר לנתניה או לרחובות.

● **לדאוג ליעילות המישטרה.** שום חברה דמוקרטית אינה יכולה להתקיים בלי מישטרה יעילה. הדמוקרטיה מבוססת על הסכם הדדי לשמירה על כללים מסו־יימים, המוגדרים בחוקים של הפרלמנט. אך תמיד יש חריגים, והצלחתה של ה־מישטרה למנוע הפרת־חוק ולהבטיח את השמירה על הסדר הציבורי היא חיונית לקיום המישטר כולו.

תפקיד כפוי־טובה

איש־המישטרה הקורא שורות אלה עשוי לחייך חיוך מר.

איך מתיישבות שלוש התביעות האלה? — ישאל. אם המישטרה צריכה לטפל בפושעים בכפפות של משי, היא תוכל למלא את תפקידה ולפענח פשעים?

חוששני שבעניין זה לא תיתכן פשרה. כן, אנחנו רוצים במישטרה שלא תפר למנות מפכ"ל חדש משורות המישטרה, או להביא איש מן החוץ?

עניתי בלי היסוס כי לדעתי יש להביא אישיות בכירה מצח"ל.

לא אמרתי זאת בקלות־דעת. ברור לי בהחלט כי השיטור הוא מיקצוע ככל מיקצוע אחר, המחייב צבירת נסיון, לימוד ושיכלול מיקצועי. יתר על כן, כל גוף מתקומם, בצדק, להצנחת מנהל מבחוץ, כי הדבר מעכב את הקידום של כל אנשיו, שמסרו למוסד שנים של עמל.

איני סבור כי עצתי שלי הכריעה, אך יתכן כי תרמה תרומה קטנטנה נוספת ל־החלטה להביא אלוף מצה"ל אל המיש־טרה, ולמסור לו את כל האחריות. יש לשבח על כך את שר־הפנים, יוסף בורג.

עוד מוקדם להלל ולשבח את המפכ"ל החדש, הרצל שפיר. יכול מישהו לטעון כי בעצם הוא לא נגע בשלוש הפרשות האמורות, וכי כל ההצלחות — במידה שהיו — הן פרי עבודתם המסורה של הקצינים שטיפלו בהן בפועל.

יתכן. אך אין ספק כי כל הקצינים נשמו אוויר חדש והתמלאו מרץ מחודש, כאשר הרגישו כי יש יד חדשה על ההגה.

פשע, יידעו נא הנגעים בדבר כי אין בכך זילזול במישטרה או שינאה למוסד. להיפך. אנו רוצים בהצלחתו, ביעילותו.

בשבוע שעבר נזדמנתי לעיר־שדה ני־דחת ויפהפיה בגרמניה. בכיכר המרכזית כתב מישהו כתובת אנגלית בולטת על אחד הקירות: „הרוג לך שוטר!"

איננו רוצים להרוג שוטרים. להיפך, אנחנו רוצים שיגנו עלינו ועל הציבור כולו — בצורה פעילה והוגנת.

ברוח זו נמשיך בשיתוף־הפעולה הדו־ערכי עם המישטרה: נעזור לה במילוי תפקידה, במיסגרת תפקידנו, ונחשוף לי־קויים אם יתגלו בה.

בסופו של דבר פועלות המישטרה וה־עיתונות החופשית בשתי גזרות שונות למען אותה המטרה: קיום חברה דמו־קרטית, חופשית, שומרת־חוק, שבה נש־מרות זכויותיו של כל מיעוט.

פיצוץ המכונית של אמנון רז
„אילו נחלנו מפלה, היתה נזקפת על חשבוני..."

חשוד גומדי

מכתבים

האיש שמאחרי הדחף של פרס

על המודעות הענקיות ש־מפרסם ח"כ שימעון פרס בעיתונים, באמצעות מישרד־הפירסום „דחף".

אתם חייבים לנו, הקוראים, דו"ח מפורט וממצה על מקורותיו הכספיים של יו"ר מיפלגת־העבודה, ח"כ שימעון פרס. זוהי שערוריה מנקרת עיניים, באמת. מצב כל־כלי קשה; כולם מטיפים לכולם חסכנות וקימוצים; כל אחד נשבע שהעיקר הוא להילחם באינפלציה — ובא לו זה שמתיימר בכישוריו להנהיג את העם ולחלץ את המדינה מן המשבר, ונותן דוגמה רעה לכולנו. קצת צניעות, החב' פרס — אפשר להגיד הכל גם במודעות יותר קטנות.

חובתכם כעיתונאים לוחמים, ש־

שולמית אלוני
הטראסק —

אינם יראים מאיש או ממוסד כל־שהם, לחשוף את הפרשה לעיני הציבור כולו. יתכן, אגב, שגם חברים רבים במיפלגת־העבודה יודו לכם אם תעשו זאת. אחד בור־דאי שיודה לכם — לא בפומבי, כמובן, אבל בסתר־ליבו: ח"כ יצחק רבין.

יואב ק., תל־אביב

המודעות הענקיות של מנהיג מיפלגת־העבודה עשויות בצורה מיקצועית לחלוטין. כל הכבוד ל־מתכנן, למעצב, למנסח ולגרפי־קאי. אני מצפה בכיליון עיניים לרגע שבו תאמצנה המיפלגות שלנו גם את הטכסים הספסגוניים המקובלים בארצות־הברית. או, אז נזכה לראות באלונים, תיזמורות רעשניות, חתיכות חשופות וכו', כשהם מלווים ומקיפים את המועמדים הראשיים. אם כבר אז כבר! די לנו במלל המיפלגתי המיושן והמשעמם, ירושת העלייה־השנייה ומייבשי הביצות. הבו לנו צבעים ורעשים וחתיכות וחתיכים, ואנו ניתן לכם את קולותינו.

רונית רמז, חיפה

הייתי רוצה להציע לראשות־הממשלה את הפירסומאי של חב־רת דחף, האחראי על המודעות המרשימות הנושאות את שמו של שימעון פרס. הלה בוודאי שאינו נופל מפרס בכישרונותיו ובכישו־ריו ואולי, לשם שינוי, יעמוד מאחורי ההבטחות שאותן הוא שו־קד להפיץ, אם ייבחר.

נ. אורן, תל־אביב

● ● ●

על הפגישה עם עראפאת

על נשיקות ולחיצות־ידיים בין ישראלים ופלסטינים.

לאור כל מה שקראתי בעיתונים, הייתי רוצה לדעת מה כל הטראסק על פגישת הטרויקה — חברי־הכנסת תופיק טובי וז'ארלי ביטון ועורכת־הדין פליציה לנגר — עם ראש כנופיית המרצחים יאסאר עראפאת? הוא לכל הפחות דיבר איתם ואפילו נשק לפליציה.

ומה בקשר לעורכת־דין מכוב־דת אחרת, חברת־כנסת הרוצה גם היא בהידברות עם אש"ף מבלי שהצליחה בכך? הכוונה היא ל־שולמית אלוני, שחפצה ללחוץ את

פליציה לנגר
— והטרויקה

ידה של הרוצחת לילה תאלד, מבלי שזו נענתה לרצונה, מפני שהדבר לא היה לכבודה והיא סירבה לה בבוז. מה ההבדל? האם זהו פשע יותר קטן?

רחל לוי, הרצליה

● זה אינו פשע ואף זה אינו פשע. כך גורס גם היועץ המישפטי לממשלה יצחק זמיר.

● ● ●

פרשת אבו־חצירא:

מה הרעש?

האם אחרי מישרד הדתות בא תור מישרד התנים?

האם לחוקריו של תת־ניצב בני־מין זיגל ידוע מה, למשל, עשו אנשי אגודת־ישראל ויו"ר ועדת־הכספים של הכנסת, ח"כ שלמה קורינץ, ב־30 (שקושים!) מיליון הלירות שאגודת־ישראל קיבלה לא מכבר?!

אם החליטה המישטרה לחשוף את פרשיות השחיתות במישרד־הדתות, הרי עליה ללכת עד ה־סוף ולבדוק גם מי קיבל ולהיכן הלכו הכספים שאגודת־ישראל קיבלה עבור „מוסדות החינוך" שלה. האם הלכו הכספים הללו רק למוסדות חינוך או שהוצאו על מטרות אחרות, בדומה לפרשת אבו־חצירא?!

אהרון מיטב, הרצליה

● ● ●

מה עלה בגורלו של פרוייקט השיקום?

קורא, המעיד על עצמו שהוא „בעל מידע", על ה־פרוייקט שעליו גאוות ה־ממשלה.

אינני גר בשכונת־התיקווה או באור־יהודה, גם לא באחת השכו־נות או עיירות־הפיתוח האחרות המיועדות לשיקום. אך ממה ש־מתפרסם בכלי־התיקשורת וגם ממה שדולף מן הממשלה ומן ה־סוכנות — ברור כי מה שהוחל כמיבצע נועז ובעל תנופה, נעשה אך ורק מקור של מישרות מכניסות ונוחות לשכבות רבות של בירו־רוקרטים.

נוסף על מישרד ממשלתי האח־ראי במישרין על השיקום הסיסי של השכונות והעיירות, כמו גם על השיקום החברתי והחינוכי של הקהילות, הורכבה מערכת שלמה

(המשך בעמוד 6)

חדש
עכשיו
תוכל גם אתה לזכות בהגרלת הלוטו החדשה
בפרס ראשון עד
750.000 ₪
(7.5 מיליון ליי)
נסה עוד היום את מזלך, אולי גם אתה תצטרף למועדון הלוטו-מיליונרים
בלוטו

IMÉDIA
צבעי השיער הטובים בעולם
להשיג בפרפומריות המובחרות, בבתי המרקחת וברשתות השווק

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור
קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* הנחת נלות *
• מחירים עממיים • שרות מעולה •
תל-אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
סל' 297263
יום שלישי, 28.10.80
יוקרן סרט (עלילתי)
של
צ'ארלי צ'אפלין
המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

אסף סימן למיטת נוער מוצלחת יותר!
מיטות חיטוק, שידות ומיטות נוער א.מ.י
להשיג בחנויות המובחרות.

תן טרמפ לחייל

רק.

רק בטלויזיות הציבעוניות של SONY תמצא את TRINITRON, השיטה הבלעדית המקרינה את התמונה בעזרת תותח חד־קנה וטכניקת מסך משוכללת, המאפשרת קבלת תמונה חדה ובעלת בהיקות גבוהה בצבעים טבעיים.

לבחירתך מספר דגמים חדישים בגדלים שונים:

CVM-2711 PS-27"

- 3 שיטות צבע: PAL/SECAM אוטומטי NTSC אוטומטי להקרנת סרטי וידיאו מארה"ב בשילוב מערכת וידיאו ביתית SONY דגם Betamax SL-T7.
- יחידה בקרה משוכללת.
- בורר מתח אוטומטי למניעת קצר.
- כניסות ויציאות וידיאו ואודיו.
- מגבר פנימי בעל עוצמה של 8 ואט המאפשר חיבור רמקול חיצוני.
- **יחידת בקרה מרחוק רב-תכליתית**, בעלת אפשרות לקליטת 12 תחנות, צבע, בהירות, עוצמה, השתקת קול, כיוון אוטומטי, הדלקה וכיבוי.

KV-2032 ME-20"

- 3 שיטות צבע: PAL/SECAM/NTSC
- לחצני מגע לבחירת תחנות.
- בורר מתח אוטומטי למניעת קצר.
- רמקול Two Way.
- **יחידת בקרה מרחוק רב-תכליתית.**

KV-2024E-20"

- לחצני מגע לבחירת תחנות.
- בורר מתח אוטומטי למניעת קצר.
- **יחידת בקרה מרחוק**

KV-2020 ME-20"

- 3 שיטות צבע: NTSC/PAL/SECAM
- לחצני מגע לבחירת תחנות.
- בורר מתח אוטומטי למניעת קצר.

KV-1400 E-14"

- מכשיר נייד.
- לחצני מגע לבחירת תחנות.
- אנטנה VHF/UHF.

SONY®

למבקשים את הטוב ביותר!

תשבץ העולם הזה 2251

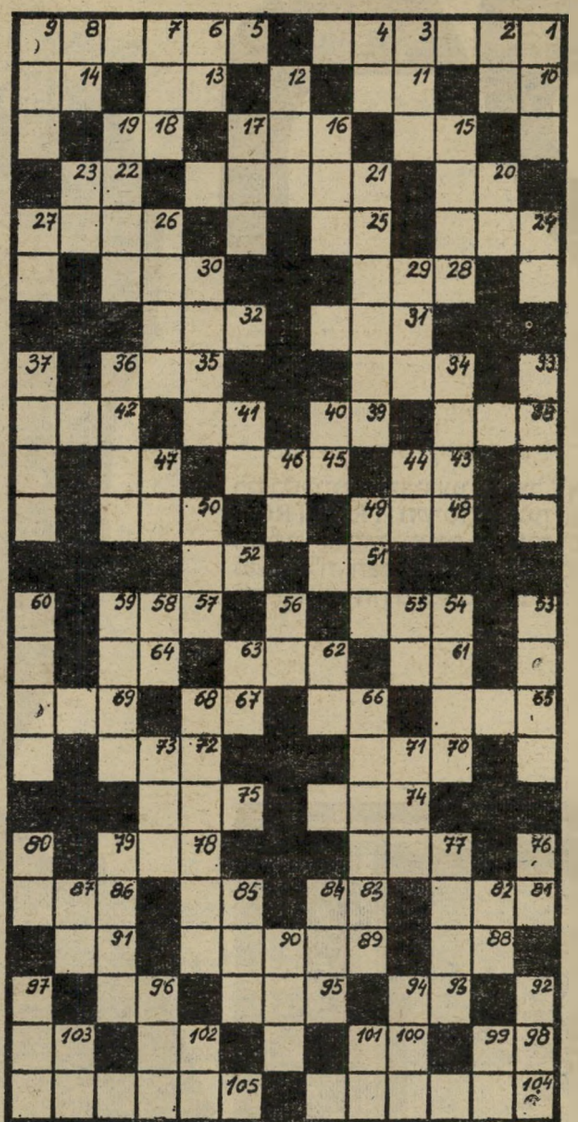

מאוזן:

1) בעלת התיבה מלאת ה־שרצים; 5) דג טרף; 10) קני השבלים לפני שהפכו לתבן; 11) כינוי לאחד ממזלות ה־כוכבים; 13) כפל מספרים; 14) אסוך; 15) כינוי לשובב וקונדס גדול; 16) כינוי גנאי לנער של הגויים; 18) איש בא בימים; 20) ראש המשפחה; 21) מוזאיקה; 22) נקי; 24) לכבוד תערוכת הכלבים — שמה של הכלבה כוכבת הסר־טים; 25) פה פעור; 26) כי־נוי לאצבע האמצעית שביד — האמה; 28) עיר נפט לחוף הים הכספי; 30) מרי, לעז; 31) כתב התחייבות; 32) מחת־רת בארץ שלחמה בבריטים; 34) דברים ודעות אסורים; 35) עשב־בר; 38) שקו של הזורע ובו הזרעים לזריעה; 39) נב־חר להוותר אחרי המבול; 41) נוזל; 42) מכשול; 43) תואר כבוד המוענק ע"י המלכה ה־בריטית; 45) מועצה אירורית בדרום; 47) חורבן והרס; 48) נימוק, הגיון; 50) שפת־הנהר; 51) אות מוסיקלית; 52) תבר־אה; 54) שיעור; 57) זרם; 61) חצי מסנדלי העץ שהיו נהוגים במקלחת הקיבוצית; 62) שמו העתיק של מר־חשוון; 64) שניים; 65) בכי־מר; 66) נשף גרנדיוזי; 67) ניצוץ; 69) אחת הצוללות שלנו; 70) מערנות, נחת; 72) עלילות דברים; 74) קוץ ממאיר; 75) נותר לפליטה מן האש; 77) מטבע עתיק מן ההגדה; 78) גשם טורדני ובלתי פוסק; 81) מבגדי הכהן הגדול; 83) בג־בול המערבי בארצנו; 85) כזו היא בריטניה; 86) נדבך; 88) לא יותר; 89) מבוכה וטרוף; 91) פר טיבטי; 93) תנוקות; 95) שהקן קולנוע בריטי (נשים אוהבות); 96) משורר ישרא־לי (ש"מ); 98) גיבור ספרו של שילר (ש"מ); 100) אחד מאשפתו של קופידון; 102) היכן; 103) יחידת הספק חש־מלית; 104) בעל תפילה מוס־למי; 105) השבחות.

מאונך:

1) בן רמליהו; 2) בן־אדם; 3) חבר־נבחרים; 4) עני; 6) מכשיר בספורט האתלטיקה; 7) בריגדיר יהודי בצבא הב־ריטי ומנהיג ציוני (ש"מ); 8) עלוב; 9) אשב; 12) תנועת מחתרת צרפתית נגד הנאצים; 15) קרן־אור; 16) קרע, סדק; 17) תשדורת מודיעינית (כתיב חסר); 19) עיר נמל עיראקית; 20) הטוב בקלפים; 21) אל מטמוני האדמה במיתולוגיה; 23) שנון; 24) קל־דעת; 26) כלי במשחק המלכים; 27) מי־לת הסכמה; 29) שמיעה מרוכ־זת; 30) פרח האורכידיאה; 33) ברית, חזזה־התקשרות; 34) דברים שבכתב; 36) איבר בגוף — הקדמונים חשבוהו ל־מרכז המחשבה והמצפון; 37) שטוח; 40) מוכר אדמות מק־ראי; 41) עיטור של פרחים; 44) עמית; 46) נפח נפשו; 47) טרף; 49) מכשיר התעמ־לות; 50) אחד כסימני הטע־מים בתנ"ך; 53) שלו, בטוח; 54) הצמחים המאחרים להכ־שיל; 55) חצי מסנדלי העץ שהיו נהוגים במקלחת הקיבו־צית (החצי השני ב־61 מאוזן); 56) תוך; 58) עבר; 59) כלי בגת למדרך הענבים; 60) מר־זיאן האמנות בפאריס; 62) מילת שלילה; 63) מידת נוז־לים (כתיב חסר); 66) ישוב ערבי ליד ירושלים; 68) פרו־פיל; 71) עברו, נעלמו; 73) תנוך האוזן; 76) בן־המשפחה; 77) נקודה בשמים — אנכית לקודקוד; 79) קל להתפורר; 80) מי שנכח בעת האירוע; 82) איבר הזנה; 84) מזל — כביטויו במקרא; 85) חג נכרי; 87) אציל מזרחי; 90) סופר צרפתי בעל „הסימפוניה הפס־טורלית" (ש"מ); 92) ראשו של הפרי במקומה של הנצה; 94) זריז; 96) עסקן, סוחר, נדבן יהודי וציוני בריטי (ש"מ); 97) מקום הכרת; 99) מילת תנאי; 101) שיירה על פני המים; 102) גם; 103) אות הנצחון.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

חדשה של פקידות הקשורה עם הסוכנות, וכן נתקבץ עדר של ביורוקרטים מקרן־היסוד. ואם כל זה אינו מספיק, יש שמועות (כי־נראה ממקורות אמינים ביותר) ש־קהילות מסויימות בגולה אף הן מינו מפקחים המקבלים משכורות דשנות בדולרים. למעשה, אם ה־מידע שבידי נכון, הרי אחדים מן ה„קומיסרים" הללו מקבלים תש־לום נוסף עבור נוכחותם בישיבה אחת לחודש, שהוא יותר גבוה מהכנסתה של מישפחה ממוצער בישראל לחודש. יתר על כן, לכל הפקידים הללו יש משרות קבועות המשתלמות היטב.

...האם לא הגיעה השעה שמבקר־המדינה יצעץ עין בוחנת בכל ה־קבוצה הזאת הנקראת „פרוייקט השיקום". בכדי לקלף כמה שכבות של ביורוקרטים ובכדי להניע את סוכניות הממשלה המעורבות ב־„פרוייקט" לעבודה ישירה, תוך כדי שיתופם של הרשויות העירו־ניות וגופים ציבוריים מקומיים — וכן בכדי לקצץ בוועדות ובפקידות של הסוכנות היהודית, קרן־היסוד וכו'?

...נמאס כבר לתושבי השכונות והעיירות לראות כיצד כל הפרו־ייקט הזה שוקע ביוון מצולה של סיכסוכים בין פקידים, ועדות ו־סמכויות, כשכל גורם מאלה מבז־בז סכומי־עתק של דולרים יקרים ותוצאות ממשיות — איין.

אזרח, תל־אביב

● ● ●

קול האדמה

עשרות שייחים ונכבדי שב־טים בדואים פונים אל סי־עות הכנסת ואל דעת־הקהל.

אנו, שייחים ונכבדי השבטים, פונים אליכם בתיקווה גדולה וב־מצפון נקי, למען פתרון בעיותינו ומימוש זכויותינו. והרי שתי בעיו־תינו החשובות ביותר: בעיית ה־אדמות ונוכחותנו עליהן, ובעיית הצאן שלנו, שהוא מקור ראשון לפרנסתנו.

ידוע לכל כי הישארותנו מאז הקמת המדינה היתה מותנית ב־הישארותנו על אדמותינו, בכיבוד זכויותינו ומנהגינו, ובכיבוד או־רח חיינו כבדואים אזרחי המדינה.

מגילת העצמאות קובעת שיש לכבד זכויותינו, ועתה, לאחר הצער והסבלנות ולמרות מיסגרת השלום הכולל, רואים אנו כי בעיית האדמות מסתובבת ואינה נפתרת, בייחוד האדמות שכבר רשמנו במישרד הסדר־הקרקעות בבאר־שבע. לתומנו חשבנו, כי לאחר הסידור הזה נגיע לפתרון בעייתנו ולהכרה בזכויותינו על אדמותינו, כדי שנוכל לבנות עתי־דנו ברוח הקידום והמודרניות, נז־רע ונבנה עתידנו בהתאם לדרי־שות אורח־חיינו, למען נרגיש ב־שוויון זכויות מלא.

אנו, השבטים שלהם קשר אד־מות, לא זוכרים שאי פעם וב־איזשהו יום מן הימים דרשנו הק־מת ותיכנון עיירות תחת הכותרת „קידום הבדואים ואיחודם באד־מותיהם". כל מי שערך התקשרו־יות כלשהי עם האחראים בממשלת בגין הם אנשים מיוחסים, שאינם מייצגים את הבדואים הלכה למע־שה. מייצגים המה את ענייניהם הפרטיים, על חשבון בעיות הבד־ואים וגרלם. הם הפכו את בעיו־תינו האמיתיות להזיות. הבדואי הגזעי אינו מעוניין בכך, בייחוד בעלי האדמות שאינם יכולים לח־יות ולהתקיים ללא הפלחה והזרי־עה. אין לבלבל בין מי שדורש תיכנון על מיגרש, לבין מי שטוען לקידום על נכסו ואדמתו, אחרי שנגיע להבנה עם הממשלה על אדמות השבטים. כל אשר קרה ועלול לקרות שוב עתה, הוא בשל אותן סיבות: אנשים מחפשים הנ־אה על חשבון בעלי האדמות מבני הבדואים. וכך חזרו האירועים לפי העונות והשנים — מכירה והפק־עה של עדרי הצאן של הבדואים על־ידי הסיירת הירוקה ואנשי שמורות־הטבע, תחת הדגל של חוק נזקי־העדרים לשנת 1951. כפי שכבר קרה כשסולקו בדואים מאדמתם והרסו את בתיהם ואת מאהליהם בצורה פושעת ביותר ובדרכים פראיות...

אנו, הבדואים אזרחי המדינה, חלק בלתי נפרד מאזרחיה, ואתם יודעים זאת טוב מאחרים. אנו קוראים לכם וקוראים לכל בעלי המצפון, לדאוג בעין יפה ולפי הצ־דק לפתרון בעיותינו, ולהביא אותנו עד הצדק.

בלב פתוח ובמצפון נקי אנו קוראים לכם לעזור לנו, ובתיקווה כי השם האדיר והרם ינחה את־כם להבין את רוחנו, נפשנו ומצ־פוננו, לקביעת גורלנו באדמותינו כבדואים, וקיבלו נא מיטב איחו־לינו.

השייח **פרג' סלימאן אל־חמאמדה,** ועוד 32 חתימות, ת"ד 535, באר־שבע

● ● ●

עיר בירה - יוק!

בעיקבות הכתבה „פגישה בסופיה" („העולם הזה" 2248).

תמהני על בעל המאמר, הטוען: „ידוע ברבים כי רק"ח — בעיק־בות ברית־המועצות — דוגלת ב־המשך קיומה של מדינת־ישראל בגבולות ה־4 ביוני 1967". ובכן, אין זה נכון. „ידוע ברבים", כי ברית־המועצות לא מכירה בגבו־לות ה־4 ביוני 67', ההוכחה לכך:

(המשך בעמוד 8)

שרתון לגברים כמוך

"מאז ששמתי
את "שרתון" על הכוונת
איני מחליף אותה
באף סיגריה אחרת.
אני אוהב את הטעם
המיוחד של "שרתון".
יש בה תערובת מעולה
של טבק וירג'יניה
והיא נותנת לי
הנאה אמיתית.
עם "שרתון"
קלעתי בול!"

מוקד 55

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

בכל הפירסומים הגיאוגרפיים (אטלסים ומפות) דבקים הסובייטים ב־גבולות ה־29 בנובמבר 1947 (גבולות החלוקה לפי החלטת האו"ם).

אינג' מ. **פנחסיק**, קרית חיים

● הדברים נכונים. אך בהודעות ללא ספור הכירה ברית־המועצות בגבולות 1967.

● ● ●

בית אריה בדירה יצאה

מי הוא הרב המופיע ב־תצלום בחברת אפריים הולצברג ורותי לוי, ("ת־עולם הזה" 2248)?

הכיתוב שמתחת לתמונה מזהה אותו כרב הכותל, מאיר יהודה גץ. אך זהו זיהוי מוטעה. הרב שבתמונה הוא רפאל לוין, בנו של הצדיק הירושלמי, "רב האסירים", הרב אריה לוין זצ"ל. הרב רפאל הוא ממשיך דרכו של אביו ועומד בראש ישיבת בית אריה, בדירתו הישנה בשכונת משכנות בירושלים.

● **ישראל מידד**, ירושלים

● החתן, הכלה והרב — ראה תצלום.

● ● ●

תיירות ים־המלח

בתגובה על דברים שצוטטו בכתבה "תיירות ושמה "ספחת" על מלון "גני שו־למית" ("העולם הזה" 2247).

בכתבה צוטטו דברי ראש־המועצה האיזורית תמר, מר משה שמיר. ביקשתי את תגובת ראש־המועצה לציטוטיו בכתבה ולהלן תגובתו שבכתב:

מצר אנוכי על הכתבה בהעולם הזה הן מבחינת תוכנה והן מבחינת רמתה, וכן על דברים שהושמו בפי ולא נאמרו מעולם, או ש־היוצאו מהקשרם. מכיר אתה אותי כבר שלוש וחצי שנים הן תדע מיתו, שהשתנתה מהקצה אל הקצה לאחר החלפת ההנהלה באנשים בעלי־מיקצוע מעולים, שעושים עבודתם נאמנה, על מנת לשרת את אזרחי המדינה הזקוקים למרפא באיזור ואת התיירים הבאים ומשאירים משאבים כלכליים לקיום אזרחי המדינה. הכתבה פגעה קשות ברגשות העובדים, שפרנסם מתיירות. המלון מתפקד לשביעות רצונם המוחלטת של מישרדי ה־תמ"ת והבריאות בבאר־שבע וכל גורמי התיירות בארץ ובחוץ־לארץ. חבל רק שהכתב לא מצא לנכון לבקר במלון ולראותו במו עיניו. אני מזמין את הכתב לבי־קור־פתע, ללא ידיעה מוקדמת, כדי שיתרשם לפני פירסום כלשהו.

י. **זורע**, מנכ"ל,
מלון גני שולמית, ים־המלח

● ● ●

טעות לעולם צודקת?

בעיקבות מודעת־אבל ש־פורסמה ב"הארץ".

שזה לא סיגנון דיבורי ילא התייחסתי לנושא התיירותי בים־המלח.

אכן נפגשתי עם כתב העולם הזה, אך מירב הזמן הוקדש לתוכניות העתיד בים־המלח ילפוטנציאל התיירותי העצום הגלום בו. לצערי הנושא לא בא לידי ביטוי ולו במילה אחת בכתבה הנ"ל. לנושא עצמו, ובהתייחס למלון גני שולמית, הסברתי לכתב, כי המלון לא עמד בשנים האחרונות בשורה אחת יחד עם המלונות האחרים בשיעורי התפוסה, מסיבות אשר אני מייחסן לניהול ותיפעול לא־תקינים, וזאת הרי עובדה. אך ציינתי, כי בחודשים האחרונים חל שיפור ניכר במלון. זאת כתוצאה מהחלפת המנהל ימתן גיבוי למנהל החדש על־ידי ההנהלה, ותוצאות השיפור ניכרות לעין. גם לזאת לא ניתן ביטוי בכתבה.

הגני מצטער צער רב באם נגרם למלון נזק כתוצאה מהכתבה הנ"ל.

עד כאן תוכן מיכתבו של ראש־המועצה משה שמיר.

הדברים שנכתבו על מלון גני שולמית גרמו נזק בל ישוער לתד־

חתן הוולצברג, כלה לוי ורב לוין
בנו של צדיק — צדיק

לשופט
תנחומינו הכנים באבלך הכבד על מות אמך
ז"ל
שובתי ועובדי
בית משפט השלום — אשקלון.

גם בארזים נפלה שלהבת — שובת ושופט חד הוא. האמנם?

חנה מורג, תל־אביב

פינקולדה אמיתית מרוכזת מרוכזת...
Holland house®
רק להוסיף רום ולשתות.
סו פינקולדות משגעות מכל בקבוק.
חפשו את הבקבוק הירוק!
חשוב שיהיה בבית
המפיץ:
כרמי צבי - אחים סגל בע"מ. תל-אביב, רח' גדרה 8. טל' 03-657706-7

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012
איתן עמיחי - הדברת מזיקים

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

אמא סימן לשידת טיפולים יעילה יותר!
מיטות תינוק, שידות ומיטות נוער א.מ.י.
להשיג בחנויות המובחרות.

למד צילום
קורסים לצילום שחור לבן וצבע למתחילים ומתקדמים.
מעבדות לעבודה עצמית.
קמרה אובסקורה
כתובתנו החדשה ביאליק 23
ת"א, טל. 658677

רשיון נהיגה
2800 שקל
בי"ס לנהיגה "גבע"
טל. 253230

"סלע"
רשיון 197
42 51 51
ללקוחות ללא הוצאת הכלים

תן טרמפ לחייל

בחר את האופניים שלך כמו שספורטאי אמיתי בוחר את שלו.

"הדבר הראשון שאני בודק הוא השילדה (מסגרת). השילדה של אופני פיג'ו עשויה פלדה קונית. במילים פשוטות, כל צינור בשילדה עבה יותר בקצותיו והולך ונעשה דק יותר לקראת המרכז. כך מושג חוזק בנקודות החיבור יחד עם קלות במשקל הכולל (עובדה: "פיג'ו" נחשבות לאופניים החזקות ביותר בעולם).

עמידות
"כל שילדה של אופני פיג'ו עוברת ציפוי מתכתי נגד חלודה וליטוש בעבודת יד. השילדה מוכנסת לתנור שלוש פעמים, בכל פעם עם שכבה נוספת של צבע מטאלי. לבסוף צובעים אותה בשכבה רביעית של לכה שקופה. תהליך זה מבטיח שאופני פיג'ו ייראו כחדשות זמן רב.

מהירות ונוחות ברכיבה
"הרבה מוכרי אופניים ניסו להרשים אותי עם מספר שניים גדול בגלגל השיניים האחורי, אבל מה שקובע באמת הוא **היחס** בין גלגלי השיניים האחוריים לגלגלי השיניים הקדמיים.
"פיג'ו" בונים אופני ספורט מאז 1885 והם הגיעו למערכת יחסים אידיאלית בין גלגלי השיניים להבטחת מקסימום מהירות במינימום מאמץ. אלופים כמו ברנארד תוואנא, אלוף הטור דה פראנס, וגי סיבייל, אלוף צרפת רוכבים על אופני פיג'ו.

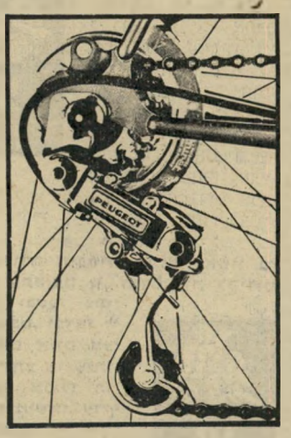

מחליפי הילוכים
"מחליף ההילוכים הצרפתי "סימפלקס" הוא ללא מתחרים. אם היית קונה אותו בנפרד, הוא היה עולה לך בערך פי 2.5 מ"שימאנו" היפאני ובצדק. אך על אופני פיג'ו, "סימפלקס" הוא ציוד סטנדרטי. ידיות ההעברה של "סימפלקס" מצויידות בראצ'ט למניעת התחלקות ולשליטה טובה יותר.

בטיחות
"בניגוד לאופניים אחרים בהם מורכבים חלקים שונים ממקומות שונים בעולם, רוב החלקים באופני פיג'ו הם מתוצרת צרפת. כגון שרשראות "סדיס", מערכות ארכובה "סטרונגלייט", מושבי "אידיאל" אורטופדיים, חישוקי "סופר צ'מפיון" ו"ריגודה".
אך יש יוצא מן הכלל חשוב אחד: בנושא הבלמים הרחיקה פיג'ו לכת עד גרמניה כדי להשיג את בלמי Weinmann הידועים בעולם.

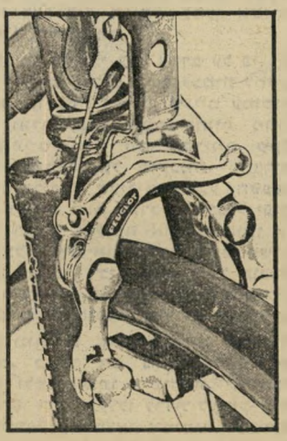

בלמי Weinmann הם מאוזנים. הכיוונון הוא ידני. ויש להם ידיות כפולות כדי שאוכל לבלום גם כשאני רוכב זקוף.
באופני פיג'ו יש עוד שני אמצעי בטיחות שאינך רואה: הראשון הוא ציר מרובע של גלגל השיניים הקדמי, ולא ציר עגול העלול להשתחק וליצור "חופש" בין הדוושות לבין גלגל השיניים. האמצעי השני הוא המזלג הקדמי, העשוי מפלדה רכה. במקרה של התנגשות יספוג המזלג את עוצמת החבטה והשילדה תישאר בלתי פגועה.

צמיגים
"הצמיג הוא אחד החלקים המתבלים במהירות באופניים. אופני פיג'ו באים עם צמיגי מישלן הידועים. אחרי מבחן של 5,000 ק"מ שנערך ע"י מכון התקנים הישראלי עדיין נראו צמיגי מישלן כמו חדשים. חוץ מזה, צמיגי מישלן הם High pressure כלומר, אתה יכול לנפח בהם הרבה יותר אויר להשגת יותר מהירות.

חלפים
"עם התפשטות "שיגעון האופניים" בישראל צצים כל יום יבואנים חדשים המביאים אופניים, לא חשוב מהיכן.

חברת פיג'ו בישראל דואגת לאספקה שוטפת של מלאי חלפים אורגינליים לאופני פיג'ו. ממש כמו למכוניות פיג'ו"

מיקי ברקוביץ

CYCLES
PEUGEOT
האופניים הצרפתיים המובילים

אריאלי

תל־אביב אורי לוי, יהודה המכבי 67, 03־449282 ; חוקק נתן, מרכז האופניים, דרך פ"ת 100, 03־335872 ; מנחם כהן, מרמורק 21, 03־245417 ; סוכנויות קופמן גלילה מונטנה סוף רח' דיזנגוף, 03־455141 ; סוכנויות קופמן, החשמונאים 105, 03־268155 : **סבטוב יצחק**, לוינסקי 80, 03־824734. **ירושלים** ידידיה, אגרון 22, 02־227696. **חיפה** דנטי, המגינים 22, 04־535849. **רמת־גן המתנה**, ז'בוטינסקי 62, 03־726666. **כפר־סבא** מרכז האופניים, ויצמן 132. **רחובות** מנחם מרכוס, הרצל 184, 054־54409. **נהריה** וולפוביץ', הרצל 63, 04־920543. **ראשון־לציון אפניית**, הרצל 86, 03־953914. **רעננה בן דוד צבי**, רמב"ם 10. **בני ברק** אופנים, ז'בוטינסקי, פינת מודיעין. **רמת־השרון כל־נוע**, סוקולוב, 03־485613 ; **ספר ספורט**, סוקולוב 85. **בת־ים** אוחנה ניסים, רוטשילד 29, 03־872928. **ספיון ענתבי עזרא**, מרכז מסחרי, 03־752820. **הוד השרון** אופני לי־נוי, השרון 24, 052־34357. **חולון רונקו עזרא**, סוקולוב 67, 03־845743. **עפולה** מרכז האופניים, מזרחי דה הוז 21, 065־91088. **טבריה** אדלמן, רח' הגליל 067־21406. **אילת** מוסך ישראל, איזור התעשיה 059־3001.

מרים בנימיני

מזל החודש

עקרב

מזל עקרב — ממזלות המים ושולטים בו שני כוכבים בעלי עוצמה, פלוטו ומרס.

מרס מסמל: מרץ וחיוניות, שאיפה לכוח, גבריות, אגו חזק, תוקפנות, אומץ־לב, ויצרים חזקים.

פלוטו נקרא על שם אל השאול, וסמל את כל מה שמתחת לפני השטח. שאיפה לבלתי־נודע, כוחות הרס והתחדשות, תת־הכרה, הדחקה של יצרים, אלימות כוח ועצמה. בטבע — תהומות, רעידות־אדמה, מיכרות, אוצרות־טבע, עולם־תחתון.

רק חלק מהדברים להם אחראים שני כוכבים אלה נאמרו כאן — אך אלה מספיקים כדי לתת מושג מהן התכונות המתבקשות מהשפעותיהם, ולמה יש לצפות כאשר רוצים להכיר את בן מזל עקרב מקרוב.

מרס נותן לעקרבים את המרץ, פלוטו את העומק. הם בעלי מרץ וסקרנות בלתי־פוסקת לחשיפת עומקים — אם של תת־ההכרה שלהם, או של האחרים.

פלוטו מסמל עומקים — אך גם תהומות, חושך ומעשים שאין האדם מעז לעשותם לאור היום.

בן עקרב נמצא במלחמת בחירה מתמדת לטוב ולרע. מכיוון שהעקרב מזל מופנם, רוב המלחמות מתרחשות עם עצמו. מלחמה זו קשה במיוחד כיוון שהיצרים חזקים ואינטנסיביים מאוד.

על העקרב להלחם עם תאוות וסכנות המאיימות לשעבד אותו, שינאה קינאה, נקמנות, פגיעות נוראה ושמירת טינה, התמכרות למין, חושניות נוראית ומשיכה הפיזיוטית לתענוגות גסטרונומים וארוטיים. מצד שני נתנו לו כלים שבעזרתם יוכל להתגבר על תכונות אלה ולהפכן לתכונות הנעלות שבאופיו.

למעשה, ניתן לחלק את בני עקרב לשלושה סוגים:

1) הטיפוס השאפתן, נחוש בדעתו, שתלטן, קיצוני וקנאי לחבריו ולמטרותיו. הוא יוריד מן הדרך כל מי ש־יעמוד בדרכו, ישלח את עוקצו בצורה ישירה כיירייה מן המותן. הכיוון בטיפוס הזה יכול להיות חיובי או שלילי, הוא יכול להיות תעשיין, אמן, יוצר, או ראש כנופיית־שודדים. לעיתים קיים בו מסווה חיצוני של שקט ושליטה עצמית, המסתיר את הפעילות הוולקנית מבפנים, ואת העובדה שהוא קולט את זולתו עם כל חולשותיו, מכיר כל נקודת־תורפה ויודע לנצלה היטב למטרותיו.

2) הטיפוס החשדן, הפגיע והחלש, משלב בתוכו את השאפתנות העקרבית, אך אין בו כוח לממש את שאפתנותו. הוא נפגע בקלות ושומר טינה ושינאה. אין בו העזה, להתנקם בעולביו בגלוי, ולכן עלול לתקוף בחשיכת הלילה, ומאחורי הגב. להוציא לעג, שינאה וקינאה וכך הורס את עצמו וגורם לאנשים לנהוג בו בזהירות וחשדנות, אם לא בשינאה גלוייה.

3) הנשר — ראשו מופנה למרום והוא מתעניין במהות החיים הרוחניים. הוא ניחן באומץ לב מוסרי, מוכן להקריב את עצמו למען חברים, או למען מטרה נעלה. זה יכול להיות החייל הקופץ בשעת סכנה להציל את חברו הפצוע מתחת למטחי האש. או מדען השוקד יומם ולילה כדי להגיע לתגליתו. דוגמת מאדאם קירי — בת עקרב. או רופא שישקוד לגלות תרופה שתציל אנשים רבים מגורל טראגי, דוגמת יונס סאלק. או שובת שביתת רעב ליד הכותל, למען אסירי ציון בברית־המועצות.

הופעתם של בני מזל עקרב על פי רוב מראה אנשים חזקים, בעלי עצמות לחיים גבוהות, או לסת רבועה, עיניים עמוקות ומבט חודר. אפס נוטה להיות מוזר, או בלתי־סימטרי. הם מקרינים שקט חיצוני שמחפה על תוקפנות. הגברים לעיתים־קרובות שעירים (בגלל השפעת מרס). הנשים בנות עקרב בדרך־כלל יפות מראה ומאוד מושכות את בני המין ה־שני. בכל עקרב או עקרבה קיים משהו מהפנט ומגנטי, רבים מהם בעלי הופעה נאה ומקרינה חיוניות. יגאל תומרקין (עקרב) מייצג הופעה עקרבית אופיינית.

כישרונותיהם של העקרבים רבים ומגוונים, כאשר הם מתעניינים בשטח כלשהו ילמדו אותו ביסודיות, יתייחסו לכל פרט, ולא יתעצלו לרדת לעומק. הם לא מסתפקים בחצאי אמיתות ועומדים באומץ מול כל קושי. הם קיצוניים בלתי־מתפשרים, ואומרים את דעתם בגלוי לב, גם אם יפגעו בזולתם. הם בעלי איש־יות חזקה, רצון חזק, אומץ, שליטה עצמית ויכולת להתמודד עם קשיים.

כל עקרב ניחן בחוש מיוחד להכיר את נפש האדם, השתייכותם למזלות המים מקנה להם אינטואיציה חזקה, ומשיכה

הנסיכה גריים
שינאה, קינאה נוקמנות

למיסטיקה. לעולם אינם „מביטים בקנקן" יש להם „עיני רנטגן" שרואות „את מה שיש בו".

התנהגותם הקיצונית מפתיעה את סביבתם לעיתים־קרובות, הם מסוגלים להתהולל ולהשתולל עם חברה רועשת, ולפתע לשנות מצב־רוח ולהגיב במילים חריפות על הערה שחמש דקות לפני כן היו מחייכים ומתייחסים אליה כאל בדי־

(המשך בעמוד 64)

בתקופה זו אתם מרגישים קצת מוזר. תחושות של כעס או התלהבות יתר משתלטות עלייכם ל־סירוגין; גם השימחה וגם הרוגז יעצרו על־ידי ההרגשה שאין מה לעשות, והכל חייב להימשך לעת עתה כפי שהוא. אין לכם כרגע שליטה על הע־יינים, שבעצם חשובים לכם מכל. אל תתפתו לריב עם בן זוגכם או עם השותף לעבודה על ענייני כספים, וה־חשוב מכל אל תתפתו בסיכונים כספיים.

★ ★ ★

בתקופה זו חשים עומס עבודה והאחריות המוטלת עליכם מכבידה מעט. כדאי להביט על תוצאות עבודתכם,

ועל שביעות־הרצון של האנשים המקיפים אתכם, זה יעודד וימריץ להמשיך במה שהתחלתם. במקום העבודה יש להזהר ממעמידי־פנים. קיים קושי להבחין בתקופה זו בין ידידים לאויבים, כיוון שהרבה דברים נעשים במסתרים ומאחרי הגב. לכן יש להזהר ממכרים חדשים, כאמור, זה מתיחס לשטח העבודה.

★ ★ ★

בשטח העבודה אתם עושים חיל. המרץ שבו נתקפתם לאחרונה מדהים את ה־עובדים האחרים, במשך תקופה ארוכה נשכח מכם ומהם ש־אתם מסוגלים לקצב מהיר ולהספק כל כך טוב. ענייני רכוש שגרמו לעגמת־נפש, יסתדרו ודאגות מסוג זה לא יטרידו אתכם ה־שבוע. מבחינה בריאותית יש להשמר ממא־מץ יתר. החברה שתקיף אתכם בתקופה זו תאלץ אתכם לחשוב על נסיעה לחו"ל.

בתקופה זו כל ענייני הבית והמישפחה לא גורמים רוב נחת. מתח ועצבנות, שבהם שרויים שאר בני המישפחה, גורמים לאי־שקט. נוסף לכך כל מיני אביזרים ביתיים עלולים להתקלקל. כדאי להשגיח ולמנוע תקלות, שעלולות להכניס להוצאות גדולות. אם עליכם לחתום על חוזים חשובים, כדאי לדחות את החתימה הסופית לשלושה שבועות בערך, קיים סיכוי שמיספר דברים חשובים יגרמו נזק בעתיד.

★ ★ ★

תקופה זו מלאה בהתרחשויות מלהיבות, התכשרויות מהירות ופתאומיות יגרמו להתלהבות ושימחה. קרוב לוודאי שההרג־שה הטובה תעורר את יצר ההרפתקנות ה־חבוי בתוככם. תוכ־ניות לבילוי בלתי־שיג־רתי יעלו בראשכם, ומהמחשבה אל המע־שה, הדרך אצל האר־יות לא ארוכה. תהיו מוכנים לקחת על עצ־מכם סיכונים וסכנות, לצאת לנסיעות מוזרות ללא כל תיכנון שיעכב אתכם.

★ ★ ★

יש להודות שמבחינה כספית מצבכם משתפר, כספים שלהם אתם מצפים עתידים להגיע, ולהרגיע אתכם מהדאגות הבלתי־פוסקות. תוכלו לפעול רבות ברגע זה על־מנת לקדם את ענייני החומר. זו תקופה אנרגטית שבה תעבדו קשה, אך לפחות תהנו מעבודתכם ומתוצאותיה. למרות כל ההבטחות הטובות שנאמרו כאן, עליכם להזהר מהחלטות נמהרות, או מהתלהבות מופרזת, בעיקר כשמדובר בהתחלות חדשות.

שינויים גדולים ברגע זה לא יוסיפו לכם דבר, רצוי להיות זהירים מאוד בתקופה זו. יש חשש שמיכתבים חשובים לא יגיעו ל־תעודתם, וכמו כן יש להזהר משיחות טלפון, שמשמעותם שונה מזו הנתפסת ברגע הרא־שון. העניינים הכס־פיים יקבלו תזוזה ל־כיוון חיובי, אך גם בשטח זה יש לפקוח עיניים ולמקד את מלוא תשומת־הלב באנשים שמנסים ל־הערים עליכם. שבוע טוב לאהבה.

★ ★ ★

ידידים יוכיחו את עצמם בתקופה זו ויתברר שיש על מי לסמוך. כל יוזמה שתתעורר בכם ברגע זה טוב לשמור בסודיות מוחלטת, גם אם ההתלהבות תביא אתכם לידי חוסר זהירות, זי־כרו שפירסום עלול לסכן הזיק ולעכב כל תוכנית. קשרים חדשים עשויים להיווצר בנסי־עות, או עם אנשים שחזרים מחוץ־לארץ.

יתכן אף קשר עם בני־זוג מבוגרים מכם, שאיתם תוכלו לבנות קשר יותר רציני.

★ ★ ★

ענייני עבודה תופסים מקום ראשון ב־חשיבות בתקופה זו, הזדמנויות לקידום מיקצועי וכספי פתו־חות בפניכם, וכדאי ל־נצלן. אם אתם מצ־פים למיכתב או שיחת טלפון או אפילו חו־דעה דרך מישהו, עדיף שלא תסמכו על אמ־צעי תקשורת אלה ב־רגע זה. כדאי לברר אצל המקור עצמו, מהן האפשרויות. קש־רי חיבה מעניינים ומפתיעים יווצרו בתקופה זו, וקשרים ישנים יעמיקו.

★ ★ ★

באופן כללי מצב־הרוח ישתפר וההרגשה תהיה יותר טובה. תשתחררו מהכובד שאותו חשתם לאחרונה.

מבחינה כספית היזומה, ההתלהבות והשכל הישר יפרחו, ותהיה התקדמות משמעותית, אך עדיין התוצאות הטובות תהיינה רק כתוצאה מעבודה ומאמץ קשה.

ידידים, שעל פי רוב נראים לכם חסרי דמיון ו„מרובעים", דווקא להם יהיו רעיונות מבריקים בקשר אליכם, יש להזהר מתככים במקום העבודה.

★ ★ ★

שבוע שבו חשים מצד אחד יוזמה, תת־להבות ומרץ, אך יש להזהר ממעשים נמהרים ומהחלטות חפוזות. מצד שני, מתגעגעים למעט שקט ושלווה, ונמשכים לתת את החוש האסתטי. בכל שטח אמנותי שלו אתם מוכשרים, תוכלו להגיע לתוצאות משביעות רצון, ולהרגשת סיפוק. הקשרים הרגשיים קשורים לאנשים שנמצאים בחוץ־לארץ, אך עומדים להגיע ולחדש את הקשרים בקרוב.

שוב ידובר על נסיעות לחוץ־לארץ בחברת בני־זוג או שותפים לעבודה. בעניינים כספיים יש לשקול כל צעד בזהירות רבה, לא לבטוח באנשים שזה מקרוב הכרתם. בתקיפה זו יש לשמור במיוחד על הרכוש, ולנעול היטב את הדירות. בגלל אפשרות של גניבות ופריצות המסכנות את רכושכם. החברה הנעימה בשבוע זה היא דווקא בני מזל בתולה, או כתחליף בני מזל מאזניים.

האם את יודעת כי טמפון או־בֶּה פועל כדיאודורנט טבעי?

מה טוב יותר מטמפון המונע ריחות בטבעיות וללא עזרת דיאודורנט מלאכותי? טמפון או־בֶּה, הינו בעל כושר הספיגה הטוב בעולם, מתרחב ואוטם לחלוטין ובכך הוא מונע היוצרות ריחות בלתי נעימים ופועל כדיאודורנט טבעי. לכן או־בֶּה אינו זקוק לעזרת דיאודורנטים למיניהם. או־בֶּה אינו זקוק למוליך - דחיפה קלה והוא בפנים. כדאי שתזכרי שמוליך, ולו גם העדין ביותר אינו טבעי ולכן הוא עלול לפגוע. טמפון או־בֶּה אינו מורגש כלל, קל לשאתו ולהסתירו.

טמפון או־בֶּה ב־3 גדלים:
מיני - לבתולה ולנערה
המתבגרת, נורמל - למרבית הנשים, אקסטרה - לנשים עם דימום רב.

או־בֶּה טבעי ובטוח.
נסי את או־בֶּה
אין טוב ממנו

o.b.

או־בֶּה טבעי ובטוח

לכ׳
או־בה מח׳ ההסברה
ת.ד. 2115, חיפה

אבקש לשלוח אלי את
חוברת ההדרכה + השי:
3 טמפונים בנרתיק

שם _____

כתובת _____

_____

גיל _____

□ משתמשת בטמפונים
□ לא משתמשת בטמפונים

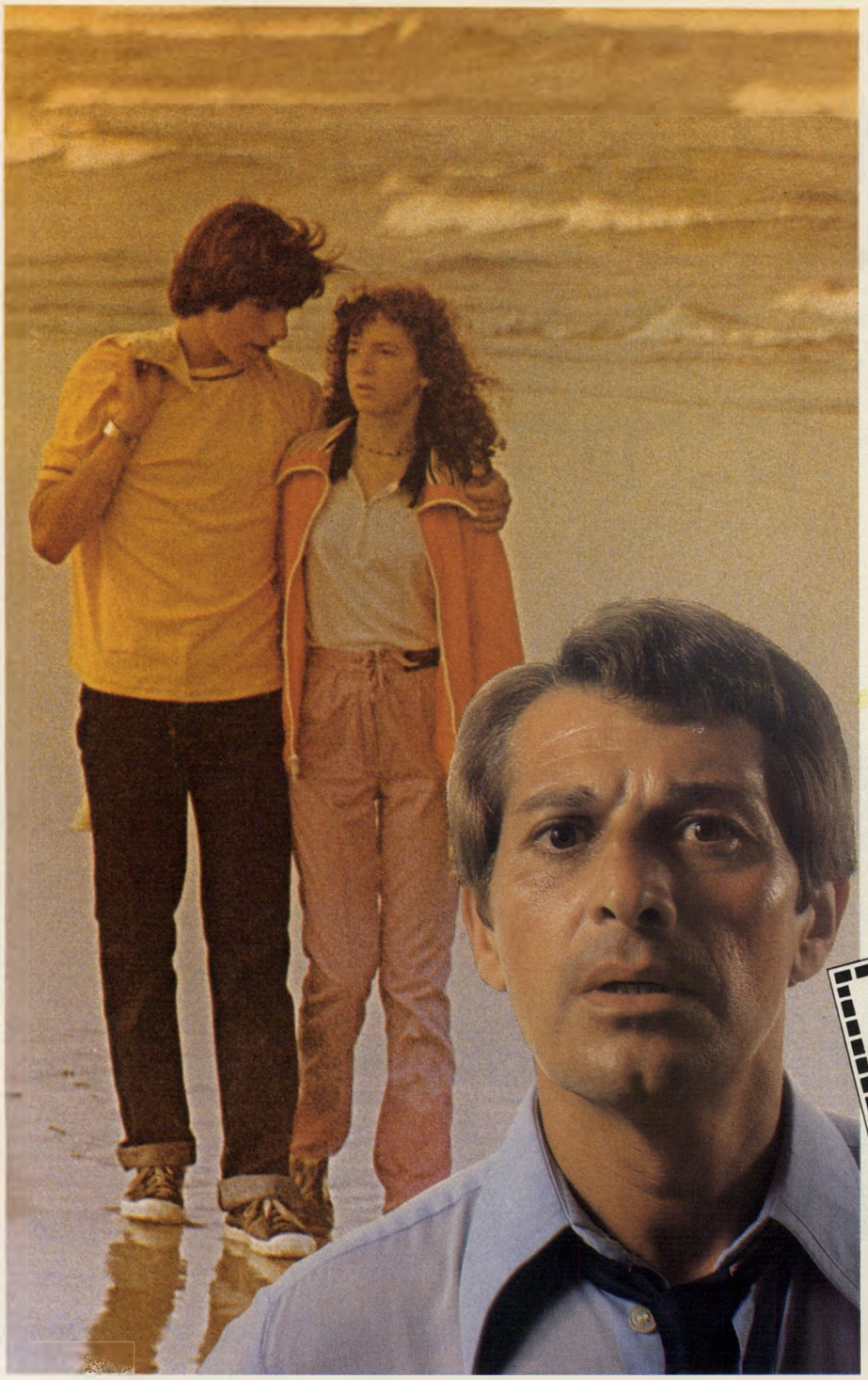

"כשרותי, התחילה לצאת עם החבר הראשון שלה נדלק אצלי אור אדום".

לכבוד
מרכז החסכון, בנק לאומי לישראל בע"מ
ת.ד. 2
תל-אביב 61 000

אני מעונין/ת להשקיע היום במחר של ילדי. אנא שלחו לי בהקדם פרוספקט מפורט על התכנית "כח נעורים".

שם _____

כתובת _____

"אני יודע שהיא כבר בת 14. אבל אתה יודע איך זה, כשאתה אבא, קשה מאד להשלים עם המציאות. כשרותי התחילה "לצאת קבוע" עם החבר שלה מהתנועה, נאלצתי לעמוד בפני העובדה שגם הבת שלי בעוד 4 שנים בסך-הכל תהיה חיילת. ואחר-כך תלך לאוניברסיטה או תטייל בחו"ל. חתונה. דירה. כל מה שהורים מאחלים לילדים שלהם. דבר אחד ברור: יהיה לה צורך בכסף. אני חושב שזה הזמן להתחיל לחסוך אותו. כדי שבבוא הזמן אוכל לומר לה: "קטנה שלי, אין לך מה לדאוג. יש מספיק כסף" ולכן אני ניגש עוד היום לסניף שלי בבנק לאומי ופותח על שם רותי את תכנית החסכון "כח נעורים".

"כח נעורים"

זה כמו להשקיע היום במחר של ילדך.

החסכון בתכנית "כח נעורים"
מקנה לחוסך חברות במועדון חצב

בנק לאומי הבנק שלי.

בנק לאומי

הבעייה הגדולה ביותר של שגריר ישראל באו"ם, יהודה בלום, היתה למנוע כיבודים מהשגריר בוושינגטון אפרים עברון עם בואו של שר החוץ יצחק שמיר לארצות־הברית

האיש המוחרם

ה מיברקים בין בניין המישלחת הישראלית באו"ם, השוכן בשדרה השלישית בניו־יורק, לבין מישרד־החוץ בירושלים רדפו זה את זה. ימים אחדים לפני יום־הכיפורים האחרון, עסקו רוב פקידי מישרד־החוץ בירושלים בניסיון לפתור את אחת הבעיות הסבוכות ביותר שהוצגו לפניהם בשנים האחרונות: מי יישב לימינו של שר־החוץ, יצחק שמיר, בבית־הכנסת.

שמיר עמד להגיע לניו־יורק כדי לנאום לפני העצרת־הכללית. היה זה נאומו ה־ראשון באו"ם והוא היה, כך מעידים חברי המישלחת, נרגש ביותר. אבל לא רק שמיר היה נרגש. גם שגריר ישראל באו"ם, הפרופסור יהודה בלום ואישתו, מוריה, התכוננו לביקור של שר־החוץ כאילו היה זה אירוע ממדרגה ראשונה. כל פקידה בנציגות קיבלה הוראות כיצד להתנהג כלפי שמיר. אחת ההוראות היתה שלא לבוא לעבודה בנעליים בעלות עקבים גבוהים, כדי ששמיר, גמון־הקומה, לא ירגיש שלא בנוח. היתה זו הוראה מיותרת לגמרי, מאחר ששמיר ידוע כמי שאינו סובל משום תסביך בגלל קומתו הנמוכה.

מישרדי המישלחת, השוכנים יחד עם מישרדי הקונסוליה הכללית בניו־יורק, מורקו ועל הקירות נתלו עשרות תמונות של ציירים ישראליים.

גם בביתו של בלום, שם עמדה להערך קבלת־פנים לשמיר, הקפידה מוריה שהכל יהיה נוצץ, מצוחצח ומבריק. כלי האוכל שבבית לא היו, לדעת יהודה בלום, די טובים עבור שר־החוץ הישראלי, שבניגוד למרבית אנשי הליכוד מקפיד על צניעות. חברת הקייטרינג שהכינה את קבלת־הפנים נצטוותה להביא גם כוסות מיוחדות.

אולם כל הבעיות האלה התגמדו מול הבעייה החמורה ביותר שהעסיקה את השגריר הישראלי, עוד לפני בואו של שמיר לניו־יורק. הבעייה היתה יריבו של בלום ושנוא נפשו, שגריר ישראל בארצות־הברית, אפרים („אפי") עברון.

בלום ידע שעברון יגיע לניו־יורק מ־מקום מושבו בוושינגטון, כדי לקבל את פניו של שמיר. הדבר נהוג בכל ארץ. כאשר מגיע שר־חוץ או ראש־ממשלה לארץ זרה, מקבל את פניו השגריר שלו. הוא השלים עם העובדה שעברון יגזול ממנו חלק מההצגה בנמל־התעופה קנדי, אך השליח הדתי לאו"ם לא רצה לוותר על כיבוד אחד: לשבת לימינו של שמיר בעת התפילה בבית־הכנסת ביום־הכיפו־רים.

על־פי התוכנית היה צריך עברון להי־שאר בניו־יורק כל זמן ששמיר יהיה שם, גם ביום־הכיפורים. מאחר שעברון הוא בעל דרגה בכירה יותר מזו של בלום, למרות ששניהם נושאים בתואר שגריר, הכינו ראשי בית־הכנסת את מפת הישיבה, שהועברה לבלום, כך שעברון יישב מצידו הימני של השר, שעמד להיות אורח־

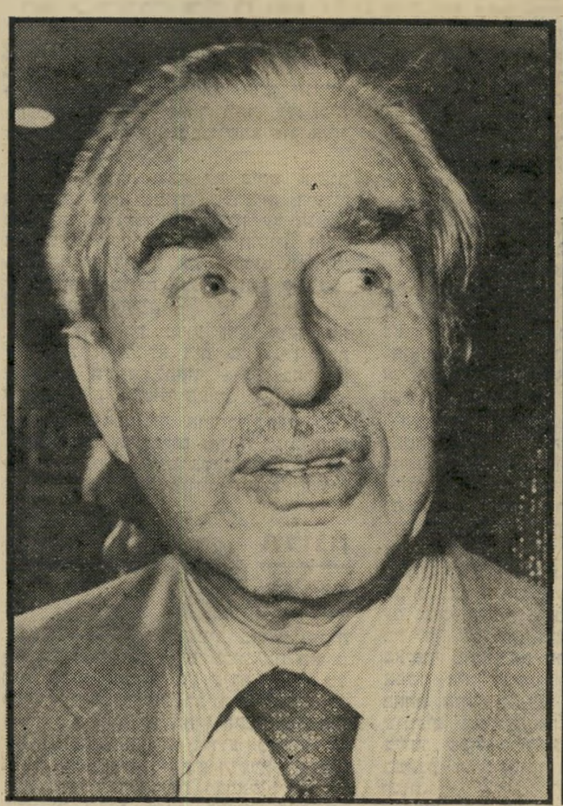

תקדימים מרגיזים שגרירי ישראל לשעבר באו"ם, יוסף („גין") תקוע וחיים („ויויאן") הרצוג, מהווים סיוט מתמיד לשגריר בהודה, יהודה בלום. לא רק עיתונאים ישראליים ופקידים המגיעים לניו־יורק עורכים את ההשוואה בין בלום לבין קודמיו, בצורה שאינה מחמיאה לשגריר בלום, אלא גם עיתונאים אמריקאיים.

(המשך מעמוד 13)

הכבוד בתפילת כל נדרי, ובלום יתפוס את הצד השמאלי.

בלום סרב. המישענת היחידה שלו בניו־יורק, ואולי הידידים היחידים שיש לו בעיר הגדולה, הם מתפללי בתי־הכנסת, שאליהם הוא מקפיד ללכת. הוא חשב שה־מתפללים יראו בסדר הישיבה הזה פגיעה בכבודו. לכן שלח מיברק לירושלים וביקש רשות לשנות את סדר הישיבה. בירושלים לא הבינו על מה הוא מדבר, ושיגרו מיכ־תב תשובה, שבו ביקשו ממנו בהבהרות.

שוב נשלח מיברק, הפעם ארוך ומפורט, אשר נענה על־ידי ראש הטקס במישרד־החוץ. ראש הטכס הסביר לבלום שעל עברון לשבת מימינו של שמיר, אבל כתב שאם עברון יסכים, אפשר לשנות זאת. בלום לא רצה לבקש זאת מעברון. השניים אינם משוחחים זה עם זה. כש־עברון שולח מיכתב או תזכיר לבלום הוא כותב עליו: „לכבוד הוד־מעלתו ה־שגריר, הפרופסור יהודה בלום." בלום עדיין לא תפס שעברון לוגע לו. בלום שיגר עוד מיברק למישרד־החוץ, שבו ביקש רשות לשנות את סדר הישיבה ב־בית־הכנסת, מבלי לבקש את רשותו של עברון.

בינתיים נודע לעברון בוושינגטון על חילופי המיברקים. הוא פרץ בצחוק, הת־קשר לירושלים והסביר שמפאת עבודתו בערב יום־הכיפורים ומיד אחרי החג, הוא לא יוכל להיות ביום־הכיפורים בניו־יורק. הוא ביקש להודיע זאת לבלום. במישרד־החוץ צחקו ונהנו מחוכמתו של עברון. בלום משוכנע עד היום ש„הפגישות" של עברון בוושינגטון היו בחזקת גס מ־שמיים.

תגובה עיוורת

פ רשת המיברקים בעניין המושב בבית־הכנסת מאפיינים יותר מכל את מהות עבודתו של השגריר הישראלי ב־ניו־יורק. עוד לפני שיצא בלום, מי שהיה פרופסור באוניברסיטה העברית בירוש־לים, עורר מינויו ביקורת רבה בארץ. ה־עובדה שמינויו היה פוליטי, ושבינו ובין שירות־החוץ של ישראל לא היה מאום, היתה רק אחת מהמיגבלות שנראו במינוי. שמועה, שבלום מכחישה בכל תוקף, ושי־היתה בה הרבה מן ההגזמה, טענה שהוא כבד־פה, הנוטה להתבלבל בעת התרגשות והופעה לפני ציבור. כמה מתלמידיו בעבר אמנם היו מוכנים להעיד על־כך, אך

שגריר עברון
ויתר על הכבוד

בנאומיו הרבים בעצרת אי־אפשר היום להבחין בכך. הוא קורא מהכתב, בטון דיבור יבש וכמעט מונוטוני, נאומיו שעל הכנתם ואופן קריאתם הוא שוקד זמן רב מראש. בעצרת אין הוא סובל ממורא קהל. כשהוא עולה לדוכן, עוזבים רוב הנציגים את אולם המליאה, והוא נואם, כמו קודמיו, לפני נציגים מעטים ופקי־דים, שתפקידם מחייבם להשאר באולם.

בלום עצמו מודה בכך ואומר שלנאומיו יש חשיבות רק משום שהם נכנסים לפרוטוקול.

פרשה אחרת שהעיבה על יציאתו את הארץ היתה פרשת הכלב. בלום, המתגורר ברחוב מנדלי מוכר־ספרים בירושלים, רב עם בעל־כלב השכונה. בזמנו התפרסם בעיתונים כאילו הוא שונא כלבים, ולכן דרש מהשרותים הווטרינריים בירושלים, לחסל אותו. בלום מכחיש את הסיפור הזה מכל וכל וטוען שהוא דווקא אוהב כלבים, וכל שרצה מכלבה של השכנה הוא שיקבל חיסון ושיעבור בדיקה אחרי שנשך את בנו והיה חשש לכלבת.

עד היום, כשמגיע עיתונאי ישראלי לניו־יורק ורוצה לראיין אותו או להיפגש איתו לשיחת רקע, בודק בלום בארכיון קטעי העיתונות שלו, שבו הוא נוהג לגזור ולשמור בקפידה רבה כל קטע עיתון שבו מוזכר שמו, אם אותו עיתונאי כתב בזמנו על פרשת הכלב. אם הוא מגלה שהעיתונאי כתב על הפרשה, הוא מסרב להיפגש איתו.

בלום הוא חסיד השיטה האומרת שיש לנאום בכל מחיר ולנצל כל הזדמנות כדי לנאום. בכל פעם שאחד הנציגים מזכיר את ישראל, לחיוב או לשלילה, ובדרך־כלל לשלילה, הוא נוהג לעלות על הדוכן, כשהוא מנצל את זכות־התשובה שלו. נאומי התגובה מעוררים פליאה אצל כל שומעיהם. הם ארוכים, מנוסחים היטב ונקשה להניח שאפשר היה להכין אותם, לכתבם ולהדפיסם תוך כדי הנאום שעליו באה התגובה. אנשי המישלחת יודעים את הסוד. הוא מכין מראש נאומי תגובה. הוא יודע מי ינאם באותה ישיבה ומכין נאום תגובה לדברים שאותם עלול אותו נציג לאמר נגד ישראל. לא תמיד הנאום של הנציג הוא על־פי תחזיותיו ולכן נראה נאום התשובה של השגריר הישראלי תלוש מהמציאות, אבל כשבלום ריאה את הנאום במלואו בפרוטוקול של הישיבה, הוא מרו־צה.

כל נאום של בלום נמשך שעה ארוכה ומשתרע על כמה וכמה דפי פוליו מודפסים בצפיפות. הוא מכין בקפדנות רבה את הנאומים שלו, מכנס את צוות העובדים הבכירים של המישלחת כדי להשמיע לפ־ניהם את הנאום עוד לפני שהוא נגאם וממתין לתגובות חברי המישלחת. לעיתים הוא מכניס תיקונים בעיקבות תגובות אלה. הוא מושפע בעיקר מסגנו, שמאי כהנא, שאינו נחשב כאחד הכוחות המבריקים במישרד־החוץ. כאשר מחליט הצוות שה־נאום הוא טוב, נקראות המזכירות להדפיס אותו ולשלוח אותו לירושלים. בדרך כלל מאשר הצוות את הנאום, כדי להימנע מוויכוחים מעייפים.

השגריר הישראלי שולח כל נאום שלו לאישור במישרד־החוץ בירושלים, דבר שלא עשה אף אחד מקודמיו בתפקיד. חלק מהנאומים נשלחים בטלקס, אחרים במב־רקים מוצפנים, הכל לפי תוכן הנאום. בפעמים המעטות שבהן ויתר על זכות הדיבור שלו זה היה מפני שהאישור איחר להגיע.

בפעם היחידה שבה לא ביקש אישור מירושלים אכן אירעה שערוריה דיפלו־מטית. בלום נאם בעת הדיון על הנושא הפלסטיני, שנערך לפני כחודשיים וחצי. הוא החליט לתקוף את בוטרוס בוטרוס־ע'אלי, שר־המדינה לענייני חוץ של מצ־רים, שנאם אחריו.

איש לא הבין מדוע הוא תוקף את ע'אלי. לישראל לא היה כל עניין לתת למיצרים תירוץ לתקוף אותה בחריפות על הנושא הפלסטיני העדין.

ע'אלי נדהם, אך אחר־כך ספק כפיו בנחת. נאומו של בלום נתן לו לגיטימציה מלאה לתקוף את ישראל בצורה החריפה ביותר מאז קמפ־דייוויד, דווקא בעניין הפלסטיני.

תלונה ללפיד

ג ם ביקורו של שמיר באו"ם הוכיח עד כמה אין בלום מכיר את האו"ם ואינו יודע להבחין בין עיקר לטפל. כל השגרירים ושרי־חוץ רבים נכחו באולם־המליאה כשנאם שר־החוץ האמריקאי, אד־מונד מסקי, בשבוע הידוע כשבוע ה־פלסטיני באו"ם. שר־החוץ הישראלי והשג־ריר בלום נעדרו. אם ישראל ייצג סגן השגריר שמאי כהנא. באותה שעה היו עסוקים שמיר ובלום במה שהוגדר על־ידי בלום אחר־כך כ„שיחה מדינית בעלת חשיבות ראשונה במעלה עם שר־החוץ של איסלנד."

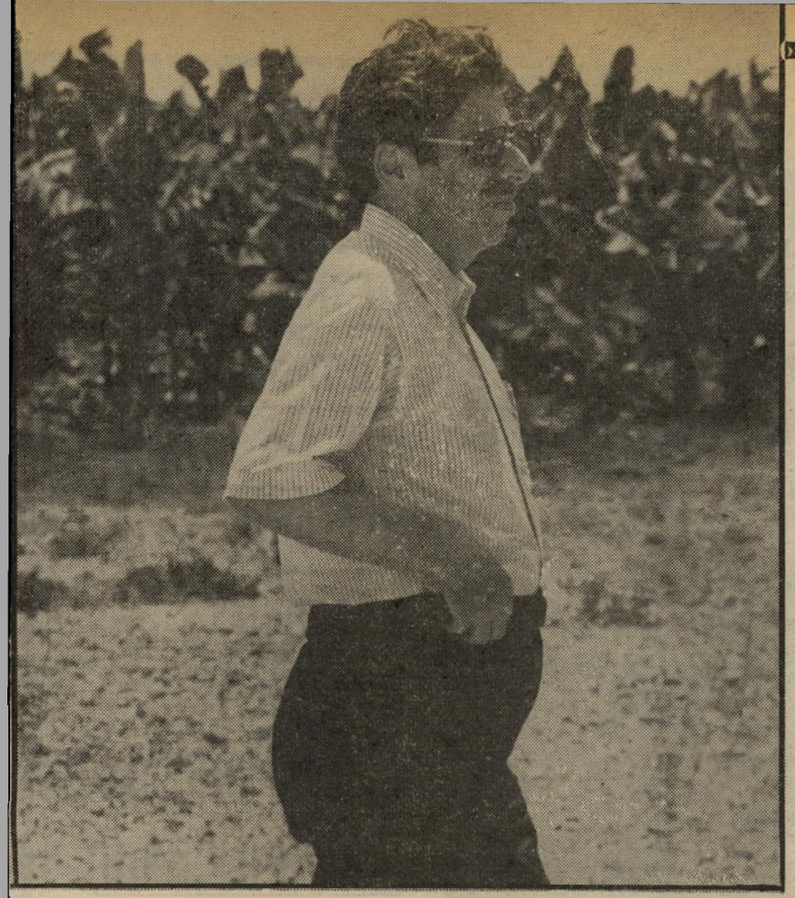

שגריר בלום
בודד בקפיטריה

רוב העיתונאים הישראליים בניו־יורק אינם אוהבים את ראש המישלחת. הוא מרבה להתקשר לעורכי עיתונים בארץ ול־התלונן על הכתבים שלהם. כשריאיין אותו שליח הטלוויזיה לניו־יורק, דן שילון, אמר לבלום: „עיתונאים אמריקאים אומרים שאתה האיש הלא־נכון במקום הנכון. אתה חושב שהם צודקים?" בלום חשב כמובן שהעיתונות האמריקאית שוגה, אבל לא יכול היה לנמק זאת. תחת זאת טילפן למנכ"ל רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד, ודרש ממנו להוציא את הקטע הזה מהראיון עימו. לפיד נעתר כמובן ורצינזר את הראיון. מאז נמצא שילון ב„עונש". הוא אמנם מוזמן לאירועים הרשמיים, אך אינו נמנה עם החצר של בלום, אינו מוזמן אליו הביתה, ואינו מוזמן לשיחות רקע ולמיפגשים במישלחת.

אך גם עיתונאים אמריקאים אינם מס־תדרים עם בלום. בעוד קודמיו, חיים („ויויאן") הרצוג ויוסף תקוע היו חביבי העיתונות האמריקאית, המסקרת את ה־או"ם, נפגש בלום עד היום רק עם כ־10 אחוז מהעיתונאים המסקרים את בניין הזכוכית, וגם זאת רק אחרי מאמצים אירגוניים כבירים של דוברו, איש הטל־וויזיה לשעבר, נחמן שי. אולם גם כישרונו של שי לא הצליח למנוע את האיבה של העיתונאים האמריקאים לבלום: „הוא פשוט טמבל," טען אחד הכתבים הבכי־רים בבניין האו"ם, כתב הבי־בי־סי רי־צ'ארד הוסליט, בהשתמשו במילה העברית. „הוא יבש, לא מעניין, ואי־אפשר לסמוך על הדברים שלו. הוא חושב שהוא יודע הכל וכולם טיפשים ממנו."

השגריר הישראלי גם אינו מנצל את הבמה האמיתית של האו"ם: מיזנון המישי־לחות מקום זה מזכיר בתיפקודו את מיזנון הכנסת בישראל, מרבית העבו־דה נעשית בו. השיחות, הקשרים האישיים, ההסכמים, ובעיקר החלפת המידע, נעשים על כוסות ויסקי או קפה במיסעדה זו. הרצוג, ואחריו תקוע, היו מבלים שעות רבות במיזנון, קושרים קשרים, גם עם נציגי ארצות יריבות לישראל, מפזזים משולחן לשולחן, כשהם עוסקים בעיקר באיסוף מידע. את הרצוג ואת תקוע אי־אפשר היה להפתיע בשעת העצרת או באחת הוועדות. עוד קודם לכן הם היו שומעים במיזנון מה עומד לקרות. את בלום, שכף רגלו לא דרכה עד היום במיזנון המישלחות, כבר הפתיעו פעמים רבות.

בלום מתגורר בדירה הדורה בניו־יורק ומרבה לארח אנשים בדירתו. האורחים הכימעט בלעדיים שלו הם יהו־דים דתיים, שאותם הוא מכיר מבית־הכנסת. ילדיו לומדים באחד מבתי־הספר היקרים ביותר בניו־יורק, שהוא אולי המוסד החיי־נוכי היהודי היקר ביותר בעולם, בית־ספר ראמאז, מחיר שנת הלימוד בבית־ספר זה הוא 2500, דולאר, שהם יותר מ־150 אלף לירות.

שלושת הסיוטים של בלום הם עברון, הרצוג ותקוע. עברון ידוע בקהילה הדיפ־לומטית האמריקאית כאחד הנציגים הזרים המקובלים ביותר. השגריר בוואשינגטון מצליח לפתוח דלתות בבית־הלבן, ב־מישרד־החוץ ובפנטגון, שרק נציגים זרים ספורים מצליחים לעשות כמוהו. הכישרון האישי של עברון והחושים הדיפלומטיים הערים שלו עומדים בסתירה מוחלטת לאלה של בלום. מכיוון שבלום יודע זאת, בכל פעם שעברון מגיע לניו־יורק, או בכל פעם שמגיעים דיווחים או העתקי דיווחים על הצלחותיו של עברון, הוא נכנס לדברי ירידיו, למרה שחורה.

לא הצביע לליכוד

א ך מי שבאמת רוצה להרגיז את השגריר צריך להזכיר באוזניו את שמו של הרצוג או את שמו של תקוע. הרצוג ותקוע, כל אחד בתקופתו, היו למרכזים חברתיים באו"ם. הם לא היו חסרי ביטחון־עצמי כבלום, ולא דרשו אישור מוקדם מירושלים על כל צעד, פגישה או נאום שלהם, ותרמו לדימוי הישראלי באו"ם תרומה נכבדה.

הכל מודים היום שהאו"ם התרוקן במידה רבה מתוכנו בשנים האחרונות. כיום מקובל להתבונן על מוסד זה כעל קרש קפיצה לעמוד הראשון של הניו־יורק טיימס או של מהדורות החדשות בתחנות הטל־וויזיה. פניהם של הרצוג ותקוע היו מוכ־רים לכל צופה־טלוויזיה אמריקאים ושמו־תיהם הופיעו מאות פעמים מעל גבי העי־תונים. בלום אינו זוכה כמעט בכלל בסיקור עיתונאי.

אך למרות שבלום הוא אחד הכישלונות הגדולים במערך־החוץ הישראלי, הוא רוצה להמשיך ולשרת באו"ם גם אחרי עליית המערך לשילטון. לשם כך הוא החל פועל לעבר המערך. חברי־כנסת ממיפלגה זו, המודאגים לניו־יורק, מתקבלים על־ידו ב־כבוד־מלכים. בתחילת דרכו בניו־יורק הוא לא היה מוכן לקבל ישראלים שאינם נמנים על מיפלגות הקואליציה. כשהעיר לו לפני שבועות מיספר עיתונאי ישראלי, בשיחה פרטית ביניהם, שהוא, אחרי הכל, מינוי פוליטי, השיב בלום: „אני מינוי פוליטי? מה פתאום? אפילו לא הצבעתי עבור הליכוד."

יוסי ינאי

אברהם גינדי

במיבצע מדהים עד סוף אוקטובר, בתל־אביב, בראשון־לציון, ברמת השרון, בפתח־תקוה:

חצי מליון ל"י הנחה

185.000 ל"י מתנות

תשלומים קלים

משכנתא החל מ־1.000.000 ל"י

לרגל המבצע יהיו המשרדים ברמת השרון, בפתח תקוה
ובראשון לציון, פתוחים במוצאי שבת משעה 18.00

אברהם גינדי

התקנה הטובה ביותר 1980

תל־אביב (זמני):
רח' סוטין 13, ת"א
(כניסה מבלוך).

רמת־השרון:
רח' סוקולוב 84,
טל' 03־475131;

ראשון־לציון:
רח' הרצל 62.

פתח־תקוה:
רח' חיים עוזר 28,
טל' 03־905593

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

החמישיה המובילה

חסכון. תכונה, שהיא נכס הנרכש מגיל צעיר.
חסכון. דרך-חיים, המאפשרת הגשמת מטרות וחלומות.
חסכון. יש להתחיל מגיל צעיר ככל האפשר — כדי לאפשר מימוש מטרות חשובות, בעתיד.

החמישיה המובילה.
מיגוון תוכניות של בנק דיסקונט. לילדים, לבני נוער ולחיילים. מובילות ומלוות כל אחד, מגיל צעיר, בחינוך לחסכון לכל מטרה טובה וחשובה, מחסכון-לשמו ועד חסכון למימון השכלה גבוהה.

יתרון לחיילים

תוכנית חסכון לבני 16 — ועד סיום שרות החובה בצה"ל.
★ הצמדה מלאה לקרן ולריבית, כבר אחרי שלוש שנים.
★ שי לכל פותח חשבון.
★ חברות ב"עד 18" — חוג הצעירים בבנק דיסקונט.

„עד 18" חוג הצעירים בבנק דיסקונט. לבני 10–18

מסגרת פעילות לבני 10-18, שיש להם תוכנית חסכון או חשבון „עו"ש צעיר" בבנק דיסקונט.
★ טיולים.
★ הנחות במופעי תרבות, אמנות ובידור.
★ ספרים ותקליטים בהנחה.
★ ועוד הפתעות ואירועים המלווים על ידי צביקה פיק.

יתרון נוערים

תוכנית החסכון לצעירים.
★ הצמדה מלאה לקרן ולריבית.
★ תקופת חסכון גמישה (4-7 שנים).
★ אפשרות לפדות את סכום החסכון בשיעורין.
★ חברות ב"עד 18" — חוג הצעירים בבנק דיסקונט.

חשבון עו"ש צעיר לבני 16-18

חשבון עובר ושב לבני 16-18, שישרת אותם גם בתקופת שרות החובה בצה"ל.
★ פנקסי שיקים — חינם.
★ ניהול חשבון — ללא תשלום.
★ שי לכל פותח חשבון: חגורה או „ומן הגימנזיסט" תשמ"א.
★ הנחות ב-1500 בתי עסק נבחרים בישראל.
★ חברות ב"עד 18" — חוג הצעירים בבנק דיסקונט.

„פילון צמוד"

תוכנית חסכון עדיפה לילדים ולנוער.
★ מבצעים, ספרים ומתנות חינוכיות.
★ הצמדה למדד — לסכומים שמעל 20 שקל.
★ מנוי על עתון הילדים „פילון" — בחצי המחיר.

טוב לעבוד עם

בנק דיסקונט

הצד האנושי של המטבע

העולם השלישי: אקלים נוח להשקעות

שימעון טסלר, עורך מבט שני בטלוויזיה הישראלית, זכאי למחמאות רבות על הסידרה הבריטית „חצרו האחורית של הדוד סאם", אותה בחר לשדר בתוכניתו. עבור הצופה הישראלי היה בדברים חידוש. מונחים, שהופיעו עד כה כמעט בלעדית במדור זה, הפכו בשבועות האחרונים נחלת הכלל.

בתוכנית שהוקרנה בשבוע שעבר על ג'מאיקה, רואיין איש סי־איי־אי, כשעל פניו הבעה מעורבת של עייפות, מורת־רוח, עליונות ומבוכה, ששום במאי של סרט עלילה לא היה מצליח להפיק, אפילו מכוכבו המחונן ביותר. „אתה מדבר על דה־סטאביליזיציה," אמר למראיין, „איזו מלה בלתי נעימה!"

קיבתו העדינה של איש הסי־איי־אי התקשתה לעכל את המינוח, ששימש את ארגונו בשורה ארוכה של מעשי רצח, חבלה, ועירעור מישטרים לא־רצויים בעולם השלישי. מומחים מעריכים שארצות־הברית השקיעה בעשור האחרון עשרות מיליארדי דולר, ב־35 ארצות, כדי לשמור על מישטרים רצויים, לערער מישטרים רדי־קליים יותר, ולפגוע באופוזיציה השמאלית והדמוקראטית.

ב־150 בסיסים צבאיים ברחבי ארצות־הברית הוכשרו 200 אלף חיילים ו־50 אלף שוטרים מאמריקה־הלאטינית כדי להנציח מישטרים קיימים, מונהגים על־ידי טיפוסים כמו אנאסטסיו סומוסה ואוגוסטו פינושט, או כדי לחתור נגד דימוקרט הומאניסטי מובהק, כמו הנשיא סאלבדור איינדה שנרצח בספטמבר 1973. במקרים רבים מושקע המאמץ האמריקאי לדה־סטאביליזציה (ערעור היציבות) לא כדי להילחם באיום הסובייטי, אלא כדי ליצור לקהי־ליית אנשי־העסקים בארצות־הברית אקלים נוח להשקעות.

נוקשות נוסח ברזיל. ב־1964 דאגה ארצות־הברית, בעזרת הצבא הברזילי, לסלק את המישטר ה־קאיים," והזמינה אנשי־עסקים ומשקיעים לנצל את ההטבות. פועלי מטעים בפיליפינים מקבלים עתה 15 סנט לשעה, השכר הממוצע במיפעלי תעשיה הוא כדולר וחצי ליום. גם הלחץ וגם ההשקעות משתלמים היטב.

לייצא בכל מחיר! גם בקולומביה פעלו תהליכי הדה־סטאביליזציה לריסון האופוזיציה ולכינון מישטרים הנוחים לארצות־הברית. החברות העל־לאומיות הגדולות לא הסתפקו בניצול כוח העבודה הזול, בשכר מינימום של פחות משני דולר ליום. החברה האמריקאית גודריץ' ועוד עשרות חברות אחרות נוהגות להעסיק אלפי אסירים קולומביאניים תמורת פחות ממחצית שכר המינימום. בחוברות הפירסומת שלהן הן קוראות לנוהג זה תוכנית שיקום, ומתגאות בתרומתן לחברה בקולומביה.

יצויין ש־75 אחוז מאסירים אלה לא נשפטו מעולם.

בדרך כלל מדובר באסירים פוליטיים שנעצרו לתקופה בלתי־מוגבלת באשמת חתרנות. השימוש באמצעי־דיכוי זכה להסבר מעודכן דווקא בפירסום רשמי של מועצת הבישופים הקתולים של ברזיל. המודל הברזילי לפיתוח, מסבירים הבישופים, מעניק פריבילגיות למיעוט קטן של אנשי־צבא ואנשי־עסקים, המשתפים פעולה עם ההון הזר. מכאן נובע הקשר בין פיתוח לביטחון. אם יהיה חופש דיבור תקום תסיסה וזעקה המונית. לכן מעדיפים הגנר־לים שתיקה טוטאלית.

השתיקה הזו נשברה לאחרונה, עקב לחצים ליברליים, גם מצד חוגים מתקדמים בארצות־הברית, וההשפעה הרבה של הכנסיה הקתולית המתקדמת בברזיל. אבל הדפוסים העיקריים של המישטר הפוליטי־כלכלי בארץ ענקית זו נותרו בעינם. המדיניות הכלכלית נשענת על הון זר, בעיקר אמריקאי, השולט ב־50 אחוז מהתעשיה בברזיל וב־59 מתוך 100 החברות הגדולות. הממשלה מפגינה שליטה מוניטארית נוקשה ומקצצת בשיסתיות בתקציבי הרווחה, בארץ הסובלת מתמותת תינוקות, רעב ומגיפות שהודברו כבר מזמן בארצות אחרות.

כמו בכל הארצות הניאו־קולוניאליסטיות עומדים המישטר בברזיל, וגם המשקיעים האמריקאיים, בפני הדי־למה הקלאסית. העבודה הזולה טובה אמנם להורדת הוצאות המיפעלים, אבל מקטינה, את כוח הקניה של הציבור. התשובה של הכלכלות הניאו־קולוניאליות נשמ־עת די מוכרת לאוזניים ישראליות: יש לייצא בכל מחיר!

צרכי המיעוט הקטן. מסבירים הבישופים מברזיל: „אנו חייבים לייצא. מיפעלים רבים נוסדו למען היצוא וזוכים לאשראי, הקלות במיסוי ויתרונות אחרים. מדוע? כדי להרוויח כסף ולייצב את מאזן־התשלומים. אבל מדוע לא נוכל להשיג אותן מטרות באמצעות הגברת הביקוש בשוק הפנימי שלנו?

„כי בברזיל רק חמישה אחוז יכולים לצרוך כאוות נפשם. עוד 15 אחוז מסוגלים לקנות קצת יותר מהמינ־מום בעזרת אשראי והלוואות. 80 אחוז צורכים כדי קיומם הפיסי, ורבים מצויים בתנאי תת־תזונה.

„הכלכלה איננה מבוססת על העם אלא על צרכי המיעוט הקטן, העשיר. מכאן הדגש העצום על יצוא."

המחיר הוא ממשי. בצפון־מזרח ברזיל חיים 35 מיל־יוני בני־אדם. מחצית התינוקות הנולדים באיזור זה מתים לפני הגיעם לגיל חמש. שליש הנפטרים מתים ממחלות מדבקות, ובאיזור מתגלים 30 אלף חולי שחפת חדשים כל שנה. התגובה הממשלתית היתה אופיינית. תקציב מישרד־הבריאות ירד מ־4.5 אחוז לפחות מאחוז אחד תוך עשר שנים, ואילו תקציב הביטחון הפנימי עלה כמעט פי ארבעה!

כך, בין השאר, הפכו 60 מדינות עניות בעולם לעניות יותר. ברוב המדינות האלה עלתה רמת החיים של השיכבה הביורוקרטית, צבאית ועיסקית, המשתפת פעולה עם ההון הזר. את הסיכום הטוב ביותר מביא דווקא ברנס ווייק, במאמר המוקדש לאמריקה־הלטינית: „הגושא המאחד את כל הממשלות הצבאיות באמריקה־הלטינית הוא הדגש על פיתוח כלכלי־חברתי, ולא רק עיסוק בחוק וסדר. כשהממשלות האלה ניצבות בפני סדר עדיפויות, הן עשויות לראות בשיפורים חברתיים מטרה מישנית, חשובה פחות, הכפופה לצמיחה הכלכלית וליציבות החברתית. אלה נכפים בסדרי־גודל משתנים של אמצעי דיכוי..."

אל־סלבאדור:

מעשי הרצח נמשכים

ניו־יורק טיימס מדווח השבוע על 64 מעשי־רצח פו־ליטיים תוך 24 שעות. העיתון מספר, ללא שמץ של אירוניה, שאנטוניו מוראלס ארליך, חבר החונטה השלטת, טען שהאלימות המשתוללת עתה באל־סלבאדור היא מבישה. בין הנרצחים 13 אנשי מחתרת שמאליים וכן מזכיר המפלגה הנוצרית־דמוקראטית.

מוראלס־ארליך ביטא את המבוכה הרבה של החונטה, נוכח רציחתה של דוברת הוועדה המקומית לזכויות־האדם, מאריה מגדאלנה הנריקס. בנוסח דרום־אמריקאי טיפוסי, המוכר בעיקר מהמשטר בארגנטינה (הנתמך לא רק על־ידי ההון הבינלאומי אלא גם על־ידי ברית־המועצות), נחטפה הנריקס לפני שנרצחה. החוטפים לא היו אלא אנשי מישטרה במדים!

בושה? מוסר? הנריקס הפכה בשנה האחרונה דמות מוכרת באמצעי־התיקשורת העולמיים. לפני שחוס־לה, כותב ניו־יורק טיימס, דיווחה מאריה מגדאלנה הנ־ריקס על רציחתם של 7.000 אזרחים, ועל „היעלמותם" של עוד 3.000, שנעצרו ללא משפט.

כמו בגואטמלה ובניקרגואה של סומוסה, מדווחת העיתונות העולמית על שימוש נרחב בנשק ישראלי לבי־צוע מעשי הרצח והדיכוי באל־סלבאדור. מעשים אלה של ממשלות המערך והליכוד לא רק ממיטים חרפה על ישראל, אלא הורסים את מעמדה באמריקה הלטינית.

על בושה ומוסר אין מה לדבר, אחרי שמנחם בגין הורה לתמוך בנאצי פול פוט כבנציג העם הקמבודי בעצרת האו"ם.

פרשן שימעון טסלר
בחצר האחורית

דמוקרטי בברזיל ולהחליפו במישטרי־גנרלים, שאומנו בדרך כלל בבסיסים אמריקאיים. שנים רבות מאוחר יותר הגדיר אדוארד ג'סר, יו"ר יונייטיד ג'דסי בנק, את עמדת ההון הפיננסי בנאום לאיגוד הבנקים האמריקאי: „לשם קידום השקעות בקנה־מידה גדול יש הכרח לקבל החלטות נוקשות נוסח ברזיל. הקשיים בהשגת הסכמים עם העוב־דים תחת מישטר דמוקרטי מכבידים על המשקיעים."

ג'סר עצמו מודע לעובדה שבעידן התעוררות התודעה הלאומית בעולם השלישי קשה להבטיח הקלות במיסוי ותנאים מועדפים להון אמריקאי ללא דיכוי וללא שיחוד שכבה דקה, אך חזקה, מקרב האוכלוסיה המקומית. לכן הדיכוי והטירור כלפי האוכלוסיה בארצות כמו ארגנטינה, צ'ילה, ברזיל או תורכיה אינם מקריים.

הלחץ של לובי המשקיעים והסי־איי־אי מביא גם לשינוי הליכים דמוקרטיים שאינם נוחים לאנשי העס־קים. לפני שנים אחדות, למשל, פסק בית־הדין העליון בפיליפינים שזרים אינם רשאים, לפי החוק, להחזיק בצב־לות על אדמות בארץ זו. הלחץ המשולב — הצבאי, הכלכלי והמודיעיני — על המימשל הפיליפיני הניב תוצ־אות כמעט מיידיות. הנשיא מרקוס הודיע לנציגי החברות העל־לאומיות כי יבוא לקראתם. „נעביר את כל החוקים שאתם מבקשים — רק תארו לי מה אתם רוצים."

מרקוס הצליח, תוך כמה שבועות, לשנות גם את החוק וגם את ההלטת בית־המישפט, וזכה בתגמול מיידי. כתבת־שער בביטאון אנשי־העסקים, ברנס ווייק, הוכתרה במלים: „הפיליפינים — ממשלה הרוצה בעסקים אמרי־

המילחמה המביכה

הצהרון „מעריב" לא הגיב, כמובן, ישירות על ההתקפות במדור זה בעניין המידע המוטעה והפר־שנות המגוחכת שלו למילחמת עיראק־איראן. השבוע הבינו העורכים שעמדתם בעניין הופכת אותם נושא לבדיחות, אפילו בקרב ציבור שמרני ומנותק ממידע, כמו הציבור הישראלי. השבוע פירסם הצהרון מאמר ראשי בשם „מילחמה עם הפתעות", שבו נאמר, בין השאר: „מילחמת המיפרץ... מביכה עתה את הפרשנים המדיניים, הנאלצים לעשות רוויזיה מהירה בהערכתם כי ברית־המועצות ניצבת לצידה של עיראק."

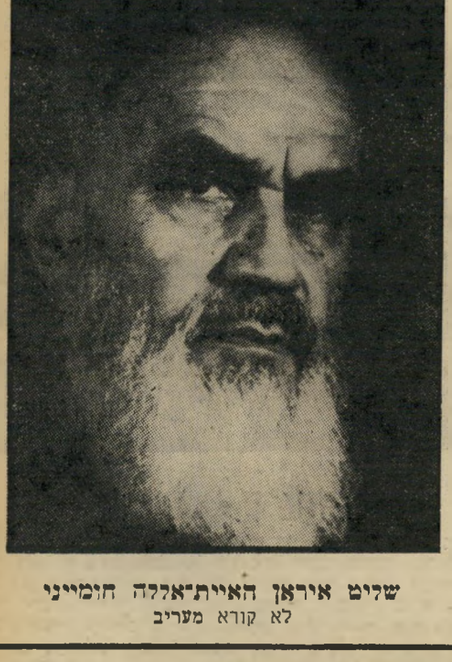

שיבט איראן האיית־אללה חומייני
לא קורא מעריב

אנשים בעולם

ג'יין באיירן: זיקוקי דינור לכבוד הנשיא

מתמונה זו, אילו היו לה צלילים, אפשר היה לשמוע את צהלות התפעלותה הקולנית של ראש עיריית שיקאגו, ג'יין באיירן. היא לא יכולה היתה לעצור את התלהבותה למראה שרשרת של זיקוקין דינור שהועלתה בנשף קבלת־פנים, המפואר ביותר שנערך בשיקאגו אי־פעם, במיסגרת מסע בחירות של נשיא. בקבלת הפנים נכחו 20 אלף איש ואף על פי כן לא נראה הנשיא קארטר נלהב כמו המארחת שלו.

אינדירה גנדי: חכסיס של פירסומת

ראש ממשלת הודו, אינדירה גנדי, נראית בתמונה זו כשהיא עוסקת במדיטאציה בעת תפילה המונית שנערכה ביום הולדתו של מאהטמה גנדי. התפילה התקיימה במיקדש שלחוף הנהר יאמונה, שם נשרפה גופתו של המנהיג בשנת 1948. מנהיגי האופוזיציה בהודו האשימו את ראש הממשלה בניצול שמו של גנדי לצרכי פירסומת אישית, למרות שמעולם לא היתה קרובת משפחה שלו.

ג'ון וריסה ג'ינדם: „אנחנו אוהבים אותך מולדת!"

אלה הם חבר הקונגרס, הרפובליקאי ג'ון ג'נרט, ורעייתו ריטה כמה דקות לאחר שבית־דין של מושבעים בוושינגטון פסק כי ג'נרט אשם בקשירת קשר ובקבלת שוחד בפרשת אבסקאם. ג'נטר (44) ושותפו לאשמה, איש־העסקים ג'ון סטאו (50), קשרו קשר לקבלת שוחד משייחים ערביים תמורת הבטחתו של ג'נרט להמציא להם אשרות הגירה לארצות־הברית. כששמע ג'נרט את החלטת חבר המושבעים, אמר בקול חנוק מדמעות: „אני המום. אני אוהב את מולדתי. לא עשיתי דבר החורג מן השיטה. איננו מבין מה הולך כאן." מישפטם של ג'נרט וסטאו הוא רק אחד מתוך שורה ארוכה של מישפטים דומים.

דיק האמר: יד הזהב

ראש ממשלת ויקטוריה, המדינה שבאוסטרליה, דיק האמר, מציג בגאווה גוש זה בשמישקלו 30 קילוגרם, שזכה לכינוי „יד הגורל", בשל צורתו יוצאת־הדופן המזכירה יד של אדם. הגוש, ששווי יותר ממיליון ורבע לירות אוסטרליות, התגלה על־ידי כורה אלמוני. זהו הגוש הגדול ביותר שנתגלה במקום במשך יותר מחמישים שנה. האמר טען כי הגוש הובא ללישכתו בצורה מיסתורית, בתיק מרופט.

מארגרט טרודו:

הקאריירה נגמרה

לפני שהתחילה

אין זה צילום שהושחת. זוהי בסך־הכל אשתו לשעבר של ראש ממשלת קנדה — מארגרט טרודו — שפניה מכוסים ב־עוגת קצפת שזה עתה נזרקה עליה. בדמות זו של תחבולת סלפסטיק בסיגנון התחלת ה־מאה, בחרה מארגרט לסיים את הקאריירה הקצרה שלה על הבד. מארגרט הופיעה בסרט ש־שמו קומדיה של העיר הגדולה. בכך הפרה מארגרט את שביתת השחקנים (הגדולה ביותר ש־היתה אי פעם בתולדות הילוד, שכללה 80 אלף שחקנים שוב־תים) ונעזרה בשם טרודו כדי לזכות בתפקיד. עובדה זו גר־מה סקאנדל זעיר. נוספה לכך העובדה, שהשאירה את שלו־שת פעוטיה — ז'וסטין, סא־שה ומישל — בזרועות אביהם ושגרמה לעצמה מוסר כליות. „אינני חושבת שילדי צריכים לשלם עבור הקאריירה של אמם.“ הצהירה. „הם זקוקים לי, בראש וראשונה כאמא.“ ובכן, אחרי ניסיון להיות עי־תינאית, צלמת וסתם מזדנבת של להקות רוק, החליטה מארי־גרט לפרוש מן הקולנוע. ומה עתה?

ג'ון טראוולטה: איך להיות בוקר בלי לרכב

ג'ון טראוולטה בא לבריטניה כדי לערוך מסע של קידום־מכירות לסרטו החדש הבוקר העירוני. לשם כך נאות להחליף את מכונית הספורט האהובה עליו (דיימלר) בסוס־מירוץ גזעי. אבל סוכנו האישי, שלעולם אינו נעדר ממקום ההתרחשות, אסר על הכוכב לטפס עליו, פן יאונה לו רע. ואז נמצא הפתרון, על־ידי בעלת הסוס היפה, ג'יל האנט. היא רכבה עליו והבוקר העירוני הצטלם לידו בחיוך כוכבי למהדרין.

אלברט ממונאקו: דאגת המדינה

כל נסיוותיה הנואשים של הנסיכה גרייס, לאלף את ילדיה בסיגנון מלכותי, נושאים פרי ביאושים. זה עתה בלעה את עלבון גירושיהם של קארולין ופיליפ, והנה הבן היחיד במישפחה, הנסיך אלברט, מתעלס בציבור עם נערה אלמונית במיני־קיני. צלמי העיתונות שבריווירה הצרפתית אהבו זאת מאוד.

אנשים בעולם

חוליו אי׳גלסיאס: הסוד השמור ביותר

הסוד השמור ביותר של הזמר חוליו איגלסיאס, שלא נכלל במיסגרת סיור הופעותיו, הם שלושת ילדיו (ששניים מהם נראים בתמונה זו כשהם סועדים עימו לפי מיטב כללי הטכס). הבכירה, איזאבלה בת השבע, יושבת לימינו. משמאלו ג׳וליו־הבן, בן החמש, והקטן שביניהם הוא אנריקו. אמם, איזאבל, חיה עימם במדריד, וחוליו אינו מחמיץ שום הזדמנות כדי לבקרם. „היא התגרשה ממני, אשה נפלאה זו, משום שלא הסכימה לחיות רק עם תמונתי,״ התוודה.

ראקל וולש:
נא להכיר
מניקה עצמאית

זוהי תמונה מתוך מראקל באהבה, שבה נראית כוכבת הקולנוע ראקל וולש יושבת ליד תא טלפון ציבורי ברחובה של ניו־יורק, כשלידה אחד ה־אמנים הוותיקים והמדהימים בארצות־הברית, מיקי רוני. אין זו הפעם הראשונה שראקל מו־פיעה על המסך הקטן, אך זו ההפקה הראשונה שלה כבעלת חברת־סרטים משלה. ובכן, ה־שחקנית היפה פתחה לא רק בתקופה חדשה בחייה הפר־טיים, כשנישאה, לפני זמן קצר, לסופר אנדרה ווינפלד, כי אם גם בקאריירה חדשה: היא נשי־את חברת הפקה משלה ראקל וולש פרודאקשנס, בשותפות עם בעלה, המשתתף באופן פעיל בכתיבת סרטיה. הראשון ביניהם, מראקל באהבה, הוא מחזמר פאנטסטי שבו משחקת ראקל כוכבת קולנוע נוצצת. יחד עם זאת ממהרת הנשיאה החדשה לבשר שאין בדעתה להפסיק לשחק בקולנוע. תפ־קידה הבא יהיה בסרט של חברת אם־ג׳י־אם, כאשתו של השחקן ניק נולט. הסרט נדחה, כסרטים רבים אחרים, בגלל שביתת השחקנים בהוליווד, ש־נסתיימה זה מכבר. כשנשאלה האם תדמית של פצצת־מין אי־נה מפריעה לה למימוש עמ־דתה החדשה, ענתה: „אינני מתכוננת להיפרד מתדמית זו, אבל יש בדעתי לגוון אותה ב־תפקידים בעלי מישקל.״ כ־בעלת חברה משלה תוכל לי־הכתיב לעצמה תנאים חדשים.

קארול בוקה: סוכן 007 מורשה
להרוג למען עיניה בלבד

לשורה הארוכה של יפהפיות הג׳יימס בונד, בין אם אהובות בין אם אוייבות, נוספה תרומה פריסאית חדשה: קארול בוקה ת ה־23, שתופיע בהרפתקה החדשה שנתפרה על־ידי המפיק אלברט רוקולי — למען עיניך בלבד. עיניה של קארול ירוקות ושערה שחור כעורב. בנוסף הספיקה הנערה, שהתחנכה במינזר, לסיים את סורבון ואת בית־הספר הדרמאתי שליד הקונסרבטוריון בפאריס.

עוד לא נשמע דבר כזה:

מערכת סטריאו "סניו"

במחיר מפתיע ★

5,390.- שקל במזומן

(או-2,695.- שקל במזומן+6 תשלומים של-630 שקל כ"א)

ל"סניו" יש בשבילך הצעה שאין לסרב לה: מערכת סטריאופונית בעלת צליל אמין וטהור שצריך לשמוע כדי להאמין — ובמחיר מבצע חד פעמי. נצל הזדמנות בלתי חוזרת זו ותהיה לך מערכת סטריאו יוקרתית המורכבת מפריטים מעולים:

רסיבר סטריאו SANYO JCX 2016
שילוב משוכלל של אמפליפייר וטיונר. **האמפליפייר** מפיק צלילים מעל ומעבר להספק הרשום שלו: 2x16 Watts R.M.S., בתחום תדרים 20,000 Hz—40. יש בו מיתקן למניעת עיוותים בתדירות גבוהה, המבטיח צליל "נקי נקי".
אפשרות לשלוט בנפרד ב־Bass/Treble.
הוא מצויד בכפתור Loudness וניתן לחבר אליו 4 רמקולים וזוג אוזניות.

הטיונר מצויד במתקן FM Muting והוא מצטיין בקליטה אופטימלית ונקיה מהפרעות. יש בו הפרדה סטריאופונית מושלמת (40 dB ב־1Hz) ורגישות FM מצויינת — 1.2 MV.

פטיפון SANYO TP 20
מונע ברצועה עם בקרת מהירות אלקטרונית. הפטיפון חצי אוטומטי: הזרוע מוחזרת למקומה כשהיא מגיעה לסוף התקליט. הזרוע מאוזנת היטב, בעלת תדר תהודה נמוך. הפטיפון פועל ביציבות ובשקט מרשים. נתוניו המקצועיים:
Wow + Flutter < 0.1%. S/N Ratio 60 dB

רמקולים PEERLESS P—203 C
רמקולים באיכות מעולה המיוצרים בדנמרק ומצטיינים בצליל אמין המתאים במיוחד למערכת סטריאו משוכללת כל־כך. תחום התדירות שלהם 20,000 Hz—38, וההספק המירבי 45. Watts R.M.S. בכל רמקול 3 יחידות:
Woofer; Midrange; Dome Tweeter.
בוא עוד היום לאחד מסוכני "סניו", השווה את צלילי מערכת זו למערכות אחרות במחיר דומה — ותן לאוזניך להחליט. דבר כזה לא שומעים בכל יום.

רהיט למערכת חינם!
להשלמת המערכת תוכל לרכוש טייפ־דק
STEREO CASSETTE DECK RD 2016
משוכלל ומהודר של "סניו"
במחיר מיוחד — 2,700.- שקל במזומן
(או — 1,350.- שקל במזומן + 6 תשלומים של — 315.- שקל כ"א)
ולקבל חינם — **רהיט** למערכת כולה — מתנת חברת "סניו".

היבואנים: ס.ט.ס. אלקטרוניקה בינלאומית בע"מ ת.ד. 2579, ירושלים טל. 245283(02)

תל—אביב: רח' החשמונאים 91, טל. 210068—269858(03) • חיפה: שד' ההסתדרות, מפרץ ז. טל. 725681—740495(04) • ירושלים: רח' לונץ 10, טל. 224829(02).

תל־אביב: „אורית", אחד העם 19; „אליאס", העליה 20; „אלדאי", העליה 23; „בליצר", דיזנגוף 92, ע"י הככר; „כל־בו שלום", אחד העם 9; „סלון להיט", אבן גבירול 20; „פוטו ספורט", בן־יהודה 8; „רדיו קסטל", אבן גבירול 177; „רפידור בע"מ", ככר מלכי ישראל 17; „שווק קונגו", דיזנגוף סנטר. **חיפה**: „אדיב", ככר מאירהוף; „בית הסטריאו", הנביאים 10; „כל אור חיפה", הרצל 1; „כל אלקטריק", הנביאים 13; „סטריאו שירי", הרצל 59; „סלון הבנקים", הבנקים 1. **ירושלים**: „גד אלקטרוניקה", פינס 11; „לני חנוך", יפו 97, מרכז כלל; „מ. אלקטרוניק", בן סירא 24; „צבי שור", הלל 22, פסג' המגדל; „רדקס", בן הלל 10; „רדיו קול", לונץ 5; „סריג", אגריפס 72. **אילת**: „עמטל אלקטרוניקה", מרכז עברונה. **אשקלון**: „מרכז הסטריאו", ירמיהו 8. **באר־שבע**: „איתני", הרצל 98. **בית־שמש**: „אלקטרון", מרכז מסחרי. **בני־ברק**: „אלקטרו טוב", עקיבא 88. **נבעתיים**: „צלילי המוסיקה, כצנלסון 117. **דימונה**: „פילים יצחק", התאנה 443. **הרצליה**: „אמפיסל", פוקולוב 16. **חדרה**: „פ. ר. אלקטרוניקה", הנשיא 21; „מחסן מכירות — לסטר", הרברט סמואל 72/ב. **חולון**: „פוס טוס", סוקולוב 77. **טבריה**: „סטריאו שימי", הגליל 45. **ירוחם**: „רוני סוריה", מרכז מסחרי. לוד: „סלון פאווי", הרצל 68. **נתניה**: „תל־אור", שמואל הנציב 15; „מרכז הסטריאו", שד' בנימין 12. **עכו**: „אור קול", בן עמי. **פתח־תקוה**: „לירון", ההגנה 11; „רדיו חנוך", מוהליבר 4; „טכנוער־אלסול", מוהליבר 12. **קיראון**: „צליל וזמר", מרכז מסחרי. **קרית־מלאכי**: „לוגסי דני", מרכז הוד. **קרית־אתא**: „חצרוני אלקטרוניקה", מפרץ חיפה. **קרית־ים**: „נפתלברג", שד' ירושלים 3. **קרית־ביאליק**: „אשרי את פלדמן", סבניה. **קרית־מוצקין**: „טרקלין הקריה", השופטים 6. **ראשון־לציון**: „סלון בן זקרי", ביאליק 10; „עשה זאת בעצמך", תרמ"ב 20. **רחובות**: „חזי אלקטרוניקה", בית הפועלים 4. **רמלה**: „אסתר אוניברסל", ביאליק 2. **רמת־גן**: „א. א. אלקטרוניקה", הרואה פינת חיבת־ציון; „סטריאו רובי", מודיעין 29.

★ המחיר בתוקף עד 31.10.1980.

אדמון

האיש החושב...
אינו חוזר על אותה שגיאה פעמיים.

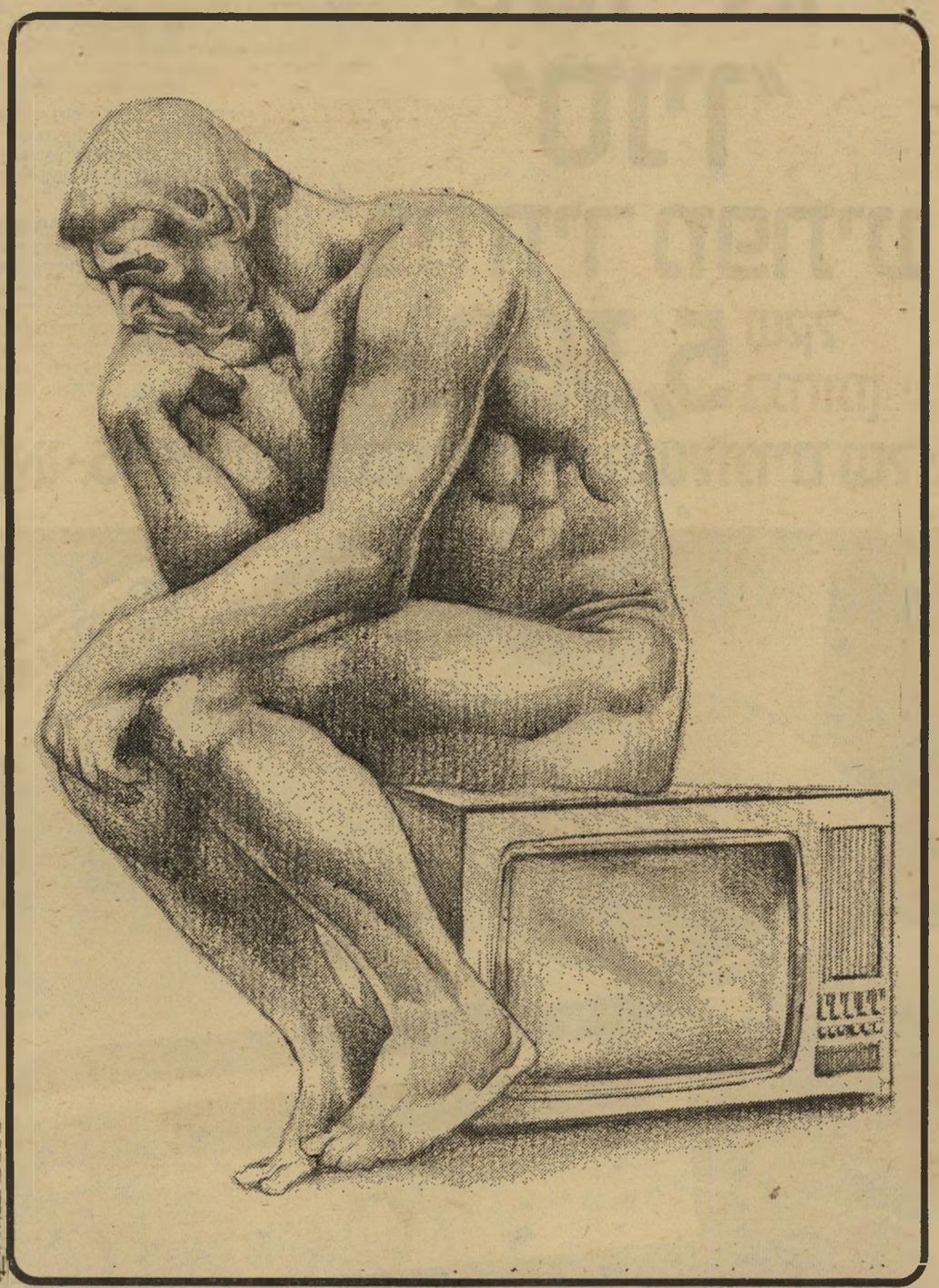

קנית בזמנו
טלויזיה שחור/לבן
עם הזמן למדת בוודאי
כי יש הבדל עצום
בין מכשיר למכשיר
באיכות התמונה והצליל
ובתכיפות התיקונים.

אתה עומד לרכוש
טלויזיה צבעונית.
זהו המכשיר המורכב
והמתוחכם ביותר
שברא האדם לשימוש ביתי.
כדאי לך לשלם
עכשיו מעט יותר בעד
ITT שאוב לורנץ
הטלויזיה הטובה בעולם
ולא להמנות על אלה
החוזרים
על אותה שגיאה פעמיים!

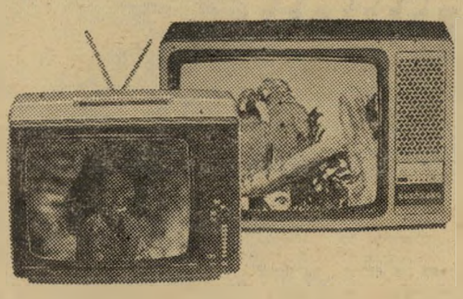

להשיג בחנויות האלקטרוניקה המובחרות

היבואן הבלעדי כור בעים

רחוב פרץ 4, תל-אביב, טלפון: 621984 624193.

ITT

שאוב-לורנץ

הטלויזיה הטובה בעולם.

אנשים

נעמי שמר היא הגאולה כהן של השירה העברית. ובנימין זיגל גילה את סוד הממשלה

■ לפני שהודיע ח"כ **יצחק רבין** על התמודדותו עם ח"כ **שימעון פרס** על ראשות מפלגת־העבודה, הודיע פרס שאם רבין יתמודד, הוא עשוי לפרוש מן המישחק. אחרי ששמע זאת ח"כ **אריה שביוב** מלישכת־המס, ממקורבי פרס, בא אליו ואמר: „זו היתה שטות להכריז על כך." פרס: „זה היה תרגיל בן־גוריוני מובהק." שפייזר: „בן־גוריון היה יכול להרשות זאת לעצמו, ואתה לא." אחרי שרבין הודיע על ההתמודדות, הודיע פרס שהוא נשאר במישחק, ואינו פורש.

■ מסה ההתמודדות של יצחק רבין נמצא ברחוב טרומפלדור 32 בתל־אביב. הדירה, שבה שוכן המסה, היתה שייכת בעבר לאביו של יצחק, **נחמיה רבין**. אחרי מותו הוריש אותה האב לבנו יצחק ולילדיו, ולבתו **רחל** ולילדיה. מישפחתו של יצחק ויתרה על חלקה בדירה זו ואחותו, חברת קיבוץ מגרה, היתה בעלת הדירה. אך אחרי שיצחק הודיע על ההתמודדות, העמידה רחל את הדירה לרשות מחנה־רבין, וקיבוץ מגרה דאג להתקין בה טלפונים.

■ **לאה רבין** ובעלה נסעו לפני שבועיים לארצות־הברית, כדי להרצות באסיפות הבונדס. בני הזוג, שהיו עסוקים ועידת־המיפלגה. כאשר שאל אותו מישהו מה יקרה אם ירדן תשלח צבא לעיראק או שעיראק תשלח צבא לירדן, אמר פרס: „זה מזכיר לי את האימרה היהודית. האומרת שאם ה־שיקסה הולכת לרב, היא נשארת שיקסה והרב נשאר רב. אך אם הרב הולך אל השיקסה, היא אמנם נשארת שיקסה אך הוא לא נשאר רב. אותו הדבר בעניין עיראק וירדן. אם ירדן שולחת צבא לעיראק, זה פחות מדאיג מאשר אם עיראק תשלח צבא לירדן. אז ירדן לא תישאר ירדן, כפי שאנחנו מכירים."

■ אחרי ההרצאה נסע פרס לקפה אכסודוס, כדי ל־שבת שם ולהזין עיניו בעוברים והשבים. „לפני שנים רבות נהגתי לשבת כאן באופן קבוע, ומעניין אותי לראות אם השתנה משהו," הסביר.

■ בחיפה התקיים נשף של אל־סם, שבו נמכרו ספרים שכתבו אישים פוליטיים. כל ההכנסות הוקדשו לאגודה הלו־חמת בסמים בארץ. הספר הפו־פולרי ביותר שם היה ספרו של הנשיא יצחק נבון, ששת הימים ושיבעת השערים, שנמ־כר ב־210 שקל. אחריו צעדו ספרו של **מנחם בגין**, המרד, שנמכר ב־70 שקל, ספרו של **עזר וייצמן**, לך השמים ולך הארץ, ב־50 שקל, ספרו של שימעון פרס, לך עם האנשים, ב־50 שקל, ספרו של **משה דיין**, לחיות עם התנ"ך ב־80 שקל, ספרו של **טדי קולק**, ירושלים, ב־50 שקל, ספרו של **יוסף אלמוגי**, בעובי הקורה, ב־50 שקל, ספרו של ראש עיריית חיפה, **אריה גוראי**, חיפה, ב־50 שקל וספרו של ח"כ **יצחק יצחקי**, לחש ב־קמיע, ב־100 שקל.

■ עורך־הדין **אברהם בריר** ממיפלגת־העבודה היה בין מקורביו של **יגאל אלון** המנוח. אחרי שהתהוו במיפלגה מחנות רבין ופרס, ניסו אנשי רבין למשוך אותו למחנה שלהם. תחילה סירב בריר, אך כשביקר את **רות אלון**, אל־מנתו של יגאל, אמרה לו זו: „אם יגאל היה קם כרגע מן הקבר ואומר לך ללכת למחנה רבין, היית מסרב?" בריר הפך לראש את"ר, אזרחים־תומכי־רבין.

■ חוברת בשם טבריינים מספרים על יגאל אלון מאת **ירון רן**, יוצאת בימים אלה. בחוברת יש סיפור על הסנדק של אלון, **מיכאל קליין**, שהיה מקיבוץ מרחביה ושעבר אחר־כך לטבריה. מספרים עליו כי ב־1919 פתח בטבריה חנות־מכולת. באותה תקופה היה מחסור במזון בקבוצת דגניה. **קדיש לוז**, מי שהיה לאחר מכן יושב־ראש הכנסת, בא אל קליין וביקש ממנו מיצרכי־מזון. קליין נתן לו את המזון, מבלי להכיר אותו. אחר־כך כתב לוז לידידו על קליין: „הודות לו קיימות היום הדגניות והכינרתים."

■ בוועדת־הכספים של הכנסת דנו בהקמת כור חדש לחברת החשמל בזיקים. הובאה הצעה לאשר לכך ערבות של מיליארד דולר. ח"כ **שלמה זורע** אמר כי מכיוון שחברי הוועדה אינם בקיאים בעניינים טכניים, תאושר ערבות זו במהירות. הגיב על כך ח"כ **חיים קופמן**: „אני בטוח הישראלית לפאוזי," התלוצצו מקורביו.

■ דבריה של אופירה נבון, בעת שאירחה בביתה את משתתפי הכנס לחקר סרטן־השד, כי כל אשה כרותת־שד מרגישה עצמה כחצי־אשה, עו־ררה את זעמן של אלפי כרו־תות־השד בארץ. שטענו כי בחירת המילים לא היתה נכונה. הרופאה המטפלת בה, הפרופסור **שושנה בירן**, הגיבה אף היא: „קיוויתי שהיא לא תדבר כך."

■ **אנים מנצור**, עורך השבועון המצרי אוקטובר, טיל־ל־ף הפוליטיים, השיב: „עד עכשיו לא שאפתי לכנסת. אני מחפש תפקיד שיש בו עשייה. אני נהנה מזה שאחרים שובתים. כי זה נותן לי תעסוקה."

■ בדיחת השבוע: בכל יום מגלה תת־ניצב **בנימין זיגל** ישיבה פיקטיבית נוספת. הישיבה הפיקטיבית האחרונה שגילה היא ישיבת הממשלה.

■ מקורביו של תת־ניצב זיגל מתפעלים מכך שהוא מפגין מרץ רב בחקירתו בפר־שת שר־הדתות, **אהרון אבי־חצירא**, חרף העובדה שאשתו עברה בימים האחרונים ניתוח־

סאמיה נחילה

אשתו של היועץ המיסחרי בשגרירות מצריים בישראל, פקרי נח'לה, השתתפה לראשונה באירוע חברתי בארץ. היא באה לתצוגת־האופנה שערך גידעון אוברזון למען המועצה לארץ־ישראל יפה. שם פגשה בזיווה להט, אשתו של ראש עיריית תל־אביב, שאמרה לה כי היא מקווה לראותה לעתים יותר קרובות באירועים חברתיים. (במרכז: אורנה ביבר, אשתו של שאול ביבר, העובדת כמזכירה באגודה.) אוברזון הזמין את סאמיה הקופטית לסטודיו שלו, כדי לרכוש כמה מדגמיו. בעלה משמש עתה כממלא־מקום השגריר, הנמצא עתה במצריים.

ד"ר אחמד גומעה

(בטרכז) המוכיר הראשון בשגרירות מצריים בישראל, נוכח בטקס חלוקת פרסי רמאדן, שנערך באולפני הרצליה. הוא שיבח את רמת הטכניות־הגד המשודרות בישראל, וציין במיוחד את רמת שידורי חידון הרמאדן. „מעולם לא שיערתי בנפשי כי יש בישראל רמת־התעניינות ותשומת־לב כה נכבדה לענייני האיס־לאם, הרמאדן והקוראן," אמר. גומעה, שהוא רווק, שכר את דירתה של רות דיין בהרצליה. לפני שהגיע ארצה היתה לו פינה ברדיו קאהיר, אשר בה שוחח באופן קבוע על היס־טוריה. לאחרונה הוא עוסק בקשרים עם העיתונות הישי־ראלית מטעם השגרירות. (מימין: מחמוד אבו־בכר, מנהל תוכניות־הרדיו בערבית, ומשמאל נציג הגימנסיה השרעית בחברון.)

פן אל העיתונאית **סמדר פרי** בתל־אביב. כאשר שאלה אותו מי יקבל את הנשיא יצחק נבון בנמל־התעופה בקאהיר, השיב לה: „דוקטור **אליהו בן־אלישר**." אמרה לו סמדר: „איזו אישיות מצרית תקבל אותו?" ענה לה מנצור: „ד"ר אליהו בן־אלישר, כי מאז ש־עבר לגור בשכונת מעאדי, המפורסמת בהרבה יתושיה ה־מוצצים את דם המצרים, הם העבירו לו מן הדם המצרי ואנחנו רואים בו מצרי."

■ כאשר נשאל מנצור אם פגש כבר את שגריר מצריים בישראל, **סעד מורתדא**, ש־נסע לקאהיר לארגן את ביקור הנשיא שם, השיב: „בוודאי. הוא נמצא עכשיו בשלבי הת־אקלמות אצלנו."

■ כאשר שמע אחד מאנ־שי הצמרת המצרית שהתמלי־לנית **נעמי שמר** נמצאת בפמליית הנשיא שתבקר ב־קאהיר, הגיב: „זו **הגאולה כהן** של הזמר העברי."

■ כאשר נשאל יושב־ראש אגף האיגוד המיקצועי בהסתדרות, **ישראל קיסר**, לקראת מה הוא חותר בחייו שכאשר נדבר על סכומים של 20 או 30 מיליון דולר לאל־על, נתעמק בזאת יותר." הגיב ח"כ **יגאל כהן־אורגד**: „זה לא פלא, כי בעניני לופט־געשפט כולנו מבינים."

■ אחרי ששמעה רעיית הנשיא, **אופירה נבון**, כי לאשת הנשיא המצרי **ג'יהאן אל־סאדאת** יש דובר צעיר וחתיך בשם **אחמד פאוזי**, החליטה לקחת את **אהרון ברגע**, הצעיר והחתיך, איש הרדיו, ומי שהיה נספח־העיתו־נות בשגרירות ישראל במצריים, כדובר שלה בנסיעתה הקרובה לקאהיר. „הוא יהיה התשובה לב־פתוח. „הוא דאג לה מאוד וביקר אותה בכל הזדמנות שהיתה לו, אך לא נתן לבע־יותיו האישיות להפריע ב־חקירה."

■ לענייני מחלה: הסופר **עמוס** (הרצל) **איזן** לקה לאחרונה בהתקף־לב קל ונמצא בשלבי החלמה בביתו בירו־שלים.

■ גם האלוף **אברהם יפה**, העומד בראש הרשות לשמורות הטבע הוכנס לבית־החולים ביילינסון בפתח־תיק־וה, בגלל בעיות סכרת. הסופר **עמוס קינן** ביקר אצלו ה־שבוע והביא לו כשי שני ציורים שלו.

■ כאשר נשאל עורך־הדין **דן אבי־יצחק** על־ידי השופט **חיים דבורין** למי הוא מת־כוון, כאשר אמר „אנחנו," בעת שייצג את **מימון זוי** בבקשה להארכת מעצרו, סיפר הסניגור את הסיפור הבא: לפני בית־המישפט העליון הופיע עורך־דין בשמה של נערה, שנאשמה בהשתמטות משירות בצה"ל. הוא טען בלהט כי הסיבה שהנערה לא התייצבה היא כי „אנחנו בהריון."

כל הזמרים של ישראל נהרו אל האסם אשר על שפת־הים

„ש ירה בציבור זה לא בדיוק הסיגנון שלי," אמר הזמר צביקה פיק, כאשר ישב האזין לזמר אריק סיני אשר שר את הלהיט האחרון שלו, בדרך לכורכר, כשכל הקהל מצטרף אליו.

„חסר קצת קצב של רוק אנד רול בשירים של מתי כספי," אמר הזמר גרי אקשטיין, כאשר שמע את כספי שר את שירו, אין זה סוכוב אחד מעז.

אריק סיני ומתי כספי פתחו מו־עדון־לילה חדש בשם האסם. לע־רב הפתיחה הוזמנו כל הזמרים והידועים והפחות ידועים.

אל חוף־הים שמתחת למלון הילטון, במקום שהיה קודם בר־

על גלי הצה"ל

שולט השדר אלי ישראלי (במר־כז), המשמיע בתוכניתו את מתי כספי בכל הזדמנות שיש לו. אלי, שבא למקום עם אשתו הדוגמנית, בתיה, התפעל מן הנוף היפה הסובב את המועדון החדש. „זה יהיה רומנטי מאוד לבוא לכאן בחורף, ולראות את הגלים," הבטיח למתי. מתי (משמאל) הביע תקווה שהמקום ישמש את האמנים והבוהמה.

ורית החדשה

היא נורית גפן, אשתו של המשורר יהונתן גפן, שקי־צצה את שערה לתיספורת של נער. נורית, ששבה אל־ק בעלה אחרי פרידה של כמה חודשים, עברה להתגורר עימו בכפר באיזור רמתיים.

עדנה המאושרת

הארוך שלה עם הבדרן האמריקאי דיויד ברנר הסתיים, היא לא נראית עצובה. היא עדנה לב, הזמרת המתגוררת בארצות־הברית, ובאה לארץ בכל הזדמנות שיש לה. על אף שהרומן

פרחים לכוכב

מגישה מעריצה לזמר צביקה פיק. משמאל: אריק סיני מקבל בחיוך את גלי עטרי שבאה למקום. „תבואי לעיתים קרובות," אמר לה.

נהרה הבוהמה התל־אביבית כדי לבחון מקרוב את האסם. ערימות של חציר מילאו את האולם הג־דול, ואווירה של כפר שררה ב־מקום.

אריק ומתי עלו על הבמה, כל אחד בתורו, ושרו כמה מן הלהי־טים המפורסמים שלהם, כשהקהל מצטרף אליהם בשירה. אריק שר את גן השיקמים, וסיפר שכאשר היה בן 14 נבחן בשיר זה על־ידי אנשי הרדיו. „אז הם אמרו לי ש־אינני שר את השיר כמו שצריך. היום הקלטתי אותו, והוא נמצא בתקליט החדש שלי. אני רוצה לשיר אותו לפניכם, כדי שתראו שאני בכל זאת יודע לשיר אותו," התנצל לפני מאזיניו.

„חסר משהו בתל־אביב. אין איפה לבלות ולאן ללכת אחרי הופעה," אמרה הזמרת יהודית רביץ.

„אני מקווה שהמקום הזה יביא

את כל החברים שלנו ולא רק ל־ערב־הפתיחה," אמר סיני לאור־חיו.

פונץ' ותירסים חמים הוגשו לק־הל המוזמנים, שמילאו את המוע־דון עד אפס מקום.

הזמרת עדנה לב, המחלקת את זמנה בין ארצות־הברית וישראל, באה בחברת בחור צעיר ולא מו־כר. היא סירבה להציג אותו בפני לשמוע את מתי כספי," אמרה נו־רית גפן, אשתו היפהפיה של ה־משורר יהונתן גפן.

אריק, אמנם, הזמין אמנים אח־רים שהיו במקום לעלות על ה־במה ולשיר, אך איש מהם לא עשה זאת. כאשר לא היו הופעות, הושמעו תקליטיהם של כל הנוכ־חים, ובאווירה של נחת התגודדו האמנים בקבוצות ושוחחו.

דורין כספי, אשתו של מתי כספי, הזמינה את כל האמנים עם ילדיהם להצגת־הילדים שהיא ומתי מופיעים בה.

קורין אלאל וגליה ישי עסוקות בהכנות לקראת נסיעתן הקרובה לארצות־הברית למסע הופעות.

הזמרת שולה חן, העסוקה ב־ימים אלה בטלוויזיה־הלימודית ב־

חבל חלייה

שהוא חלק מן התפאורה במקום, מזכיר אסם כפרי. הוא נמצא מאחורי הזמר דייוויד ברוזה, שבא למקום עם אשתו היפה רותי. „מצאנו ביבי־סיטר לתינוקת אז החלטנו לבוא," אמרה רותי. את הזוג לא רואים במסיבות רבות.

רוק עם כל דבר

הישראלי גרי אקשטיין. לידו בתמונה האמרגנית שלו זוהי סיסמתו של זמר הרוק טמירה ירדני. „אם הוא ימשיך להיות כל כך פרוע אפסיק לקחת אותו למועדוני לילה," אמרה בחיוך. גרי לעומת־זאת, התלונן שחסר לו קצב הרוק.

ידידיה, אמרה רק שקוראים לו ז'אקו ולא גילתה אם הוא החבר החדש שלה, אחרי שנפרדה מה־בדרן האמריקאי דיויד ברנר. „אין לי זמן לחברים, אני נוסעת בעוד יומיים לאמריקה," סיפרה לכולם. „המצב בשוק ההופעות הוא רע מאוד בימים אלה, לכן טוב שאפ־שר לשמוח ביחד," אמרה הזמרת קורין אלאל.

„אינני מתעייפת אף פעם מ־

גלי עטרי, שעזבה את להקת חלב ודבש, סיפרה שהיא עובדת על תקליט חדש.

צביקה פיק אמר שרק במיקרה הוא פנוי הערב, בכל ערב אחר יש לו הופעות ברחבי הארץ.

השדר אלי ישראלי הודיע לכולם שהוא כבר לא מרבה לבלות במסי־בות הבוהמה. „החלטתי שאני רו־צה קצת שקט, לכן בתיה ואני לא יוצאים הרבה," אמר.

תוכנית זהו זה, שמחה לפגוש את כל הזמרות שלא ראתה זמן רב.

„אין רומן"

ד"ר יקי גד הפגינה את האוב־רולים הנוצצים שהביאה עימה מגרמניה, לשם נסעה כדי להקליט כמה שירים חדשים.

עצמאית

היא גלי עטרי מאז שעזבה את להקת חלב ודבש היא עסוקה כרגע בהקלטות, ובחייה הפרטיים היא מאושרת עם חברה שעימו היא מתגוררת. „בכל שבת אני מבשלה ג'חנון, וכל החברים שלי יכולים לבוא ולטעום ממנו," אמרה

פרח בלידה

בראשה של תלמה אליגון, תמלילנית העובדת בחברת התקליטים סי.בי.אס. תלמה באה במצב־רוח טוב, והצטרפה לשירה.

היא הסיגנון שאותו שרה עירית בולקא. „מי שמתעייף קצת ממיקצבים מהירים יכול לבוא ולשמוע אותי לשם שינוי," אמרה.

כולם ציפו לשלום חנוך ואריק אינשטיין, שהבטיחו לבוא ולא באו.

כאשר החום באולם היה ללא נשוא, יצאו כולם למירפסת הרח־בה לשאוף קצת אוויר ולהתענג על מראה הים.

לא היה מקום לרקוד במועדון, ולכן רבים מן האמנים התעקשו לשמוע עוד ועוד שירים מפי בעלי המקום.

אריק סיני, שנבחר לזמר השנה והתחיל רק לאחרונה להצליח ב־קאריירה שלו, סיפר על השירים שכתבה למענו הזמרת האמריקאית ג'ניס איאן. „כולם מנסים להדביק לנו רומן, אך בכלל לא היה בינינו קשר רומנטי. פגשתי אותה בארץ,

היא שמעה אותי שר, והסכימו לכתוב לי חומר. לא האמנתי ש היא תעמוד בהבטחתה, אך כעבו שישה חודשים היא שלחה לי 5 שירים חדשים שכתבה, והציע לי לבחור כמה מהם. כעת אנ עובד על שני שירים שלה," הס ביר.

על הרעיון לפתוח מועדון־ליל חשב סיני כבר מזמן ושוחח על כ עם מתי כספי. רק ביום האחרו לפני הפתיחה הסכים מתי להיכנ לעסק, למרות שהוא מעיד על עצ מו שהוא איננו איש עסקים. „ז יהיה מקום שבו אופיע בכל ה דמנות שתהיה לי," הסביר.

בשעות הקטנות של הלילה הר פזרה החבורה, והבטיחה לארי ולמתי לקפוץ בהזדמנות.

אחת

זאב ז'בוטינסקי
חי וקיים
ומלמד הנדסת חשמל בטכניון

נאום ליד הנואם

הדר ז'בוטינסקי, ניניתו בת השנתיים וחצי של זאב ז'בוטינסקי, מניפה את ידה מתחת לתמונתו של המנהיג, כפי שהוא נהג לעשות בעת נאומיו. זוהי התמונה היחידה של ז'בוטינסקי בבית. כל החומר האחר נמסר למוסיאון.

בכיתה הושלך הס. במהלך השיעור בציונות קם אחד התלמידים וקרא בלהט מתוך ספר מאובק. איש לא העז להפריע לו. כולם ידעו כי הדברים שקרא הם עבורו יותר מסתם חומר לימוד. זה היה זאב ז'בוטינסקי, נכדו של המנהיג הרוויזיוניסטי, שניסה להוכיח על סמך אחד ממאמריו את כושרו הנבואי של סבו.

„לא יכולתי להשלים עם תוכנית הלימודים בבית־הספר התיכון," נזכר זאב ז'בוטינסקי בן ה־27. „סבי הוזכר בה כבדרך אגב, כאחד השמות הקשורים בהיסטוריה הציונית, מתוך מגמה ברורה להצניע את תרומתו האמיתית. הרגשתי שאני לא יכול לעבור על כך בשתיקה. לכן הקראתי מאמר שלו, שמוכיח כי שנים רבות לפני מילחמת־העולם השנייה הוא הצליח לחזות כימעט במדוייק את השואה, את הקמת המדינה ואת כינונו של צבא עברי. יש כאלה הרואים בכך כושר נבואי, אך למעשה זה היה כושר ניתוח מדהים של הנסיבות וההתפתחויות."

השבוע לא ישתתף זאב ז'בוטינסקי בפתיחת החגיגות, במלאת 100 שנים להולדת סבו. כאשר ינשאו הנאומים לזיכרו של ראש תנועת בית"ר, יהיה נכדו בשירות זה היה הופך לאירוע פוליטי. וזה בדיוק מה שלא רצינו."

ענת וזאב מתגוררים בבית צנוע על הכרמל בחיפה, יחד עם בתם, הדר, בת השנתיים וחצי, וכלב הבוקסר שלהם, יולי. „קיבלנו אותו במתנה לחתונה, והוא נושא את שם החודש שבו נישאנו," מספרת ענת בת ה־24, הנמצאת עתה בהריונה השני. „את שמה של הדר, לעומת זאת, בחרנו תוך כדי נסיעה

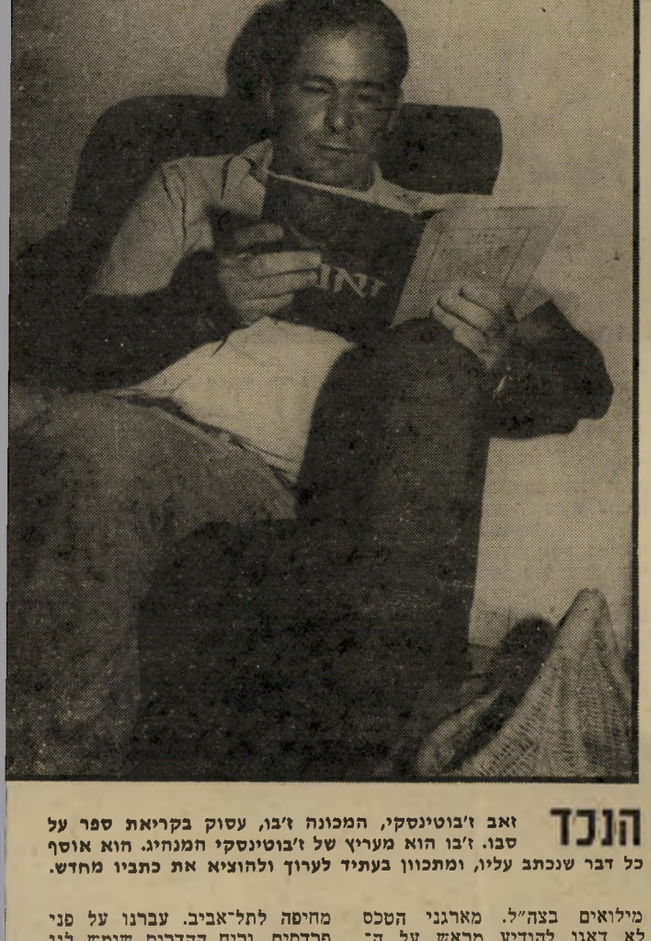

הנכד

זאב ז'בוטינסקי, המכונה ז'בו, עסוק בקריאת ספר על סבו. ז'בו הוא מעריץ של ז'בוטינסקי המנחיג. הוא אוסף כל דבר שנכתב עליו, ומתכוון בעתיד לערוך ולהוציא את כתביו מחדש.

בהרכב מלא

משפחת ז'בוטינסקי השלמה. בעבר נהגו ענת וזאב לצאת לטיולים רגליים ברחבי הארץ, אולם, מאז הולדת הדר מתנהלים חייהם סביבה. את כלב הבוקסר שלהם, יולי, קיבלו במתנה לחתונתם. בני־הזוג הכירו במהלך שירותם הצבאי.

הדר ז'בוטינסקאי

לפני שלוש שנים השתחרר ז'בוטינסקי הצעיר משירות קבע קרבי בחיל־האוויר, כשעל כתפיו דרגות סרן. חבריו מהצבא קוראים לו עד היום „ז'בו". בהלך השירות הכיר את ענת, והשנתיים נישאו בטכס צנוע, שהתקיים בנוכחות מיספר מצומצם של בני־משפחה וחברים. „באותה תקופה עלה הליכוד לשילטון," מספר זאב. „הרבה אנשים הוציאו אז את תעודות החברות הדהויות שלהם מן המגירות, המוכיחות שהיו אנשי אצ"ל. אילו היינו מזמינים את אנשי תנועתו של סבא, מילואים בצה"ל. מארגני הטכס לא דאגו להודיע מראש על האירועים המתוכננים, ולכן לא הספיק לדחות את המילואים שכבר נקבעו לו. בסופו של דבר הצליח זאב להתפנות ולהגיע לטכס.

פני שלוש שנים השתחרר ז'בוטינסקי הצעיר משירות קבע קרבי בחיל־האוויר, כשעל כתפיו דרגות סרן. חבריו מהצבא קוראים לו עד היום „ז'בו". בהלך השירות הכיר את ענת, והשנתיים נישאו בטכס צנוע, שהתקיים בנוכחות מיספר מצומצם של בני־משפחה וחברים. „באותה תקופה עלה הליכוד לשילטון," מספר זאב. „הרבה אנשים הוציאו אז את תעודות החברות הדהויות שלהם מן המגירות, המוכיחות שהיו אנשי אצ"ל. אילו היינו מזמינים את אנשי תנועתו של סבא, מחיפה לתל־אביב. עברנו על פני פרדסים, וריח ההדרים שימש לנו השראה."

זאב אינו מתכחש למקור אחר של שם בתו — רעיון ההדר, שמילא תפקיד מרכזי בתורת ז'בוטינסקי. „זה תלוי איך מפרשים את המונח הדר," הוא אומר. „מי שמתכוון לגאווה ולהתנשאות על־פני אחרים — טועה. לא כך התכוון סבא וזה גם לא מה שמביע שמה של בתי. סבא דיבר במפורש על יחס של שיוויון וכבוד הדדי בין אנשים. ההדר היה לגביו בדיוק ההיפך מהתנשאות. כל חייו הוא נהג בכבוד עם כולם, אפילו עם אוייביו, דבר שהם לא תמיד עשו עימו. האידיאל שלו היה מצב שבו החזק ובעל הסמכויות ינהג עם החלש כשווה אל שווה, וכמובן שגם החלש לא ישפיל את עצמו בפני החזק."

כיום לומד ז'בו שנה שלישית הנדסת חשמל בטכניון. בין הסב והנכד אין כימעט קווי דימיון, לא

(המשך בעמוד 50)

אנשים

■ בתערוכת כלבים שהתקיימה בחסות עיריית תל־אביב, נשלח מיכתב־הזמנה אל הפסל **יגאל תומרקין**, כדי שישתתף בה עם כלביו. הגיב הפסל במיכתב לעיריה: „ביקשו ממני ששתתף עם שלושת כלבי בתערוכת־הכלבים שתיערך בתל־יביב. קראתי בעיתונות שראש־העיר **שלמה להט** עומד לפתוח בחסותו את האירוע. האם זו סתם צביעות דו־צדדית או גם טימטום? להט, למרות היותו בעל כלב, **ואריה קרמר**, עוזרו, הם שונאי ורודפי כלבים. בתל־אביב אין מקום שבו יכול כלב להסתובב בזכות, מילבד על מיגרש של ד' אמות שעליו כתוב: 'ב"כ כלבים'. אם לא נעשה עוול רב יותר לכלבים ולבעליהם הרי זה על שום אולת־ידה של מחלקת־התברואה העירונית בראשותו של קרמר. עד שלא ישפרו הדברים, ולכלבים תוענקנה זכויות אלמנטריות בגנים ובחוף־הים, יש להחרים את ראש עיריית תל־אביב ומשרתיו. על כן לא אשתתף בתערוכה זו.״

■ בתוכנית־הרדיו כל צבי עי הרשת רצה אחד המראיינים, השחקן **יוסי גרבר**, לדון בפשע המאורגן בארץ. לצורך זה הציע לראיין את עורך־הדין **אהם פרוסט**. למעשה ריין גרבר את בעלה של אשתו לשעבר, **יהודית קורן**. יוסי ויהודית נישאו והתגרשו בשנות ה־60'. אחרי גירושים אלה נישאה יהודית לאיש־עסקים ישראלי, שהתגורר בגרמניה. מנישואים אלה נולדו לה שני ילדים. אחרי שהתגרשה ממנו, נישאה לפרוסט. „תמסור ד"ש לאשתי לשעבר,״ אמר גרבר לפרוסט, עם תום הראיון.

■ שדר־הטלוויזיה **עודד קן עמי** יצא כמנחה עם ה־קט הגבעתרון לסיור בארצות־הברית. לפני ההופעה מספר בן־עמי לקהל כי הקיבוצניקים אינם מתעלסים בחדרים של־הם, אלא על הגורן, כאשר הנשים מביטות לשמיים. „ולכן יש לכל הילדים שלהן עיניים כחולות.״

■ ספן־השלום אייבי נתן יצא לפאריס כדי להתראיין שם בתוכנית רדיו. לפני עזבו התייעץ עם ידידיו בארץ אם כדאי לו לספר ברדיו את הסיפור הבא: לפני כמה שנים בא לפאריס כדי בוקר לבית־המלון שלו. ואמר שלום שלו. הוא פגש בזונה ברחוב, ששאלה אותו לשמו. כאשר הציג את עצמו אמרה לו זו, שהיא תבוא למחרת ב־בוקר לבית המלון שלו. ואמנם היא באה למחרת והביאה 450 פרנקים צרפתיים. אמרה הזונה לספן: „היה לי לילה חלש אמש כי ירד גשם, אך אני רוצה לתת לך את הכסף כתרומה שלי לאוניה שלך.״

■ הבדרן **יהודה ברקן**, המופיע מדי ערב במועדון התיאטרון בחיפה, חש ברע. הוא טילפן מביתו בתל־אביב ל**אדי צבריאלי**, מנהל המועדון, ואמר שלא יוכל להופיע באותו הערב. אמר צבריאלי: „אתה מוכרח לבוא, יש אולם מלא ואני אדאג לרופא.״ ואמנם, רופא מבית־החולים רמב"ם בא בערב למועדון, שהה מאחורי הקלעים בעת ההופעה וטיפל בברקן בשעת ההפסקות. „חשתי על בשרי את מה שאמר פעם הסופר ג'ורג' ברנארד שאו, שההצגה חייבת להימשך,״ אמר ברקן בתום המופע.

■ שדר גלי צה"ל **אלכס אנסקי** מסתובב בימים אלה כשהוא מאושר ביותר. לפני שבוע ילדה אשתו **שרי** בת, והזוג קרא לה **מיכל**. אלכס נוכח בעת הלידה, שהיתה בבית־החולים אסותא בתל־אביב, והיה עד נרגש לכל השלבים. שרי עזבה את בית־החולים ונמצאת אצל הוריה בירושלים, לשם נוסע אלכס בכל ערב, בתום עבודתו בתהנה הצבאית. „אני מקבל עשרות צילצולי טלפון ממאזינים, המברכים אותי ושולחים גם מתנות.

רך כינוס של לישכת הנשים של האינטרנציונל הסוציאליסטי. נאווה פגשה באותו כינוס בשרה לשירותים סוציאליים בסנגל, **קארדין דיוף**. הי־ה שתיים, המיודדות מפגישות קודמות, סטו בתום הכנס מלונדון לפאריס. דיוף, שהיה לה כרטיס במחלקה הראשונה במטוס, התעקשה לשבת ליד נאווה במחלקת־התיירים, ובעת הטיסה שרו השתיים בצוותא

אמר: „אני לא יודע מה לכהן בבית־הגברות.״

■ לתצוגת האופנה של דגמיו של **גידעון אוברזון**, שערכה המועצה למען ארץ־ישראל יפה, באו שגריר ארצות־הברית בישראל, **סם זי־איס**, ואשתו **מאלי**. אך הם באו בתום התצוגה, כאשר כולם התפזרו. מאלי התנצלה ואמרה שהם היו נוכחים בא־

מה לכהן בבית הגברות ומדונע
רוצה השדר להיות למיילד

רפי נלסון

האילתי זכה סוף־סוף בהכרה רשמית, כאשר העניק לו שר־התמ"ת גידעון פת את תעודת התיירן המצטיין, בטקס שנערך באילת בשבוע שעבר. רפי אמר שהוא שמח כי לא שמים לב רק לבתי־המלון ומתייחסים גם אליו, למרות שאין לו בית־מלון, אלא כפר־נופש המצליח למשוך אליו תיירים בכל ימות השנה.

מושיק טימור

דודו דותן (מימין) אמר למושיק טימור: „מי שלצונו נופל על לצונו״, השתתף במסיבה של אנשי הצוות לכבוד הוצאת הספר בשם זה. מנחה התוכנית, הברית. לפני ההופעה מספר בן־עמי לקהל כי הקיבוצניקים אינם מתעלסים בחדרים של־הם, אלא על הגורן, כאשר הנשים מביטות לשמיים. „ולכן יש לכל הילדים שלהן עיניים כחולות.״

■ ספן־השלום אייבי נתן קיבלתי עד עכשיו כפיות זמן לגות קטנים, ודגל עם שמה של מיכל רקום עליו. בכלל, אני רוצה להחליף מיקצוע ולהיות מיילד,״ אמר אנסקי לידידיו.

■ מזכ"ל נעמת, **נאווה ארד**, חזרה מלונדון, שם נע־

רוחת־ערב, ורצו גם להספיק לתצוגה.

■ הנשיאה העולמית של האגודה, **אירה הרצוג**, נעדרה מן האירוע. היא נמצאת בניו־יורק, שם נערכת תצוגת־אופנה למען האגודה. אורח־הכבוד שם היה המנצח **זובין מהטה**.

■ הבדיחה האחרונה אומרת כי הצמידו את השקל למטבע היפאני, הין. כך יוצא איינה שקל.

■ הבמאי **יואל זילברג** יצא עם צוות של שחקנים ישראליים לגרמניה, כדי למצוא אתרים לצילום סירטו הבא. החקיין **מוטי גיטעדי**, שישתתף גם הוא בסרט, בא לנמל־התעופה בן־גוריון ולא שמע את הודעת הרמקול, הקוראת לנוסעים לעלות על המטוס. לפתע הבחין כי איש מנוסעי טיסתו אינו נמצא בסביבה. היא רץ למסלול ההמראה, אך המטוס כבר זז לנקודת־ההמראה. הפסנתרן **נסים כרנדים**, שהיה במטוס, הבחין לפתע במוטי, הרץ לעברם וקורא לטייס: „עצור! עצור!״ המטוס, לא עצר. מוטי חזר לביתו, והמריא לגרמניה למחרת.

■ השחקנית **גילה אלמגור** נראתה השבוע כשהיא לובשת חולצת־טריקו שחורה, ועליה באנגלית הכתובת הפמיניסטית „הגוף שלי שייך לי״. מתחת למילים אלה נאמר, באותיות קטנות יותר: „אבל אני מוכנה להתחלק״.

הבאנו שלום עליכם בעברית.

■ מייד עם בואה ארצה חזרה נאווה לפעילות במיפלגת־העבודה. באחת הישיבות של הוועדה למעמד האשה השתתף גם ח"כ הרב **מנחם הכהן**. כאשר בא לישיבה וגילה שהוא הגבר היחידי בה,

מזוג כרמליטה בכוסות עם קוביות קרח, הוסף פלחי לימון ומעט קינמון לפי הטעם. אתה תהנה ואורחיך יודו לך.

כרמליטה סנגריה עם קרח, היש טוב ממנה בקיץ?

משוגעים בניהול עצמי

ההלצה אומרת שמדינת ישראל היא בית־המשוגעים היחידי בעולם המנוהל על ידי המשוגעים עצמם.

צחוק, צחוק — אבל...

כאשר התכנסה הכנסת בשבוע שעבר לישיבתה הרא־שונה אחרי הפגרה, היא היתה נתונה באווירה סוריאלי־סטית. כימעט ואמרתי: סכיזופרנית.

ביום השני בשבוע עמד מנחם בגין על הדוכן וגינה, בסיגנון המיוחד לו, את האנטי־שמיות והגזענות. הוא שפך אש וגפרית על ה־או"ם, על שהחליט בשעתו ברוב עצום להגדיר את הציונות כתנועה גזענית. הוא דיבר על שתי צרפת — צרפת הטובה של אמיל זולא וצרפת החשוכה, ה־מפוצצת בתי־כנסת והמכו־רה לנפט.

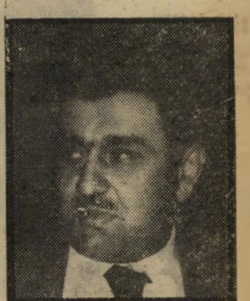

ניסים יפה.

בסוף הדיון התלכדו כל הסיעות — מחרות ועד של"י — והצביעו בעד הצעת־סיכום משותפת, ש־גינתה את האנטי־שמיות והגזענות, ושקבעה כי ה־ציונות היא תנועת־שיחרור לאומית. רק רק"ח, אגודת־ישראל והתחייה לא הצבי־עו בעד ההצעה.

כעבור יומיים, ביום הרביעי בשבוע, הביא שר־המישפטים משה נסים לכנסת הצעת־חוק ממשלתית ששאבה את השם התמים חוק המקרקעין (הקניית זכויות לזרים) התשמ"א — 1980. זהו שם בסיגנון סגי־נהור, כמו חוקים רבים של ממשלת־בגין. הכוונה היא, כמובן, ל מ נ ו ע הקניית זכויות לזרים.

הצעת־החוק אומרת כי כל אדם המבקש למכור נכס לזר, חייב להודיע על כך מראש לממשלה. אם זו רוצה למנוע את מכירת הנכס לזר, היא רשאית לקנות אותו ממנו, במחיר שייקבע על־ידי שמאי ממשלתי.

עד כאן זוהי הצעה לגיטימית, שאפשר להתווכח עליה. יכולה מדינה להחליט שרק אזרחיה יהיו בעלי אדמה או בתים בה. אפשר לחייב או לשלול רעיון זה, אך אין בו פסול כשלעצמו.

העוקץ טמון בסעיף 1 של הצעת־החוק, המגדיר מ ה ז ה „זר".

יש בו שלוש הגדרות למושג זה.

קודם כל, „זר" הוא מי שאינו אזרח ישראל, יפה. זהו מיבחן אובייקטיבי. אם אדם אינו רוצה להיות זר בישראל, עליך להתאזרח. זה סביר. אזרח יכול להיות יהודי, ערבי או הוטנטוטי.

אך הסעיף קובע שני חריגים. גם מי שאינו אזרח אינו „זר", אם הוא אחד מאלה:

„עולה לפי חוק השבות" שסירב לקבל את האזרחות הישראלית, וכן „זכאי לאשרת־עולה או לתעודת־עולה לפי חוק־השבות" שקיבל רשיון לישיבת־ארעי כעולה.

שתי ההגדרות האלה חלות על יהודים בילבד. יהודים לפי ההגדרה הדתית־גזענית הכלילה בחוק־השבות המתו־קן, הקובע כי יהודי הוא אדם שאמו יהודיה ושלא המיר את דתו.

אילו רצו בעלי־ההצעה לקבוע מיבחן אובייקטיבי, היו אומרים, כי מי שהנהו תושב ישראל, או מי שיושב בה כחוק יישיבת־ארעי, אינו „זר". אך לא לזאת היתה הכוונה. הכוונה היתה להבחין בבירור בין יהודי ובין מי שאינו יהודי. למעשה אין הכוונה ל„זר", אלא ל„גוי".

חוק זה יתורגם, כמובן, לעשרות שפות. יהיה מי שיזדאג לכך. הוא ישמש תחמושת בידי האנטי־שמים, שיטענו עתה כי היהודים מנהיגים חוקים גזעניים בארצם, בעודם מתנגדים לחקיקת חוקים כאלה בארצות אחרות. הוא מעניק סיוע שלא יסולא־בפז למי שטוען כי הציונות היא גזענית. בקיצור — הוא הופך על פיה את הקערה שעמדה על שולחן הכנסת יומיים לפני כן.

וגרוע יותר: הכנסת כלל לא הרגישה בכך.

בליל־שבת שידרה הטלוויזיה ראיון שנערך עם המנהיג הפאשיסטי הצרפתי, מארק פרדריקסן, לפני שזה הותקף על־ידי יהודים ולפני שנדון למאסר על פי חוק האוסר תעמולה גזענית (חוק שינו קיים, אגב, בישראל.) הניאו־נאצי אמר כי היהודים הם „זרים", ועל כן אינם יכולים להשתלב באירופה.

כימעט אותם הדברים נאמרו בכנסת — בכיוון הפוך. בוויכוח מחריד ומחליא קם נואם אחרי נואם (וגם נואמי מיפלגת־העבודה, שינוי ול"ע) והצדיקו את החוק. דיברו על הכת המיסתורית של אמה ברגר בזיכרון־יעקב וכוונותיה הזדוניות (כפי שמדברים הניאו־נאצים באמריקה על הכת המיסתורית של הרבי מלובאביץ ועל כוונותיו הזדוניות, כאשר הוא קונה שכונות שלמות שם). דיברו על האפשרות שהסעודים יקנו את המדינה בפטרו־דולארים שלהם, בנוסח שהזכיר את הפרוטוקולים של זיקני ציון.

לא חשוב שאין שמץ של הוכחה לכך שנעשה אי־פעם נסיון כזה. (ציניקאי יאמר: הלוואי והסעודים ישקיעו כמה מיליארדים טובים במדינה. הרי הנכסים יישארו כאן ואפשר להפקיעם בכל עת. אך הסעודים כלל אינם חול־מים על כך. זהו כל כולו פחד מטורף.)

הצעת־החוק יוצרת מצב ברור. יהודי המגיע ליומיים ארצה, בדרכו לברלין או לברוקלין, יכול לקנות בארץ כל נכס שירצה. ערבי בירושלים, „שחוברה לה יחדיו" אינו יכול למכור את דירתו לשכנו. הוא „זר" בארץ שבה חיו אבות־אבותיו מדורי־דורות.

על כך נדרשה הכנסת להצביע. והיא הצביעה — כפי שהצביעה בהצבעה הראשונה על חוק־ירושלים. הקונ־סנזוס ה„לאומי" פעל שוב. לפי בקשתי נמנו הקולות. 22 בעד (כל הקואליציה, מיפלגת־העבודה, שינוי, ל"ע). 2 נגד (רק תופיק טובי ואני). מפ"ם עזבה את האולם לפני ההצבעה. שולמית אלוני לא השתתפה בוויכוח וגם לא הופיעה להצבעה.

העוולה השלישית

תשע המילים האחרונות ברשימה הקודמת יגרמו לי צרות. מה אפשר לעשות?

שולמית אלוני כועסת עלי. היא אמרה לי זאת בעצמה. לדעתה, עשיתי לה שתי עוולות.

עוולה א': ציינתי כמה פעמים שהיא הצביעה בעד חוק־ירושלים של גאולה כהן בקריאה הטרומית. לדעתה היתה זאת הצבעה בלתי־חשובה. חשובה היתה ההצבעה האחרונה, שבה היא הצביעה כמוני, נ ג ד חוק־ירושלים.

לצערי, אני חולק עליה בנקודה זו. לדעתי, ר ק ההצב־עה הטרומית היתה חשובה, כי זאת היתה ההזדמנות האח־רונה לעצור את ריצת־האמוק של הצעת־החוק. בהצבעה זו נקבעו הדפוסים של דעת־הקהל. לאחר מכן אי־אפשר היה עוד למנוע את קבלת החוק.

גם אילו יכולתי להסכים לטענתה של השולמית, הייתי נאלץ לשאול: ובכל זאת, מ ד ו ע הצביעה בעד הצעת־החוק של סיעת־התחייה בקריאה הטרומית?

עוולה ב': הזכרתי כי נמנעה מהצבעה על חוק גישול הבדואים בנגב. זהו חוק־תועבה אנטי־דמוקרטי, החוסם לפני בעלי האדמות המופקעות את הדרך אל בית־המישפט. „הרי אתה יודע שזה היה רק תכסיס כדי לקבל את רשות־הדיבור, מכיוון שלא הגשתי הסתייגויות."

זה נכון. לא עלה על דעתי לטעון כי שולמית אלוני, הפעילה למען זכויות־האזרח, תתמוך ביודעין בחוק המנשל את האזרח הערבי, גם כשהוא בדואי. בוודאי שלא.

אלוני

אולם טענתי שאסור היה לה להיכנע לפיתוי ולהימ־נע מהצבעה, גם כתכסיס פרלמנטרי להשגת רשות־הדיבור. תכסיס פרלמנטרי זה הוא לגיטימי במיקרים רבים — אך בעניין כה חיוני לגבי מהות המדינה, פסול עצם השימוש בתכ־סיס פרלמנטרי. לא פעם עמדתי לפני פיתוי דומה, ובמיקרים כאלה ההלטתי תמיד שההצבעה הנכונה חשובה יותר מאשר זכות־הדיבור.

אני חושש שגם הפעם תבוא אלי שולמית בטרוניה ותאמר, כי עשיתי לה עוולה נוספת, השלישית במיספר, בצייני כי נעדרה מן הוויכוח ומן ההצבעה על חוק גזעני זה. אני רוצה להקדים תרופה למכה ולבקש מראש סליחה על כך. בוודאי היתה לה סיבה טובה משלה להעד־רות זו. אך עם כל הידידות וההערכה לשולמית, שהיא עתה שכנתי באולם־המליאה, אני סבור כי איני פטור מלציין את העובדה.

כתפיו של אטלס

אטלס היה, במיתולוגיה היוונית, ענק הנושא על כתפיו את השמיים. זאת לא היתה מלאכה קלה. אך מי שמחבר בימינו אטלס בשפה העברית, מלאכתו אינה קלה יותר.

מחשבה זו חלפה בראשי כאשר עיינתי באטלס המאה ה־20 של ידיעות אחרונות, בהוצאת מסדה פרס.

זוהי אנציקלופדיה שלמה, המתחילה בבריאת העולם והמסתיימת (כימעט) בהשמדתו העצמית.

האטלסאי העיברי נאלץ להתמודד עם בעיות שהיו גורמות פיק־ברכיים לעמיתיו האירופיים, שחיברו את החלקים העיקריים של אטלס זה.

קודם כל, בעיות התעתיק. פריז, פריס, פאריס? לונדון, לנדן או לונדן? (המחברים קבעו: לונדון). בוסטון או בוסטן? (המחברים קבעו, בחוסר־עיקביות מלבב: בוסטן.) מונטריאול (לפי המיבטא של הקנדים־הבריטים) או מוניראל (לפי המיבטא הקנדי־צרפתי)? המחברים השליכו את יהבם על אבירי קבק החופשית (להבדיל מקוויבק המשועבדת), ובחרו בצורה הצרפתית.

די בתעתיק מערבית לעברית כדי לשגע פיל שמי. פורט־סעיד (לפי הכתיב האירופי) או בור־סעיד (כפי שמבטאים הערבים?) תעלת סואץ (לפי השיבוש הגרמני, הנהוג גם בישראל) או אל־סויכ? טריפולי או טראבלס?

ואם כבר נוהגים על פי הכתיב הערבי (כפי שנוהג האטלס, לשיבחו) — האם להתעקש על הצורה הכתובה או המדוברת? אל־נאצר או אלנאצר, ככתוב, וכפי שאנחנו נוהגים בהעולם הזה, או אנ־נאצר או אנאצר, כפי שמבט־לוגית, אך לא מציאות מישפטית ומעשית. האם לא היה חבל לקלקל אטלס טוב, שבו הושקע מאמץ כה רב, בשטויות כאלה, שייראו בעוד עשר שנים כקוריוז?

המפות האלה הן, על כן, כוזבות. הן מביעות אידיאו־אים? האטלס מצא פיתרון מקורי וסביר למדי. הוא כותב א(ל)־נאצר.

מה ביחס לאית דל"ת ועליה נקודה — כמו בשמות קד'אפי ואבו־ד'בי? הערבים מבטאים אותה כאות ז"ן, בערך. האטלס מבטיח, בהערה על כללי־התעתיק, לכתוב ד'. אולם במפה כתוב, משום־מה, אבו־זבי.

מסובך? יש יותר מסובך. למשל. כיצד לנהוג לגבי שמות־מקומות בארצות שאינן שמיות, אך שנהוג בהן כתיב ערבי? למשל — פאקיסתאן (כפי שכותבים הפאקיס־תאנים עצמם, המשתמשים בכתיב הערבי? כאן רואה האטלס את עצמו פטור מן הצמידות לכתיב הערבי, והוא כותב אפגניסטן, פקיסטן. למה? ככה. לכתוב „אבדן" במקום „עבדאן" — זהו חטא שלא יסולח.

אורי אבנרי

יחסי אישי

אך כל בעיות התעתיק גם יחד הן כאין וכאפס לעומת הבעייה המרכזית, העומדת בהכרח לפני מי שמוציא אטלס בחסות ידיעות אחרונות, והרוצה שישתמשו בו תלמידיו של זבולון המר.

היכן גבולות ישראל?
לפי האטלס, אין לישראל גבולות. יוק.

יש גבול העובר לאורך הירדן, שאינו קיים בשום אטלס אחר בעולם. אך אין גבול בין ישראל וסיני. יש רק קו, החוצה את סיני באמצע, מאל־עריש ועד ראס מוחמד, ליד „אופירה שרם א(ל)־שיח' (מפרץ שלמה)". מובן שרמת־הגולן כלולה במפה במדינת־ישראל.

לו הייתי המו"ל, הייתי מהסס. אטלס כזה עולה בכסף רב. אי־אפשר לקנות אטלס חדש בכל חצי־שנה או שנה. בעוד פחות משנתיים ייעלם הקו במחצית סיני, וייווצר גבול מאילת עד רפיח. מי יודע מה עלול לקרות ברמת־הגולן? ובגדה המערבית? וברצועת־עפה? כל תזוזה קלה — והנה דרוש אטלס שלם חדש.

האמת הפשוטה היא כמובן שיש לישראל גבולות. אלה הם גבולות „החוק, המישפט והמינהל" של מדינת־ישראל. מעבר להם יש „שטחים מוחזקים", על פי החוק הישראלי והבינלאומי כאחד. הגבול הרשמי לא השתנה מאז ה־4 ביוני 1967, מלבד סיפוח ירושלים המיזרחית. קוראים לו, בשפת העם, „הקו הירוק".

בשכם ובחברון קיים חוק א ח ר מאשר בתל־אביב ובחיפה. כאשר חתמה ישראל על הסכמי קמפ־דייוויד, היא הכירה בעובדה שהגבול הישן תקף, ורק לגבי ירושלים נותר, כידוע, ויכוח.

הנדון:

דרכו של מונטי

הנה סרט תיעודי, שלא יופק ולא יוקרן בטלוויזיה הישראלית. וחבל.

במרכזו עומד שקל אחד, שטר־כסף הנושא את דיוקנו של סר מוזס מונטיפיורי, האביר היהודי־אנגלי שמת לפני 95 שנים בגיל 101.

נקרא לו, למען הקיצור, „מונטי".

■ ■ ■

ומונטי הוא, בראשית הסרט, חלק משכר־העבודה המגיע לאחד משה לוי, פועל־בניין. הוא מנוכה משכרו למען שילטונות מס־ההכנסה.

לולא נוכה מונטי בדרך זו, היה מצטרף לשקלים אחרים ומשמש למשה לוי כדי לקנות עוד קילו בשר למישפחתו, או זוג־נעליים לאחד מארבעת ילדיו, ואולי — מי יודע? — לקניית מכשיר־טלוויזיה. לא היה יוצא מזה סרט מעניין.

אבל מונטי אינו מגיע לידיו של משה. הוא מגיע לקופת־המדינה. ושם מתחילה דרך הרי־פתקות שלו.

הממשלה צריכה להחליט מה לעשות במונטי. לאן יועבר מן הקופה הגדולה, שבה הוא מצטופף בקרב מיליארדים של שקלים אחרים?

■ ■ ■

הצמה מגיעה אל חדר־הישיבות במישרד־האוצר, שבו מתכנסת ועדת־השרים לענייני כלכלה, „הקבינט הכלכלי" בקיצור. („קבינט" פירושו חדרון, אך במיקרה זה החדר הוא די גדול כדי להכיל את האנשים החשובים ועוזריהם.)

הקבינט מחליט להעביר את מונטי אל מישרד־הפנים.

לשם מה?

כל הנוכחים יודעים כי תקציב מישרד־הפנים הוא מנופח. כולם יודעים גם מה הסיבה לכך. אך איש אינו מדבר על כך. ובוודאי לא כאשר יש במקום מכשיר־ההקלטה של צוות הטלוויזיה.

מונטי נועד למימון המפד"ל.

כאשר נמסר מישרד־הפנים, יחד עם שני מישרדים אחרים, בעת הקמתה של הקואליציה לידי מיפלגה זו, היה ברור כי זוהי המטרה האמיתית. המישרד מחלק כמויות אדירות של כסף.

מפירת המישרד למפד"ל בא לאפשר לה לקחת חלק מן הכסף הזה לכיסה.

מבחינה זו אין מישרד־הפנים שונה ממישרדים אחרים, ואין המפד"ל שונה ממיפלגות אחרות של המימסד, אם כי תיאבונה הוא, יחסית, יותר גדול.

כימעט כל מישרד ממשלתי חולש על זרם של כסף. בעת חלוקת המישרדים לוקחים בחשבון את היכולת של בעל־המישרד להפקיע חלק מן הכסף הזה לצורכי מיפלגתו וסיעתו.

כך, במפוזה של חלוקת תיקים, נערך למעשה הסדר לחלוקת כספים. כי משתתפי המשא־והמתן יודעים זאת.

בעיתון מופיעה בגמר מלאכת־ההרכבה רשימת השרים. אך עסקני־המיפלגות רואים בעיני־רוחם רשימה שונה לגמרי: רשימת הסכומים שכל מיפלגה יכולה להפיק מן המישרדים שנמסרו לה.

אין זו חלוקה נוקשה. יש מידה של קח־ותן. לא כל כספי מישרד־הפנים עוברים לכיסי המפד"ל, ולא כל כספי מישרד־השיכון עוברים לכיסי הליכוד (ומקודם למיפלגת־העבודה). יש גמישות. מישרד הפנים מעביר כספים לבית־ז'בוטינסקי, ומישרד־השיכון מעביר כספים למוסד של המפד"ל.

אין בעיות. יש הבנה. גם במאפיה אין חלוקה נוקשה בין ה„משפחות". יד רוחצת יד. וככל ששתי הידיים מלוכלכות יותר, כן דרוש יותר שותפות ביניהן.

■ ■ ■

כך מייעד מונטי למישרד־הפנים, כדי לממן את המפד"ל. אך הדרך אינה ישרה ופשוטה.

יש מדינה. יש דמוקרטיה. יש חוק. אחרת, לשם מה הקמנו את מדינת־ישראל?

הממשלה מחברת „תקציב", והוא מוגש לכנסת. בתקציב כתוב שמונטי הולך למישרד־הפנים. אבל אי־אפשר לכתוב למה בדיוק נועד. זה לא יהיה יפה. תחת זאת נאמר שמונטי מייועד לקופת המועצה המקומית בקריית־אפס.

התחנה הבאה בדרך היא הכנסת. יש דמוקרטיה. יש פרלמנט. התקציב זקוק לאישור הפרלמנט. בעצם, השיטה הפרלמנטרית כולה נולדה בעיקבות הדרישה שמשלמי־המסים יקבעו, באמצעות נבחריהם, מה ייעשה בכספיהם. „אין מיסוי בלא ייצוג". חברי הפרלמנט הם נציגיהם של משלמי־המיסים.

איך עובר מונטי את המיכשול הזה?

אין בעיות. בפרלמנט יש מוסד הקרוי „ועדת־הכספים". אחרי ויכוח של כמה עשרות שעות במליאת־הכנסת, שבו נדון כל דבר בעולם מילבד השימוש שייעשה במונטי, מועבר התקציב אל ועדה זו. („פרלמנט" מלשון „פרלאר־רה", לדבר.)

ועדת־הכספים היא ועדה קטנה וסגורה של עסקני־מיפלגות מיקצועיים, המורכבת על טהרת המיפלגות של המימסד. לשום סיעה אופוזיציונית אמיתית לא ניתנת בה דריסת־רגל. העילה, כרגיל, היא „ביטחון המדינה". נדונים בה עניינים ביטחוניים. אסור לתת בה מקום לרק"ח, וכדי למנוע זאת גם לא לשאר המיפלגות הקטנות.

אבל בראש הוועדה יושב כעת נציג של אגודת־ישראל, שהיא סיעה קטנה יותר מאשר רק"ח. איך זה? אה, יש הסכם קואליציוני. הוא יושב על־חשבון הליכוד.

שלמה לורנץ, היו"ר, הוא עסקן משופשף מאוד. מומחיותו המיוחדת אינה בתורה, אלא בחלוקת כספי־שיך בין המיפלגות. בשטח זה הוא אלוף ארצי, ואולי עולמי.

בוועדה זו יודעים הכל את הכל. לאן הולך הכסף, למי ואיך. כל אחת מן המיפלגות המייוצגות בה מקבלת את חלקה. אין הבדל רב בין „קואליציה" ו„אופוזיציה". משום כך עובר הכל בשקט.

סר מוזס מונטפיורי: סיבוב גדול לשווייץ

בפרוטוקול כתוב שמונטי הולך לקריית־אפס, כסיוע מטעם מישרד־הפנים. כל אחד מן הנוכחים יכול להכחיש, לאחר מכן, שידע מה פירוש הדבר. בייחוד אם הוא באופוזיציה. אבל כולם יודעים. גם איש־האופוזיציה. כי כאשר המערך היה בשילטון, קודמיו של מונטי הלכו באותה הדרך.

בסוף חוזר התקציב למליאת־הכנסת. שם הוא מתקבל באווירה חיובית.

עשרות חברי־הכנסת מרימים ידיים — כמה מאות פעמים תוך שעתיים־שלוש — מבלי לדעת על מה הם מצביעים. איש מהם לא קרא ברציפות את הכרכים העבים של ספרי־התקציב. סומכים על המומחים שעשו את שלהם בוועדה, ושהבטיחו לכל מיפלגה מימסדית את המגיע לה.

■ ■ ■

לך מגיע מונטי אל מישרד־הפנים. התחנה הבאה היא קריית־אפס.

ראש המועצה המקומית של קריית־אפס, מוישה („מישקה") בוברובסקי, הוא מפא"יניק. הוא שונא את המפד"ל. הוא יכול להתנגד לדרישת מישרד־הפנים להעביר את מונטי לישיבת אור־לגויים, שאינה נמצאת כלל בקריית־אפס, אלא בהתנחלות גבריאל ליד רמאללה. מה גם שמישקה הוא יונה, וביכלל מתנגד להתנחלויות. והעניין כולו עלול להיות פלילי.

האם הוא מתנגד? ההיפך. אין הוא מתנגד.

מדוע?

ראשית, אם בוברובסקי יתנגד להעברת מונטי לישיבה בגבריאל, שחבריה יורים מדי־פעם (בימי חול) בילדים ערביים מיידי־אבנים, מיפלגתו לא תקבל ממישרד־החינוך המפד"לי הקצבת־יתר לבית־החינוך של הקיבוץ השכן.

חוץ מזה, הקואליציה המקומית כוללת גם את המפד"ל. אין כסף, אין קואליציה, אין ראש־מועצה.

אך העיקר הוא זה: אין חוק במדינה הקובע כמה צריך מישרד־הפנים לתת לקריית־אפס לכיסוי צרכיה — חינוך, סעד, ביוב, משכורות. אין הסכום תלוי במיספר התושבים או בכל קריטריון אחר. כל ממשלות־ישראל דאגו לכך ש„לא ייווצרו קריטריונים כאלה". כך מובטח שבוברובסקיוועמיתיו יעמדו כעניים־בפתח לפני הפקיד (המפד"לי) במישרד־הפנים.

אם לא ישחק לפי הכללים, לא יקבל כסף. פשיטת־רגל, שביתה. פיזור המועצה. ועדה קרואה. סוף בוברובסקי.

על מגיע מונטי לקריית־אפס. הוא נח שם כמה חודשים. המועצה המקומית משחקת בו. אך בסוף שנת־התקציב אין ברירה. היא צריכה להעביר אותו לגבריאל.

■ ■ ■

מה קורה בגבריאל? זה תלוי.

יתכן שבגבריאל אין ביכלל ישיבה בשם אור לגויים, אלא רק שלט התלוי על אחד הקירות. יתכן שיש ישיבה קטנה.

זה לא משנה. הממשלה לא העבירה את מונטי בדרך הארוכה הזאת כדי שימים את הקאריירה שלו בתלמוד הכפרי. מונטי צריך לנדוד.

לאן? למיפלגתו של שר־הפנים, כמובן.

למי כמיפלגה? לסיעתו של השר.

איך עושים זאת? פשוט. ישיבה היא מקום קדוש. אין מצפים מרב גדול־בתורה שיידע איך לנהל ספרים.

אין מאזן. אין דו"חשבון. אין כלום. מונטי עובר מתחת לשולחן.

השר יכול להעביר את מונטי לסיעה אחרת במיפלגתו, תמורת סכום מתאים מידי המישרד הממשלתי שבו שולטת הסיעה השניה. או למיפלגה אחרת, תמורת שרות דומה מצד מישרד שעליו חולשת אותה מיפלגה.

הכל נמיש. אך הפריינציפ ברור.

כך מגיע מונטי לתעודתו.

אך מתעוררות שתי שאלות.

■ ■ ■

כשר מונטי עובר מתחת לשולחן, מי יודע לאן בדיוק הוא מגיע? לכיסו של מי?

על פי ההלכה (הבלתי־כשרה), הוא צריך להגיע למוסד המיפלגתי ולשמש שם לצרכיו: שיחוד בוחרים, תשלום משכורת לעסקנים, פירסום חומר סיעתי, חלוקת הטבות, מימון נסיעות של חברי הסיעה לחו"ל.

אך מכיוון שכך זה נעשה מתחת לשולחן, מניין הביטחון שאין מונטי מגיע בסוף לכיסו הפרטי של מישהו, ומשם לחשבון־הבנק הסודי שלו בשווייץ או לחברה בוואדוץ?

אין ביטחון. לא יכול להיות ביטחון. אפילו במאפיה אין ביטחון כזה, ועל כן מתעורר מדי פעם הצורך להרוג שם מישהו החשוד בכך שהדולר נדבק לדפנות כיסו.

אצלנו אין הורגים, ברוך השם. נדבק נדבק.

והשאלה השניה: היכן המבקר?

ראינו היכן הממשלה, השר, הפרלמנט, ועדת־הכספים, ראש־המועצה, הרב (אם הוא קיים), ראש־הסיעה, ואולי גם הפקיד האחראי על הכספת בשווייץ.

אבל היכן מבקר־המדינה?

האם יתכן כי אחרי מאות רבות של בדיקות מדוקדקות בספרי־החשבונות של המועצות המקומיות בארץ, שלא לדבר כלל על סיפרי מישרדי־הפנים ושאר המישרדים, לא גילה המבקר מעולם את השיטה הזאת?

יש שתי תשובות אפשריות:

הוא לא ידע, ואז צריכים לחסל את מישרד מבקר־המדינה. פשוט חבל על הכסף המבוזבז על מנגנון גדול כזה של כסילים ושוטים.

הוא ידע גם ידע. ואז מתבקשת מסקנה מסוג אחר.

המבקר הוא חלק מן השיטה. כמו הממשלה, ועדת־הכספים והפקיד השווייצי.

■ ■ ■

מתי נולדה השיטה המחוכמת הזאת?

היא נולדה עם מדינת־ישראל. ניצח עליה דויד בן־גוריון. הוא ירש את עיקריה מן הסוכנות היהודית. כל ממשלות־ישראל עד כה היו שותפות לה. ליתר דיוק: כולן התבססו עליה.

מי שותף לשיטה הזאת?

כל מיפלגות הממסד — כל סיעות הליכוד, שתי מיפלגות המערך, המפד"ל, אגודת־ישראל, פא"י, ל"ע.

מי לא? המיפלגות הקטנות, הסבורות בעיוורונן כי הפוליטיקה היא עניין של אידיאלים, פיתרונות, עקרונות, תחת להבין שזהו עניין של כסף.

שאלה אחרונה: מדוע המיפלגות הקטנות הן קטנות?

התשובה: ראה לעיל.

מאת אורי אבנרי

סופר צ'רטר
super charter
מבית טיולי הנגיל

בוא לפריס בסתיו!

פריס של שלכת ואוירה. פריס של סתיו.
פריס אמיתית ויפה

ב- $ 385

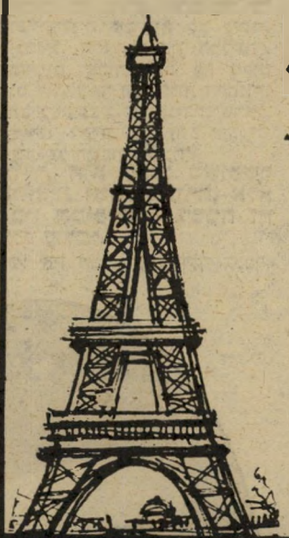

טיסות צ'רטר הלוך ושוב במחיר
מפתיע של —.385$ בלבד.

תאריכי יציאה: 26.10.80
2.11.80
9.11.80

טוס עם חברה אמינה,
במחיר ללא תחרות

פרטים: טיולי הנגיל תל-אביב, רחוב הירקון 142, טלפון: 220819, 221372
ירושלים, רח' בן-סירא 3, טלפון 242720. חיפה המגינים 43, טלפון 522958
ואצל כל סוכני הנסיעות.

אנטנת טלוויזיה בחתימה אישית של מהנדס אלקטרוניקה

— רק חברה אחת בכל גוש דן מנוהלת על-ידי מהנדס אלקטרוניקה המפקח על התקנה מקצועית של אנטנות.

— רק חברה אחת בכל גוש דן מעסיקה טכנאי אלקטרוניקה בכל צוות המתקין אנטנות טלוויזיה.

— רק חברה אחת בכל גוש דן מפעילה ניידות שירות המצויידות בקשר אלחוטי.

אנו באנטקו יודעים שטיב הקליטה ואיכות הצבעים במקלט שלך, נקבעים בראש וראשונה על-ידי האנטנה.

לכן, אם דרושה לך אנטנה — פרטית או מרכזית — התקשר לחברה המתמחה זה 21 שנים אך ורק באנטנות ומבטיחה לך קליטת שידורי טלוויזיה באיכות ובצבעוניות המעולים ביותר.

הנדסת אנטנות
אנטקו

רחוב יהודה המכבי 95, תל-אביב,
טלפון: 03-456527, 03-453514

תעריפון המנויים של העולם הזה החל מ-15.9.80

	לשנה בלירות: מחיר העיתון	תוצאות משלוח	מ.ע.מ.	סה"כ	לחצי שנה: סה"כ
• דמי המנוי בארץ	2800	+ 350	+ 378	= 3528	1850
• לכל ארצות תבל בדואר רגיל	2800	+ 950	+ 450	= 4200	2250
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אויר					
• אירופה	2800	+ 2040	+ 580	= 5420	2800
• ארה"ב, קנדה ומקסיקו	2800	+ 4980	+ 933	= 8713	4500
• ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, קולומביה, אוסטרליה, ניו זילנד, פרו	2800	+ 9478	+ 1474	= 13,752	7000
• גאנה, חוף השנהב, ניגריה, דרום אפריקה, טוגו, חבש, קניה	2800	+ 5790	+ 1030	= 9620	4950
• פנמה, טאייוון	2800	+ 7455	+ 1230	= 11,485	5900
• תאילנד, הונג-קונג, נפל, סינגפור, קוריאה	2800	+ 6000	+ 1056	= 9856	5100

כל שינוי בדמי המשלוח יחול על המנוי.

הזמנה שכדאי לנצל:

★ **ריהוט עתיק:** ארונות, שידות, ויטרינות, שעונים, כלי נחושת ועוד...

★ **ציורים וליטוגרפיות:** רובין, ברגנר, מאנה-כץ, פראנקל, גולדמן, אבל-פן ועוד...

★ **פסלי ברונזה, עבודות ברזל אמנותיות לבית ולגן, צילומים, תחריטים, ועוד...**

פתוח בשבת כל היום, ומשך השבוע אחה"צ.

הכתובת: ניר-עם, רח' אורנים 37 טבעון,
טל. 04-931751

תן טרמפ לחייל

אתה והשקל

מאת יגאל לביב

הלבנת־הון בעזרת מס־עיזבון

כמה יועצי־מס גילו דרך להלבנת כסף באמצעות מס־עיזבון. מי שבידו הון שחור, ושיש לו גם הורים או קרובים קשישים, ירשום את ההון על שם הקשיש, וזה יורישו לבעל־ההון. על ההון ישלמו מס־עיזבון, ששיעורו מגוחך. עד סכום של מיליון שקלים יש פטור מוחלט. בצורה זו יכול בעל הון שחור להלבינו במינימום מס ובלי עונש.

הורביץ ורואי החשבון

לישכת רואי־החשבון החליטה, כי מאזי חברה חייבים לשקף את מצבה האמיתי, היינו: מרווחי החברה יש לנכות את השפעת האינפלציה. לכך מתנגד שר־האוצר, **יגאל הורביץ**, החושש כי מצבם האמיתי של העסקים יעורר את החברות לא לשלם מס־הכנסה. שר־האוצר פנה לוועדת־המסים של לישכת רואי־החשבון ובקשה לבטל את ההחלטה. השבוע ייפגש מנכ"ל מישרד־האוצר, **יעקב נאמן**, עם ועדת המסים במטרה דומה.

מנכ"ל נאמן
דו"ח מזוייף

כמה רואי־חשבון ציינו, כי סביר ששר־האוצר ישכנע את ועדת־המסים שלהם. אחרי הכל, רוב חברי הוועדה משמשים גם רואי־חשבון של חברות ממשלתיות ושר־האוצר קובע, פעם בשנה, את רואי־החשבון של כל חברה ממשלתית.

אלגואטי ינהל סניף ראשי של „ברקליס"

המישפטן **אברהם אלגואטי** קיבל את ניהול הסניף הראשי של „בנק ברקליס־דיסקונט", ברחוב אלנבי בתל־אביב. אלגואטי מכהן כיום כמישנה למנהל הסניף.

אקירוב מוכר את „אלסקה"

בעל מיפעל האופנה המצליח „אלסקה", **אלפרד אקירוב**, החליט למכור את העסק. אקירוב יתרכז עתה בניהול הרכוש המישפחתי. נראה כי „אלסקה" תימכר לקבוצה של עובדים בכירים בחברה.

רפי רוט לעיסקי קרקע בלוס־אנג'לס

הישראלי **רפי רוט**, הגר דרך קבע בברלין, הוא אחד מגדולי הקבלנים שם. לאחרונה נכנס לעסקי קרקעות נרחבים בלוס־אנג'לס, בשותפות עם **הרב לוין**, שהיה מבעלי חברת ההשקעות „נשיונאל" (שהיתה לה נציגות בישראל ואשר פשטה את הרגל בשעוריה רבתי).

אין מרוקנים את קופות איל"ן ומיח"א

במקומות רבים בעיר עומדות קופות־תרומה של אירגוני איל"ן ומיח"א. הקופות מלאות וגדושות ואין אפשרות להכניס לתוכן עוד אגורה. בעלי־עסקים במקום סיפרו, כי פנו טלפונית כמה פעמים למרכזי איל"ן ומיח"א כדי שיבואו לרוקן את הקופות אך לא נענו.

אריאלי קיבל „פרקר" ו„טמפאקס"

הפירסומאי **אמנון אריאלי** זכה במיכרז של שתי חברות אמריקאיות גדולות, „פרקר" ו„טמפאקס". נציגי החברות שביקרו בישראל בחרו אותו כפירסומאי שלהן.

מישרד אריאלי עבר בשנת 1979 את ה־30 מיליון שקל מחזור, והוא מעסיק כ־50 עובדים. המישרד זכה בשנה שעברה ב־24 מתוך 79 פרסים של איגוד המפרסמים. בין הלקוחות הגדולים שלו: „בנק הפועלים", „אוסם", „גרונדיג", „נשיונאל", „דלק", „דלתא קולור", „תנובה", „מיפעלי הבירה", „ספורטוטו", „עץ חזית", „פולגת", „שופרסל" ו„תבורי".

יורדים מלוס־אנג'לס רוכשים את „לרום"

קבוצת קבלנים יורדים בלוס־אנג'לס, בראשות **יונה גולדרייך** ו**ג'ודי אורן**, יממנו את רכישת מלון „לרום" בתל־אביב. • כך סוכם בפגישה בין השניים לבין עורך־הדין **רם כספי** והמשקיע הישראלי **אלפרד אקירוב**, שישתתף אף הוא ברכישה.

טעויות והטעיות בין שקלים ללירות

בעלי־עסקים רבים טועים, כי מאז הונהג השקל השתפר מצבם להפליא. הסיבה: אין קל מלטעות בחיובי לקוחות ולבלבל בין לירות לשקלים, מפני שלקוחות רבים אינם טורחים אם המיצרך עולה שלושה שקלים או שלוש לירות.

טעויות כאלה נעשו גם במכונות־חישוב, בעסקים שבהם חייבים לרשום כל פעולה בגלל מס־ערך־מוסף. אין ספק כי דיווחי מכונות־החישוב מאז הנהגת השקל אינם מאפשרים לבודק לדעת את מצב העסק, בגלל המיספר הגדול של טעויות אנוש ברישומים.

לאן נעלם דויד שיפמן?

מכריו של היו"ר הפעיל של חברת־החשמל, שהוא מראשי הליברלים, **דויד שיפמן**, תמהו להיכן נעלם לאחרונה. קולו לא נשמע בדיוני המכריעים על מחירי החשמל. שיפמן עבר בהצלחה ני־

יו"ר שיפמן
ניתוח קיבה

תוח בקיבה וחזר לעבודה מלאה תוך ימים ספורים.

מי שמצפה לו בקוצר רוח הוא שותפו לפעילות במפלגה הליברלית, **דויד אדמון**, השואף להיבחר בימים אלה לתפקיד יו"ר סניף תל־אביב של המפלגה.

פותחים חנות 110 וולט בתל־אביב?

הגידול המדהים במיספר הישראלים העוקרים לארצות־הברית עורר אצל כמה אנשי־עסקים רעיון, לפתוח סניפים בישראל לעסקיהם באמריקה, על מנת לשכנע כאן את היורדים לרכוש מוצרים באמצעותם. לפני כמה שנים החלו לצוץ

חנויות כאלה באמריקה, שנועדו לישראלים החוזרים. חנויות אלה נודעו בכינוי „220 וולט", ומטרתם למכור לישראלים באמריקה מוצרים התואמים לרשת החשמל הישראלית. עתה יקראו לסניפים בישראל „110 וולט", כעוצמת החשמל באמריקה.

לאחרונה פתחה גם רשת הגלידות „קוזו" מיפו, ישראל, סניפים בקליפורניה, והחלה מפרסמת מודעות בעיתוני לוס־אנג'לס.

הבורסה מתחרים על מניות „דנות" ו„ביולאומי"

הסיבה לעליות בשערי מניות „הבנק הבינלאומי" וחברת־ההשקעות „דנות" טמונה במאבק שבין קבוצות „דיסקונט" ו„לאומי" על השליטה בבנק. „בנק לאומי" רוכש בעקביות מניות של „דנות" כששערן יורד, ושני הבנקים רוכשים מניות של „הבנק הבינלאומי".

בבורסה החלו המשקיעים לאגור כסיפים לקראת נובמבר, כדי לרכוש מניות של בנקים וחברות שמאזן נסגר בסוף דצמבר. בדרך כלל עולים גם שערי מניות החברות לקראת סיום המאזן, ואותם הרוכשים את המניות בזמן המתאים, מרוויחים את העליה.

במדינה

העם

קרב בלבון -

לשם מה?

האם כראי לסכן חיי צעירים בפעולות שאיש אינו יודע מה מטרתן הרציונלית?

בימי זוהרו של דויד בן־גוריון, היתה פעולה צבאית כמו זו ש־בוצעה השבוע בדרום לבנון מעו־ררת היסטריה של התלהבות. העי־תונים היו משתוללים משימחה, הציבור כולו היה יוצא מגידרו.

ימים אלה עברו. אמנם, מער־כת־הביטחון השתדלה הפעם מאוד ליצור פירסומת מירבית, צירפה כתב לכוחות ואף הפיצה תצלומים של הלוחמים. דיווחו של עמירם ניר בטלוויזיה, בלוויית צילומים דוממים אלה, שיתפה את הציבור במעט בחווייה.

אך התגובה לא היתה גלהבת.

האם זה שווה? מדוע? האם שקוע הציבור יותר מדי בצרותיו? האם דהירת האינפלציה משכיחה כל נושא אחר?

יתכן כי הסיבה היא עמוקה יו־תר, אם כי בלתי־מודעת. לאיש לא היה ברור לשם מה דרושות פעולות אלה.

בכל פעולה כזאת מחרפים הלו־חמים את נפשם. סיום הפעולה בלי אבידות אינו מובטח מראש. במילחמה תלוי הרבה מאוד ב־מיקרה העיוור.

האם פיצוץ כמה בתים בכפר לבנוני נטוש שווה סיכון זה? ה־אם הריגת כמה פידאיון יכולה לשנות במאומה את יכולת־הפעו־לה של אירגוניהם? האם אין ה־חוצאה עלולה להיות הפוכה — חימום האווירה ויצירת לחץ פני־מי בקרב הפלסטינים להסלמת הפעולות ולהגברת פעולות־הפיגוע?

„מר־חמה". איש לא ביטא ספקות אלה בפומבי. בישראל של 1980 נדם כל ויכוח על המילחמה הנגטושה בין המדינה ובין הפלס־טינים. מליצות של מנחם בגין באות במקום הסבר רציונלי. בכנ־סת אין דיון רציני. ועדת־חוץ־וביטחון בוודאי אינה יכולה לקיים דיון של ממש, מכיוון שאין בה אופוזיציה אמיתית. אנשי המערך בה חוששים שמא יאשים אותם בגין בכך שהם מתכוננים „להפ־קיר את הארץ לערבים". ואילו יו"ר הוועדה, משה ארנס, פירסם השבוע מאמרים זהים בעברית ובאנגלית, שבהם תבע למעשה לבטל את חוזה־השלום עם מצ־ריים.

הצרה היתה שגם לא היה עם מי להתווכח. מערכת־הביטחון נתונה עתה בידי הצמד מנחם בגין ורפאל איתן — שני אישים שכ־אילו נולדו זה למען זה. הרכב זה אינו יכול אלא לעורר דאגה לגבי טיב השיקולים ורמת ההח־לטות המתקבלות.

ביטחון

סופו של מיתוס

„החזית המיזרחית" מתה. אך איש אינו מעז להסיק בגלוי את המסקנה: לקצץ את תקציב־הביטחון

המחירים עלו שוב. הממשלה החליטה לקצץ את הסובסידיות. „מי שרוצה שנמשיך לסבסד, צריך להגיד מניין לקחת את ה־כסף!" קבע בפסקנות — ובמידה־בה של צדק — ייגאל הורביץ. השבוע פשטה בחוגי הצמרת תשובה אפשרית. אך מעטים העזו לבטאה בגלוי: לקחת מתקציב־הביטחון.

המיתוס הנורא. תקציב־הביט־חון מאפיל על כל שאר תקציבי המדינה. כל קיצוץ בו משנה את המערכת כולה.

בשנים האחרונות, מאז חתימת הסכמי קמפ־דייוויד, התבסס ה־תקציב הזה על הצורך לעמוד מול האיום של „החזית המיזרחית". ממדיה של חזית זו, סדר־הכוחות בצד השני והערכת כוחן של מדי־נות־ערב תוארו במידה גוברת והו־לכת של חומרה אימתנית.

בהדרגה הפכה „החזית המיז־רחית" למיתוס, ששוב לא ניתן להערכה שקולה. תחת ראייה מפו־כחת בא חלום־בלהות, שבו הת־אחדו הצבאות של סוריה ועיראק, ירדן וסעודיה, בתוספת עזרה מלוב, לכוח מקובץ אחד להנחתת מכה נוראה על ישראל.

בקאהיר עוררו תחזיות אלה צחוק. „העולם הערבי אינו יכול להילחם בלי מצריים," קבעו המצ־רים שוב ושוב. תיזה זו היתה מקובלת גם על ישראל — עד לכריתת השלום בדרום.

רוויזיה מודיעינית. השבו־עות האחרונים פגעו במיתוס ה־נורא. כל מי שראה את הדברים בעיניים מפוכחות נוכח לדעת כי הצבא העיראקי, שנועד לו תפקיד מרכזי ב„חזית המיזרחית", אינו שווה הרבה. הוא נכשל במשימותיו במילחמה באיראן. ניצחונותיו ה־דלים היו עלובים במושגים של שטח והכרעה צבאית.

המיתוס של „הצבא העיראקי" מתהלך בארץ עוד מימי מילחמת־העצמאות. אמנם לא היו אז קרבות רבים שבהם היו העיראקים מעו־רבים, אך דווקא בשל כך ניתן היה להעלות על נס את טיבם, בהשוואה לכוחות הירדניים, המצ־ריים ואף הסוריים.

המרחק הגביר את ההערכה. במשך הזמן נפוצה בישראל אגדת הצבא העיראקי הבלתי־מנוצח, כי יריב שיש להתחשב בו יותר מאשר בצבאות ערביים אחרים. רמטכ"לים ואלופים היו שותפים להערכות אלה.

מערכת־המודיעין הישראלית, ש־נכשלה לגמרי בחיזוי מילחמת עיראק—איראן, נכשלה גם בהע־רכת היכולת העיראקית. הערכה זו טענה עתה רוויזיה יסודית ביותר, המשנה את התמונה ביכ־לולותה.

השאלה היא אם רוויזיה צבאית זו תמצא את ביטויה גם ברוויזיה תקציבית, ותעבור ממערכת־הביט־חון אל המערכת המדינית־הכלכלית.

השטחים

אדיבות ליד הגשר

הדיון על גירוש שני ראשי־העיריות נותן הזדמנות נוספת לבגין — והערבים האמינו שינצל אותה

„ישאירו אותם בארץ!" פשטה השמועה מג'נין עד חברון, וגם מנצרת עד טייבה. „יש לי הר־גשה כזאת," הוסיפו כמה מן ה־אישים הערביים.

הם האמינו כי ועדת־הערר ה־צבאית, שדנה בגירושם מן הארץ של פאהד קוואסמה ומוחמד מיל־חם, תמליץ על ביטול הגירוש של שני ראשי־העיריות מהר־חברון.

„זה נראה לי לא טוב," ני־בא לעומת זאת אחד המיש־פטנים שטיפלו בעיערור. „אני חושב שההחלטה תהיה שלילית."

בעלי שתי הנבואות הסותרות הסתמכו על אותן הנסיבות. ועדת־הערר שמעה את טענות המגור־שים בהרחבה ובתשומת־לב. ה־דיון נמשך ימים ארוכים, תחת להסתיים תוך כמה שעות. שני האישים נתקבלו באדיבות ולא נשלחו לכלא גם בסוף־השבוע, אלא ניתן להם לשהות, בתנאים נוחים־יחסים ובחברת בני־משפ־חותיהם, במיבנה המסוף שלייד גשר־הירדן. לפרקליטים הובטח שבמיקרה של החלטה שלילית, תינתן להם הזדמנות לפנות לבית־המישפט הגבוה לצדק.

לדעת האופטימיסטים, כל זה מוכיח כי השילטונות שינו את דעתם. הפסימיסטים הסיקו את המסקנה ההפוכה: שהשילטונות יוצאים מגידרם כדי להוכיח יחס הוגן וליברלי, דווקא כדי להקהות את עוקץ הביקורת העולמית כאשר תאושר החלטת־הגירוש ה־מקורית.

„אילו גירשו אותי..." ב־מרכז הדיונים עמדו התבטאויות של שני אישי־הציבור. הם שימ־שו לנציגי המימשל הצבאי כתי־מוכין להצדקת הגירוש.

התבטאויות אלה התחלקו לשני סוגים: אותם שיוחסו למגורשים לפני הגירוש, ואותם שפורסמו אחרי כן.

לגבי הסוג השני טענו קוואסמה ומילחם שיוחסו להם דברים שלא אמרו כלל, ופורסמו ראיונות עי־מם שלא היו ולא נבראו. טענה זו אינה מעוררת פליאה במי ש־מצוי בסוגיה זו. מדינאים זרים ועיתונאים מתלוננים דרך־קבע על ראיונות עימם המתפרסמים בעי־תונים ערביים מסויימים, בטענה שהדברים הוצאו מן ההקשר, סול־פו או אף הומצאו.

איש אינו יכול לייחס חשיבות ל„ראיון" המתפרסם בעיתון כמו אל־הדף („המטרה"), הביטאון של החזית העממית של הד"ר ג'ורג' חבש. ברור כי היה לו עניין לצטט מפי ראשי־העיריות המגורשים, „אחינו הגיבורים מן האדמה ה־כבושה", דברים שיכלו לתמוך בגישתם האנטי־ישראלית הקיצו־נית, נגד הגישה המתונה־יחסית של הנהגת האירגון המתחרה, פת"ח.

פרקליטי השניים הרחיקו לכת וטענו כי גם אם אמרו פה ושם דברים קיצוניים, אין להתחשב בכך. „אין אדם נתפס על דברים שאמר בכעסו," טען עורך־הדין אהרון פינחסי, איש המוצעה ה־ישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני, המכהן לצדה של פליציה לנגר. „אילו גירשו אותי מן הארץ, הייתי בוודאי משמיע דברי־השמ־צה הרבה יותר חריפים!"

רחשי־הלב. חשובים הרבה יותר הדברים שיוחסו לקוואסמה ולמילחם לגבי התקופה שלפני ה־גירוש. גם הם הוכחשו על־ידי המגורשים נמרצות.

בעוד שנציגי השילטונות הבי־או חומר של זרועות הביט־חון ומוסדות אחרים, על דב־רים שנאמרו על־ידי השניים, הד־כיר פינחסי כי דווקא הם הופיעו באסיפות פומביות שאורגנו ביש־ראל על־ידי גופים ציוניים, בעוד ששאר ראשי־העיריות בגדה חש־שו לעשות זאת.

„גם אם אמרו השניים פה ושם דברים חריפים," הוסיף פינחסי, „יש לזכור כי הם ראשי־ציבור תחת מישטר של כיבוש, המבי־עים את רחשי־הלב של הציבור. הם לא אמרו דברים שונים מכפי שאמרו כל שאר אנשי־הציבור."

ועדת־הערר אינה בית־מישפט, וקשה לדעת מהי מידת עצמאו־תה. החלטתה אינה אלא המלצה. בסופו של דבר יחליטו שני האנ־שים העומדים בראש המערכת: שר־הביטחון מנחם בגין והרמט־כ"ל רפאל איתן. הם יפעלו, בלי ספק, בהתאם להשקפתם על עתיד הגדה.

הזדמנות. מצד אחד היה כדאי למנחם בגין להוכיח את ליברליו־תו, אחרי שדווקא עזר וייצמן החליט על הגירוש החפוז, שבו־צע בשיטות שהיו בלתי־חוקיות בעליל. יתר על כן, ביטול הגי־רוש יכול היה לחזק את מעמדו של בגין בשיחות על האוטונומיה — שנועדה להעניק מידה של חו־פש לתושבי השטחים המוחזקים. החלטה חיובית יכלה לטהר במי־דה מסויימת את האווירה גם בין ישראל ומצריים, נוסף על ההש־פעה החיובית בגדה.

אולם מנחם בגין לא חשב כך. אחרי „התייעצות עם הממונים עליו", הגיע „פואד" בן־אליעזר, מושל הגדה, להחלטה הצפויה: לגרש.

מדיניות

עצי הסקה לקטר

השר מודעי נראה המום. זה עתה עבר עליו המכבש הגדול...

השר מודעי נראה המום. לעיני מיליוני צופים, דיבר על „ראש ממשלת־ישראל, דויד בן־גוריון," שותפם של ג'ימי קארטר ואנוור אל־סאדאת בקמפ־דייוויד (ראה שידור).

לפני כן עברה על יצחק („תש־עים אחוז כישורים") מודעי חווייה טראומטית. המכבש הגדול של הבית הלבן עבר עליו. כאשר דיבר לעיני המצלמה של הטלוויזיה הישי־ראלית על הסכם־הנפט עם ארצות־הברית, נראה כאדם שראה זה עתה את מור המוות. הוא לא הבחין כלל בפליטת־הפה המביכה שלו.

חווייה דומה עברה קודם לכן על יוסף בורג. המכבש הגדול עבר גם עליו. לבסוף לא ידע למה בדיוק הסכים. השגריר סול ליגוביץ,

(המשך בעמוד 44)

פאהד קוואסמה ואשתו יוסרה על הגשר
עוד מסמר בארון המתים של האוטונומיה

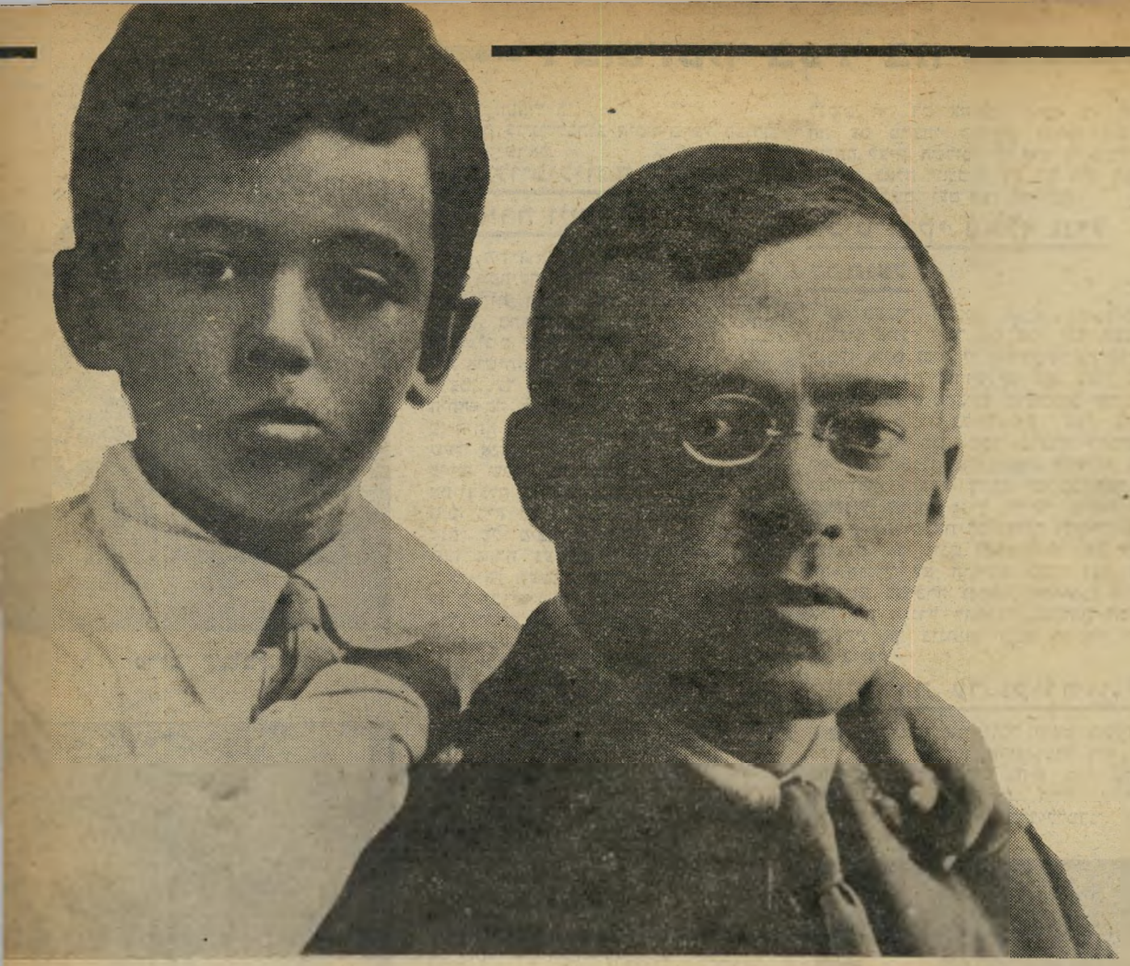

אורי צבי גרינברג האשים באי־אהבת ירושלים ✶ הוא ישן כאשר המתין לו מוסוליני ✶ הבריטים מנעו את כניסתו ארצה, והוא תיכנן נחיתה בכוח בחופיה ✶ הוא חיזר אחרי אשתו כשהיתה בת שש

ז'בוטינסקי בעיני בנו

בימים אלה, לרגל השנה המאה להולדת זאב ז'בוטינסקי, ובמלאת 11 שנה למות בנו, ערי ז'בוטינסקי, פירסמה הוצאת „סטימצקי" את סיפרו של ערי ז'בוטינסקי „אבי, זאב ז'בוטינסקי", ובו שלל גילויים בלתי־ידועים אודות אחד מראשי הציונות, מנהיגה ומייסדה של התנועה הרוויזיוניסטית, שפרשה מהתנועה הציונית, ושבחסותה הוקמה ההגנה הימנית, שמתוכה נוסדו אירגוני המחתרת אצ"ל ולח"י.

ערי ז'בוטינסקי, שייצג את האגף הליברלי, המתון והכנעני של התנועה הרוויזיוניסטית, ואף נבחר כחבר־כנסת מטעם חרות לכנסת הראשונה, מציג בספר זכרונותיו גלריה של תיאורים, שיש בכוחה להחיות במעט את דמות אביו, שהוא מן הדמויות הייחודיות ויוצאות־הדופן שהוציא מתוכו העם היהודי במאה ה־20.

תמונה מישפחתית: ערי ז'בוטינסקי הילד עם אמו, יוהנה

BONJOUR MADEMOISELLE

● ככל ילד קיבלתי גם אני לראשונה את אבי כעובדה קיימת ולא הרביתי לשאול את עצמי מה היה כאשר הוא היה נער. רק כעבור שנים רבות התחלתי להתעניין בנושא זה. ואז, ממכתביו ומסיפוריו ומסיפוריהם של אחרים עליו, התחילה להצטייר בעיני דמותו בשנים שבהן לא היכרתיו עדיין. זוהי דמות קוסמת. הוא היה נער שהשתלבו בו רוח שובבות ועליזות, רוח של התמרדות בכל המוסכמות, ובראש־וראשונה בבית־הספר שאותו שנא, עם יחס בלתי־רגיל אל אמו הזקנה ואל אחותו, עם נימוסים (אולי מוגזמים ביחסיו עם נערות — הרי את לב אמי כבש בהיותה בת שש, כשהוא גבר בן עשר הבא לבקר את אחיה הבכור, מברך אותה ב־Bonjour Mademoiselle), ולכל אלה נוספה רצינות יוצאת־מן־הכלל בכל הנוגע לבעיות־היסוד של הפילוסופיה האנושית.

„אביך לא אהב את ירושלים..."

● אורי־צבי גרינברג אמר לי פעם: „אביך לא אהב את ירושלים — הוא אף פעם לא כתב עליה." ואמנם ברוב כתביו אינה נזכרת. ובכל־זאת, לא צדק אורי־צבי. יש מיסמך אחד בכתב־ידו של אבי המוקדש לירושלים: תוכנית הגנתה של העיר במאורעות תר"פ. אותה תוכנית, שבגללה נאסר ונדון ל־15 שנות עבודת־פרך. לא אהבה? שטויות. היתה זו ירושלים, בירת ישראל, שעליה היה מוכן להקריב את חירותו ואת חייו. אולם זה היה מובן־מאליו. על ארץ־ישראל, על עברו השני של הירדן, נאלץ לכתוב כי היו אלה נושאים לפולמוס, אך על ירושלים לא כתב, כמו שכיום לא יעלה כבר

ז'בוטינסקי בעיני בנו

(המשך מעמוד 33)

על דעת בנינו לכתוב חיבורים על הצורך במדינת־ישראל.

האנגלו־פיליה החולנית

של וירה וייצמן

● הידידות עם מישפחת וייצמן נראית כיום מפתיעה ביותר. כבר היו אז לאבי הזדמנויות רבות להתנגש פוליטית עם וייצמן, בהשקפותיהם כמו גם במניעיהם היו שונים לגמרי. אבל היתה ביניהם ידידות אישית, ובמיוחד חיבב אבי את הגברת וייצמן. עד היום הזה אני מבין לרוחו — היתה בה שלמות בלתי־רגילה. אין ספק כי היתה זו אחת הדמויות המזיקות ביותר שעלו אי־פעם על בימת הציונות. האנגלו־פיליה שלה היתה הגורם הראשי שדחף את בעלה להיעשות מכשיר בידי הברי־טים. היא גם שהכניסה לביתם את האו־מנת של מיכאל *, הנרס' המפורסמת, שעד־מהרה נעשתה פוסקת עליו בדיני עשה ואל תעשה. נרס' זו היתה גם הנו־כחות הבריטית המתמדת בביתה של מיש־פחת וייצמן, ומילאה תפקיד חשוב בהכוונת הרבה מאורעות, ובכללם גם בעלי מש־מעות מדינית.

כל זה נכון, אולם וירה איסאייבנה (וייצמן) היו לה חן יוצא־מגדר־הרגיל ושלמות נפשית מפתיעה. בצידה היה בעלה אישיות אפורה הרבה יותר, אף שגם לו היה חוש־הומור עממי מבדח מאוד וגם קסם אישי רב. בשנות־השלו־שים לקחני אבי פעם אותו לבקר אצל וייצמן, שהתארח באחד המלונות המפו־ארים של פאריס. העניין היה קשור ב־השגת קיצבה מן ההסתדרות הציונות לאלמנתו של הציוני הוותיק ולאדימיר טיומקין. העניין סודר בדקה הראשונה לביקורנו, ואחר־כך דיברו השניים על הא ועל דא ואני הקשבתי. כשיצאנו, אמרתי: „אתה יודע, הוא נחמד הרבה יותר ממה שזכרתי וממה שנובע מן המא־מרים בראזסווט." דעתי זו בידחה את אבי והוא פירסם אותה ברבים, וזמן רב קינטרו אותי הבריות בשל כך.

טרומפלדור מבקר בבית

ז'בוטינסקי

● באחד הימים הגיע טרומפלדור מרוסיה ובא לבקרנו. הייתי אז ברחוב עם חברים. כשהופיע, זיהינו אותו מייד לפי זרועו התותבת, הנתונה בכפפת־עור. אני גם הכרתיו מקודם, עוד מימי פסדבורג. לפעמים חושבים שהאגדות הנרקמות סביב גיבור שנפל אינן אלא פרי דמיונם של הבאים אחריו. לא כן דינו של טרום־פלדור. האגדות סביבו נרקמו עוד בחייו. בעיניהם של ילדי תל־אביב גיבור היה כבר אז. כתריסר מאיתנו רצו אחריו לאורך רחוב השחר.

סולחה עם ערבים

תחת נקמה

● טיילנו בסימטאות העיר עד לשער־דמשק, עד לכותל המערבי, עברנו בוויאה־דולורוזה ושם שמעתי לראשונה בבירור את הסיפור על צליבת ישוע. עלינו ל־רחבת בית־המקדש למיסגד־עומר. שם היינו חייבים לחלוץ נעלינו, אך תמורת בקשיש הרשו לנו להיכנס פנימה. גם לאמי הרשו להיכנס. בקומת־המרתף ראי־נו את הסלע השחור ובו טביעת ידו של הנביא מוחמד. מאז ידעתי כי מיבנה זמני הוא מיסגד זה וכי בית־המקדש יקום וייבנה מחדש ובימינו ממש. תשאלוני אם אבי הוא שסיפר לי זאת. לא אדע לענות. אינני חושב. הוא לא נהג לדבר אתי על פוליטיקה ולהטיף לי את אמונותיו. הוא פשוט יצר אווירה שבה היו דברים מסויי־מים מובנים מאליהם.

ערכנו טיול ארוך בדרך עין־כרם והגענו למוצא. שלושה היינו: אבי, חברי יוסף אשינגר, ואנוכי. הלכנו כל היום. לאבי היה אקדח בכיסו. תעינו בדרך ורק לעת ערב הגענו למוצא. אחרי שנים פתחתי במקרה עיתון ורשאי באידיש ומצאתי שם מאמר של אבי ובו כתוב שהוא חייב סליחה לבנו מפני שבהיותו קטן הביאו למוצא ונתן לו לאכול ולשתות מלחמם וממימיהם. היה זה אחר מאורעות 1929, כאשר ערביי קולוניה שמול מוצא שחטו שבעה מבני מוצא, וניצולי השחיטה, תחת

* בנו של וייצמן, שהתנדב במילחמת העולם השנייה לחיל־האוויר המלכותי וניס־פה במהלך הקרב על אנגליה.

פרופ' ז'בוטינסקי
בדירתו בחיפה

ערי (מימין) עם הלפרין
בית־ספר למדריכי בית"ר

ערי כמדי מדה
במילחמת־העולם הראשונה

זאב, יוחנה וערי ז'בוטינסקי
ידידי בן־גוריון

לנקום את דם אחיהם, חתמו על סול־חה עם מרצחי קולוניה וערכו עימהם משתה לציון השלום; לו ידע כי מוגי־לב ונבלים כאלה יושבים שם לא היה מביא את בנו לשם, ועם הבן הסליחה.

ז'בוטינסקי מאלץ גנרל

להתנצל

● כעבור זמן־מה הגיעו גם דודתי וסבתי. אינני זוכר אם אבי ירד לפגשן בנמל, אולם זכור לי שקידמתי את פניהן בתחנת־הרכבת בירושלים. שם, בעוד כו־לנו מצטופפים מסביבן, מתחבקים ומתנש־קים, קרה מקרה בלתי־נעים: אבי, שהיה עדיין במדי סגן, שכר כרכרה להסיענו הביתה; העגלון אך הספיק להעלות את המיזוודות וסבתא עלתה למושב האחורי כשהגיע למקום גנרל ברישי וציווה על העגלון לפרוק את המיזוודות ולהוריד את הנוסעת. אבי ניגש להסביר כי זאת אמו, אך הגנרל לא התחשב בכך, גער בו, התיישב בכרכרה ונסע. לאחר־מכן איילץ אבי את הגנרל להתנצל בפקודת המטה הראשי, אך בינתיים דיכא המקרה הזה את כולנו.

„מקנטרה עד נקורה..."

● את אבי אני זוכר היטב בתקופה עכו *. פרט לתקופה אחת, שבה היה וי־כוח על שביתת־רעב והוא היה נרגז, היה מצב רוחו טוב ושליו. היות ונעקרתי מלימודי... החליט הוא עצמו ללמדני. וכך, בכל יום, היה נותן לי שיעור. אינני יודע כמה זמן נמשכו השיעורים. כמה מהם אני זוכר. משום־מה לימד אותי אז אבי היס־טוריה של רומא. זוכר אני שגם לימד איך כותבים שיר (לצערי, ללא הצלחה). הוא חיבר אז את השיר „מקנטרה עד נקורה **" — ומים עד הר־נבו — אין בית כלא בארצנו — אשר לא היינו בו".

* בימי שבתו של זאב ז'בוטינסקי ב־כלא עכו.

** שמה הערבי של ראש הנקרה.

אחר־כך עשה מזה את שיר־אסירי־עכו: „מני דן ועד באר־שבע..." והסביר לי איך עושים זאת.

מוסוליני נעלב

● מקרה מבדח אירע ברומא: אבי חייב להיפגש עם מר מוסוליני לצורך פעילותו השיטתית להשיג את תמיכתם של מדינאים איטלקיים בדרישותינו. הפגי־שה נקבעה לשעה מסויימת אחר־הצהריים, אך אבי שכב לנוח והתעורר לאחר שעת הפגישה. הדוצ'ה נעלב, ולא רצה לקבלו שנית. אז נראה הדבר לאבי עניין חמור ומביש, כאילו נרדם על משמרתו. ואמ־נם, מי יודע איך היו העניינים מתפת־חים לו נפגשו השניים.

מדינת אדוקים

שבה יכריחוני לאכול

געפילטע פיש

● וכאן רצוני לצטט את המיכתב ש־כתב לדויד בן־גוריון ב־2 במאי 1935, ערב צאתו למסעו שנסתיים בכינונה של ההסתדרות־הציונית־החדשה (הצ"ח) בקונ־גרס־זוינה:

ידידי בן־גוריון,

לולא מוכרח הייתי לצאת בעוד שעה לפולניה, הייתי מטביע אותך במבול נייר מושחר, כי מאוד שמחתי למיכתבך: הוא „ניחמני". בזמן האחרון, עוד יותר מקודם, התחלתי לשנוא את אופן חיי, קצה נפשי במרירות התמידית בלי קץ גם מעבר לאו־פק. אתה הזכרתני כי בכל זאת אולי יש קץ.

רק קטע אחד „פילוסופי": בטוחני כי יש טיפוס של ציוני שלא איכפת לו הצבע הסוציאלי של „המדינה": אני כזה. לו רק יחיש את יצירת המדינה בדור אחד — הנני מוכן ומזומן. עוד יותר: מדינת אדוקים שבה יכריחוני לאכול גע־פילטע פיש משחר עד שחר (אבל אין דרך אחרת) — מסכים. עוד יותר גרוע: מדינה יידישאית, שבשבילי זה סוף כל

(המשך בעמוד 46)

מחוך לקסיקון יודאיקה:

זאב ז'בוטינסקי (ולדימיר; 1880—1940), מנהיג ציוני, סופר ונואם; יליד רוסיה. למד מישפטים ברומא. והיה שם כתב עיתונים רוסיים (1898—1901) וחתם לעתים בכינוי הספרותי אלטלנה. ב־1901 חזר לרוסיה, אירגן את ההגנה העצמית היהודית באודיסה ולחם למען זכויות היהודים. ב־1904 השתתף בקונגרס הציוני ופעל למען החינוך העברי. ב־1906 עמד עם יצחק גרינבוים בראש ועידת הלסינגפורס ובמילחמת־העולם הראשונה פעל להקמת הגדודים העבריים ולחם בשורותיהם בגליפולי וא"י (1918). בפרעות 1920 עמד בראש ההגנה בירושלים, נאסר ונידון ל־15 שנות עבודת פרך, אך קיבל חנינה. ב־1921 הצטרף להנהלה הציונית וב־1923 פרש ממנה, בשל השלמתה עם הספר הלבן של צ'רצ'יל. ב־1925 ייסד את בריח הצה"ר ואת תנועת הנוער בית"ר. תביעתו להקמת „מדינה יהודית משני עברי גדות הירדן" החריפה יחסיו עם ההנהלה הציונית. ב־1920, לאחר שיצא לקונגרס הט"ז, לא הורשה לחזור, נשאר בלונדון ועשה נפשות לרעיון המדינה היהודית בארץ־ישראל. ב־1935 פרש מההסתדרות הציונית והקים את ההסתדרות הציונית החדשה, וקרא ליהודי אירופה לצאת ולעלות לארץ בעליה „בלתי־חוקית" ולהטיל חרם עולמי על גרמניה הנאצית. מ־1937 עמד בראש אצ"ל. עם פרוץ מילחמת־העולם השנייה פעל להקמת צבא עברי. נפטר בארצות־הברית ובצוואתו ביקש שעצמותיו תועלינה לארץ־ישראל לפי הוראות ראש הממשלה של המדינה היהודית. ב־1964 בוצעה צוואתו ועצמותיו נטמנו בהר הרצל. היה סופר מחונן (שמשון), מתרגם (מיצירות דנטה, אדגר אלן פו ועוד) ועורך עיתונים ברוסית, יידיש ועברית (דואר היום). בנו, ערי (1910—1969), מהנדס ופרופסור בטכניון בחיפה. היה ח"כ בכנסת הראשונה ונציב בית"ר בישראל.

הסוד השמור ביותר מאחרי המיבצע הטלוויזיוני המזהיר:

שלישי מן החיסכון הושג על־ידי הפסקת האספקה למיפעלים גדולים

חברת החשמל עזרה!

המדינה כולה ישבה מרותקת למקלטי הטלוויזיה. על פי סקר סטאטיסטי, שנערך בחופזה, צפו בתוכנית הכלבוטק על צריכת החשמל כשני מיליון ו־200 אלף מאזרחי המדינה. מגיש כלבוטק, דניאל („דני") פאר, הציג לפני הצופים את מרכז־השליטה של חברת החשמל בחיפה. לוח הספרות הראה כי צריכת־החשמל במדינת־ישראל באותו רגע, שבו נערך השידור הישיר, הגיעה ל־1610 מגוואט.

פאר רמז על מה שעומד לקרות. אפשר היה להבין ממנו שהטלוויזיה תבקש מציבור־הצופים לכבות את כל נקודות־החשמל ולכבות את דוודי המים החמים בארץ. אולם עד שפאר ביקש זאת, עברה המצלמה, שוב בשידור חי, אל מפיק כלבוטק רפי גינת, שניצב מול מכשירי־חשמל ומול מומחים של חברת החשמל, שהסבירו כיצד ניתן לחסוך בחשמל היקר, וכמה צורך כל מכשיר חשמלי ביתי.

כשביקש דני פאר מהצופים לסגור את כל החשמל בבתיהם, מלבד מקלטי הטלוויזיה, היתה ההצלחה עצומה. המצלמה, שמוקדה על גבי לוח המראה את צריכת־החשמל בארץ, הראתה כיצד יורדת הצריכה. תוך דקות ספורות הגיעה צריכת החשמל במדינה ל־1460 מגוואט — ירידה של 150 מגוואט, הישג אדיר בהתחשב בכך שהצריכה הביתית מגיעה ל־300 מגוואט מתוך ה־1610.

כשביקש דניאל פאר להדליק את האורות, אך הפעם בקימוץ וללא ביזבוז, ונראה היה שהספרות אינן חוזרות למצבן הרגיל ל־1610 מגוואט, היה ברור שהמיבצע הצליח.

רק מעטים ידעו שחברת החשמל תיכננה מראש את מידת ההצלחה של המיבצע. כאשר ראיין רפי גינת את מהנדס החברה, שהסביר ליד מקררים, תנורים ונורות כיצד אפשר לחסוך בחשמל, הוא הבחין, תדהמתו, בתמונה שלא הופיעה על המירקע, שמונה הספרות ירד מ־1610 ל־1570 מגוואט. זה היה עוד לפני שפאר קרא לצופים לסגור את נקודות החשמל בבתיהם. רק אחר־כך התברר שחברת החשמל יזמה בצורה מלאכותית את הצלחת השידור: אנשי חברה זו ניתקו את זרם החשמל מכמה מיפעלים גדולים, בי־ניהם המוביל הארצי, שהוא אחד מצרכני־החשמל הגדולים בארץ.

כימעט איש לא שם לב למה שאירע. אחרי שגינת סיים את הראיון שלו, עבר השידור לדני פאר, שקרא לסגור את מפסקי־החשמל ודוודי המים החמים. המצלמה לא הראתה את מונה החשמל.

גינת, שמלבד היותו מראיין בתוכנית הוא גם המפיק שלה, מיהר באיתו רגע, לדרוש בטלפון מאנשי חברת החשמל להחזיר את תיצרוכת החשמל למתכונתה האמיתית. הוא ידע שהשידור יצליח רק אם הציבור יראה במו עיניו כיצד משתנות הספרות על גבי הלוח, וכיצד יורדת צריכת החשמל בהדרגה.

מגיש פאר בעת השידור
המודעות הוזמנו מראש

חברת החשמל חידשה את הזרם למוביל הארצי וליתר המיפעלים. הציבור ראה ונהנה, אך אנשי חברת החשמל המשיכו, ככל הנראה, לשחק עם הזרם ולווסת אותו, כך שהצלחת השידור תהיה מלאה.

קשה להאשים את אנשיה על „טריק" זה. הם ידעו שככל שיצליח השידור, כן תגבר מודעת הציבור לחיסכון בחשמל — מטרה לאומית ממדרגה ראשונה, בתקופה שבה סובלת המדינה ממחסור חמור בדלק.

רמי גינת הכחיש, תחילה, את הפרשה כולה. אך אחרי שהעולם הזה פנה אליו בשאלה הוא בדק את הנושא שוב: „זה נכון שאנשי חברת החשמל הורידו את המתח באופן מלאכותי," אמר, „אבל הם עשו זאת רק משום שהם חששו מתקלה בכל מערכת החשמל אם המתח יפול בבת־אחת."

אולם גינת לא יכול היה להכחיש עובדה אחת: כמה ימים לפני השידור הזמינו פירסומאי חברת החשמל בכל העיתונים מודעות־ענק, המשתרעות על עמודים שלמים. במודעות אלה קראה חברת החשמל לציבור להמשיך בחיסכון בחשמל. פירסומאי החברה לא יכלו להזמין ולנסח מודעות כה גדולות בעיתונים בפרק־זמן שנותר להם, אחרי השעה 9 בלילה, שעה קלה לפני מועד סגירת העיתונים, שהוא סמוך לחצות.

בעוד אנשי צוות ההפקה של כלבוטק חגגו באולפן את הצלחת השידור, יכלו אנשי חברת החשמל לחכך ידיהם בהנאה. איש לא תפס את הטריק הקטן שלהם, והציבור שוכנע לחסוך בחשמל.

יוסי ינאי

חגיגת ההצלחה אחרי השידור (גינת, אורגד ופאר)
הטלוויזיה לא ידעה

דף תשקיף

ידין יצטרך

לליכוד?

בשיחה שנערכה בשבוע שעבר בין ראש־הממשלה, מנחם בגין, לבין סגנו, הפרופסור ייגאל ידין, הציע בגין לידין להצטרף יחד עם תומכיו, לליכוד ולהופיע ברשימת הליכוד לכנסת הבאה.

בגין ציין באוזני ידין כי הצעה זו תצטרך לעבור את אישור יתר מרכיבי הליכוד.

ידין לא השיב בינתיים להצעה.

ביקורת על מודעי

לא רק שר־החקלאות, אריק שרון, אלא גם שר־האוצר ייגאל הורביץ מתח ביקורת חריפה על הסכם הנפט שחתם שר־האנרגיה יצחק מודעי בארצות־הברית.

שני שרים אלה וגורמים ביטחוניים טוענים שמדינת־ישראל תשלם, בכל מקרה, את המחיר השוקי הגבוה ביותר בשוק עבור הנפט. כן טוענים השרים שהסעיפים בדבר ההובלה וההספקה גרועים.

בהתייעצות שרים, שנערכה בעת שמודעי היה בארצות־הברית והעביר את טיוטת ההסכם לארץ, תמך הורביץ בהסכם.

רבין לא ידבר

אחד משני המתמודדים על ראשות מיפלגת־העבודה, ח"כ יצחק רבין, לא יוכל לנאום כלל בוועידת המיפלגה, שתצטרך להכריע בינו לבין ח"כ שימעון פרס.

פרס ערך את סדר־היום של הוועידה כך, שביום הראשון הוא עצמו יפתח ויציג את האורחים החשובים מחוץ־לארץ, ביניהם וילי בראנדט וג'ימס קאלאהן, ולמחרת ייערכו הבחירות, מבלי שרבין ינאם.

שם־טוב

נגד רבין

המזכיר המדיני של מפ"ם, שר־החבריאות לשעבר ויקטור שם־טוב, הורה ליומן מיפלגה זו, "על המשמר", שלא לפרסם התקפות על שימעון פרס ושלא לפרסם ידיעות או כתבות חיוביות על יצחק רבין.

בחוגי מפ"ם מתייחסים בתמיהה להתערבותו של שם־טוב בבחירות הפנימיות במיפלגת־האחות.

רבין ישאל

על הדולרים

ח"כ שימעון פרס מעודד עיתונאים המקורבים אליו להציג לח"כ יצחק רבין עד כמה שיותר שאלות בפרשת חשבון הדולרים של רבין ושל אשתו.

עד שרבין חודיע על הצגת מועמדותו היתה הסכמה־שבשתיקה בין העיתונאים, שלא לחזיר פרשה זו. עתה, עם הכרזת ההתמודדות, חורה פרס להעלות את הנושא.

פרס טען באוזני מקורביו שבעזרת חשבון־הדולרים הוא יצליח לגרום לרבין מה שקרה לטד קנדי, כשפרשת טביעת המזכירה הועלתה מחדש אחרי שהוא הכריז על מועמדותו לנשיאות ארצות־הברית.

הטלוויזיה הצבאית -

100 מיליון

מפקד "גלי צה"ל" נפגש בשבוע שעבר עם שר־החינוך, זבולון המר, והודיע לו שהסכום ההתחלתי הדרוש להפעלת תוכנית־הטלוויזיה המשותפת ל"גלי צה"ל" ולטלוויזיה הלימודית, "בוקר טוב ישראל", הוא בסדר גודל של 100 מיליון לירות.

המר דחה את הדרישה על הסף.

לעומת שר־החינוך, הסכים דווקא שר־האוצר, ייגאל הורביץ, לסכום הנקוב. בינתיים נדחתה הפעלת התוכנית מחודש דצמבר השנה לחודש אפריל בשנה הבאה.

הליברלים

מחנים תנאים

בשיחה שקיימו ביום החמישי שעבר בתל־אביב שרי הליברלים, גידעון פת ומשה ניסים, עם ראש־הממשלה, מנחם בגין, הסכימו הליברלים להמשיך ולתמוך במדיניות העלאת־המחירים של שר־האוצר ייגאל הורביץ, עד לחודש ינואר הבא.

שרי הליברלים איימו שאם הליכוד לא יפעיל מדיניות כלכלית של שנת־בחירות, החל בתחילת השנה הבאה, הם לא ישתתפו עם יתר החטיבות ברשימת הליכוד לכנסת.

הורביץ כמו זיידל

בפגישת ראשי הליברלים עם ראש־הממשלה, מנחם בגין, הם הביעו את דעתם שאיומיו של שר־האוצר, ייגאל הורביץ לפרוש מהליכוד, אין בהם ממש.

להברי הליברלים: "אם יפרוש מהליכוד, יקבל הורביץ את אותו מיספר הקולות כמו הלל זיידל."

זמיר מאיים

בהתפטרות

ידידיו של היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, טוענים שאם ועדת־הכנסת ומליאת הכנסת לא יקבלו את דרישתו להסיר את חסינותו של שר־הדתות אהרון אבו־חצירא, אחרי שיוגש נגדו כתב־אישום, יתפטר היועץ המישפטי מתפקידו ויחזור לאוניברסיטה.

ארבל ישפט בצבא

למרות שאושרה בקשתו של הקמצ"ר לשעבר, תת־אלוף ברוך ארבל, להשתחרר מצה"ל, יישפט, ככל הנראה, הקמצ"ר לפני בית־דין צבאי.

נראה שחומר החקירה נגד ארבל עורר חשדות בדבר עבירות חמורות. העובדה שארבל פרש מצה"ל אינה מונעת בעד שיטטונות־הצבא מלחעמיד אותו למישפט לפני בית־דין צבאי, מאחר שהעבירות המיוחסות לו נעשו בעת שהיה במדים.

תירוש תהיה שנתי

אגף־התקציבים במישרד־האוצר הכין מיסמך, הקושל את תוכנית תירוש של המישרה. המיסמך הוגש השבוע לשני השרים, שמונו על־ידי הממשלה לדון בהענקת המשאבים לתוכנית — שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, ושר־האוצר, ייגאל הורביץ.

גם אם תאשר הממשלה את "תוכנית תירוש", ברור כבר עתה שהיא תאושר בשיכבים. מדי שנה יאשרו שיכב אחר בה, וקא תאושר — כפי שדרש מפכ"ל המישטרה — כתוכנית לחמש שנים מראש.

יגורי הזמין סקר

ח"כ יעד, אסף יגורי הזמין בחברת־סקרים פרטית סקר הנוגע אליו.

בין יתר השאלות התבקשו הנשאלים לענות על השאלה, אם לדעתם מגיעים ליגורי עמדה ומעמד גבוהים יותר מאלה שיש לו עתה. מרבית התשובות לשאלה זו היו שליליות.

מיזרחי בחו"ל

בצוואי מיזרחי, הממונאי השנוי־במחלוקת, נמצא בחו"ל מזה זמן.

גם ידידו, האלוף (מיל') רחבעם זאבי, שוהה בחו"ל.

אגודת העיתונאים

החפלגה

אגודת העיתונאים בירושלים התפלגה בשבוע שעבר. באגודה הוקמה חטיבה נפרדת לעיתונאי העיתונות המודפסת.

עתה יהיו בירושלים שתי אגודות־עיתונאים. האחת של העיתונות המודפסת והאחרת של עיתונאי הרדיו והטלוויזיה.

באגודה החדשה עומד להיבחר ועד של חמישה עיתונאים: שניים מג'רוסלם פוסט, העיתון היחיד שהמערכת הראשית שלו שוכנת בבירה, נציג לכל אחד מעיתוני־הצהריים ונציג אחד של עיתונות־הבוקר.

פנסיה בת מיליון

עורך־הדין אברהם לוין בן ה־80 פרש ממישרד עורכי־הדין בו היה שותף במשך שנים רבות. השותף הבכיר במישרד זה הוא עכשיו עורך־הדין אמנון גולדנברג.

על פי ההסכם יקבל לוין פנסיה בגובה של מיליון לירות לחודש, כשהסכום צמוד לדולר.

"ארקיע" טירפדה

את "אל־על"

על פי דרישת חברת "ארקיע" ביטל מישרד־התחבורה את האישור שניתן לחברת "אל־על" להפעיל שתי טיסות־שכר שבועיות מפרנקפורט וממינכן לישראל.

הטיסות היו צריכות להתחיל כבר בשבוע הבא.

שותפות

ישראלית־עיראקית

מי שהיה מנהל סניף "אל־על" בישראל, מורים נחתומי, עומד להקים מישרד־נסיעות בלונדון, בשותפות עם יהודי שהוא אזרח עיראקי.

נחתומי עזב את הארץ מייד אחרי פרישתו מאל־על, לפני כמה חודשים. את שותפו העיראקי הכיר במיסגרת עבודתו מטעם אל־על בחוץ־לארץ.

איש שלום

יועלה בדרגה

סגן־ניצב אלכס איש־שלום מהמטה הארצי בירושלים, עומד לעלות בקרוב בדרגה ולקבל דרגת ניצב־מישנה.

ההעלאה באה בעיקבות הצלחת החקירה בפרשת רצח עמוס אוריון ועזר כהן, עליה ממונה איש־שלום, חקירה הנחשבת כמוצלחת ביותר מכל חקירות המישטרה בשנים האחרונות.

בחברת „אל־על" מתקרב „ליל הסכינים הארוכות":

רשימת המפוטרים והמועברים מתפקידם

ראשים

שנדר
לניו־יורק

שרם
מניו־יורק

שרפים

דפנה
מועבר

שרמן
התחזק

מ עודם לא היתה חברת אל־על שרויה במתח כה רב כמו בשבוע האחרון. הניחושים ואפילו ההימורים וההתערבויות לגבי מנהלי החברה והפקידים הבכירים שלה, שיהיו ברשימת המפוטרים בעיקבות דו"ח מקנזי, הרקיעו שחקים.

יושב־ראש מועצת המנהלים של אל־על, אברהם („בומה") שביט, ממלא עדיין את פיו מים לגבי מי שיסולקו מהחברה ומי שיועברו מתפקיד לתפקיד. בומה גם אינו מתכוון לפרסם את הרשימה, שאותה ערך במכה אחת, בהתייעצות עם עוזרו יוסף („יוסי") אלשייך. בימים הקרובים יודיע בומה על כמה שינויים וכמה פיטורים, ורק בשבועות הבאים הוא ישלים את כל המערך החדש של אל־על. אולם הרשימה כבר היתה מוכנה אצל בומה — עוד לפני פירסום דו"ח מקנזי ועוד לפני פירסום המאזן האומלל של אל־על.

החילוף המשמעותי ביותר באל־על יהיה חילוף מנכ"ל החברה, יצחק שנדר. שנדר הוא ידיד של בומה, ומונה על־ידו כמנהל החברה. רעייתו של שנדר היא עובדת בכירה בחברת כנס, שבה היה בומה עד לא מכבר שותף, ושתי המישפחות, שביט ושנדר, הן בידידות רבה.

למרות זאת לא הסכים בומה, ככל הנראה מטעמי זהירות, לתת לשנדר את התואר של מנכ"ל החברה. עד היום נושא שנדר בתואר „מנכ"ל אל־על בפועל". למרות ידידותו עם בומה ייאלץ שנדר לעזוב את הנהלת החברה. הוא הסתכסך עם יוסי אלשייך, היועץ שהובא מהתאחדות התעשיינים. אחרי תקופת מה של ייעוץ מצא עולם־התעופה חן בעיני אלשייך, ועתה הוא רוצה להיות המנכ"ל.

על בומה יהיה להחליט בין אלשייך לבין שנדר, וככל הנראה הוא יבחר באלשייך. לשנדר יוצע המינוי של מנהל אל־על בניו־יורק, במקומו של ירחמיאל שרם, אשר לגביו כבר הוחלט כי יעזוב את החברה. במיקרה ששנדר ייעלב מהתרגיל של בומה־אלשייך ויפרוש, יקבל את סניף ניו־יורק הסמנכ"ל למיסחר, ברוך לילו.

איש בכיר נוסף באל־על, שייאלץ להתפטר, הוא משה („מוסיק") יופה, נציג אל־על בלונדון. יופה שוהה בלונדון כבר חמש שנים, ובאל־על הוא נחשב כאיש־מינהלה מצויין. לאחרונה הסתבך יופה בפרשה, כשלא רצה לפנות את מקומו בשורה הראשונה לנוסעת ששילמה מחיר מלא עבור הכרטיס, ושרגלה היתה חבושה בגבס. כשהתגלתה הפרשה, אולץ יופה על־ידי שנדר לשלם מכיסו את מחיר כרטיס הטיסה שלו.

מנהל סניף חשוב נוסף שייאלץ להתפטר הוא אוטו הרשטיג, הנמצא בפאריס פחות משנה. למרות זאת החליטו בומה ואלשייך לפטרו. הרשטיג נחשב כנאמן של בומה, ובעת שהיו שמועות לגבי עסקים פרטיים של בומה עם סוכן־נסיעות מצרי גדול, בעודו משמש כיושב־ראש מועצת אל־על, שלח בומה את הרשטיג להגן עליו לפני עיתונאים, והרשטיג עשה זאת בהצלחה מרובה.

שתי סוכריות

מ יבד אלה יפוטרו או יועברו מתפקידם הפקידים הבכירים הבאים באל־על:

● ראובן יחיאלי ראש אגף כוח־האדם יאלץ אף הוא לפרוש.

● זכריה („סאשה") דפנה, מנהל אגף השיווק באל־על — אגף אשר לו מוקדש פרק נרחב בדו"ח מקנזי — ייאלץ לעזוב את תפקידו.

● מי שהיתה מזכירת הנהלת החברה וקיבלה את תפקיד הנציגה המסחרית של אל־על בניו־יורק, לובה וולק, תיאלץ לצאת לגימלאות. וולק הצליחה להנשיא את עצמה על הוועדים, בעת שהיתה מזכירת ההנהלה בתואר של סמנכ"ל החברה, והכל חשבו שעם פרישת מרדכי בן־ארי, שהיה ידיד אישי קרוב של וולק, היא תסולק. אולם בומה החליט להמשיך במיקרה של וולק במדיניות בן־ארי, ונתן לוולק את אשר ביקשה: ניו־יורק. עתה, כדי לרצות את הוועדים, אשר עוררו לפני ימים אחדים מחדש את פרשת וולק, החליט בומה להחזיר אותה לארץ, למרות שהיא עדיין לא הספיקה לחמם את כיסאה בארצות־הברית.

● לאיש החזק בוועדים, איתן רוזנמן, יושב־ראש ועד עובדי התחזוקה, יתן בומה שתי סוכריות נוספות. רוזנמן היה הריביכי גדול של וולק, ובומה החליט לרצות אותו עד הסוף. שני מנהלים באגף־התחזוקה, שנואי־נפשו של רוזנמן, אריה פרידמן ויוסף („ג'ו") לינגר, יסולקו.

● הכל מתניעים באל־על לביצוע מסקנות ועדת חיים שטסל, שהוקמה כדי לבדוק את בעיות תש"ת, חברת הבת של אל־על למזונות. ועדת שטסל המליצה למכור את חברת תש"ת, ובעיקבות זאת ייסגרו חברות־בת נוספות של אל־על, פורן טורס ושרון טורס. מנכ"ל תש"ת, גידעון אלרום, ממתין למימוש מסקנות ועדת־שטסל ולהתפטר מהחברה. ככל הנראה תנצל אל־על את התפטרותו ותבקש גם מסגנו, בני גבאי, לעזוב את החברה.

● ימיו של מנהל סניף סקנדינביה של אל־על, גוסטב וגנהיים, היושב בשטוקהולם, ספורים.

● לגבי שניים נוספים המופיעים ברשימת המפוטרים והמורחקים יש עדיין סימני־שאלה, אך נראה שהם בכל זאת ייאלצו לעזוב את החברה. אלה הם ראובן אלכסנדר, נציג אל־על בווינה, ומרדכי תוראל, הנציג בשווייץ.

בנוסף על פיטורי הבכירים, מתכוון בומה שביט לבטל את „מרכז השליטה", שהוקם בתקופתו של מרדכי („מוטי") הוד. למרכז־השליטה של אל־על יצא שם בקרב חברות־התעופה הזרות, כאחד מרכזי־השליטה המיקצועיים והטובים בעולם. בומה החליט, מבלי שלדבר יש ביסוס בדו"ח מקנזי, לבטל את המרכז ולפטר או לערוך הסבה מיקצועית לעובדיו. לטענתו התקיימה אל־על ללא מרכז־השליטה עד לתקופתו של הוד, והיא יכולה להמשיך ולהתקיים גם ללא מרכז אחרי הוד.

המחלקה היחידה שלא תפגע מהקיצוצים באל־על בעיקבות דו"ח מקנזי תהיה מחלקת־ההסברה ויחסי הציבור. על־פי הוראתו של בומה, הפכה מחלקה זו לאגף שבראשו הועמד ארנולד שרמן, מי שהיה פעם דובר אל־על ואחר־כך נציג החברה באתונה. מונה דובר חדש, קלמן בראון, הכפוף לשרמן. שביט יודע שרק מערכה טובה של יחסי־ציבור ויחסים עם עיתונאי התחבורה, עלולה לעזור לו מול מצבה האפל של חברת התעופה הלאומית.

שינוי נוסף העומד לחול באל־על הוא קבלת המלצות דו"ח מקנזי לגבי טיסות־השכר. חברת־הייעוץ מקנזי נזפה בצורה חריפה באל־על על מדיניות טיסות־השכר שלה. אל־על היתה מקיימת טיסות כאלה לאתרים שאליהם היא היתה מקיימת טיסות רגילות. כל נוסע בטיסת־שכר של אל־על בא על חשבון הטיסות הרגילות. מקנזי המליצה להפסיק את טיסות־השכר למקומות שבהם יש טיסות רגילות של אל־על, ולקיימן רק לאתרי־נופש. בעקבות המלצת מקנזי יהיו לאל־על, עם חברת ארקיע או בלעדיה, טיסות־שכר לרודוס, לקפריסין, ליוון ולפורטוגל, והטיסות הרגילות של אל־על ליעדים אלה יבוטלו.

כמה מהמועמדים לפיטורין כבר קיבלו הדלפות או רמזים על כך שבומה ויוסי אלשייך החליט לפטרם. אלה מכינים עתה חומר רב ושורת שאלות, אשר יוגשו לשר־התחבורה, לחברי הדירקטוריון של אל־על לשרים ולחברי־כנסת.

לדברי המועמדים לפיטורין, שהחליטו על מילחמת־הנגד, מעוררת כל פרשת מקנזי ופירסום המאזן של אל־על לפחות כמה תמיהות. הם שואלים מדוע עיכב בומה שביט את פירסום מאזן אל־על, שהיה מוכן כבר בחודש אפריל השנה, עד לשבוע שעבר, כדי לפרסם אותו יחד עם דו"ח מקנזי.

כן טוענים מתנגדי בומה שמקנזי הביאה שבלונות מוכנות. אחד מהם טוען שראה את דו"ח מקנזי על חברת ק.ל.מ. ומילבד השם של ק.ל.מ. הוא זהה במרבית פרטיו העניינים לדו"ח של אל־על.

המתנגדים לפיטורים טוענים שבומה ואלשייך הגמישו את דו"ח מקנזי ונתנו לו את הפירושים שלהם. מקנזי לא ציין שמות, ואף לא תפקידים, שבהם יש לקצץ — הדו"ח התייחס בעיקר לבעיות. מתנגדי הדו"ח טוענים כי הוא לא עלה רק 357 אלף דולר, שהם למעלה מ־22 מיליוני לירות, כפי שהודה בומה, אלא הרבה יותר. יותר מ־12 עובדי מקנזי, ביניהם כמה ישראליים יורדים וכמה עובדים שהביאו את מישפחותיהם, חיו בארץ, חלקם במלונות־פאר ואחרים בדירות מפוארות שנשכרו עבורם — כל זאת על חשבון אל־על.

שכר החיסכון — הפסד

ב „אל־על" מתריעים הקולות הטובים שמצבה של החברה בשנת הכספים 80/81 — שנה שכולה בסימן בומה שביט — לא יהיה טוב יותר מזה של השנה הקודמת, שאת הפסדיה מצדיק שביט בכך שהוא לא היה באל־על במשך רוב החודשים. כבר עתה ידוע שהחודשיים הבאים יהיו החודשים הגרועים ביותר באל־על מבחינת התפוסה, ואין שום רמז לכך שהתפוסה תעלה ביתר ארבעת החודשים שנותרו עד סיום השנה התקציבית. על פי הערכת כלכלני אל־על יהיו הפסדי החברה בשנת־הכספים הבאה נמוכים רק בשני מיליון דולר מההפסדים השנה, שהגיעו ל־90 מיליונים לפחות.

רבים באל־על טוענים גם שהביזבוז בחברה לא פסק כלל. רק לאחרונה חזר בומה שביט מסיור בן 30 יום בארצות־הברית, שרק 15 מהם הוקדשו לישיבות ולפגישות בענייני אל־על. שביט אמנם לא הביא עימו שום קבלה לתשלום, אך הטענה היא שהוא לא תיפקד משך חודש תמים באל־על.

פרשה המרגיזה את הטייסים, בעיקר, היא פרשת מכירתם של שני מטוסי בואינג 720. לדבריהם הוכח כבר, אחרי שהגיעו המטוסים החדשים שנזכרו, בואינג 737, שהמטוסים שנמכרו היו טובים מהחדשים, ואף חסכוניים יותר. אל־על הפסידה על מכירת הבואינג 720. לפני המכירה היא שיפצה כל אחד מהם והדבר עלה כ־400 אלף דולר, ומכרה אותו אחר כך בחצי מיליון דולר. ההפרש על המכירה היה בסך הכל 100 אלף דולר למטוס, סכום המעורר גיחוך בעולם התעופה.

יש גם החולקים על כך שפיטורי 500 עד 600 עובדים נוספים יביאו לחיסכון משמעותי. הפיטורין יביאו לחיסכון של 500 מיליון לירות, שהם פחות ממיליון דולר, ולדעת רבים ייצא החיסכון בהפסד.

כבר עתה ברור שבומה לא יצליח לפטר עובד אחד מצוותי־התחזוקה ומצוותי־האוויר. צוותים אלה דורשים שלפני שייגע בהם, יפטר בומה מיספר הרבה יותר גדול של אנשי מינהלה, וגם אז הם מוכנים רק לוותר על השעות הנוספות שלהם, כדי שלא יצטרכו לפטר אנשים מקרב שני ציבורים מיקצועיים וחזקים אלה.

החבורה

הדראמה בבית־המישפט נמשכת - הנשק דרוך, ואישים ידועים נגררים למערבולת

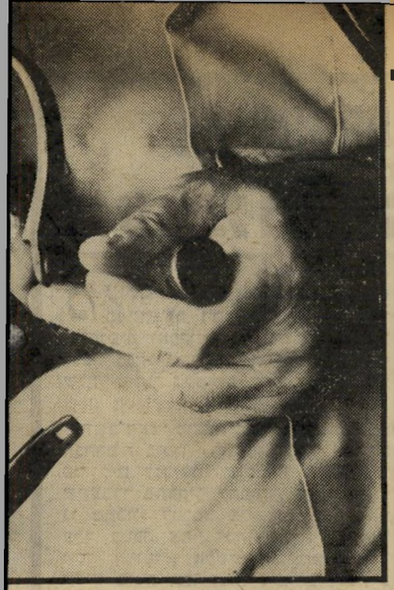

המישטרה נזהרת

עשרות שוטרים ואנשי מישמר־הגבול הקיפו את בית־המישפט בתל־אביב בעת שהנאשמים הובאו אליו. **בתמונה:** שוטרים על גג בית־המישפט. **בתמונה משמאל:** שוטר מחזיק באזיקי רגליים, אחרי שאלה הוסרו מהנאשמים, שניות ספורות לפני שהשופט נכנס לאולם. כל הנאשמים שהובאו לבית־המישפט ביום השישי נראו שבורים. קשה היה לדמיין שאלה אותם האנשים המואשמים שהם מראשי הפשע המאורגן בארץ.

מעודד

מי שחתם על הסכם להיות עד המדינה וחזר בו, אבנר מעודד, מובל למישפט.

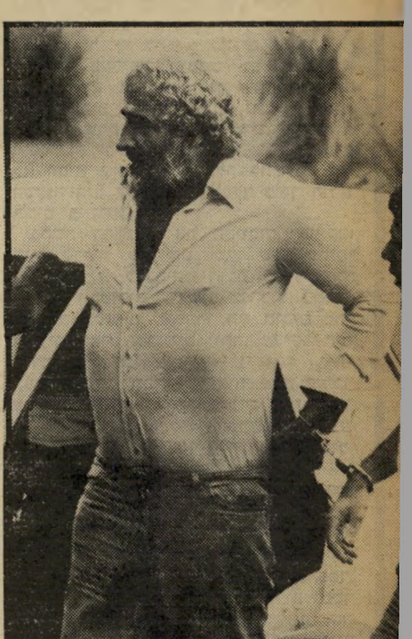

ישראל

האח האלים של מישמר המישטרה לקבל מעמד של עד־מדינה.

היפהפיה המכוסה

שרה („שרי") דנוך, מסתירה את פניה מפני הצלמים שהמתינו לה בבית־המישפט. על פי טענת המישטרה, נערכו שיחות הטלפון בין אושרי לבין גאנדי מדירה אשר שכר דנוך.

הגיבור הראשי

טוב ומע

המישפט. אושרי ישב במשך הדיון הארו

ע"ורך־הדין אמנון רודה עמד במצב לא נעים ביום השישי האחרון. סנגוריהם של הנאשמים ברצח עזר כהן ועמוס אוריון התלוננו בפני השופט: „קיבלנו מהמישטרה רק שישה תמלילי שיחות טלפון. המישטרה מסתירה מאיתנו שלושה תמלילים."

רודה לא ידע מה לענות לשאלות השופט שהביעו תמיהה. הוא לא רצה לחשוף את העובדה שייתר שלושת השיחות נערכו בין שני החשודים בפרשת הרצח, סוביה אושרי ומימון לוי, לבין מי שהיה אחד המפקדים הבכירים בצה"ל, האלוף רחבעם („גאנדי") זאבי.

„אני מבקש עוד שבוע אחד וכל העניין יתגלה." הסביר רודה, „המדובר באדם שאיננו נמצא כאן." ואכן, גאנדי לא היה באותה עת באולם בית־המישפט. הוא גם לא היה בארץ. באישורה של המישטרה הוא עוד ב־13 לחודש שעבר לנסיעת עס ממנה לא חזר עדיין.

בלילה שבין ה־25 וה־26 ביולי היו, הנראה, טוביה אושרי, שרה דנוך ומימון במתיחות רבה. גופותיהם של עזר כהן ואוריון התגלו על־ידי המישטרה בחולות דוד והגופות זוהו.

השלושה נפגשו בדירתה של שרי ד

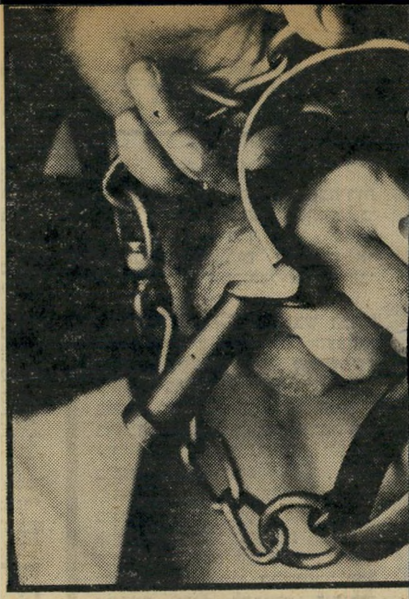

נאזיקים

ממש בפי גאנדי להיפגש איתם באותו היום.

הפגישה נקבעה לשעה 8 בערב ליד המיסעדה ג'קי אונסיס, השייכת לידיד משותף של אושרי לוי וגאנדי, ג'קי רונן. על־פי דיווחים של השוטרים, שעקבו אחרי אושרי ולוי, הסתובבו השניים עד השעה 8.30 ליד המיסעדה, ישבו בכסאות שמחוצה לה, מבלי להזמין דבר. הם לא קשרו שיחה עם איש. הידיד שלהם, ג'קי רונן, לא היה באותה עת במיסעדה.

כשהבחינו שגאנדי מאחר בחצי שעה, הם עזבו את המיסעדה. כשנעצר שבועיים אחר־כך מימון לוי, והובל לבית־המעצר בבית־שמש, כדי להפריד בינו לבין עצורים אחרים, הוא נחקר על־ידי איש צוות החקירה רב־פקד שמואל נרקיס. נרקיס שאל אותו על מהות היחסים בינו לבין גאנדי: „אני לא מכיר אותו כמעט בכלל," השיב לוי. רק אחרי שסיפרו לו שהטלפון שלו צותת, הודה: „נכון, דיברתי איתו, ורציתי לקבוע איתו בשביל ללכת למסיבה ביחד. הוא לא בא, אז הלכתי למסיבה לבד."

רק בבר־המיצווה

כ**שהוצא לוי** מחדר־החקירות, ליווה אותו לתא־המעצר רב־סמל סמי בדלאן. דיווח אחר־כך בדלאן למפקדיו, ברישום המצוי בתיק החקירה: „בדרך פגשנו את עורך־הדין של מימון לוי, יהלי כהנוב, ואת הוריו ואחיו שהמתינו לו שם. מימון לוי אמר לעורך־הדין שלו שסיפר לחוקרים על גאנדי, ועורך־הדין צעק: „למה אתה מספר דברים כאלה? אל תספר שום דבר בלי שאני אהיה נוכח." מימון לוי המשיך לדבר על גאנדי: „המישטרה חקרה כבר את גאנדי, וכל העניין הולך ומסתבך. הם עושים האזנות לטלפון של המישפחה, של העורך־דין ושל גאנדי."

באותו יום עצמו נחקר גם טוביה אושרי על קשריו עם גאנדי. בתחילה אמר לשוטרים: „בפעם האחרונה שראיתי אותו או דיברתי איתו זה היה לפני שש שנים.

הקהל מברך

רבים מבני כרם־התימנים הגיעו ביום השישי האחרון לבית־המישפט בתל־אביב כדי לעודד את שבעת הנאשמים, בני השכונה. השמירה הכבדה ועשרות השוטרים לא הרתיעו את בני הכרם לקרוא לעברם קריאות עידוד. המישטרה לא אישפרה לידידי הנאשמים להיכנס לאולם.

בבר־מיצווה של הבן שלי. בצלאל מיזרחי הביא אותו לבר־מיצווה." גם כאן גילו החוקרים לאושרי על ההקלטות המצויות בידם, ואז הוא שינה את הגירסה, וסיפר על המסיבה שהוא ומימון לוי הלכו אליה,

(המשך בעמוד 40)

אושרי, אשר בתחילת מעצרו היה בטוח בעצמו נע שגם הפעם יצא נקי מהפרשה, מובל לבית־ שנמשך שש שעות, חיוור כסיד, ואינו מגיב.

ברחוב קשאני 11 ברמת־אביב בתל־אביב. מהטלפון של שרי, שמיספרו 421956 הם התקשרו עם גאנדי. ככל הידוע למישטרה, שצוטטה כבר זמן רב לטלפון זה במיסגרת מעקבה אחרי הכנופייה, שוחחו טוביה אושרי ומימון לוי שלוש פעמים עם גאנדי. בהקלטות אין שום דבר הקושר את גאנדי לרצח, או שממנו אפשר להבין שגאנדי ידע כלל על הרצח, אך אושרי ולוי התחננו

בדרך לכלא

יאחד החשודים, משה כהן, ומאחוריו החשודה, שרה („שרי") דנוך, מובלים בניידת מישטרה מבית־המישפט חזרה לבית־המעצר.

השופט, חיים דבורין, החליט לדחות את החלטתו בבקשת המישטרה לעצרם עד תום ההליכים, אך בינתיים הורה להשאירם בכלא. שמירה כבדה של המישטרה הוצבה באותו יום בבית־המישפט.

(המשך מעמוד 39)

שרצו לקחת איתם את גאנדי. כשהציגו חוקרי המישרה ל־גאנדי את אותן השאלות למחרת היום, היתה גירסתו מתואמת הפליא עם גירסת טוביה אושרי מימון לוי: „היינו צריכים ללכת מסיבה, אבל לי לא היה זמן ולא בולתי לבוא."

18 מיליון לירות

חוקרי המישטרה חשד אחר. לדעתם, קיימת אפשרות טובין טוביה אושרי ומימון לוי אולי גם בין אחרים לבין גאנדי יה הסכם. במידה ופגישה לא רצאת לפועל, נפגשים בשעה מאוחרת יותר בביתה של שרי נוך ברמת־אביב. החוקרים ב־ראשם סגן־ניצב אלכס איש שלום, ושדים שגאנדי נפגש באותו ערב ם אושרי, לוי ושרי דנוך. סברה ו הועלתה במישטרה רק אחרי גאנדי יצא כבר את הארץ, וה־וקרים מתכוונים לאמת אותה יתו כשהוא יחזור.

גאנדי עצמו הגיב השבוע בשי־ת טלפון: „אין לי מה לאמר ניין זה, המישטרה לא מחפשת ותי, ואני לא חשוד."

הידיעה שגאנדי דיבר או נפגש ם טוביה אושרי, מימון לוי ר־שרי דנוך אחרי רצח עזר כהן עמוס אוריון ואחרי גילוי הגי־ות, בעת שהמישטרה היתה ב־עקב צמוד אחרי החשודים, עור־ה מחדש את פרשת הפשע המס־גרמה במידה רבה להתמוטטות המוראלית של החשודים בפרשת הרצח. בעוד שבפעמים הראשונות שבהן הם הופיעו בבית־המישפט נראו טוביה אושרי וחבריו בטו־חים בעצמם, הופעתם בבית־המיש־פט לשם הארכת מעצרם, ביום הששי האחרון, היתה עלובה.

טוביה אושרי, אדם שהטיל את חיתיתו על רבים ומי שלעג ב־משך שנים רבות למאמצי המיש־טרה ללכדו, היה חיוור כסיד. הוא בהה בנקודה מסויימת בחלל או־לם־המישפטים, ולא הוציא הגה מפיו. ניכר בו שאינו מאמין שה־מישטרה הצליחה לשים ידה עליו.

שרה דנוך דאגה להסתתר מה־צלמים. כשהשוטרת המלווה או־תה מחייכת מאוזן לאוזן, הסתי־רה שרי את פניה. בדרך מהמכו־נית שהביאה אותה לבית־המיש־פט ועד לתא־המעצר, שבמרתף בית־המישפט, ישבה שרי כש־סודר מונח על ראשה, עד לאותו הרגע שבו נכנס השופט חיים דבורין לאולם, ואז גם סולקו ממנו הצלמים.

ישראל דנוך, שדי היה בשם מישפחתו כדי להרעיד את ליבם של עבריינים נוקשים ולגרום להם פיק בירכיים, נראה בתחילה כמי שכל העניין אינו נוגע לו. ישראל, לבוש חולצה הדוקה לגופו, שהב־ליטה את שריריו, כמעט והתמוטט כשהבין שהמישטרה גילתה, או המציאה, שהוא התחנן בפני החוק־רים להיות עד מדינה כדי להציל את עצמו. אבנר מעודד, משה כהן ומימון לוי נראו שבורים. קשה היה לדמיין כלל שאלה הם הראשים כהן ואוריון, שהתחברו בכלא, ביקשו וקיבלו סכומים קטנים מ־אושרי וגומדי. לגבי אנשי הכנופיה לא היתה זו סחיטה של ממש, אלא מתנת שיחרור מהכלא. אך כאשר ביקשו כהן ואוריון סכום של 300 אלף דולאר, שהם בכסף של היום כ־18 מיליון לירות, החליטו ה־שניים לסיים את הפרשה בהשתקה מוחלטת של כהן ואוריון.

בצורה מתוכננת היטב, הם הכינו את המארב בבר־בקר, רכשו משתיק־קול לעוזי שהיה ברשותם, וריססו את השניים בכדורי תת־המיקלע אחרי ולפני שהתעללו בהם וב־גופותיהם. המישטרה העלתה כאן חשד נוסף נגד השניים, שהם היו חשודים גם ברצח שומר ברינקס. קציני מישטרה בכירים בודקים עתה עם מישפטנים את האפשרות תחת מכוניתו של אחיו של מימון לוי, ואז פגה מימון לחבריו, אנשי תל־אביב, טוביה אושרי ורחמים אהרוני, וביקשם להתערב בפרשה. תוצאת ההתערבות היתה שעזר כהן מצא עצמו מאחורי סורג ובריח.

מילבד העובדה שלעוזי הושג משתיק קול, אביזר נדיר ביותר גם בעולם־התחתון, היו עוד סימנים המעידים, לדעת המישטרה, על הכנה מדוקדקת ביותר לביצוע הרצח. הוכנסו ארגזים ושקי פלסטיק לשם איכסון הגופות, ואף נשכרה דירה מיוחדת, דירה שנשמרה בסוד, כך חשבו אנשי חבורת־הכרם. הדירה נשכרה חודשיים ל־פני הרצח, וזו הדירה שבה התי־גוררה ביניהם שרי דנוך, וממנה נערכו שיחות הטלפון עם גאנדי. הכוונה היתה שטוביה ורחמים

אלוף במסיבה

גאנדי ידוע כמי שאוהב מסיבות, וכך היה גם בעת שרותו הצבאי. בתמונה נראה גאנדי עם אורחים במסיבה שבה השתתף. נראה כי אהבת המסיבות הם שקשרו את גאנדי אל חברים מכנופיית־הכרם ואל בצלאל מיזרחי.

עם בגין

גאנדי, אלוף פיקוד המרכז, מארח את השר בלי תיק, מנחם בגין, בעת כהונתו של בגין במשלשת הליכוד הלאומי. במשך תקופה מסויימת היה גאנדי יועצו של בגין לענייני טרור, ולאחרונה הועלה הרעיון שיהיה יועץ שר־הפנים לענייני מישטרה.

לפתוח מחדש את תיק רצח שומר הברינקס.

דירת המחבוא

ה פרקליט, אמנון רודה, גם גולל את מערכת הסתבכות עזר כהן עם כנופיית־הכרם. לדב־ריו, הניח עזר כהן מיטען חבלה יסתתרו בדירה אחרי הרצח, עד יעבור זעם, ואז יסתלקו מהארץ.

כל אחד מעורכי־הדין, מילבד עורך־דינו של אבנר מעודד, שהיה עד מדינה וחזר בו, דרשו לשחרר את שולחיהם בערבות. לדעת עורכי־הדין אין חומר ראיות נגד שולחיהם, מילבד עדותו של עד המדינה ערוסי. השופט לא שיחרר אותם, ודחה את החלטתו למתן צו־מעצר עד תום ההליכים.

עם בצלאל

האלוף רחבעם („גאנדי") זאבי נראה בתמונה כשהוא נושק לאשתו של בצלאל מיזרחי, בעוד מיזרחי מחבונן בהם מהצד. התמונה צולמה במסיבת הכלולות של בנו של גאנדי, שבה היה מיזרחי אחד מאורחי הכבוד.

ירה ביותר בתולדות המדינה. גאנדי ידוע כבעל קשרים הדו־ים ביותר עם אנשי העולם־תחתון ועם מעורבים במישפט צלאל מיזרחי. עיקר קשריו הם מיזרחי עצמו. פעמים רבות סביר גאנדי שהוא אינו מפנה ורף לידידים, וכי בצלאל מיזר־י הוא ידידו הטוב. גאנדי גם ה אחד הכוכבים בעדויות השו־ת במישפט בצלאל מיזרחי — ארץ, למרות שהוא עצמו לא הו־יע במישפט.

כשחגג בצלאל מיזרחי את זכיי־ו במישפט ואת בר־המיצווה של נו, היה גאנדי אחד השושבינים ראשיים במסיבה. גם אחרי הגי־ויים במישפט, והקביעות החמו־ת של השופטת נגד מיזרחי, משיך להתרועע איתו ועם חב־ו מכרם־התימנים.

הידיעה שקשריהם עם גאנ־י נחשפו על־ידי המישטרה, המפחידים של הפשע־המאורגן ב־ישראל.

רק במצב אחד נראו החשודים כשהם מבחינים במה שקורה סביבם. היה זה כשהשוטרים הסירו את האזיקים מרגליהם. כאילו על פי פקודה התמתחו כולם ושלחו את רגליהם קדימה, כאילו והם טועמים קצת מהחופש שנלקח מהם כחודש קודם לכן.

את ההצגה הגדולה ערכה המיש־טרה יחד עם סוללת עורכי־הדין של הנאשמים. לראשונה מאז נע־צרו, חשפה המישטרה את מסכת החשדות שלה כימעט במלואה. לפי גירסת המישטרה ניסו עמוס אוריון ועזר כהן לסחוט כספים מחבורת־הכרם. אוריון, משום שחיפה על שולחיו ברצח שומר ברינקס, דב ליבנה: טוביה אושרי ורחמים („גו־מדי") אהרוני. עזר כהן, שהאשים את ראש סניף כנופיית־הכרם בירו־שלים, מימון לוי, במאסרו האחרון.

במדינה

(המשך מעמוד 32)

שליחו של קארטר ואיש־הבחירות שלו, הודיע בתרועות־חצוצרה כי הושגה פריצת־דרך, וכי ישראל הסכימה לוויתורים מופלגים אך סודיים. בורג המבולבל אישר והכ־חיש, הכחיש ואישר.

כנחיל ארבה. המכבש הגדול הוא חלק מן המכונה העצומה הפועלת למען בחירתו מחדש של קארטר. ברעבתנות שאין לה שובע בולעת מכונה זו כל דבר הניקרה בדרכה. שום נחיל של ארבה לא יכול היה לכלות שדות ויערות ביסודיות כה רבה.

היהודים חשובים בבחירות אלה, ביגלל ריכוזם בכמה מדינות של ארצות־הברית, שקולות נציגיהן יכריעו בהצבעה המכרעת *. מאחר שיריבו, רונלד רגן, המשוחרר מכל אחריות, יכול להבטיח ליהודים הרים וגבעות, ואף עושה זאת, מוכרח קארטר להציג הישגים. כדי להשיג הישגים אלה, מופעלת עתה המכונה האדירה של ממשלת אר־צות־הברית.

חתימת ישראל על הסכם־הנפט, המבטיח אספקה אמריקאית לישראל בשעת־חירום, היתה הישג כזה. לעיני המצלמה הופיע קארטר, לצד מודעי האומלל, כשהוא מעניק חסדים לישראל. „פריצת־הדרך" ה־מדומה בענייני האוטונומיה, שלא היתה ולא נבראה, שימשה מטרה דומה.

פחורה תמורת דם. עם כל חשיבותם, הישגים אלה חשובים פחות מאשר ההישג הדרמתי ה־אחד, היכול לשנות את מעמדו של קארטר בעיני הציבור: שיחרור בני־הערובה האמריקאיים באיראן.

גם כאן הופעלה המכונה הגדולה. קארטר מוכן לשלם מחיר נכבד מאוד תמורת הישג זה — והאייט־אללה רוח־אללה חומייני יודע היטב כי יום אחרי הבחירות יירד מחיר בני־הערובה פלאים. לכן רבו השבוע השמועות על העיסקה ה־עומדת להתבצע — נשק וכסף תמורת בני־ערובה. באוזניים יהו־דיות מזכירה עיסקה זו את הצעתו המפורסמת של אדולף אייכמן: „סחורה תמורת דם", משאיות תמו־רת יהודים.

המירוץ הגדול נכנס לקטע ה־סופי. אין ספק כי ישראל תידרש להמציא חומר־הסקה נוסף לקטר המתנשף.

דרכי חיים

האקדח שלא ירה

עדי התביעה הוכיחו כי אקדח־הרצח לא ירה

לא בכל יום משתמש בית־המיש־פט העליון בביטויים חריפים כלפי התביעה הכללית והמישטרה. לשו־נו של בית־המישפט היא, לרוב, עדינה ואלגנטית.

יוצא־דופן הוא פסק־דין שהת־פרסם לאחרונה. אמר בו השופט שלמה: „ומה עשתה התביעה ה־כללית? התעלמה מקיומו של ה־מומחה המישטרתי... וכלל לא הביאה אותן לידיעתו של בית־המישפט. למרבה החרפה, הוטל תפקיד זה, שהוא תפקידה המובהק של התביעה הכללית, על בא־כוח המערער."

המדובר במיקרה שבו נהרג אדם בעת חתונה בכפר ערבי. היה זה טכס־נישואין חגיגי ורב־משתתפים בכפר בקה־אל־ע'רביה בסוף שנת 1977. בשעת ערב יצאו כל המש־

(המשך בעמוד 44)

* לפי שיטת ה„אלקטורים" (בוח־רים), נבחר הנשיא על־ידי אסיפה מצומצמת של שליחי־המדינות. בכל מדינה בוחר הרוב בכל השליחים שלה למועצת־הבוחרים. כך יכול להיבחר נשיא שזכה רק במיעוט קולות הציבור בבחירות הכלליות, ואילו בעל הרוב עלול להפסיד.

ההשתלה הגנטית שבוצעה בירושלים ושעוררה סערה בעולם - היתה המשך של מחקר שבוצע על־ידי מדענים ישראלים בטהראן - המימון בא מעשירים איראנים, כי המחלה נפוצה בעיקר באיראן

להנדס את האדם

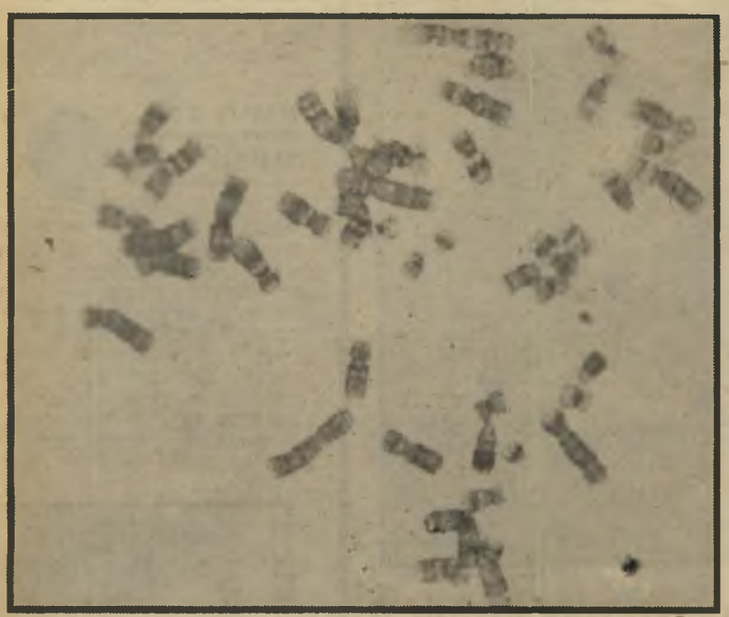

„אני מזהה אותם בקלות, בשל המראה האופייני ומיספרם הרב,״ סיפר ד״ר רחמילביץ לישראלים ששהו באיראן, בהתכוונו לחולים במחלת הטלסמיה. הילדים החולים חיוורים, גוון עורם צהוב. יש להם אף פחוס. לאיש מיקצוע קל לזהות את הבטן התפוחה שלהם ואת החזה, הדומה לחבית.

ד״ר מרטין קליין מארצות־הברית, וד״ר אליעזר רחמילביץ, מהדסה בירושלים, הם מומחים בהמטולוגיה (תורת הדם). יחד עם צוות של ביוכימים הם הוזמנו לאיראן כדי לחקור את מחלת הטלסמיה.

באיראן נפוצה המחלה בקרב ילדים רבים. הוריהם נושאים עימם את הגן המשובש, אשר מגלה את המחלה בצא־צאים ומאיים להכחיד מישפחות שלמות.

קליין ורחמילביץ יצאו אף לכפרים המרוחקים שבאיראן, כדי לאתר עוד ועוד ילדים הסובלים מהמחלה. בכפרים מקובלים עדיין נשואים בתוך המישפחה, ועל כן מתגלה המחלה בצאצאיהם.

בישראל, בשל קיבוץ הגלויות ומיגוון האוכלוסיה, רב מיספר המחלות הגנטיות. כמה עשרות ילדים להורים שהגיעו מעיראק, מאיראן ומכורדיסתאן סובלים ממחלת הטלסמיה. הטלסמיה היא מחלה תורשתית שבה הקוד הגנטי משובש וההמוגלובין בכדורית־הדם האדומה איננו תקין.

מאיראן לירושלים

תפקיד ההמוגלובין לקלוט חמצן ולהעבירו לכל חלקי הגוף. אצל חולי טלסמיה ההמוגלובין קולט כמות קטנה מדי של חמצן וגופם סובל מחוסר חמצן. ההמוגלובין הפגום גם יוצר כדורית־דם אדומה בעלת צורה חרמשית (סהרון) ולא עגולה. כדורית־דם כזו עמידה פחות בלחץ והיא נוטה להתמוסס מהר.

חוסר הדם אצל החולים הללו מאלץ אותם להיזדקק בערך פעם בחודש לבית־חולים, שבו מוסיפים מנות דם לגופם. דם זה מאפשר הספקת חמצן אולם גם הוא מתפרק ובגוף נותרים מישקעי ברזל שלא מסוגלים להתחבר שוב לגלובין, בתהליך התחדשות כדוריות־הדם האדומות. הברזל שוקע בגוף ומהווה חומר רעיל.

הילדים החולים סובלים באופן קבוע מחוסר חמצן בגופם. כל מערכות הגוף שלהם עובדות בקצב רב, כדי לפצות על החסר — עד להתמוטטות. מעטים הם הילדים שמגיעים לגיל התבגרות.

המצוקה הזאת דירבנה עשירים איראנים להשקיע כספים בחקר המחלה. האוכלוסיה חלמה על כך שיימצא מרפא לילדים הגושאים את הגן שמקצר את חייהם.

ד״ר קליין וד״ר רחמילביץ היו יכולים לערוך את מחקרם בקבוצת אוכלוסיה גדולה. בבית־החולים בטהרן ניתן להם כל הציוד הרפואי שנדרש. אך עם נפילת השאה גורשו כל הזרים מאיראן, כולל גם הצוות שערך את המחקר. הפירסום בשבועון טיים בארצות־הברית גילה, שהעוסקים במחקר המשיכו אותו לאחר שעזבו את איראן בירושלים ונאפולי. והנה, עתה לראשונה נודע שבשתי חולות טלסמיה בוצעה השתלה גנטית.

האירוע הסעיר את עולם המדע. לראשונה נעשה שימוש בטכניקה של הנדסה גנטית בבני־אדם, ולא רק בחיות מעבדה. התברר לכל, שהצטמצם הפער בין העכבר לאדם.

אביו של ד״ר רחמילביץ הוא הפרופסור מנחם רחמילביץ, שהתפרסם כמומחה בעל מוניטין בין־לאומי למחלות־לב. היום, בגיל 80, הוא ממשיך לשמש יועץ במחלקה בבית־החולים הדסה בירושלים. גם אחיו של ד״ר רחמילביץ הוא רופא — דניאל רחמילביץ. גם הוא ידוע כמומחה בעל שיעור־קומה לניתוחי־קיבה בהדסה ירושלים. עתה זכה גם אליעזר, המכונה גיזרי, במוניטין. מלבד פירסומו כמנהל המחלקה להמטולוגיה, היה מוכר גם בכל מסיבה ובכל אירוע חברתי בירושלים, כאוהב בילויים המתלבש בהידור. בשבוע שעבר עלה לכותרות כשותף לביצוע ההשתלה הגנטית המסעירה את חוגי הרפואה.

בניסוי הזה הוציאו עם מזרק ממח העצמות של חולת טלסמיה כמות של חומר — מח העצמות מייצר את כדורית־הדם האדומה — ולחומר זה הוסיפו גנים שיוצרו באופן מלאכותי במעבדה. את התערובת הזריקו בחזרה למח העצמות של החולה. התוצאה המצופה היא, שגנים אלה ייצרו המוגלובין תקין אצל החולה.

ההשתלה נעשתה לפני שלושה חודשים, ועדיין לא יודעים אם הצליחה. האשמות מצד אנשי המדע, שהופנו אל שני הרופאים, תופסות כותרות בכל העולם. הרופאים מנסים למצוא דרכי ריפוי למחלה בדרך של הגיון, המתבסס על המצוי במבחנות הזכוכית. אצל עכברים הצליחו לאפיין מיבנה של גן, האחראי לייצור ההמוגלובין התקין. לכן יש אנשי־מדע התמהים, אם צברו שני הרופאים די ניסיון כדי לעבור מחיות־מעבדה לבני־אדם.

השתלת הגנים יכולה להיות פריצת דרך לצורת טיפול חדשה במחלות תורשתיות, אולם האם רשאי האדם לתכנן מערך גנטי? האם יש אפשרות לצפות מראש מה תהיינה תוצאות הניסויים? החשש הגדול המקנן הוא, שקרב היום בו יוכל האדם ליצור צורות ביולוגיות חדשות.

כדי שהחוקרים לא יקצרו את הדרך שבין הניסוי בחיות המעבדה לניסוי באדם, הוקמה ועדה של אירגון הבריאות הבין־לאומי, שתפקידה לבדוק כל ניסוי ולהחליט מתי מותר לנסות את התרופה על האדם. ועדה זו לא אישרה את הניסוי של קליין ורחמילביץ. אך לחוקרים אין סבלנות

(המשך בעמוד 44)

כרומוזומים לכל אדם 23 זוגות כרומוזומים בגרעין התא. הכרומוזומים מכילים את הגנים שהם נושאי התכונות התורשתיות. בחולת הטלסמיה הושתלו גנים שיוצרו במעבדה, כדי לנסות לתקן את הפגם הגנטי שלה.

הדוקטור המהנדס ד״ר אליעזר („גיזרי״) רחמילביץ, מנהל המחלקה ההמטולוגית בבית־החולים הדסה בירושלים. תמות מוכרת בכל אירוע חברתי בירושלים. לידו בתמונה אשתו ברכה.

(המשך מעמוד 41)

להמתין ולצבור ניסיון, והאדם משמש להם כשפן־ניסיון בטרם זמן. בבית־החולים רמב"ם בחיפה ניסו על ניפגעי כוויות במילחמת יום־הכיפורים מישחה שלא אושרה לשימוש בבני־אדם. כשהחולים התלוננו שהתרופה גורמת כאבים, נענו שכך צריך להיות. אף אחד לא היה יכול להיות ערב לכך שהמישחה אכן יעילה.

אין גם הוכחה שהטיפול הכימוטראפי הניתן לחולי סרטן הביא לריפוי המחלה. היום אפשר לוודא בבדיקת מי השפיר אצל אשה הרה את מין הילוד. האם יוכל האדם לבחור בעתיד ית מין הוולד כרצונו. רוב אנשי הדת מתנגדים להתערבות בסידרי הבריאה.

הרב התנגד לניתוח

ילד צעיר ישראלי, שהוריו עלו לארץ ממרוקו, נולד ילד מפגר מבחינה שכלית וגמד מבחינה גופנית. כשהאם היתה שוב בהריון, היא פנתה למחלקה הגנטית בהדסה ירושלים, כדי לברר את הסיבה למום בילדה הראשון. נלקחו דגימות דם מהילד, ואלה נשלחו למעבדה בקליפורניה, שרק לה היה ידע בנושא מיוחד זה. כשנקבעה האבחנה של המום הגנטי היתה אפשרות לערוך לאשה בדיקת מי שפיר, כדי לוודא אם העובר שבריחמה סובל מאותה מחלה גנטית. רק כך אפשר לשקול אם להפסיק את הריון.

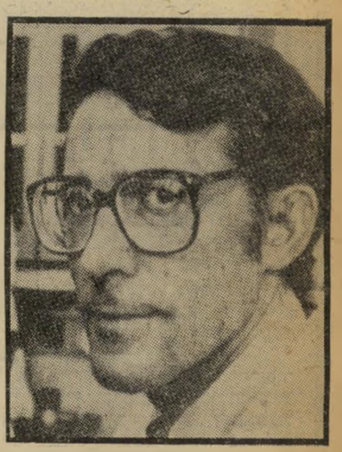

מדען קליין
סוד ההשתלה

נה. בשלב זה הסתבר שהמישפחה פנתה אל הרב והוא התנגד לביצוע הבדיקה.

איבחון הפגם הגנטי איננו מביא עדיין לריפוי, אבל הוא מקרב את אנשי המקצוע למצב שבו יוכלו למנוע הישנות הפגם הגנטי.

בבית־החולים רוטשילד בחיפה שכב במחלקת־הילדים ילד בן 10 אשר שתי כליותיו הפסיקו לתפקד. מהעבר האחד של המיטה ניצבו הרופאים עם כליה מוכנה להשתלה, ומהעבר השני ניצבו ההורים שסירבו לניתוח מטעמים דתיים.

בהנדסה הגנטית מנסים החוקרים ליצור מיבנה גנטי תקין אצל האנשים שהמיבנה הגנטי שלהם משובש. אך האם הם רשאים להנדס את האדם? האם הם מסוגלים לצפות את תוצאות הניסוי?

בהשתלת הגנים שנעשתה לחולת הטלסמיה בהדסה לא יודעים מה יהיו התוצאות.

באיראן המחלה נפוצה, על כן היא עודדה ומימנה את המחקר שביצעו ד"ר קליין וד"ר רחמילביץ. אך האם הם ביצעו ניסויים קודמים כאלה באיראן? האם שילטון הדת של האיית־אללה חומייני הוא שאילץ אותם להמשיך את הניסוי בנאפולי ובירושלים? רחמילביץ מסרב לדבר על נושאים אלה. קליין הוא רופא אמריקאי ומתגורר בארצות־הברית. אין אפשרות לראיין אותו. רחמילביץ גורס כי עמיתו האמריקאי טעה כשהסכים לגלות את הסוד הרפואי לעתונאים, לפני שהמחקר הסתיים.

אין סימנים לכך שההרכב המחודש של תאי מח העצמות אכן יצר המוגלובין נורמלי, אך סיפור הניסוי עורר סערה והעלה שאלות לגבי כשרות הניסויים בבני־אדם.

גילה רזין ■

בעל הצריף שנהרס רצה להתאבד וירה בבנו

מישפחת היורה

אשתו שמחה וכמה מבין שמם בביתם. מאז המיקרה התנכלו להם ילדים בשכונה, זרקו עליהם גפרורים דולקים וקראו לילדה: „בתו של רוצח". הצריף שנהרס אמור היה לעזור לפרנסתה של המישפחה מרובת הילדים, והמישפחה חיכתה לו שש שנים תמימות.

ריחות תינוק וזעקותיה של סבתו הקשישה קרעו את שלוות הצהריים ביוקנעם. אנשים מיהרו לבוא במרוצה אל בית־דירות שבמרכז העיירה, אשר מקומתו הראשונה נשמעו הקולות. לא רחוק משם, גם כן במרכז העיירה, נפל לפני כחודשיים מטוס צבאי שהתרסק וקטל אשה.

קשה לתאר מקום פחות מתאים לאסונות מיוקנעם. עיירה שלווה ויפהפיה, שבתיה עטורי־הירק גולשים מהגיבעה אל העמק, מוקפים גנים, רפתות ושדות.

תוך חודשיים חברו שני אסונות אשר הביאו את יוקנעם אל מרכז החדשות. חזיתו המפוייחת של בנק לאומי, ופועלים המתקנים את הבניין שנפגע מהמטוס, היוו תיזכורת לאסון ההתרסקות.

מודעות צהובות, שהודבקו על לוחות־המודעות, הזמינו את האוכלוסיה להפגנת־הזדהות עם ראש־המועצה ומישפחתו, לשבתת השרותים בישוב ולאספות־הסברה בבתי־הספר. מודעות אלה הם שרידיה של הטרגדיה השניה שקרתה שם לפני שבועיים.

בלוקים אחדים וכמה שברי־עץ המונחים ליד אחת הכיכרות בעיירה הם מקורו של האסון האחרון. במקום זה עמד במשך חודשיים צריף טרומי של יעקב שמש (42), מחסנאי בסולתם. יעקב, יליד צפון עיראק, הגיע עם כלתו שימחה ליוקנעם לפני 21 שנים. הוא הסתדר יפה בעיירה והיה מוכר לכולם כאדם שקט וחביב. במשך השנים נולדו לו תשעה ילדים, ומשכורתו האחת לא הספיקה לפרנסת כולם. הוא החל מחזר אחרי פתחו של ראש־המועצה, כדי שיעזור לו למצוא מוצא. הוא חשב כי קיוסק למכירת דברי מתיקה, בו יעבוד כמה שעות מדי ערב, יספק את מחסורו. הוא נדחה בלך־ושוב שנים רבות, ורק לפני כחודשיים חשב כי סוף־סוף סודר העניין, והקים את הקיוסק.

„יום שחור לראש־המועצה"

חודשיים בקבר הספיק שמש לעבוד. הוא צבר מלאי של דברי־מתיקה, ובמוצאי שבת היו בני־הנוער מתרכזים ליד הקיוסק של שמש.

ביום השני בבוקר, ב־6 בחודש, יצא שמש לעבודתו כרגיל, בשעה 6.00 בבוקר. כאשר הגיע למקום האיסוף של הפועלים קצא על מקומו. הצריף בו מכר ממתקים רק אמש לא היה במקום. רק כמה לבנים ובלוקים שנותרו במקום אישרו כי באמת עמד שם צריף אי פעם. שמש לא הלך לעבודה באותו הבוקר. הוא רץ ישר לביתו של ראש־המועצה, אילן גבריאלי, אשר לדבריו הבטיח לו את הקיוסק. למרות השעה המוקדמת כבר לא היה

כדור בחיקרה

ושניים בלול התינוק ירה שמש. אחד הכדורים פגע בתינוק, ופצע אותו באבריו הפנימיים. את היריה הבאה כיוון שמש לגופו שלו, וכיום הוא מאושפז באותו בית־החולים שבו שוכב קורבנו.

התינוק של ראש מועצת יוקנעם, שנפצע קשה

ירות בבית ראש-המועצה

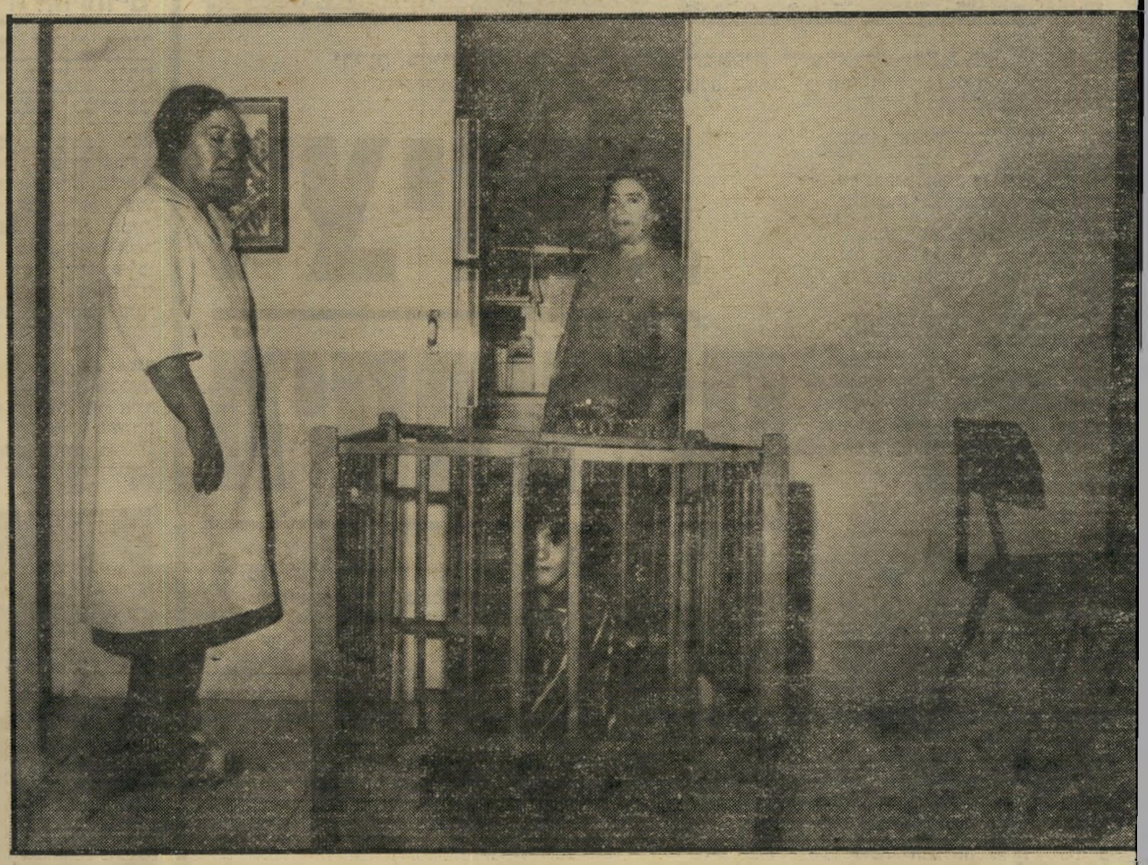

שיחזור הירייה עמדו־בזמן ששמש פרץ לדירה. צחי, אחיו של אייל — התינוק הסבתא גיזלה, והמטפלת, סטלה אשכנזי, מראות היכן שנפגע, נכנס לזול כדי להדגים את המיקרה. תחתיתו של הזול נלקחה על־ידי המישטרה כמוצג, כיוון שהיתה נקובה בכדורים. לולא צעקות הסבתא היו אולי לפני הדברים שונים.

היורה יעקב שמש, שירה בעצמו, עדיין חיוור וחלש, נשמר על־ידי שוטר בבית־חולים רמב"ם בחיפה.

שש שנים משך אותי בהבטחות שווא, וכאשר ראיתי כי הרסו את הצריף רציתי לברר איפה הסחורה שהיתה בו, אבל לא היה עם מי לדבר. במועצה לא היה איש, והפקידים ליגלגו לי ולא רצו לעזור. איבדתי את עשתונותי, ולקחתי את האקדח כדי להתאבד. אבל כאשר נכנסתי לדירה היו שם שתי נשים והן התחילו לצעוק ואני התבלבלתי, ואינני זוכר מה קרה אחר כך. אני בטוח רק, שלא כיוונתי את האקדח אל הילד."

מוזר הוא דווקא הדמיון בין מישפחת היורה ומישפחת הקרבן. שני הגברים הם בני אותו הגיל ומאותו מוצא. שניהם באו ליוקנעם לפני כעשרים שנה והקימו בה את ביתם. גם הדירות בהן גרים

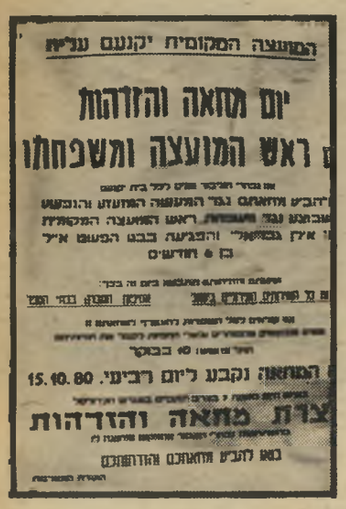

שביתה נגד אלימות הכריזה מועצת יקנעם, כהזדהות עם ראש־המועצה, אילן גבריאלי.

השניים דומות. דירתו של ראש־המועצה נמצאת בבית־דירות רגיל. דירה צנועה, מרוהטת בפשטות, ללא אבזרי מותרות. לבני הזוג שלושה ילדים בגיל בית־הספר והם מגדלים אותם באהבה. ראש־המועצה אהוד על התושבים, והם יודעים לספר כי הוא עושה כמיטב יכולתו למען העיירה. גם שמש אהוד על התושבים. "הוא איש שקט וטוב, ואנחנו ממש לא מאמינים למה שקרה," אמרו תושבים ברחוב.

אחד, שהציג עצמו כיעקב ההודי, אמר: "אולי ראש־המועצה מחלק יותר מדי הבטחות."

מאז המקרה נערכה הפגנת־מחאה ביוקנעם — מחאה נגד האלימות. התוצאה המיידית היתה עצובה: ילדיו של שמש הוכו, לבתו בת העשר קראו בכיתה "בתו של ריוצח", ועל אחיה בן השש זרקו גפרור בוער.

הרס הצריף גרם להתרגזותו של יעקב שמש, כאשר לא קיבל תשובות לשאלותיו, נטל אקדח וירה.

ראש־המועצה בביתו. הוא נסע בענייני המועצה לחיפה.

ילדו של גבריאלי פתח את הדלת ואמר כי הוריו אינם בבית. רחל, אשתו של ראש־המועצה, שמעה את השיחה מחדרה בעודה מתלבשת ללכת לעבודתה. גם רחל, הצנומה והשחרחורת, עובדת במיפעל סולתם, המספק עבודה כמעט לכל תושבי המקום. לדבריה שמעה את שמש ואשתו שימחה מאיימים, כי „יעשו יום שחור לראש המועצה ולמישפחתו". אך הם הלכו, והיא לא שמה־לב, נשקה לשלושת ילדיה והלכה לעבודה. בבית נותרו התינוק אייל, בן ששה חודשים, הסבתא גיזלה והמטפלת.

בערך בשעה 11, כשהיו הנשים שותות קפה במטבח הצמוד לדלת הכניסה, כש־ממולן ניצב הלול של אייל, ראו לפתע את שמש המתפרץ לדירה. הדלת היתה פתוחה והוא נכנס, נעל אותה מבפנים ונטל את המפתח. לדברי הסבתא החל מאיים כי יהרוג את כל מישפחת גבריאלי. המטפלת הנפחדת תפסה את התינוק וניסתה לברוח עימו אל מחוץ לדירה. אך שמש משך את התינוק מזרועותיה והחזירו ללול. למטפלת ולעוזרת נתן לצאת את הדירה. הוא שב ונעל את הדלת והתבצר בדירה — עם הזקנה והתינוק.

הסבתא התחילה מתרוצצת מחלון לחלון, וכאשר ניסתה להזעיק עזרה בטלפון ניתק שמש את חוט הטלפון. היא הצליחה להגיע לחלון וזעקה לעזרה. גם המטפלת שיצאה מהדירה הזעיקה שכנים, ואחד מהם הציע עצמו כבן־ערובה תמורת שיחרור הזקנה והתינוק.

לפתע הופיע שמש אקדח מכיסו, טען אותו והחל מנופף בו. לדברי הסבתא החזיק אותה שמש בידה וכיוון את אקדחו אל חזה. כל העניין לקח כרבע שעה. המיסדרון של הבית המשותף התמלא באנשים ואז נשמעו לפתע ארבע יריות. הראשונה פגעה בתיקרה, שתיים פגעו בלול של אייל ואחת מהן פצעה אותו. היריה האחרונה כוונה על־ידי שמש לבטנו שלו והוא נפל מתבוסס בדמו.

„אני אוהב ילדים"

יוזר ישב שמש השבוע על כיסא בבית־החולים, כאשר שוטר משופם שומר עליו. מיד אחרי המקרה הוצא צו מעצר נגד שמש; והמישטרה חושדת בו בנסיון לרצוח את אייל הפעוט. הוא נפגש עם סניגורו, אהרון בן־שחר, ולא ידע להסביר את המקרה.

„אני אוהב ילדים," אמר. „יש לי תשעה ילדים שלי, ואף פעם לא הייתי פוגע לרעה בילד. לא התכוונתי לפגוע באיש, רציתי רק להתאבד בביתו של ראש־המועצה, כדי שידע כמה רע גרם לי.

(המשך מעמוד 40)

תתפים בתהלוכה כדי ללוות את
חתן לביתו. התהלוכה היתה רצו־
פה ריקודים, שירים וגם יריות־
שימחה באוויר, כמינהג המקום.

אחת היריות, אשר גורתה כנר־
אה מתוך אי־זהירות, כוונה אל
תוך הקהל ולא לאוויר, והיא פגעה
במוחמד עבד־אל־רחמן והרגה
אותו במקום. הכדור המשיך במעו־
פו ופגע בגופו של אבר־חסין ריאד,
פצע אותו ונשאר תקוע בגופו
צמוד לעמוד השידרה.

עדויות סותרות. הרבה אק־
חים מוחזקים ללא רשיון בכפר
הערבי, ורבים מבעליהם השתת־
פו בשימחת החתונה. המישטרה
עצרה שיבעה חשודים, ולבסוף
החליטה להאשים את קאסם ביאד־
סי שהוא ירה באקדחו מתוך חוסר־
זהירות פושעת והרג את המנוח.
הוא הואשם גם בגרימת חבלה
חמורה לאבו־חסין, ובהחזקת אק־
דח ללא רשיון.

המישטרה אספה כמה עדויות,
שקשרו את הנאשם למעשה ה־
יריה. אולם העדויות הללו סתרו
זו את זו, וגם העדים עצמם חזרו
בהם ותיקנו עצמם במהלך החקי־
רה.

הסניגור ניסה להזים את עדו־
יותיהם של עדי־הראייה; אולם ה־
עדות העיקרית והראשונה שהביא
כעדות־הגנה היתה עדותו של רי־
צ'רד פטלוק, המומחה המישטרתי
לבאליסטיקה.

התברר כי מייד לאחר האירוע
אספה המישטרה מיספר רב של
אקדחים, שהוחזקו בכפר ללא רש־
יון, וביניהם אקדחו של הנאשם,
ומסרה אותם לבדיקה באליסטית
במעבדה המישטרתית.

מסקנתו של המומחה לגבי ה־
אקדח היתה מפתיעה. הוא קבע
בביטחה, כי הקנה שלו היה חלוד
ויבש, ושאקדח זה לא ירה לפחות
חודש ימים.

המסקנה החד־משמעית מעדות
זו, אשר איש לא עירער עליה,
היתה כי לא הנאשם הוא אשר
ירה את היריה הקטלנית. אולם,
למרבית הפליאה, לא התייחסה ה־
פרקליטות לראייה זו, ואף לא
טרחה להביאה לפני בית־המישפט,
היה זה הסניגור הוריז שמצא או־
תה קבורה בין ראיות התביעה, ו־
שגילה אותה לבית־המישפט.

בכל זאת מצא בית־המישפט ה־
מחוזי בחיפה, כי תאוריה זו אשש־
רה, וכי היא מסבירה את תוצ־
אות הבדיקה הבאליסטית. "קנה־
האקדח הוחלף," קבע בית־המיש־
פט, והרשיע את הנאשם בהריגה,
בגרימת חבלה ובהחזקת נשק ללא
רשיון. גזר־הדין: מאסר של שנ־
תיים בפועל ושנתיים נוספות על
תנאי.

קאסם ביאדסי פנה לעורך־הדין
התל־אביבי חיים קאזיס, וביקש
ממנו, כי ייצגו בעירעור. בית־
המישפט העליון נדהם כאשר הת־
גלה לו כי עדות המומחה המיש־
טרתי, שהתביעה ידעה עליה
מראש, הוצגה לפני בית־המישפט
דווקא על־ידי הסניגור, ושגם אז
לא חתכה את גורל המישפט.

פה אחד הפכו השופטים את פסק־
הדין וזיכו את ביאדסי מהריגה ו־
מחבלה. הם השאירו על כנה את
האשמה בהחזקת אקדח ללא רש־
יון. כי אפילו אקדח שלא ירה
מצריך רשיון.

העונש הומר לחצי שנה מאסר
בלבד, וחצי שנה מאסר־על־תנאי.

חוק

ספרי־החורה המיותרים

מאז שינוי החוק נותרו ספרי התורה מיותמים בבית־המישפט

לפני זמן קצר, וכימעט ללא
פירסום, שונה החוק בעניין שבועת
עד בבית־המישפט. אחד החוקים
האחרונים שעליהם חתם שר־
המישפטים היוצא, שמואל תמיר,
ביטל מסורת של מאות שנים, אשר
גרסה כי עד חייב להישבע כי
עדותו אמת. שכן אז תיפול עליו
גם יראת שמיים וגם יראת בית־
המישפט.

ביהדות התעורר ספק אם אמנם
מותר לעדים להישבע בבית־
המישפט, והאם שבועה כזו אינה
בבחינת כפירה, כיוון שהיא מיותרת
ומעלה שם אלוהים לשווא. כך יצא
שאנשים דתיים ממש, נזהרו וביקשו

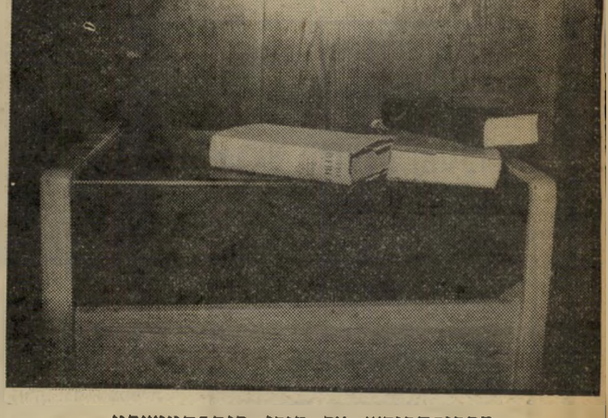

ספרי־הקודש על דוכן בית־המישפט
לאט־לאט מתרגלים

מבית־המישפט להעיד בהן צדק
ולא בשבועה. ואילו כל הנשבעים
לא היו אנשים דתיים ומאמינים,
והשבועה לא הטילה עליהם מורא
שמיים.

לאט־לאט מתרגלים השופטים ו־
עורכי־הדין לנוהל החדש, לפיו
מזהיר השופט את העד לפני מתן
עדותו, כי הוא עומד בפני בית־
מישפט, וכי עליו לומר את האמת,
ולא הוא צפוי לעונשים המפורטים
בחוק. מפעם לפעם עוד חובש עד
על ראשו את הכיפה המונחת על
ספר. התנ"ך, הברית החדשה וה־
קוראן, המונחים עדיין על דוכן־
העדים, והשופט מזכיר לו כי החוק
השתנה.

השבוע רצתה אחת העדות לצייר
לפני בית־המישפט תרשים של
מקום הפשע, אך הדוכן היה תפוס
בספרי־קודש. כדי לפנות לה מקום
הועברו ספרי־הקודש אל דוכן ה־
שופט, ונשכחו שם.

מישטרת לוס־אנג'לס מגייסת קצינים לשעבו

New plans sought

U.S. grand jury probe of Israeli Mafia slowed

By RICK ORLOV and ARNIE FRIEDMAN

Plans for a federal grand jury investigation of the Israeli Mafia are being indefinitely delayed as federal law enforcement officers develop new plans to break up the organized crime

thorities are abandoning an earlier approach of investigating individual crimes believed carried out by the Israeli Mafia.

Instead, the investigator said, officials are trying to develop a plan to deal with the whole organization.

seeming lack of progress in the case.

Some hope that a state attorney general's report, scheduled for release today, will spur activities.

The report is believed to provide a summary of organized

ידיעה בעיתון מקומי על חקירת המאפיה הישראלית (25.8.80)
גוברת השפעת המאפיה הישראלית בעולם הפשע, בייחוד בסחר־סמים"

רציחות מיסתוריות

לפני שלושה שבועות התגלתה בעמק אשר בלוס־אנג'לס גופה של ישראלי בשם אלי חסון, או חסין.

חסון, שמת משתי יריות בבטן, היה ידוע היטב למישטרת לוס־אנג'לס. הוא היה חברו הטוב של שבתי נחמן, שנעצר כמה ימים לאחר מכן, כשעל גופו כמות ני־כרת של קוקאין. איש זה עבד בעסקי־סמים עם פינחס נבון, שנ־עצר לפני עשרה ימים עם אלי בכמן, כשעל גופו סמים בכמות ניקה גדולים. גם זכריה עסק, לפ־ני מעצרו, בעסקי אלקטרוניקה, חלקם בשותפות עם בחשיאן.

טייס בקליפורניה

מכך מעצרים הללו עורר מעצרו של אלי בכמן את הפתעת־השנה אצל ישראלים רבים. בכמן התפרסם בישראל לפני כמה שנים כעוזרו של הנו־

PART 1
ORGANIZED CRIME
- Summary
- Syndicated Organized Crime
- Israeli Organized Crime Group
- Illegal Gambling in California
- Loansharking in California
- Prostitution in California - 1979

הדו"ח הסודי של היחידה למיזחמה בפשע המאורגן
במקום השלישי: קבוצת הפשע המאורגן הישראלי

מיסחרית. בידי אלי בכמן היה סכום של 90 אלף דולר במזומן.

כל השמות הללו ידועים למישטרת לוס־אנג'לס כחברים בכנופיות הישראליות של ג'ו זכריה ואמנון בחשיאן.

זכריה עצור עתה, ועומד למישפט על רצח הזוג ראובן וביתור הגופות לפני שנה.

בחשיאן, שהוא אזרח אמריקאי (שילטונות־ההגירה סבורים כי הוא אזרחות ניתנה בניגוד לחוק, אך אינם יכולים לעשות עתה דבר לביטולה), מפעיל עיסקי־אלקטרו־

כל ראובן פסחוביץ. בכמן סייע אז לפסחוביץ, בפתותו את המתחה היפה של השופט שדן בתביעה נגד פסחוביץ, והדבר איפשר לנתבע להתלונן על עיוותי־דין.

בכמן הוא טייס במיקצועו, ואחרי פירסום פרשת פסחוביץ ירד ללוס־אנג'לס. הוא נכנס לעיסקי אלקטרוניקה משותפים עם בחשיאן ואחרים, ואחר־כך פתח עסק לאספקת ציוד מישרדי לחברות.

העסקים הופרעו לפני שנתיים, כאשר סוכני האף־בי־איי גילו כי בכמן ואנשיו נהגו לטלפן לחברות, ולהציג את עצמם כחברה ממשלתית המוכרת ציוד, וכך זכו בהעדפות בהזמנות.

בכמן עסק מן הצד בהטסות שוי־נות של ישראלים ומיטענם בקליפורניה. בסידרת מאמרים על המאפיה הישראלית בקליפורניה, לפני שנה, תיארתי כיצד הטיס את רחמים אהרוני באופן בלתי־חוקי ממכסיקו לסאן־דייאגו, וכיצד אל־מונים איימו עליו ברצח ותחבו אקדח לפיו. בעיקבות הפרסום טילפן בכמן כמה פעמים למערכת ואיים בתביעת־דיבה.

עתה נעצר כחשוד בעיסקי־סמים.

בעל עסק־היוקרה

לפני כחודשיים נרצח ישראלי בשם שלמה פז בניו־יורק. המישטרה מסרה לעיתונות כי היה מעורב בעיסקי פשע מאורגן וסמים, וכי היה בעל קשרים עם ראשי הפשע המאורגן הישראלי. אחרי הרצחו נודע לאשתו, לתדהמתה, כי פז החזיק בדירה נוספת לצורכי עיסוקיו האחרים.

גופתו התגלתה על־ידי ידיד ב־שם חוזה, ישראלי העובד בעסק־יוקרה בתל־אביב. חוזה בא לניו־יורק במיקרה. ידיד טוב אחר של בעל עסק־היוקרה, ישראלי בשם יהודה משאלי, ידוע למישטרת לוס־אנג'לס כאחד מראשי רשת־הסמים המקומית. משאלי ובעל עסק־היוקרה ביקרו כמה פעמים יחד בלאס־וגאס, ואף צולמו על־ידי סוכני האף־בי־איי, שהראו לי את התמונה.

בעל עסק־היוקרה מבקר לעתים קרובות בלוס־אנג'לס, וכל ביקור שלו זוכה בתשומת־לב מירבית של אנשי מיחלק־הסמים האמריקאי, המשוכנעים כי הוא פעיל ברשת של הברחת־סמים. הם ערים גם לקשריו החברתיים עם ישראלים אחרים, העוסקים בעיסקי־סמים.

לגייס דוברי־עברית

? האזימות חדש של המאפיה הישראלית בלוס־אנג'לס הניע את המישטרה המקומית ללכת בעיקבות הסקוטלאנד־יארד הבריטי. כאשר זה החליט לחסל את הפושעים הישראליים בבריטניה, הבין כי בלי הבנת השפה העברית לא יוכל להתמודד עי־מם. נשכרו כמה ישראלים, שעב־

במישטרת ישראל כדי להילחם במאפיה הישראלית

עצור בכמן
הפתעת השנה

דו בשירות המישטרה כמתרגמים, שפיענחו את כל שיחות הטלפון והמיכתבים של החשודים. במשך שנה נאסף חומר רב, ואז, בבת אחת, נאסרו וגורשו כל העבריינים הישראליים מבריטניה, שהפכה יחסית נקיה מאלמנטים פליליים ישראליים.

לפני חודשיים ביקר בסקוטלאנד־יארד נציג של מישטרת לוס־אנג'לס. (למען הדיוק, קיימות כמה מישטרות. האחת היא מישטרת העיר, שאינה עוסקת בעבירות כבדות. השניה היא זו הכפופה לתובע המחוזי, העוסקת בעיקר בעבירות כבדות, שאינן פדרליות*. למישטרה זו מחלקה לעיסקי הפשע המאורגן, ולזו מדור לפשיעה ישראלית, ובו ארבעה אנשים. אנשי האף־בי־איי פעילים נגד עבירות פדרליות. נוספים עליהם אנשי מיחלק־הסמים של מישרד־האוצר, וכן אנשי המודיעין של מישרד־ההגירה, שאף להם ארכיון מסודר של המהגרים הישראלים).

* עבירות פדרליות הן עבירות הנוגדות את החוק של ארצות־הברית, להבדיל מעבירות על החוק של הסטייט.

שיטות לחימה

ביקורו למד הקצין מלוס־אנג'לס את שיטות המילחמה בפשיעה הישראלית, ובשובו הוחלט ללכת בעיקבות האנגלים. מישטרת לוס־אנג'לס החלה מחפשת אנשי מישטרה ישראליים לעבוד למענה.

הראשון, אלי דדון, מתחיל לעבוד בימים אלה.

חבלה ישראלית

אחראי על החלק הישראלי במישרד־ההגירה, הרולד נאולן, הוא גם מנהל המחלקה לחקירות פליליות במישרד בלוס־אנג'לס. לדעתו, מבין כ־120 אלף ישראלים בקליפורניה, רק 300 עוסקים בפלילים. חלק גדול מ־300 אלה השיגו רשיון־עבודה בצורה בלתי־חוקית. השגת רשיון־עבודה או אזרחות בצורה בלתי־חוקית פירושה שהמבקש העלים עבר פלילי. ניתן לעתים גם לבטל רשיון־עבודה או אזרחות, אם מוכיחים כי המקבל רימה בטפסים.

הבעיה העיקרית של הרולד נאולן היא לקבל מיסמכים ממישטרת־ישראל. כדי לשכנע את בית־המישפט האמריקאי, על נאלון להציג מיסמך רשמי, הכולל טביעת־אצבע של המבקש, ובו ראיות כי הורשע בעבר בעבירות פליליות. כאשר הוא פונה בציגורות הרשמיים למישטרת־ישראל ומבקש פרטים על עברו של אזרח ישראלי, עוברים בממוצע 10 חודשים עד לקבלת התשובה. כאשר מגיעה התשובה, אין היא לרוב, מספקת, וצריך לפנות שוב ולבקש פרטים נוספים. עוד שנה עוברת.

בינתיים קרו מיקרים שישראלים, שתשובות מישטרת־ישראל לגביהם השתהו, ביצעו מעשי־פשע, כמו רצח.

אין נאולן מבין מדוע זקוקה מישטרת־ישראל לזמן כה רב כדי להמציא תשובה מלאה. הוא מוכן להסכים כי יש שוטרים הגונים ויש שוטרים מושחתים.

אולם בשנה האחרונה החל נאולן לפקפק במיסמכים שהוא מקבל ממישטרת־ישראל. הוא הראה לי מיקרה שבו סיפקה מישטרת־ישראל תעודת־יושר לישראלי, שקיבל על סמך התעודה אזרחות אמריקאית, ואחר־כך הוכח שהוא ישב יותר משנה בכלא בישראל.

כדי לשכלל את צורת לחימתו, החל מקים ארכיון מסודר, ובו פרטים מלאים על הישראלים בעלי הקשרים הפליליים. הוא גם שלח נציגים של מישרד־ההגירה לישראל, והסמיכם להביא חומר מלא מכל המקורות, ובכללם מישטרת־ישראל, על הישראלים החשודים. לגבי חלק מהם המציאה מישטרת־ישראל חומר הגראה לו כבלתי־אמין.

חברים לכיתה

דוגמה לדיוק הארכיוני הראה נאולן כי בכרטיסו של אלי בכמן, שנעצר זה עתה, רשום כי למד בכיתה אחת עם המיסעדן ה־תל־אביבי רפי שאולי, ששותפו, אבי אברמוביץ, בא עתה לביקור בלוס־אנג'לס. הוא גם סיפר כי עתה בודקים אם אין קירבת־מישפחה בין רפי שאולי לוויקטור שאולי, המפעיל את מיסעדת קינג דיוויד בפיירפאקס עבור אמנון בחטיאן.

נאולן סיפר על מיקרה מוזר, שאירע לו לפני כמה שבועות. הוא נפגש עם עיתונאי ישראלי, שהציג עצמו כשליח צהרון ישראלי, וזה חקרו ממושכות על הטענות נגד ראשי הפשע המאורגן בישראל. נאולן סיפר כי במהלך השיחה התחיל העיתונאי לנסות לשכנעו כי בעלי שמות אלה הם אנשים תמימים המושמצים על־ידי העיתונות על לא עוול בכפם. נאולן החל חושד, ואף ביקש לבדוק אם אכן האיש נשלח על־ידי עיתונו. התברר לו כי כך הדבר.

ארץ מיקלט אחרת

עומת נאולן, אנשי המדור הישראלי של היחידה למילחמה בפשע מאורגן מעשיים הרבה יותר ויודעים הרבה יותר מה קורה בשטח. היחידה קיבלה לאחרונה מיברק ממישטרת־ישראל, המבקש לאתר את רחמים אהרוני. המיברק סיפר כי אהרוני נמצא, כנראה, בברזיל, או במכסיקו, או במיאמי, אצל ידידו התכשיטאי. הם הערכו שאם יבוא אהרוני ללוס אנג'לס, יסתתר אצל בחורה מכיימת או אצל ידידו אמנון בחטיאן.

נראה כי מעצרו של אלי בכמן נועד גם לחקור ממנו סיעתא דהסת אהרוני ממכסיקו לארצות־הברית, שכן אין לאהרוני ויזה לארצות־הברית.

אנשי המישטרה בלוס־אנג'לס החלו עתה במהלכים שמישטרת בריטניה נקטה אותם לפני שנתיים ומישטרת גרמניה לפני חמש שנים.

נראה כי מישטרת־ישראל, המסייעת לעבריינים ישראליים לצאת את הארץ, ולשם כך מעלימה כל דע ממישטרות זרות, תצטרך לפש עבורם בקרוב ארץ־מיקלט אחרת.

יגאל כיכ

U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE
Immigration & Naturalization Service

HAROLD P. NOWLON
Criminal Investigator

Federal Building
300 N. Los Angeles St.
Los Angeles, CA 90012
Phone 688-2824

מישטרת ההגירה הפדרלית
לכל רשות —

JOHN K. VAN DE KAMP
DISTRICT ATTORNEY

ROOM 17-702
CRIMINAL COURTS BLDG.
210 W. TEMPLE STREET
LOS ANGELES, CALIF. 90012

OFFICE OF THE DISTRICT ATTORNEY
BUREAU OF INVESTIGATION
COUNTY OF LOS ANGELES
ORGANIZED CRIME DIVISION

BILL SIMCOCK
INVESTIGATOR

TEL. 974-3639

מישטרת התובע המחוזי
— מישטרה משלה —

GEORGE BERNIER

LOS ANGELES POLICE DEPARTMENT
ORGANIZED CRIME
INTELLIGENCE DIVISION

251 EAST 6TH STREET
LOS ANGELES 90014
485-5201

AIRPORT OFFICE
267 CENTER WAY
485-5298

מישטרת העיר לוס־אנג'לס
— המתחרה ברעותיה

רחל מרחלת על כל העולם

ז'בוטינסקי בעיני בנו

(המשך מעמוד 34)

הקסם שבדבר: אם אין דרך אחרת — מסכים. ואשאיר צוואה לבני שיעשו מהפכה: אך על המעטפה אכתוב: „לפתוח חמש שנים אחרי חנוכת המדינה העברית". — בדקתי נפשי כמה פעמים לראות אם באמת אלו הן הרגשותי, ובטוחני שכן..."

היחס אל יאיר שטרן

● מה היה יחסו של אבי אל יאיר? פעם סיפר לי שקצין מיפקדה פולני אמר לו כי אברהם שטרן זה מזכיר לו דמות של קצין פולני. בפיו של קצין המיפקדה הזה היתה זו, כמובן, מחמאה. אבי לא חשב כי לפולנים יש קצינים כאלה. נדמה לי שהוא העריך את יאיר בלי שיאהב אותו. בטוח אני כי את דויד רזיאל, זה החייל הישר, אהב יותר, אך ביאיר התחשב. אני סבור גם כי לא פעם התרגז על פעולת המחתרת והחתירה שאירגן יאיר בבית"ר של פולניה. אלא שרוגז זה, אם היה, שטחי היה. הוא לא התייחס לדבר ברצינות יתירה.

קיבלתי מאבי את החרבון הגדול ביותר בכל ימי־חיי...

● יצאתי לפאריס כדי להציע לאבי שיטיל עלי את התפקיד המרכזי באיר־גונה המחודש של התנועה. הגעתי לבירת צרפת אור ל־1 בינואר 1936 וקיבלתי מאבי את החרבון הגדול ביותר בכל ימי־חיי: אין ... נכון שהתנועה מתפוררת. על גדעון** אפשר לסמוך. אני מזלזל באנשים יקרים וחשובים ומעליל עליהם עלילות. אני מגזים בתיאור סכנת המאורעות. כל נסיעתי אינה מעידה אלא שאינני מסוגל לשבת במקום אחד ולעבוד בשקידה.

עד כאן לקט מתוך דברי אבי. הוא אמר עוד הרבה דברים אחרים, אך כולם באותה רוח. הוא אומנם שמע אותי בסבלנות, אך סירב בתכלית להאמין בנכונות דברי. הוא ציווה עלי לחזור מייד לנהריים ולהפסיק להתערב בעניינים שאינם נוגעים לי.

הפגישה האחרונה

● הוא לא האמין — לא רצה להאמין — במילחמה הממשמשת ובאה. אך הרגשת הדחיפות הנוראה לא סרה ממנו אף רגע. הוא דרש להגביר מייד את כל המאמצים לביצוע תוכנית ברדבד ואף יותר.

אז גם עורר את האפשרות שיבוא הוא עצמו לארץ באורח בלתי־חוקי ותגאי־התנה: „אם אאסר, תתמרדו ולא תפסיקו את המרד." עלי הוטל לברר עם דויד רזיאל מה דעתו, ומצד שני לדאוג להשגת ספינת־נחיתה מתאימה שבעזרתה יוכל להגיע לחוף בלי להיתפס. יש לזכור שלפני גיוסו של הצי המלכותי הבריטי לציד ה„בלתי־ליגאליים" היינו עדיין מצליחים להוריד לחוף מעפילים שלא היו נתפסים. ותנאי נוסף התנה: אף מלה לאמא, פן תדאג.

הוא דיבר הרבה בענייני הבריאות. על עצמו סיפר שהוא מתעייף על נקלה ממאמץ פיסי, אך לא דיבר על מחלת־הלב, בייחוד דאג לבריאותה של אמי.

הגעתי לכפר ההוא ב־26 ביולי וב־2 באוגוסט יצאתי. בינתיים התעכבתי יומיים בעניין צדדי בקירבת־מקום. בסך־הכל הייתי עם הורי חמישה ימים.

בתום הזמן הזה ליוויתי אבי באוטובוס הקטן והרעוע היורד בדרך ההררית, מרחק של כמה שעות נסיעה מוואלס שבהרי הסוונים עד לעיר ואלנס שבעמק דאר־בון. אמי לא נסעה משום־מה; אולי לא הרגישה עצמה בטוב באותו יום.

וכך אני זוכר אותו, זוכר ממש, כשהוא עומד על הרציף, מואר באור השמש השוקעת ומנפנף בידו אלי, אל הרכבת הנוסעת.

כעבור שנה בדיוק קרה האסון. אני הייתי אז בעכו — אבל זה סיפור אחר...

---

* בן־גוריון שלח העתק ממיכתב זה לידי ערי ז'בוטינסקי, במלאת חמש שנים למדינת ישראל, בשנת 1953.

** אברהם תהומי.

אמת בפירסום

אתם בוודאי זוכרים שלא מזמן סיפרתי לכם על רומן שמתנהל בשקט בין השחקנית **חנה לסלו** והאדריכל **גיל שגיא**. אני אוהבת לדווח לכם על דברים יפים שמתרחשים בעיר הגדולה, תל־אביב. גיל הוא יופי של גרוש בן 33 ואבא לילד. אני זוכרת שמיד עם התחלת הרומן עזבה חנה את דירתה ועברה להתגורר אצל הגבר החדש שלה.

וכאן קרה דבר מעניין. להפתעתי הרבה הסיפור הזה על חנה וגיל התפרסם כמו שריפה בשדה־קוצים וכימעט בכל עיתון היה כתוב שהשניים עומדים להינשא.

קודם כל הרגשתי מאוד־מאוד גאה שאני כתבתי על כך ראשונה. זהו שיגעון קטן שלי. אלא שמאוד תמהתי על דחיפות הפירסום הפיתאומית. אני יודעת שבתקופת התקדמות הרומן הקטן הזה, דחפה חנה לכיוון של חתונה, ואולי אחת הדרכים היתה להביא את הבשורה לאוזני גיל הסרבן, דרך העיתונות.

התוצאה: היום הם כבר לא יחד. פרידה. גיל לבד. חנה לבד.

לא שאני דואגת לשני אלה שיישארו הרבה זמן בודדים, חס־וחלילה. אלא שאפשר ללמוד לקח מהעניין הזה. איך כותבים בסיפורת הילדים: מוסר השכל. אפשר גם לסכם את העניין בשתי מילים — אמת בפירסום.

חנה לסלאו וגיל שגיא
הלחץ לא עזר

אורח פורח

אני מוכרחה לספר לכם על האורח שביקר בארצנו הקטנטונת בשבוע שעבר. פעם היה **מנחם גפן** סתם בחור מקריית־חיים שליד חיפה. היום, ולא רק אני חושבת כך, הוא אחד הציירים היותר מוכשרים לא רק בקריות אלא בארץ כולה. למי שלא מתעניין באמנות אני יכולה להזכיר את הרומנים המפורסמים שלו עם הזמרת **אילנה רובינא**, עם השחקנית **דליה לביא** ועוד יפות וטובות של אותם זמנים. זכורים גם לטובה נשואיו לכוכבת הטלוויזיה האנגליה **דיאנה ריג**, זו שכיכבה בסידרה שהוקרנה גם בארץ ונקראה הגומלים.

אני מוכרחה לציין שהגבר ששנותיו

מנחם גפן
הישראליות לא מדליקות

אינן ניכרות על פניו וגופו, כמעשה כשפים, הוא בעל טמפרמנט חם, כיאה לכל יליד קריית־חיים, ואני זוכרת היטב איך העיף מחלון הקומה התשיעית של מלון תל־אביבי גדול את מזוודותיה הארוזות של אשתו האנגליה, באחד מביקוריהם כאן.

איש הציבור והמזכירה בהריון (חלק ג')

ידעתי שהסיפור הזה יימשך ויתפתח. זה מסוג הסיפורים שכל יום קורה בהם דבר חדש.

אתם זוכרים שסיפרתי לכם איך **המזכירה** היפהפיה נכנסה להריון מ**איש הציבור**, שהיה הבוס שלה (העולם הזה 2247) ונסעה לה לארצות־הברית, כפי הנראה כדי לחזור משם עם ילדו של איש־הציבור ועם תעודת־הנישואין?

אתם גם זוכרים מה שסיפרתי לכם בשבוע שעבר בחלק ב' של הסיפור (העולם הזה 2250), שאיש־הציבור נסע לארצות־הברית. הוא פשוט התגעגע. אני יודעת שאיש־הציבור הוא עשיר מופלג, אחד העשירים במיקצוע הפרטי שלו, ולכן זה לא נראה לי בעיה שהוא הולך למישרד־נסיעות, קונה כרטיס ורואה את שאהבה ליבו.

אבל מסתבר שהעניינים לא כל־כך פשוטים. האיש אמנם עשיר, והאיש אמנם אוהב את אהובתו, אבל הוא גם אוהב את הכסף, בין האהבה ובין לשלם כסף עבור כרטיסים, המרחק אצלו גדול. האיש, כך מספרים לי עכשיו אותם המכירים אותו טוב, הוא חסכן מופלג.

אז מה עשה איש־הציבור? בא אל אחד המוסדות בארץ, מאותם שאף פעם לא מספיק להם הכסף והם צריכים מיליונים של תרומות, והציע להם הצעה: „אני אסע כמה פעמים לארצות־הברית ואגייס עבורכם כספים, חינם אין כסף."

אנשי המוסד לא ידעו איך להודות, לאישיות כמוהו, שתגייס עבורם כספים בארצות־הברית, ועוד בחינם. מובן, שלא היה איכפת להם לשלם את הכרטיסים והוצאות הנסיעה שלו.

אז כמו בכל רומן מודרני יפה, לא רק שהאיש נמצא עתה על הקו תל־אביב — ניו־יורק — תל־אביב ורואה את אהובתו כימעט באותה התדירות שאתם רואים את הבעל והאשה שלכם, אלא שזה גם לא עולה לו כסף.

מזה עשר שנים מתגורר ומצייר מנחם בלונדון הקרה, ומדי פעם הוא מגיע אלינו לביקור, כשעל זרועו נשענת יופי של בת־זוג, ובכל ביקור אחרת.

בשבוע שעבר נחת מנחם אצלנו לבדו. הסיבה לביקור היתה נשואין של בן־אחותו, להזכירנו שהגבר כבר לא כל־כך צעיר כמו שהוא נראה. בערב החתונה הופיע באולם־השמחות בחיפה עם אישה צעירה, אדומת־שיער, שהקפידה לא למוש מצידו, וסירבה לגלות את שמה אפילו למישפחת החתן. ציפור קטנה פרטית שלי. שנכחה באירוע, סיפרה לי שכבר מהרגע הראשון ניתן היה להבחין שהשידוך הישראלי לא נשא חן בעיני הצייר המפורסם. ואמנם אחרי ששמע את הרב ואחר־כך את החתן אומר: „והרי את מקודשת," קם מנחם ונעלם, כשהוא מותיר אחריו את בת־זוגו הנדהמת.

אם זה לא טמפרמנט, אני לא יודעת טמפרמנט מהו.

שלום רבות־ האהובים,

דרכון ליופי

דרכון ל־יופי הוא קורס לקוסמטיקה, המוגש בצורה לא־מסובכת, שכל הפמי־ניסטיות יאהבו לשנוא אותו. אני שונאת כשמישהו מתיז לעברי רגשות שהם פחות מאוהבים־מאוד ויותר, אבל בחיים לקחת צ'אנסים, אם רוצים לאמר אמת.

למיטב הבנתי, לא נראה לי שהאפלייה הדתית, הסוציולוגית, הכלכלית, הקיימת בעולם כלפי נשים, תתבטל, אם ייפסק כעת. מצידי, שנו את ההצגה. בחפץ־לב אמ־כור לכם דרכי־כניסה לזו החדשה. אפשר להתווכח נהדר אם כל המושגים שאתן

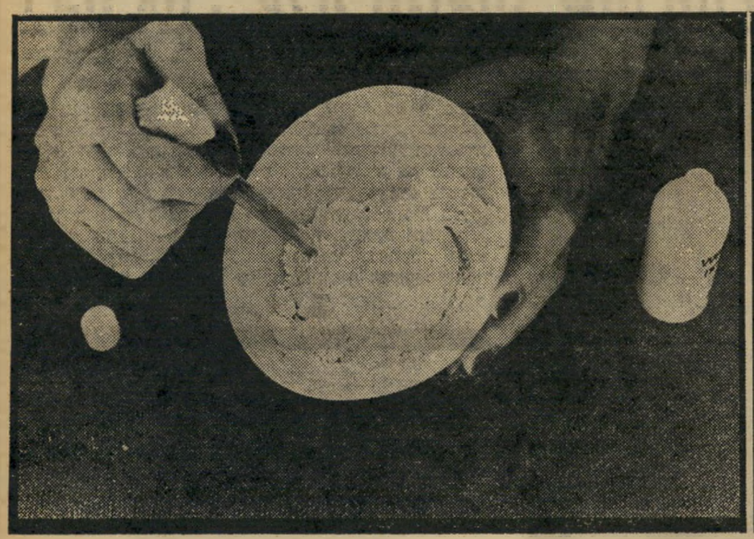

1 קונים בבית־מרקחת או בפרפומריה שקית אחת בלונדור 3+1 של וולה, ובקבוקון קרם־חמצן 6%. אפשר במקום הקרם־חמצן — מי־חמצן 6%. קרם החמצן עולה כ־33 לירות, ושקית בלונדור כנ"ל. אם אין להשיג בלונדור, אפשר להשתמש באבקת אוריאל, מס' 1.

2 לוקחים קערית קטנה כלשהי מזכוכית או פלסטיק, אבל לא מתכת! ומערבבים בפנים את אבקת הבלונדור עם כארבע כפות קרם־חמצן, או מי־חמצן. התערובת צריכה להסמיך כמו קרם מאוד קל, יותר דליל מפודינג, וגוונה הסגול הופך לתכלת־בהיר תוך כדי פעולת הבהרה.

3 מורחים בעזרת מקלון של־תגיד־אה־בקופת־חולים, מקלון ארטיק, או ידית מיברשת־שיניים את האיזור הטעון הבהרה. ידיים, פאות־לחיים, פלומה מעל שפתיים, ואגן מאחור, למרות שלא רואים. משאירים על העור כעשרים דקות, למרות העיקצוץ. אם העיקצוץ בלתי־נסבל, להוריד את המריחה, לחכות מעט, ואז למרוח שוב. קפיצות אינדיאניות על המקום, זה באמת עסק מומלץ להעברת הזמן והסחת הדעת מאי הנעימות. אבל מה, אני ממליצה. כבר תקפצו לבד. עוד אזכיר שהעור חייב להיות נקי מכל קרם לפני ההבהרה. להשגת אפקט טבעי, להבהיר עד בלונד־פלטינה, ולא להפסיק את התהליך באמצע, כשהשיער עדיין בשלב הג'ינג'י. מקרים של שיער שחור במיוחד, להבהיר פעמיים. השמש היא קטליזטור יוצא מן הכלל לפעולה.

4 לשטוף אחרי 20 דקות, או בגמר פעולת ההבהרה (מגרדים את המישחה בקטע שיער קטנטן, ואז רואים אם „מוכן") בהרבה מים וסבון. את כתמי גבול המריחה הלבנים, הנשארים על העור בעקבות הטיפול, מורידים בעזרת שיפשוף נמרץ במגבת להזרמת הדם, והמתנה של כחצי שעה, שבמהלכה זה נעלם. לא למרוח על פצעים פתוחים, על ריריות, וקרוב לעיניים! אם האיזור מגורה — לא לשים קרם! לשים טאלק רגיל. אני מקשקשת חרבה, על ענייני זהירות, בכדי להיות בטוחה שהעסק יקיף את כל המקרים. באופן רגיל, זה שום דבר מסובך. אפילו לא מוכרח לעקוץ. אחרי שמשתכללים, אפשר להשתמש רק בחלק מאבקת הבלונדור, לקפל את השקית בחזרה, לעטוף אותה בניילון ולשמור לשימוש הבא. סופר־סופר־חיסכון. במקומות שאין אפשרות להשיג בלונדור, אפשר להשתמש באבקת אוריאל במיספר הכי חלש שלה.

טיפוח האסתטיות. אז למה להוריד את העניין? כולם מתים להיות יפים! גם אותם שבאין־ברירה נהיו לחכמים. עם החיים, רבותי, לא מתווכחים. אחרי מכת־הרצאות, מתוך מאתיים ספרי־הגות, בדבר „מותר יפי־הנפש על יפי־הגוף", אני עדיין מתרשמת עמוקות איך כל החכמים, יפי־הנפש (בלי הגוף) פותחים דלתות ליפים. לא בוררים בציציות, לא מבקשים תיס־טוריה, רק מבקשים להתחמם באור אישם.

מוסכמות־יופי יכולות להשתנות לפי אופנה. אבל אידיאל כזה תמיד נשאר. אני מתכוונת לשני המינים. מה שאלמד כאן זה כל מיני פטנטים וכל מיני שיטות להתחתך. ונא לא להיתפס לי לפטנט קטן ולתלות בו את כל מה שכאילו יופי בעיני. לא להוציא קטעים מהקשרם. אני מאמינה בידע, ושום פרט אינו פחות־ערך בעיני מכדי להיכנס לסטוק, לעולם אין לדעת לאיזה אינסטרומנט צריכים.

אני מוכרת כאן כרטיס לאופרה שמציגה כאן הם מה שיופי באמת. בדבר אחד אני בטוחה: מה שנחשב יופי כרגע. אני מדברת את זמני, את דורי, כאן ועכשיו.

שום התכחשות אינטלקטואלית לא תמ־חוק את העובדה הביולוגית שיופי הוא כוח לא־נורמלי, גבירותי הפמיניסטיות. הוא עוצמה שפותחת שערים. צריך להיות חמור יוצא־מן־הכלל גדול כדי לוותר על כל זאת מראש, בגלל אידיאולוגיה.

אז ניגש ישר לתכל'ס. והפעם:

כיצד מפיקים פחמה בחירה?

יש שתי שיטות. אפשר ללכת לקוס־מטיקאית, לשלם עבור זה כמה מאות לירות, ואני לא מגזימה. ואפשר לעשות זאת לבד, בזול, מבלי לבזבז זמן על קביעת תור ותחנונים לקבלה בשעת־חירום דחופה. זה באמת מישחק־ילדים, אחרי שיודעים את הסוד.

המשך סיפורו של ברל כצנלסון: האהבה האחרונה של ברל והשחיתות הראשונה בהסתדרות ✶ דקת־ג'זרה ויפת־גוף, קלת־תנועה, שחרחורת ונאה - 'שבה מאחורי הפרגוד

ה פירט שניה? עם רחל כצנלסון* ודבריו המתחכמים בדבר היחסים שביניהם, עוררו בשרה ספקות קשים מאוד באשר לכנות רגשותיו. היא חיתה בהרגשה שהוא הולך ומתרחק ממנה, שהיא היתה עליו לטורח, כמו שהיתה לאה בזמנה, ושאין הוא מגלה לה את צפונות־ליבו, כשם שלא גילה אותם ללאה, מתוך רחמים מוטעים. ובעוד הוא שקוע בפעילות רבת־תיקות וקדחתנית בעניין האיחוד, התענתה היא ביסוד־המעלה הרחוקה והמבודדת, לבד עם קינאתה וחוסר ביטחונה בו ובאהבתו. והוא, הרגיש כל־כך, לא הבחין אפילו בתהומות הייאוש, שאליהם גרר אותה; וגם אם הרגיש, גברה חובתו לגבי תפקידו על רגשותיו...

> **עד כדי כך חזקה היתה תחושת ההתבדלות, שלאה לא קינאה בשרה על כי ברל העדיפה על פניה**

פעם אחת, בעת שבא לגליל לעשות תעמולה לאיחוד, ישבה מצטנעת בפינה בעת אסיפת־פועלים בראש־פינה והרשימה את רואיה בעדינותה ובמתיקות קולה. כאשר הגיעה עת אסיפת האיחוד בפתח־תקוה הצטרפה גם היא לשיירת העולים לאסיפה מכנרת.

היא ראתה אותו בשעתו הגדולה, כאשר היה למנהיגה המוכתר, הנישא על כפיים, של התנועה. שלושה שבועות לאחר הוועידה כתבה לו: „אתה יודע, אני עוד תחת הרושם של האסיפה... אתם שלושתכם (כנראה ברל, יצחק טבנקין ודויד בן־גוריון) הייתם בשבילי במה חיה עם כל הדברים הנשגבים הכי דקים וטראגיים, וזה לא היה על במה, אלא בחיים."

אך היא ידעה גם שעות קשות בעת הוועידה: „יחסיהם הנפשיים גזלו ממני הרבה." ברגע של כאב ביקשה מידיד טוב, שיפטור אותה מן הייסורים, שייקח אותה למקום אחר. ברל היה ונשאר ביחסיו עימה „אדם לא גמור", כפי שהגדירה אותו...

„היא היטיבה להכירו, על חולשותיו וחסרונותיו — בפניה לא היה צריך להיות המנהיג הנערץ, התקיף והיודע את דרכו," כותבת אניטה שפירא על הידועה־בציבור של ברל כצנלסון, בסיפרה „ברל", שהפך רב־מכר. מניגה הביתי מעורער של תנועת הפועלים, שעל דמותו המיתית חונכו בארץ רבים, נחשף בספר זה על חולשותיו האנושיות. הקטעים המתפרסמים בעמודים אלה, כמו הקטעים שפורסמו בשבוע שעבר, לקוחים כולם מתוך הספר. הכותרות ניתנו על־ידי המערכת.

השלשלת המשולשת

כ אן אחרת, זמן קצר אחרי שובו של ברל מיסוד־המעלה לגדוד הזעיקו המורה פתחיה לבטוב לצפת: שרה חלתה אנושות בקדחת צהובה — המחלה שממנה הושיעה את תושבי יסוד־המעלה. היא הועברה לבית־החולים בצפת, ומשהחמיר מצבה, ביקשה לקרוא לברל.

באותו יום, בדרכה לעבודה השדה בכנרת, חשה לאה הרגשה סתומה של אסון מתקרב וצורך דחוף ללכת לראות את שרה. היא עובה את עבודתה ומיהרה לגליל העליון. בראש־פינה נודע לה, שהחובשת מיסוד־המעלה הועברה לבית־החולים בצפת. בהגיעה לצפת מצאה לאה את שרה במצב אנוש. כאשר הגיע ברל ביום שלאחר מכן, יום שני, כבר היתה שרה נטולת־הכרה. אור ליום שלישי, ו' אייר תרע"ש (1919), נפטרה. כבת שלושים היתה במותה.

...בני זמנו התלחשו בתדהמה על גילויי היגון של האיש העצור ברגשותיו, על כך שבעת ההלוויה בכנרת, שם נקברה על הכרך, התייפח מר והתפרץ אל תוך הקבר הפתוח. שמועה אמרה, שיגונו נבע מכך, ששרה היתה הרה בעת מותה...

* לימים רחל כצנלסון־שז"ר, רעיית נשיא המדינה השלישי, זלמן שז"ר.

תערובת של אכזריות ואהבה

מ ראשיתו של הקשר בין השלושה, בימי הנעורים בבובריויסק, נהגה לאה כבוגרת שבהם. בעוד ברל ושרה חיים את חיי הרגש בנוסח הרומאנטיקאים הרוסיים הגדולים וחוזרים על דפוסי ההתייסרות, תערובת האכזריות־והאהבה, הנאמנות והבגידה והידידות האמביוואלנטית, האופייניים לחייהן הפרטיים של דמויות המופת של ברל, כגון הרצן ואוגארייב, שמרה לאה בכל הפרשה הממושכת של יחסיהם על שלוות־נפש של קדוש.

אהבתה לשני ידידיה לא נפגמה, אף כשנתאהבו זה בזו. רגשות האפוטרופסות שלה לגבי שרה דמו לרגשות אמהות. היה לה צורך עז לגונן על שני אהוביה, שעלו עליה בהרבה מבחינה אינטלקטואלית, אבל חסרו את היציבות הנפשית והבריאות הפיסית, שבהן ניחנה בשפע. אין זה אומר שלא ידעה ייסורי־קינאה: כמה כשרה התענתה בשל חוסר יכולתו של ברל לבחור ביניהן...

> **חשבתי שמא תיפול בידיים זרות ושנואות עלינו ותחלל את היקר לנו נגד רצונו - כמו תמיד**

בקנאות השתדלה לשמור על עצמאותה מפני מיעוט הדמות בצילו של חברה־לחיים. כמהפכנית אמיתית נרתעה מלתת ליחסיה עם ברל את הגושפנקה הרשמית: ברל והיא לא העמידו חופה ולא טבעו את יחסיהם בחותם הנישואין. הדבר נבע יותר מהתנגדותה שלה למוסד הרשמי ולכל הכרוך בו, מאשר מתוך עמדתו שלו. גם חגיגה חילונית, כדרך שעשו חבריהם, רחל ינאית ויצחק בן־צבי, לא באה לסמל את התקשרותם ההדדית.* בשל היסוסיה של לאה היה זה תהליך מתמשך, ולא מעשה חד־פעמי, שצר את חיי הקבע המשותפים שלהם.

רק שנתיים לאחר מותה של שרה העז ברל בדחילו־וברחימו להעטות על יחסיהם את מעטה הרשמיות: כאשר הוצרך להוציא ללאה פינקס־חבר של ההסתדרות, מילא טופס רשמי, ובו ציין, כנדרש, את היותה נשואה לברל כצנלסון. כתוצאה מכך נרשם בפנקסה השם המפורש לאה מירון־כצנלסון, והוא התנצל בפניה: „אל נא תתרעמי עלי בעד הצורה שהם נתנו לשם. אני כתבתי רק מילה אחת (המילה הידועה שאין אנו רגילים בה), והם, על יסוד זה, שלחו לי פינקס עם צורת שם זו."

ברל היה כבן שלושים וחמש, ולאה כבת שלושים וארבע כאשר השלימו עם גורלם, לחיות יחד חיי מישפחה של קבע... ברל לא יכול לחיות בלעדיה — ואכיר בכך. אך האם יוכל להסתפק בכך למשך זמן בתור תחליף לאהבה?

אלמונית יפה ונבונה

ב רץ אל דיבר לפרוטוקול, אולם מאחרי פרגוד שהיה במקום הושיבה גולדה מאירסון קצרנית צעירה בשם שרה זית, והיא שהעלתה את הדברים על הכתב.** שהותה של שרה זית בירח־העיון לא היתה מקרית. מאז סוף 1939 נתקשרה ידידות מיוחדת בין ברל ובינה, ידידות שנשארה בעינה מאז ועד למותו (ב־1944).

השנים שחלפו לא סייעו להידוק הקשר בין ברל ולאה. נהפוך הוא. עם ההזדקנות שהקדימה לרדת על שניהם בראשית שנות ה־50 לחייהם — עליו מן הבחינה הפיסית ועליה מבחינה פיסית ורוחנית כאחת — מצאו

היחידה שלסניה פתח את מעין הכאב, היתה לאה מירון. אכן, לאחר מותה של שרה נתחדשה „השלשלת המשולשת" — כביטויה של לאה. לעולם לא נרד לעומק נשמתו של האיש, נוכל אך לשער את הסיבות, שדחפוהו לחידוש הקשר: כשרה, כן גם לאה היתה ארוגה ושזורה בזיכרונות הנעורים שלו זה כשש־עשרה שנים. כמוה היטיבה להכירו, על חולשותיו וחסרונותיו...

הסנונוו, מצבי־הרוח שלו — כל אלה היו ידועים לה היטב. בפאמיליאריות זו היה גורם מושך: לברל הפצוע לא היה כוח להיכרויות חדשות. ועוד זאת: הידידות בין שרה, לאה וברל יצרה סביבם כעין חומה, שהבדילה את השלושה מן העולם הסובב. בכך שפנה אל לאה להתנחם ביגונו, נשאר ברל בתוך החומה.

עד כדי כך חזקה היתה תחושת ההתבדלות של השלושה, שלאה לא קינאה בשרה ולא עיינה אותה על כי ברל העדיפה על פניה. משמתה שרה, ראו גם ברל גם לאה בהתקשרות ביניהם מעין שמירת־אמונים לזיכרה של שרה. לאה הסבירה את התקשרותה המחודשת לברל במילים אלה: „שכחתי את עצמי והתחלתי לעשות הכל למען להציל אותך מכיליון ולהציל את כבודה של שרה. חשבתי שמא תיפול בידיים זרות ושנואות עלינו ותחלל את היקר לנו נגד רצונך, כמו תמיד."

* יצחק בן־צבי היה נשיא המדינה השני.

** בירח־עיון שהתקיים ברחובות ב־1941, בהשתתפות דויד בן־גוריון, יצחק טבנקין, זלמן שז"ר, אליהו גולומב וחוקר הקבלה גרשום שלום.

השניים פחות ופחות עניינים משותפים. במשך הזמן מצא ברל את עצמו בודד בתוך ביתו.

הוא קסם לנשים. חינו הקורן ואישיותו החמה משכו לבבות. הוא נמשך לנשים יפות, אך היו לו עקרונות מוסר נוקשים מאוד, פוריטאניים, לגבי היחסים שביניו לביניהן, והרגשת החובה והחוב כלפי לאה, שעברה יחד עימו את סערות האהבה והייסורים של פרשת שרה שמוקלר (העולם הזה 2250), לא נטשה אותו מעולם. לכן היתה משיכתו לנשים אחרות גבלמת בדאגתו שלא לפגוע בלאה.

אפשר שהיה זה תירוץ, שבו תירץ בפני עצמו את המעצורים, שחש ביחסיו עם בנות המין השני, בלי שנתן לעצמו דין־וחשבון על מקורם, מהיכן מנהיג, שאורחותיו חשופים לציבור הרחב, חי כבבית־זכוכית, ואף עובדה זו, שהכבידה על קשירת קשרי־אהבה נסתרים, שימשה הסבר לרתיעתו מלהפוך את המשיכה שעורר ושחש לקשר החורג מידידות אפלטונית.

הוא קשר ידידות, שנמשכה לסירוגין שנים ארוכות, עם י"ש היפה והנבונה.* בביתו הירבו לשהות משוררות וסופרות צעירות, ששיחרו לעצמו, לשיחתו, לתמיכתו, וכנראה — גם לידידותו.

לאה חשה עצמה עקורה יותר ויותר מעולמו. בשנות ה־50 לחייה היתה מרירה ועייפה... היא דאגה לברל וקינאה לו קינאה נואשת. כל אשה שגילתה בו עניין, ולו גם תמים לחלוטין, נפגעה מאיבתה. היא היתה רואה בעין רעה את מבקרותיו, וסירבה לשוחח עימן.**

לימים, לאחר מותו של ברל, עברה על יומניו ומיכתביו ומחקה כל איזכור, המרמז על תשומת־לב לאשה אחרת. היא שנאה את תפקיד עקרת־הבית וסירבה לראות בדאגה לבעלה את תפקיד חייה. שוב ושוב ניסתה להימלט לעבודה ציבורית; אולם גם בכך לא מצאה נחת.

ההרכילות עברה מפה לאוזן

שרה זית היתה צעירה מברל ב־24 שנים. כאשר החלה ידידותם, היה הוא בן 52, והיא — בת 28. ילידת קובנה שבליטא, מבית ציוני־דתי ומשכיל, היתה שרה אישיות יוצאת־דופן ועצמאית ביותר. לאחר שסיימה בית־ספר תרבות, קמה ונסעה לפאריס, ושם רכשה את השכלתה הרחבה בפילוסופיה, בספרות ובאמנות. שש שנים ישבה בצרפת וספגה את תרבותה. לארץ עלתה בשנות ה־30 המאוחרות, ונתקבלה לעבודה בתוך קצרנית בוועד־הפועל של ההסתדרות. היתה זריזה מאוד, ונחשבה לצרנית מעולה.

שרה היתה שונה מכלית שינוי מברל ומידידותיו משכבר הימים. בינונית בגובהה, דקת־גיזרה ויפת־גוף, קלת־תנועה, שחרחורת ונאה — לא היתה יפה במובן המקובל של המילה, אולם אנשים פנו להביט אחריה בעברה ברחוב. היה לה טעם אישי מאוד בבחירת בגדיה,

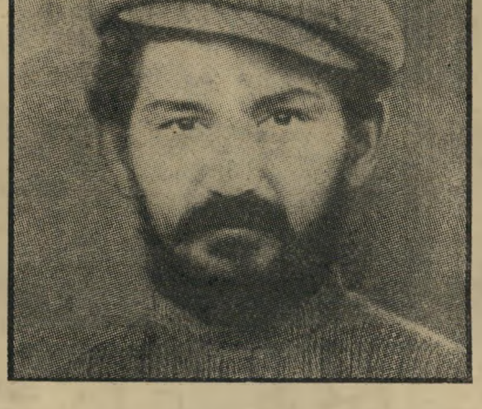

והיא הקפידה על ייחוד בהופעתה. אישיותה היתה פתוחה ולבבית, והיא ידעה לנהל שיחה מבריקה, פיקחית ורחבת־אופקים. רבים אהבוה ושמה נקשר ביותר משמו של גבר אחד. היא לא נישאה לאיש.

מהיותה טיפוס עירוני מובהק, לא נמשכה מעולם להתיישבות העובדת ולחקלאות, וחסרה את מסירות הנפש האידיאליסטית, שאפיינה את שרה שמוקלר, את לאה ואף את י"ש. גם לא היתה לה כל נטייה לחיי הציבור. משנודעו הקשרים שבינה ובין ברל, תמה אחד מחניכיו, מה מצא מורו באותה פקידה בוועד־הפועל, שהיתה כה שונה באורחותיה כן המקובל על מנהיגות תנועת־הפועלים...

שרה זית נהרגה בשנת 1953 בתאונת מטוס אל על מעל לבולגריה, ומיכתביו של ברל אליה אבדו, ועימם —

* כפי הנראה יהודית שימחוני, חברת קיבוץ גבע, אימו של האלוף אסף שימחוני שפיקד על מילחמת סיני בתוקף היותו אלוף פיקוד הדרום, ושנהרג בתום המילחמה בתאונת מטוס שנפל בשטח הירדני. היתה חברת־כנסת, חברת המוסדות העליונים של מפא"י, עסקנית מועצת הפועלות וראש המחלקה המדינית של ההסתדרות. מזכרת בספר ברל של אניטה שפירא, ברשימת האישים שאותם ראיינה המחברת לצורך כתיבת הביוגראפיה.

** בין המעידות על כך: יהודית שימחוני.

סוד יחסיהם.* היתה זו אהבה נסתרת, סודית. שרה הקפידה על דיסקרטיות רבה ונמנעה מלשוחח על יחסיה עם המנהיג המורם־מעם. ברל שמר בקנאות על תחום־הפרט שלו. הם נזהרו מלהכריז על הקשר שביניהם בראש חוצות, ומיעטו להיראות בציבור.

שניהם לא חפצו לפגוע בלאה — על גירושין לא דובר כלל. דומה שהידידות ביניהם היתה חשובה לשניהם. שרה ידעה ידידויות קודמות, אולם זו היתה אחרת, חשובה. ואילו ברל — דומה שמאז ימי שרה שמוקלר לא ידע קשר כזה עם אשה. הוא מצא אצלה את אותן תכונות־נפש שחסר בביתו: פתיחות ואהבת־אדם וריגושיות חמה. גם מבחינה אינטלקטואלית מצא בה עניין: היא פתחה לפניו אשנב לספרות הצרפתית, שלא הכיר. דרכה נתוודע, למשל, לשירי בודלייר.

מאז נתקשרו לראשונה, בסתיו 1939, נשמרו הקשרים ביניהם ברציפות עד יום מותו. פרשת יחסיהם לא היתה סוד כמוס. מי ששרוי היה במחיצתו של ברל, ידע אודותיה, והרכילות עברה מפה לאוזן, אם כי פחות מכפי שניתן היה לשער לנוכח מעמדו של ברל.

הם היו נפגשים בסתר בתל־אביב; כאשר היה נוסע להחלמה לבתי־הבראה, היתה באה לבקרו. הם נעזרו במיקצועה כדי להרבות פגישות: היא היתה מתלווה אליו לכנסים מיפלגתיים ברחבי הארץ בתור קצרנית, וכך היה אף בירח־העיון ברחובות, שבו, כזכור, רשמה את דרכי לארץ.

■ ■ ■

הבעיה הקשה ביותר מבחינת היקפה, שעמדה בפני ההסתדרות, היתה בעיית סולל־בונה. סולל־בונה — פאר היצירה של תנועת הפועלים העירונית, ילד טיפוחיו של דויד רמז, הגוף הצנטרליסטי, המבצע, העומד לרשות חברת־העובדים, החברה הקבלנית הגדולה ביותר של ההסתדרות, ואולי אף בארץ בכלל — הגיע לסף פשיטת הרגל.

כל עוד פרחה הגאות, לא ניכרו חסרונותיה של החברה הקבלנית: התחשבותה הגדולה ללא ביטחונות של ממש לתשלומים, העתידה להיות בעוכריה בשעת המשבר, נראתה בתקופת הגאות כביטוי לדינאמיות ולתעוזה הקונסטרוקטיבית, ליצירת „יש מאין". דומה שעד בוא המשבר לא נבדקו מאזניה של סולל־בונה לפי אמות־מידה כלכליות ופינאנסיות. היא גילגלה כספים, העסיקה פועלים וביצעה עבודות לפי הכלל, שהפעילות היא החשוב בה, ולא התחשיב הכלכלי. ואכן... נטייתה לזנק לכל עבודה, בלי לבדקה מן הבחינה הכלכלית, היתה בעוכריה, כשהיתה הגאות לשפל.

בשנת 1927 הועירכו הפסדיה של סולל־בונה ב־50 אלף לירות מצריות, סכום עצום לפי מושגי אותם ימים. בעלי החוב הגדולים, הבנקים, הקימו קונסורציום למניעת פשיטת־הרגל של החברה, מתוך הנחה, שבמיקרה כזה יגדלו החובות האבודים ויאבד רכוש סולל־בונה, ואז עלולים ההפסדים להגיע ל־90—100 אלף ל"מ.

הוועד־הפועל של ההסתדרות בראשותו של בן־גוריון נאלץ לתמרן בתחום הצר שבין חתירת הבנקים להסדר, שיבטיח להם הפסד מיזערי, ובין התנגדותה של כל עזרה מצידם לחברה הכושלת בפיקוח עליון באמצעות

הוא קסם לנשים. חינו הקורן ואישיותו החמה משכו לבבות. הוא נמשך לנשים יפות, אך היו לו עקרונות מוסר

הקונסורציום, או לפחות באמצעות נציג ההסתדרות הציונית בהנהלתה — מתוך הפגנת אי־אמון במנהלי החברה ובדיווחיהם. המצב כולו היה מביש ופגע מאוד ביוקרתן של ההסתדרות וחברת־העובדים.

הפועלים רעבו והמנהלים משכו

מרכה הכושה, לא הצטמצמו הגילויים סביב סולל־בונה בתחום הכישלונות הפינגסיים בלבד. משנבדקו הספרים ונשמעו עדויות, נתגלו נוהלים נפסדים, אשר מקומם לא יכירם בחברה, שהתגאתה בטוהר כפיה. הוברר שבסולל־בונה שולמו למנהלים משכורות, שחרגו הרבה מעבר לדרגה המישפחתית המקובלת. נשתרר הנהג להעניק למנהלים „אוואנסים" — מיקדמות — שעלו בהרבה על סכום המשכורת והיו למעשה הלוואה ללא ריבית, ונראה שבמיקרים רבים גם לא דאגו להחזירה (גם מוסדות אחרים לא היו נקיים מפגמים אלה — אולם הם לא עמדו לפני פשיטת־רגל וחשיפה ציבורית).

הפרשה עוררה חמת־זעם בקרב פועלי סולל־בונה בפרט ובקרב הפועלים בכלל. סולל־בונה הלינה שכר, ולא שילמה את חובותיה לפועליה בטענה, שפשוט אין לה כסף. הפועלים רעבו — והנה התברר שבחברה הועדפו המנהלים, וניתנו להם סכומי כסף חריגים וללא הצדקה.

* לפני מותה עבדה כמזכירה בשגרירות ישראל בפאריס, תחת שרביטו של השגריר יעקב צור.

השערוריה הרעישה את אמות הסיפים של תנועת־הפועלים. הוקמה ועדת־חקירה פנימית לבדיקת החריגות. בוועידה השלישית של ההסתדרות (1927) היתה פרשת השחיתות אחד הנושאים המרכזיים. חשיפה פומבית והלקאה עצמית בצורה מסודרת ומתוך שמירת „פרופורציות" והישמרות מהיסטריה ומהאשמות שווא נראו לברל חיוניות לטיהור התנועה.

ברל נחשב בעיני אנשי התנועה לטהור מכל רבב, לאיש המוסר העומד על נפש התנועה. אליו היו מביאים תלונות על גילויי שחיתות וידיעות בדבר שימוש לא־ישר בשטרות סולל־בונה וכיו"ב. איש לא הטיל ספק ביושרו האישי, ואכן, ברל ולאה חיו בצניעות רבה, ואם כי ברל קיבל בשעת הצורך הלוואות מדבר בתנאים נוחים מאלה של אחרים, לא היה בהתנהגותו דבר, שחרג מטוהר המידות וממה שהיה מקובל אז. עם זאת נטה ברל לגלות סלחנות ואורך רוח כלפי חברים שסרחו, כאשר חטאו אגב עשייה...

המנהיג שדבק בו רבב

בר גירה הכנה לחולשות האנשים, שהשתמשו בכספי ציבור לפיתרון בעיותיהם האישיות, מתוך כוונה להחזיר את הכסף, אלא שהסתבכו ולא החזירו. אכן הוא יצא בחריפות נגד פרשת ה„אוואנסים" ומשכורות־היתר מעל בימת הוועידה השלישית. הוא תקף את

הביורוקראטיזציה שפשתה בהסתדרות, אך ביקורתו היתה מותנית ומוגבלת. הוא לא שכח להזכיר, שמי שנאשמו עתה, היו „חלוצים במערכה שנים רבות"...

ייתכן שברל חשש להוקיע באורח חד־משמעי את חבריו־למפלגה, שכן היה בכך משום הטלת צל כבד על המפלגה כולה. אך דומה, שאין זה ההסבר המלא לזהירותו של ברל בביקורתו על חבריו. ברל לא נטר לדויד רמז, מנהלה של סולל־בונה, על פרשה זו, לא בשעת מעשה ולא לאחר מעשה. הוא הוסיף לשמור לו חסד ימי העליה השניה ולראות בו אחד מהחבורה.

הפרשה עלתה לו, לרמז, במעמדו הציבורי, בגילוי חרפתו לעין־כל, ולא ברל האיש שיפגע בנופל, מה גם שהיה בטוח בטהרת מניעיו. רמז, שכנראה לא יצא ללא רבב גם מבחינה אישית, נשאר בודד ביסוריו, ואיש לא העז לצאת בפומבי להגנתו — אפילו לא ברל. היה זה בקיע ראשון בחזית החברים המאוחדת, שהפגינה אחדות־העבודה המישפחתית מאז היווסדה. יש מי שטוען, שנטישה זו, שנטשו החברים את רמז למישפט הציבור הצמא לאשם, בישרה את שבר הרעות ואת ראשית הבדידות המוזמנת לכל אחד מן החבורה בשנות ה־30.

מכל מקום, שמר ברל על ידידותו לרמז. אי־אפשר לתאר את שובו של רמז לפעילות ציבורית ולמילוי תפקידים ממדרגה ראשונה בהסתדרות בלי תמיכתו המוסרית של ברל.

זאב ז'בוטינסקי, חי וקיים

(המשך מעמוד 26)

סיים ולא רוחניים. ז'בוטינסקי מנהיג היה ידוע בעיקר בשל פעי־ תו הפוליטית־ציבורית. אך הוא ה גם משורר מחונן, סופר מר־ ק, נואם משלהב, מתרגם ועיתו־ אי. לז'בוטינסקי המהנדס יש שיט־ י התעניינות שונים בתכלית: בעבר עסקתי בדאייה. כיום יש י תחביב חדש — גלשן־רוח. התי־ לתי עם זה לפני כשנה ומאז, כל הזדמנות, אני שם את הגלשן ל גג המכונית וקופץ לים.

„ענת ואני היינו בעבר טיילים גליים נלהבים. נהגנו לצאת ל־ יולים כימעט מידי שבוע. אבל אז שנולדה הדר אין לנו הרבה ודמנויות לכך. כיום עסוקה ענת ם הדר, ואני מעסיק את עצמי עבודות עשה־זאת־בעמך בבית. מרתי לבנות את המיטה שלנו, צכשיו אני בונה ארון."

המעריץ של סבא

יתם שי ענת וזאב היה שייך בעבר לסבתא ולסבא לא־מפורסמים של זאב מצד אמו. הוא ידש את הבית אחרי שנפטרו. מרכז חדר המגורים ניצב ספסנתר נף עתיק. „סבתא שלי היתה מו־

הרביע' כלב הבוקסר, יולי, נקרא על שם החודש שבו הגיע לבית משפחת ז'בוטינסקי שבחיפה.

רה לנגינה," מספר זאב. „היא הבי־ אה עימה את הפסנתר כשעלתה ארצה. תמיד היתה לי שאיפה לל־ מוד לנגן בפסנתר. אך עד היום לא זכיתי להגשימה. ענת מנגנת בגיטרה. אנחנו מקווים שהדר תל־ מד לנגן בפסנתר כשתיגדל מעט."

על הפסנתר ניצבת תמונה גדו־ לה של ז'בוטינסקי הסבא. זהי ה־ תמונה היחידה של הסב המוצבת בבית. „אבי מסר את כל התמונות והחומר שהיה ברשותו למוסיאון ז'בוטינסקי, בתנאי שתמיד תוכל המשפחה לקבלם חזרה, ושהוא יהיה חבר בהנהלת המוסיאון. אח־ רי־מותו נתמניתי אני כחבר בהנ־ הלה."

בנו היחיד של זאב ז'בוטינסקי המנהיג, ערי ז'בוטינסקי, נפטר לפני 11 שנים, כשזאב הנכד היה בן 16.

„לא הספקתי לשוחח הרבה עם אבי על סבא," מספר ז'בו, שלו אחות המבוגרת ממנו, קרני, רר־ פאה במיקצועה ואם לשניים. „הוא נפטר בדיוק כאשר התחלתי להת־ עניין בקורות המישפחה. במשך השנים אספתי הרבה ספרים וחו־ מר עליו. יש לי בבית ספרייה ה־ מוקדשת רק לו. באמצעות הספ־ רים עמדתי לראשונה על שיעור קומתו של סבא. הצטיירה לפני דמותו של ענק־רוח, בעל אישיות עשירה ומגוונת.

„אין לי ספק שנעשה לו עוול. יריביו הפוליטיים רצו למחוק אותו מזיכרון העם, משום שהתזיותיו נתגשמו והם נאלצו לבצע את תוכ־ ניתו המדינית. שלה התגדו בת־ חילה. מצד שני הרגישו אנשי תנועתו צורך לשמר את דמותו תחת דיגלם. לדעתי שייך ז'בו־

שלושה ז'בוטינסקים

ענת ז'בוטינסקי עם בתה חדר על רקע תמונתו של ראש בית"ר. המקור לשם הניגה הוא רעיון ההדר, שמילא תפקיד מרכזי בתורת ז'בוטינסקי. למטה: ענת ז'בוטינסקי.

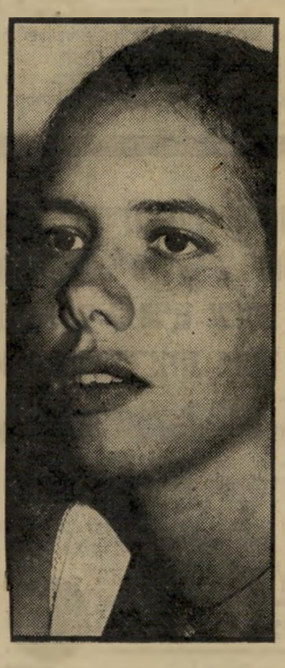

טינסקי לעם ישראל כולו ולא רק לחנועה אחת בתוכו."

בעבר פורסמו כמה דברים ב־ שמו של זאב, שהציגו אותו כמת־ נגד לדרכו המדינית של סבו. זאב טוען כי צוטט לא נכון, וכי דב־ ריו הוצאו מהקשרם. כיום הוא נזהר מאוד בדבריו, כדי שלא להיכשל. „אני מעריץ את סבא," הוא אומר. „אני חושב שכל אדם הקורא כיום את מאמריו, ומגלה עד כמה הוא צדק ועד כמה ראה נכונה את ההתפתחויות, לא יכול שלא לחוש הערצה כלפיו. אילו הוא היה חי ומשפיע כיום, אני בטוח שחלק גדול מבעיותינו היו נפתרות בדרכיו.

„צריך להבין שסבא כתב ואמר דברים רבים ושונים על רקע נסי־ בות שונות. כיום ישנם רבים ה־ מוציאים קטעים ממאמריו, כאלה שנכתבו בזמן ובנסיבות אחרים, ומנסים להצדיק באמצעותם את עמדותיהם בנוגע לאירועים ובע־ יות של זמננו. וזה אמור גם לגבי אנשי תנועתו וגם לגבי אנשי תנו־ עות אחרות. לכך אני מתנגד. אני אינני חבר תנועת־החרות או כל מיפלגה אחרת, וגם אין לי כל כוונה להצטרף לתנועה כלשהי.

„אני מקווה מאוד לערוך ולהו־ ציא מחדש את כתביו של סבא. יש גם חומר רב וחשוב שעדיין לא פורסם עד היום. אני לא יכול שלא להתפלא מחדש כל פעם ש־ אני קורא מאמר פרי עטו. היתה לו יכולת מדהימה לנתח מצבים מדיניים, מסובכים ככל שיהיו. אף נתון אחד לא נעלם מעיניו. אין לי ספק שאליו הוא היה חי ב־ ימינו, הוא היה מתייחס, למשל, לבעיה הפלסטינית כפי שהיא כיום ומעלה לה פיתרונות עוד לפני שנים. עובדה בולטת היא שכיום חסר מנהיג בשיעור קומתו. גולדה טענה בימיה שאין כלל פלסטינים. ההתקדמות בעמדה הישראלית מאז היתה מתחוללת שנים לפני כן, אילו היה ז'בוטינסקי חי ומשפיע."

קו של דימיון

לפני חודש נודע כי החברה הישראלית למטבעות ומדל־ יות, שהנפיקה מדליה ומטבע לזיכרו של זאב ז'בוטינסקי, שכחה לשלוח לנכד את הפרוספקט על ההנפקה. רק אחרי שזאב שלח מיכתב תלונה, נשלח אליו בדואר חוזר העלון, והוא הזמין כמה מה־

סדרות המוקדשות לסבו. „אני לא רוצה להרחיב על כך את הדיבור," אומר זאב. „כיום אין לי כבר טענות."

זאב טוען כי אינו רואה את עצמו נכנס אי־פעם לחיים הפולי־ טיים. לענת יש דעה אחרת. „אני מסוגלת להבחין בקו דימיון אחד בין זאביק לסבו," היא אומרת. „מאז שנישאתי קראתי הרבה מא־ מרים של ז'בוטינסקי. אני יודעת שגם זאביק, כסבו, מתייחס ב־ שיוויוניות לכל אדם. יש לי יסוד להניח שהוא בכל זאת יתגייס בעתיד לפעילות פוליטית."

זאביק מחייך ושותק.

מכות או מתות

הרופאים בבית־החולים באשקלון לא האמינו למיש־ מע אוזניהם. החולה הובאה ל־ חדר־המיון במצב של עילפון מוח־ לט סיפרה להם סיפור מדהים. „בעלי עודד אותי להתאבד," אמ־ רה אחרי שקיבלה טיפול ומצבה השתפר. „ביגללו בלעתי 15 כדורי ואליום חמישה מיליגרם. הוא היה מכה אותי כל הזמן, ואמר לי ש־ כדאי לי להתאבד כדי להיפטר מהצחות שהוא עושה לי. לא יכול־ תי לסבול יותר, ועשיתי מה ש־ הוא אמר."

הרופאים העניקו לחולה, שולמית בן־שלמה בת ה־26 מקריית־גת, טיפול חירום. הם ביקשו להשאי־ רה בבית־החולים לאישפוז. אך שולמית התנגדה ואחרי שקיבלה אישור על המצב שבו הגיעה ל־ בית־החולים, עזבה את המקום.

בכתב־תביעה שהגישה שולמית לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, היא מגוללת מסכת מזעזעת של האשמות נגד בעלה, עמיחי בן־ שלמה בן ה־30. „בעלי הוא טיפוס אלים ובמיקרים רבים הוא היכה אותי קשות," טוענת שולמית ב־ תצהיר המלווה לתביעה. „בחוד־ שים האחרונים הוא מרביץ לי ללא סיבה ממשית. נועל אותי בדירה ומונע ממני לצאת מהבית ולהת־ לונן.

„בעלי למד ג'ודו והוא מנצל את ידיעותיו בנושא זה על מנת להכ־ איב לי מבלי להשאיר על גופי סימנים. בכמה מיקרים ממש אי־ בדתי את ההכרה כתוצאה מהמכות

באוויר עמיחי בן־שלמה עומד על משפך בטון המונף באוויר. הוא מתפרנס מעבודת בניין ומהסעת פועלים מהשטחים. אשתו מעלה נגדו מסכת מזעזעת של האשמות.

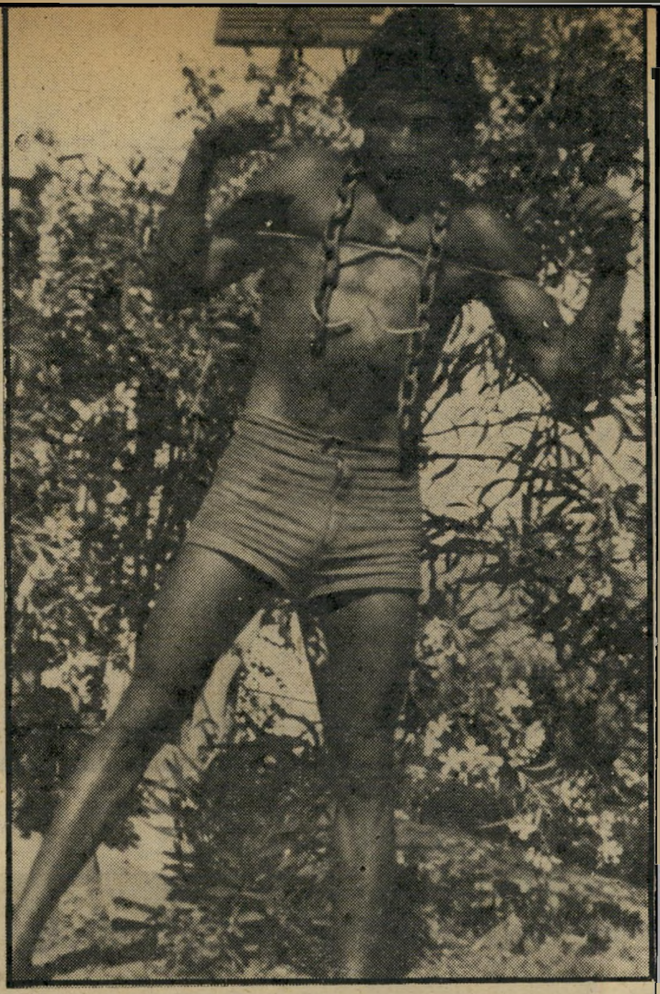

„בעלי אמר לי שכדאי לי להתאבד כדי להיפטר מהמכות שלו!" טוענת האשה שנסתה להתאבד על־יד בליעת כדורים

הבעל הגיבור

עמיחי בן־שלמה מפגין את שריריו. לדברי אשתו, שולמית בן־שלמה, הוא ניחן בכוח רב. היא טוענת שהיו פעמים שבהם התעלפה ממכה שקיבלה.

הללו. בעלי גם מתעלל בי ו,מע־ניש' אותי בעונשים שונים. כך, למשל, היה מיקרה בחודש פברו־אר 1980, שבו ירדתי לומר שלום לשכנים שנסעו לחוץ־לארץ. בשו־בי מהפרידה קרע בעלי מעלי את בגדי ואילץ אותי להישאר עירו־מה במשך עשר שעות — עד ה־בוקר. זה היה ליל חורף גשום וקר, ובעלי מנע ממני להתכסות עד הבוקר ואיים כי אם אצעק הוא יזרוק אותי החוצה עירומה.

„לאסור את הכניסה"

„מחרת הובהלתי לבית־החולים באשקלון בגלל כאבים בגב ובעצמות שנגרמו מ־הקור. כתוצאה מהמיקרה שכבתי במשך שבוע בבית־החולים ואחר כך הייתי רתוקה למיטה במשך כחודש וחצי.

„אפילו בתקופה ששכבתי חולה הוכיתי על־ידי בעלי כמה פעמים והוא דרש ממני להתאבד. בשמיני במרס השנה הוא ניסה לחנוק אותי במיקלחת. כתוצאה מהסבל הרב שנגרם לי, ניסיתי באותו יום להת־אבד על־ידי בליעת כמות גדולה של כדורי ואליום. בעלי ראה אותי בולעת את הכדורים ואף עודד אותי לכך, ולחץ עלי לעשות זאת. לאחר שבלעתי את הכדורים הוא יצא מהבית ואז הגיעו הביתה אמי ואחי ומייד אחריהם הוא חזר הבי־תה. אחי ואמי, שחשו כי קרה משהו מוזר, סיפרו לי ששאלו אותו מה קרה והוא ענה: ‚שוב דבר, סתם יושנת.' ואז הם הלכו לדרכם.

„נודע לי כי אחר־כך הגיעה למקום אחותי, שמצאה אותי ללא הכרה. לדבריה היא שאלה את בעלי מה קרה והוא השיב: ‚זה לא עניין שלך, תלכי מפה!' אחותי דרשה ממנו שיזמין רופא ורק לא־חר שאיימה כי תיקרא לשכן, הס־כים להצטרף אליה ולהזמין רופא. רופאה שהגיעה למקום היפנתה אותי בדחיפות לבית־החולים."

שולמית בן־שלמה מבקשת מבית־המישפט, באמצעות פרקליטה עו־רך־הדין אמנון בן־דרור, לאסור על עמיחי „את הכניסה לדירתם המשותפת בקריית־גת, וכן לצוות עליו להימנע מלהטריד, להזיק, לפגוע ולבוא במגע כלשהו עימה, בין בעצמו ובין באמצעות אחרים מטעמו."

שולמית נישאה לעמיחי בגיל 15, אחרי שנכנסה להריון. לבני הזוג יש כיום שני ילדים. הם הת־גוררו תחילה ביבנה, שם נמצאת מישפחתו של עמיחי. כבר מתחי־לת הנישואים נתגלעו סיכסוכים והשערוריות סביב ביתם הפכו ל־בלתי נסבלות. בשל כך החליטו בני הזוג, אחרי שהגיעו להסכם על שלום־בית, לעבור לקריית־גת ולפתוח דף חדש. אך גם שם חזרו ונישנו הבעיות והמריבות. כאשר הרגישה שולמית כי הגיעו מים עד נפש, היא החליטה לפנות לבית־המישפט.

„סף גירוי נמוך ביותר"

עמיחי בן־שלמה מתפרנס מעבודות בניין ומהסעת פוע־לים ערביים מהשטחים. בכתב־ההג־נה שהגיש לבית־המישפט הוא מכ־חיש את האשמותיה של אשתו. „שולמית הינה טיפוס היסטורי ובלתי יציב ובעלת סף גירוי נמוך ביותר," טוען עמיחי באמצעות פרקליטו. „במיקרים רבים היא התפרצה על דברים של מה בכך.

„פעמים רבות, כשחזר בעל הביתה מעבודתו כשכירייום לא מצא את אשתו בבית. שולמית היתה חוזרת הביתה בשעות מאו־חרות ולא טרחה להסביר או לומר היכן היתה. באחת הפעמים הטיחה לעבר בעלה, כי היא ‚מטפלת' ב־אדם חולה. מאוחר יותר הסתבר לבעל טיבו של ‚הטיפול', כי למע־שה היא בוגדת בו עם אחרים. לא־חר חקירות ודרישות הסתבר לב־על כי אשתו מתרועעת עם עבריין בשם אדמונד אמסלם. המשמש אף כמאהבה, וכי היא נותנת לו כספים מעת לעת על־פי דרישתו.

„בהזדמנות זו הבין הבעל מהות דרישותיה התכופות של אשתו לקבל סכומי כסף נוספים מעבר למשכורת שקיבל והעביר ישירות אליה, ולצורך זה נאלץ ללוות כספים מקרובי מישפחה.

„שולמית הינה בעלת אישיות בלתי־יציבה והיא שטופת דימיו־נות והדברים מוצגים על־ידה תוך עיוות העובדות וסילוף האמת. מעולם, בכל שנות נישואיהם, לא הרים הבעל יד על אשתו, וזאת חרף התקפי ההיסטריה שלה, בהם היכתה אותו. באחד המיקרים אף שברה את אפו. לאחרונה החלה לקנטר אותו ולהעליבו, והיא יצ־רת כל מיני פרובוקציות מתוך מגמה להרגיזו.

עורך־הדין אמ־נון בן־דרור, פרקליטה של שולמית, הגיש בשמה את התביעה המישפטית.

„שולמית מקווה כי על־ידי הת־נהגותה המעליבה והמשפילה תג־רום לבעלה לאבד את שליטתו ה־עצמית, ותוך כדי התגוננות מפניה היא תיפגע. אך מאחר והבעל הינו אדם סבלני, הוא סובל עלבונות ומהלומות מאשתו ללא תגובה מ־צידו. כך, לדוגמה, התפרצה התו־בעת בשבת אחת לדירה, החלה בצעקות ובהשלכת חפצים ורהיטים מהדירה לרחוב, חטפה את ארנק הבעל והשליכה 1.700 לירות לר־חוב. השתוללה, השחיתה חפצים וגרמה נזק רב לדירה ולתכולתה, והשליכה לאשפה את הארוחה ש־הכין הבעל."

כנגד טענותיו של עמיחי בן־שלמה עומדת התביעה שהגישה אשתו. בתצהירה היא טוענת גם כי בעלה איים לרצוח אותה. „בע־לי קיבל בחודש אפריל 1980 ריש־יון לאקדח, בגלל טענתו כי הוא מסיע פועלים מהשטחים המוחז־קים," נאמר בתצהיר. „מאז ש־קיבל את האקדח, הוא מאיים עלי כי ירצח אותי עם האקדח. הוא גירש אותי מהבית ופחדתי כי אכן ישתמש באקדח להרגני נפש.

„מתוך פחד ואימה יצאתי מייד מהדירה עוד באותו הערב. ניגשתי למישטרה והגשתי תלונה על ה־אימים ועל שהוצאתי בכוח מה־דירה. מאז נאלצתי לעבור לגור בבית אמי בקריית־גת — עד יע־בור זעם."

„לא השאיר סימנים"

שולמית עובדת כמטפלת בילדים במעון־יום של נעמת בקריית־גת. למרות שמזה זמן היא מתגוררת בבית אימה, סיפרה שו־למית בראיון להעולם הזה, כי היא עדיין מפחדת מאוד מבעלה. ה־דברים שאמרה מבוססים על המיס־מכים שהגישה לבית־המישפט.

סיפרה שולמית בן־שלמה:

מאז שאני מכירה את עמיחי הוא רק מתעלל בי. זה התחיל עוד לפני החתונה. התחתנתי איתו רק ביגלל ההריון. הוא היה חונק אותי, מושך לי בשערות ומכה אותי בכל הגוף. יש לו כוח עצום. לפעמים הייתי מתעלפת במקום ממכה אחת שנתן לי, אבל הוא אף פעם לא השאין עלי סימנים. הוא מומחה בזה.

אחרי שנולד לנו הילד הראשון, עמיחי טען שזה לא ילד שלו. הו השתמש בזה כסיבה להתעלל ב הוא היה מכה אותי ואומר לי „תצאי מהבית הזה! זה לא בי שלך!" ככה זה נמשך כמה חו שים, עד שיום אחד הוא בא והר חיל לבכות. הוא סיפר לי שהר אהב בבת־דודה שלו ושהוא רוצ להתחתן איתה. בדמעות הוא ביק ממני שאעזור לו ואתגרש ממ ושאוותר לו על כל הרכוש, א אני רוצה שיפסיק להרביץ לי. הו אמר שאחרת ימשיך להתעלל ב

לא היתה לי ברירה, והסכמתי עברתי לגור אצל אמא שלי. עמ חי שמע שאני רוצה להתלונן ב מישטרה על מה שהוא עשה ל אז הוא שלח את המישפחה של להחזיר אותי ולעשות שלום־בי הוא הבטיח לא להרביץ יות והסכמתי לחזור אליו.

ההבטחות שלו החזיקו מעמ בדיוק שבוע. אחר־כך הוא התחי שוב להרביץ לי ולהגיד לי לעזו את הבית. ככה המשכתי לסבו כל הזמן. מידי פעם הוא היה נרג ומבטיח להפסיק להתעלל בי, אב הוא תמיד חזר לסורו. פעם אחו ברחתי ממנו לאמא שלי. הוא תפ אותי ברחוב והתחיל להרביץ ל ליד אנשים. התעלפתי ואושפזת בבית־חולים. אחרי־כן המישפחו שלו לקחה אותי אליה וטיפלה בי יום אחד בא עמיחי ואמר: „למר לקחתם אותה? הייתם צריכים לעזוב אותה, שתמות!"

הוא היה מתייחס אלי כאל שים־חה שלו. הייתי צריכה לעשות כל מה שהוא אומר. כשהייתי מעירה לו על כך, הוא היה אומר שהוא הגבר ושהוא יעשה מה שהוא רוצה, ואז מרביץ לי. הוא כעס גם על־כך שיצאתי לעבוד ואמר ש־בגלל זה נפתחו לי העיניים. לב־סוף, כשהוא חנק אותי באמבטיה, לא יכולתי יותר. עמיחי אמר לי שאם אתאבד אפטר מכל הצרות שהוא עושה לי. היו לי כדורים בבית. קניתי אותם יום קודם לכן עבור אימי. בלעתי אותם ועמיחי עודד אותי לעשות זאת. רציתי למות ולהינצל מהגיהינום הזה.

האשה הנפחדת

לדבריה של שולמית, היא פוחד מבעלה גם היום, אחרי שעזב אותו. היא טוענת שהבעל איים לרצוח אותה באמצעות אקדח בעצקות ובהשלכת חפצים ורהיטים מהדירה לרחוב, חטפה את ארנק הבעל והשליכה 1.700 לירות לר־חוב. השתוללה, השחיתה חפצים וגרמה נזק רב לדירה ולתכולתה, והשליכה לאשפה את הארוחה ש־הכין הבעל."

כנגד טענותיו של עמיחי בן־שלמה עומדת התביעה שהגישה אשתו. בתצהירה היא טוענת גם כי בעלה איים לרצוח אותה. „בע־לי קיבל בחודש אפריל 1980 ריש־יון לאקדח, בגלל טענתו כי הוא מסיע פועלים מהשטחים המוחז־קים," נאמר בתצהיר. „מאז ש־קיבל את האקדח, הוא מאיים עלי כי ירצח אותי עם האקדח. הוא גירש אותי מהבית ופחדתי כי אכן ישתמש באקדח להרגני נפש.

„מתוך פחד ואימה יצאתי מייד מהדירה עוד באותו הערב. ניגשתי למישטרה והגשתי תלונה על ה־אימים ועל שהוצאתי בכוח מה־דירה. מאז נאלצתי לעבור לגור בבית אמי בקריית־גת — עד יע־בור זעם."

„לא השאיר סימנים"

שולמית עובדת כמטפלת בילדים במעון־יום של נעמת בקריית־גת. למרות שמזה זמן היא מתגוררת בבית אימה, סיפרה שו־למית בראיון להעולם הזה, כי היא עדיין מפחדת מאוד מבעלה. ה־דברים שאמרה מבוססים על המיס־מכים שהגישה לבית־המישפט.

סיפרה שולמית בן־שלמה:

מאז שאני מכירה את עמיחי הוא רק מתעלל בי. זה התחיל עוד לפני החתונה. התחתנתי איתו רק ביגלל ההריון. הוא היה חונק אותי, מושך לי בשערות ומכה אותי בכל הגוף. יש לו כוח עצום. לפעמים הייתי מתעלפת במקום ממכה אחת שנתן לי, אבל הוא אף פעם לא השאין עלי סימנים. הוא מומחה בזה.

אחרי שנולד לנו הילד הראשון, עמיחי טען שזה לא ילד שלו. הו השתמש בזה כסיבה להתעלל ב הוא היה מכה אותי ואומר לי „תצאי מהבית הזה! זה לא בי שלך!" ככה זה נמשך כמה חו שים, עד שיום אחד הוא בא והר חיל לבכות. הוא סיפר לי שהר אהב בבת־דודה שלו ושהוא רוצ להתחתן איתה. בדמעות הוא ביק ממני שאעזור לו ואתגרש ממ ושאוותר לו על כל הרכוש, א אני רוצה שיפסיק להרביץ לי. הו אמר שאחרת ימשיך להתעלל ב

לא היתה לי ברירה, והסכמת עברתי לגור אצל אמא שלי. עמ חי שמע שאני רוצה להתלונן ב מישטרה על מה שהוא עשה ל אז הוא שלח את המישפחה של להחזיר אותי ולעשות שלום־בי הוא הבטיח לא להרביץ יות והסכמתי לחזור אליו.

ההבטחות שלו החזיקו מעמ בדיוק שבוע. אחר־כך הוא התחי שוב להרביץ לי ולהגיד לי לעזו את הבית. ככה המשכתי לסבו כל הזמן. מידי פעם הוא היה נרג ומבטיח להפסיק להתעלל בי, אב הוא תמיד חזר לסורו. פעם אחו ברחתי ממנו לאמא שלי. הוא תפ אותי ברחוב והתחיל להרביץ ל ליד אנשים. התעלפתי ואושפזת בבית־חולים. אחרי־כן המישפחו שלו לקחה אותי אליה וטיפלה בי יום אחד בא עמיחי ואמר: „למר לקחתם אותה? הייתם צריכים לעזוב אותה, שתמות!"

הוא היה מתייחס אלי כאל שים־חה שלו. הייתי צריכה לעשות כל מה שהוא אומר. כשהייתי מעירה לו על כך, הוא היה אומר שהוא הגבר ושהוא יעשה מה שהוא רוצה, ואז מרביץ לי. הוא כעס גם על־כך שיצאתי לעבוד ואמר ש־בגלל זה נפתחו לי העיניים. לב־סוף, כשהוא חנק אותי באמבטיה, לא יכולתי יותר. עמיחי אמר לי שאם אתאבד אפטר מכל הצרות שהוא עושה לי. היו לי כדורים בבית. קניתי אותם יום קודם לכן עבור אימי. בלעתי אותם ועמיחי עודד אותי לעשות זאת. רציתי למות ולהינצל מהגיהינום הזה.

קולנוע

סרטים

מהונגריה באהבה

הקולנוע האירופי ניזון מפירותיו הברוכים של הקולנוע ההונגרי כבר כמה שנים. שמות כמו מיקלוש יאנקסו (רפסודה הונגרית), אשתו, מארתה מז'רוש, שגם היא במאית (הירושים), זולט קדזי קובאץ' (כשיוסף חוזר), קארולי מאק (לילה מוסרי מאוד, שהוצג לא מזמן בישראל), יאנוש רוז'ה (חינוכה של וורה) — כל אלה שמות שהפסטיבלים באירופה כבר רשמו אותם באותיות של זהב. לישראל דרכם של הסרטים ההונגרים ארוכה. אך מדי פעם קם לו מפיץ אמיץ המסתכן בהבאתם לישראל, אף על פי שהרפתקה אמנותית זו עשוייה לעלות לו ביוקר. לכן, אפשר אולי לסלוח לאלי גלפנד, מפיץ הסרט ההונגרי האחרון, העומד לעלות על בד מוסיאון תל־אביב בשבוע הבא, שהחליט לקרוא ליצירתו של אישטוואן סאבו, ששמה, במקור, אמון (קונפידאנס) בשם העברי התוודעות.

אמנם, בעיקרון כשמדובר בקהל אינטליגנטי, וכנראה לקהל כזה מכוונת מדיניותו של מוסיאון תל־אביב, אין כל טעם בתיקון שמות; מה עוד שהקהל בוודאי היה רוצה לדעת שזהו הסרט שזכה בפרס דב־הכסף לבמאי הטוב ביותר בפסטיבל ברלין 1980, ולא סרט אחר. אבל, אולי מישהו חשב שהשם העברי הוא מושג מופשט וחשש שרבים יטעו בינו לבין אימון גופני, למשל?

אכן, במיקרה זה קיימת התוודעות של שני הגיבורים, זה לזה, וכל אחד מהם אל עצמו, וזהו באמת התהליך המעניין את הבמאי. אם כי חברי־השופטים של ברלין נימק את מתן הפרס בניתוח מרתק של הבעייה המוסרית העומדת במרכז הסרט: האמון. „סאבו משחק בגאוניות ברעיון ששני אנשים שנגזר עליהם להתקיים האחד עם השני במצב של סכנה, מפתחים אמון זה בזה: אמון, שכפי שמוכיח הבמאי, הוא ערך חיוני בחיים פרטיים ופוליטיים."

זהות חדשה. הדמויות שסאבו כופה עליהן מערכת יחסים מרתקת הן קאטה ויאנוש. שני זרים, כל אחד נשוי לעצמו. התקופה: הונגריה, בסתו 44. קאטה מורחקת מבעלה ומבתה בת הששׁ, כדי שבעלה יוכל להמשיך בפעילות פוליטית־מחתרתית ובתה לא תועמד בסכנה. יאנוש עוסק בפעילות מחתרתית מאז שהיה סטודנט בגרמניה בזמן עליית הנאצים לשילטון, ועליו להסתתר תחת זהות חדשה. הוא אמון על חיים במחתרת וחשדנות מתמדת ככלב שמירה.

היא, המומה מן הניתוק הפתאומי מהבית, מפחד ומבדידות. השניים מתקרבים זה לזה מתוך דחף עצום לחום אנושי, ומגלים כי ההתקרבות הפיסית קלה יותר מן ההתקרבות הנפשית, שכן לשניהם מעצורים עצומים הנובעים מחוסר אמון. לא רק חוסר האמון שמשרה עליהם הסכנה האובייקטיבית והפחד מפני בגידה והסגרה, כי אם גם החרדה מפני מצב לא ידוע, ומפני התמודדות חדשה של כל אחד עם עצמו נוכח חשיפה טוטאלית של כל אחד מהם.

סאבו מפליא לתאר את הלבטים ואת ההתפתחות השונה של קאטה ויאנוש. בעוד שיאנוש נע בין מצבים של הסתגרות קיצונית וחשדנות היסטרית (הדבר מוסבר גם דרך ניסיון מר שהיה לו בעבר כשהיה סטודנט ונערה גרמנית, שהיתה אהובתו, בגדה בו והסגירה אותו), סובל מייסורי מצפון ומאגואיזם יחסי, דווקא קאטה מוכיחה אומץ לב רב יותר במישור האישי. היא מוכנה להתמודד עם האמת הפנימית שלה, וללכת עד הסוף. מישפט אחד מבטא יותר מכל שעבורה נפלו כל החומות: „אני מוכנה אפילו לעשות פיפי לפניך," היא אומרת בחוסר בושה.

אף שהתהליך של רכישת אמון בין אדם לרעהו נראה בעיניו של סאבו כתהליך מכאיב וקשה, הוא רואה בו תנאי הכרחי לקיומו של האדם בכבוד מבחינה מוסרית. זהו לדעתו תהליך של התבגרות, של הכרה עצמית, כשהאדם ניצב מול המציאות בהבנה מעמיקה יותר את עצמו, וכתוצאה מכך יהיה מסוגל להשיג יותר בעתיד.

אב וגיבור. אף שסאבו הוא בן 42, הרי נטייתו לטפל בנושאים כמו התפכחות, התבגרות ונכונות להתמודד עם המציאות, מעסיקים אותו זה מכבר. לבד מכמה סרטים קצרים שעשה, כל סרטיו הארוכים מטפלים בנושאים דומים ביסודו: עת האשליות (1964), על גורלם של שני צעירים וחלומותיהם, המשנים כיוון בהשפעת מאורעות 1956 בהונגריה.

אבא (בשנת 66) על ילד הגדל עם דמות אביו המתה, ויוצר בדימיונו אידיאליזציה של דמות האב כמנהיג מחתרת וגיבור פאטריוטי. ככל שהוא מתבגר, הוא מגזים ומאדיר את דמותו של האב עד שלאט לאט הוא מאבד מזהותו שלו. רק כשהוא משלים עם העובדה שאמנם אביו היה איש אמיץ ומכובד, אבל בחייו האישיים היה טיפוס רגיל בהחלט, הוא מסוגל ליצור לעצמו קיום עצמאי בזכות עצמו.

סרט אהבה (1970), מספר על זוג אוהבים הנאלצים להיפרד אחרי מאורעות 56', כשהגיבורה עוברת לפאריס. הם נפגשים שוב אחרי עשר שנים כדי להיווכח שאי־אפשר להחיות את העבר כאילו דבר לא אירע ואי־אפשר לבטלו. צריך לעבד אותו ולמזגו עם ההווה, אבל בדרך אמיצה וכנה ולא בדרך האשלייה והבריחה.

רחוב פיירמן 25 (1973), מספר זיכרונותיו של בית על דיריו השונים מלפני מלחמת־העולם־השנייה עד אחרי 1956, כשלאורך חייהן של הדמויות הן נאלצות להסתגל לתמורות פוליטיות שונות וחריפות, ועליהן לשמור על כבודן העצמי ועל פרצופן האנושי לכל אורך הזעזועים הללו.

סאבו אינו מחבב אנשים" הנוחים להשתנות לחלוטין עם כל תמורה היסטורית־פוליטית. הוא מבין את הצביעות האנושית במצבים של חרדה, אבל מוקיע אותה. בסרטיו הקודמים הוא מדגים משתפי פעולה עם הנאצים, בין בהסגרת יהודים ובין בהסגרת פעילי מחתרת. הוא מקדיש את אחת הסצינות המזעזעות ביותר ב־התוודעות לרגע שבו פוגשת הגיבורה ביהודיה ששינתה את אפה ואת תיסרוקתה, ומנסה להעיר את זיכרונה. האם הגיבורה זוכרת או שהיא מסרבת לזכור, כך או כך עמדתו של סאבו ברורה: הוא בז לפחדנים ויחד עם זאת מבין אותם ואוהב אותם.

ואמנם, סרטיו של סאבו הם תערובת של עצבות עמוקה והומור, פחד ואומץ, אלימות ורוך, ניגודים שהוא מצליח למזג יחד לשלמות אחת.

אשר לסיגנונו הקולנועי, הוא רודף שלמות בלתי־מסוייג, וישנם הרואים בכך אפילו מיגרעת מסויימת. הוא מתכנן בקפידה כל תנועה של מצלמה, כל צילום וכל זווית. שותפיו לעבודה, גם השחקנים וגם הצלם, יודעים בדיוק כל פרט בתסריט ובעריכה, יודעים היכן יבוא פלש־בק ומה בדיוק חלקם במעמד. משום כך כל סרט מעסיק אותו במשך שנתיים, ותנובתו אינה שוטפת כל כך כמו של מיקלוש יאנקסו, למשל, שנשען יותר על אימפרוביזציה ומחבר את הטייקס הטובים ביותר מתוך כמה וכמה ניסיונות.

מבחינה סיגנונית משווים את סאבו לפרנסואה טריפו ולאלן רנה. הוא בעצמו עשה מחווה לטריפו בעת האשליות, שם מאזינים הגיבורים לשירה של ז'אן מורו מתוך ז'יל וז'ים. אשר לקירבתו לרנה, אמנם הוא נוהג לחתוך פנימה הבזקים של זיכרונות, כפי שעושה זאת הבמאי הצרפתי בשנה האחרונה במטיאנבאד, למשל, והוא אמנם מעיד על עצמו שהוא

אידיקו באנשגי בתפקיד קאטה ופטר אנדורי בתפקיד יאנוש
סכנה אובייקטיבית

באנשגי ואנדורי ב„התוודעות" של הבמאי אישטוואן סאבו
חשיפה טוטאלית

ניזון מרנה, מברגמן, מבניואל ומפליני. אבל בשום פנים ואופן אי־אפשר לומר שהתיקוי המסויים של סאבו דומה לפלא־גיאט. הוא קרוב יותר לגיבוריו מרנה, רגשני יותר וגישתו אינטלקטואלית פחות. ומעל לכל יש בסרטיו סממנים אוטוביוג־רפיים חזקים מאד וצבעים „מקומיים" מקוריים שלו.

סרטיו עוקבים אחרי צמיחתו האישית: ילדות במילחמת העולם השנייה, התבגרות בשנות החמישים, בגרות בסוף שנות השישים.

סאבו מכחיש שאלה סרטים אוטוביו־גרפיים, אך מודה שיש בהם אוטוביו־גרפיה של הדור. אולי משום כך כל אחד מהם נגמר במעמד שהדמות המרכזית מבודדת אמנם, אבל יש לך הרגשה ברורה ש„אנחנו לא לבד". לדוגמא, בהתוודעות, כשהמילחמה מסתיימת לפתע וקאטה נפ־גשת עם בעלה, כשפניה אל המצלמה, עיניה קרועות לרווחה ודמעה נושרת מהן. כמוה גם תור ארוך של אנשים, משתרך ליד מישרד־הפנים וממתין לתעודות־זהות חד־שות (תמונה מדהימה ביופיה), כשבמקביל גם יאנוש, מאהבה מן המיסתור, מחפש אחריה. שניים אלה, שהמילחמה שינתה אותם מן הקצה אל הקצה, הופכים ברגע זה לנציגיו של דור שלם הנכון להתמודד עם העתיד במודעות עצמית חדשה.

כוכבים

הכוכב שהחבגר

שש עשרה שנים חלפו מאז שהופיע אליל הרוק, רוג'ר דולטרי, באופרת הרוק המטורפת טומי של הבמאי קן ראסל. היו שחשבו כי הופעתו הצילה את קן ראסל מאחת הקאטאסטרופות הקולנועיות ה־מסורתיות שלו, אף שהמוסיקה של פיטר טאושנד לא היתה גורם פחות חשוב להצלחה.

אחר כך ניצל ראסל שוב את דולטרי לקיסטומאניה, אך הפעם הקאטאסטרופה לא נמנעה. ומאז חשבו שנגמרה הקאריירה הדראמטית של סולן להקת המי.

אבל הזמן עשה את שלו. זעזועים קשים פקדו את דולטרי, והתאווה לסיורים סוע־רים של הופעות רוק הלכה ודעכה. מותו של המתופף קיט מון ב־1978 ממנה עודפת של סמים השפיעה על רוג'ר קשות. אחר כך בא הקונצרט הטראגי בסינסנאטי, שבו נמחצו למוות אחד עשר צעירים היסטריים. גם העובדה ששמיעתו של פטר טאושנד הולכת ונחלשת, ודולטרי בעצמו התחיל להרגיש כיצד אוזניו שלו נפגעות, החלה נותנת אור אזהרה אדום. „האדם אינו נעשה צעיר יותר," חשב הזמר, והשתדל יותר ויותר להיצמד לביתו השקט, שבמחוז סארי באנגליה, שם הוא חי עם אשתו ושלושת ילדיו בשלווה יחסית.

אבל אין בדעתו להפוך לחקלאי. הוא הרגיע מעט את אווירת ההופעות שלו ושל להקתו, ובמקביל העביר את נקודת־הכובד למישחק קולנועי. בתספורת קצרה הוא מגלם דמות חדשה על הבד, זו של ג'ון מקוויקר.

לפני ארבע שנים התוודע לראשונה לאוטוביוגרפיה של אחד האסירים ה־מסוכנים והמבוקשים ביותר בבריטניה. הוא הופנט מן הדמות, וקנה את הזכויות, כשהוא שוכר תסריטאי מיקצועי שיכתוב את הסיפור כתסריט. גם הוא כמקוויקר נולד למישפחת פועלים, והדמות שצמחה מעוני אל תוך הפשע היתה קרובה. „אחים מתחת לעור," כך הגדיר דולטרי את הרגשת הקירבה שלו לפושע. „אלא שאני יכולתי להעביר את הזעם שלי לתוך המוסיקה ואילו הוא נאלץ להחניק אותו פנימה עד שפרץ בצורת אנרגייה הרסנית, בעוד שאני עיבדתי אותו לכיוון יוצר."

בין כה וכה מתכוון דולטרי לחסוך מילדיו את הדרך הארוכה שהוא בעצמו עבר, ואם לשפוט לפי עברו עם להקת המי הוא כבר מיליונר, ואשר להופעתו בסרט, כנראה שהכבוד יבוא גם כן.

רוג'ר דולטרי ב„טומי"
1964

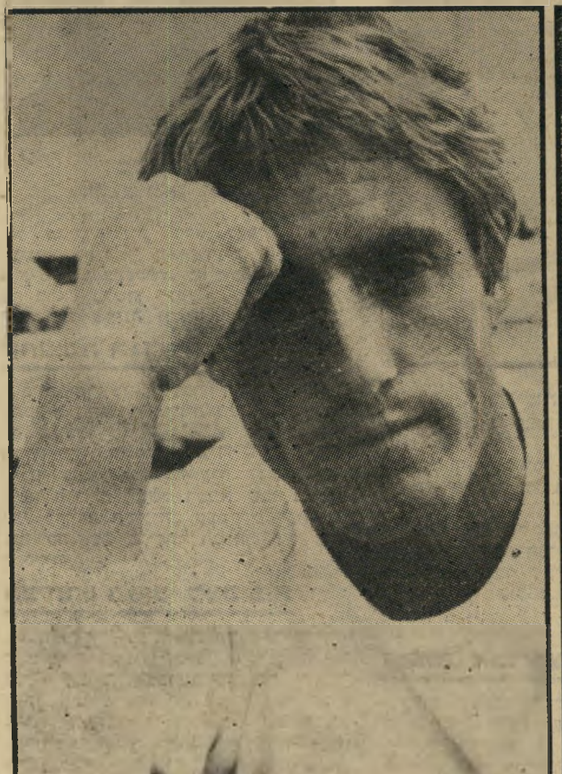

רוג'ר דולטרי ב„מקוויגר"
1980

תדריך חובה לראות:

תל־אביב: מזימות בינלאומיות, מן־הטן, להיות שם, קרמר נגד קרמר, סם

ירושלים: ידיד אמריקאי, פסיכו, שיער

חיפה: פסיכו, שחק אותה סם, נורמה ריי, להיות שם, טס

תל־אביב

★★★★ **מנהטן** (שחף, ארצות־הברית) — וודי אלן חושף את עצמו דרך לבטיו של משכיל יהודי בניו־יורק. הוא מנתח בשנינות ובהברקה את חיי הרוח ואת חיי האהבה שלו בצורה נעימה לעין ומבדרת לאוזן. תגלית הסרט היא אחותה הצעירה של מארגו המינגווי, מריאל.

★★★★ **מזימות בינלאומיות** (חן, ארצות־הברית) — אסור להחמיץ הצגה חוזרת של אחת מן הפנינות המזהירות ביותר של האשף, אלפרד היצ'קוק. אדם חף מפשע (קרי גראנט) נקלע לקלחת של ריגול המאלצת אותו לנהוג כפושע מדופלם. אפשרויות אינסופיות לפרשנות והנאה מקולנוע בשיאו, כשכל תמונה משמשת מניע נוסף להפעלת דימיונו של הצופה.

★★★ **להיות שם** (סטודיו, ארצות־הברית) — סיפרו השנון של יז'י קושינסקי הפך לסרט המשמש ככלי ביטוי למישחקו המזהיר של פיטר סלרס המנוח. הנושא מקבל משמעות כפולה בעיקבות תקופת הבחירות בארצות־הברית. מי יהיה הגנן האידיוט שישתלט על העולם?

★★★ **קרמר נגד קרמר** (דקל, ארצות־הברית) — השלישיה ששברה את לב הקהל, דאסטין הופמן, ג'סטין הנרי ומריל סטריפ בסיפור פשוט על גירושין המוגש בכישרון רב.

ירושלים

★★★★ **ידיד אמריקאי** (בנייני האומה, גרמניה) — ממסגר תמונות אירופי מסתבך עם סוחר בתמונות מזוייפות מאמ־ריקה, והשניים, שהם ניגודים מוחלטים זה לזה, מתקרבים בהדרגה עד שהם נעשים דומים האחד לשני. המסע של השניים מרתק גם בזכות הבימוי הדינאמי והמפתיע של וים וונדרס וגם עקב המישחק המצויין של ברונו גאנץ (שחקן השנה) ודניס הופר (שחקן העושה דרך מקבילה ומעניינת כבמאי קולנוע, בעת האחרונה).

חיפה

★★★★ **פסיכו** (עדן, ארצות־הברית) — פנינה נוספת של אלפרד היצ'קוק הראוייה לצפייה חוזרת. תרגיל מזהיר בקולנוע עם קטעים שנרשמו בתולדות האמנות השביעית: הרצח במיקלחת, התי־נפלות על אדם העולה במדרגות בבית שומם וכו'.

קלפטומאניה חיננית

יהלומים עם כל דבר (גת, תל־אביב, אנגליה) — נראה, שדון סיגל, אחד המיקצוענים המזהירים של הוליווד (הארי המזהם, צ'ארלי ואריק), עשה את הסרט חזה כלאחר יד, בשעת פנאי. הבעיות שהיו בעשיית הסרט עם פיטורי הבמאי והחזרתו לתפקיד, מש־תקפים גם הם לא מעט בתוצאה הסופית, שבה יש רושם כי עד חסוף אין החלטה ברורה איזה סוג של סרט זה צריך להיות.

הנימה הכללית היא של קומדיית מתח רומנטית: בת אצילים קלפטומאנית נאלצת לטמון פח לשודד יהלומים מושלם, כדי לעשות שירות למפקח מישטרה העומד לצאת לגימלאות. כמה סצינות בהתחלה רומזות אפילו שהגיבור, ברט ריינולדס, ינסה אפילו לחקות את תעלוליו האקרו־בטיים של דאגלס פיירבנקס, אלא שזה נשכח עד מהרה. יש גם רמזים לאיזושהי סאטירה חברתית, שגם היא אינה יותר מ„דג מלוח אדום", כפי שנוהגים לכנות את תרגילי ההסחה בסיפורת המתח האמריקאית.

בסופו של דבר זה בעיקר סיפור רומנטי, ומשום שלצד ריינולדס מופיעה לסלי־אן דאון (ג'ורג'ינה מאדונים ומשר־תים) ושניהם נעימים למראה וחביבים במיוחד, אין לצופה שום סיבה שלא להנות מתהליך ההתקרבות בין השניים, מה עוד שהרקע לתהליך זה; דירות פאר, מכוניות רולס־רויס ומרצדס ספורט וטירות אנגליות מפוארות, המצולמות בסיגנון מרהיב על־ידי פרדי יאנג. מראות שנעים לשטוף בהם את העיניים.

תימצות העריכה, שמונעת התארכות מיותרת של סצי־נות, הדינמיות ברגעי הפעולה הלא־רבים בסרט, כל אלה

ריינולדס ולסלי אן דאון: דגי־מלוח אדומים

הם כמובן סימני היכר של סיגל, ומוסיפים לחן הכללי של הסיפור. עם זאת, כל מי שינסה ברצינות לפענח את התעלומה, כפי שהיא מוצגת בתסריט, ולהבין בדיוק מה קרה, יצטרך להודות שסיגל בחר בכל המקרים בדרך הקלה. הוא מספר לצופה את הפיתרון בסוף הסרט, אבל משתמט בן המלאכה הקשה יותר; תיאור המעשה עצמו, ושילוב תיאור זה בתוך המיסגרת העלילתית.

זאת הסיבה, שעיקר התנאה מן הסרט הזה תיא בנוכחותם של לסלי אן דאון ריינולדס ודייוויד ניבן על המסך. ואולי גם הם אינם אלא „דגי מלוח אדומים", שמטרתם להסתיר את החורים שבסיפור.

שידור

מאחרי הקלעים

בן־גוריון בקמפ־דייוויד

אחד הדברים התמוהים ביותר שהושמעו אי־פעם בטלוויזיה הישראלית היה נאומו של שר־התשתית־האנרגיה־והתיקשורת, **יצחק מודעי**, בנוכחות נשיא ארצות־הברית, **ג'ימי קרטר**. הדברים נאמרו במהלך טכס חתימת ההסכם להספקת הדלק למקרי חירום על־ידי ארצות־הברית לישראל.

בנאומו באנגלית, הזכיר מודעי את חתימת הסכמי קמפ־דייוויד בידי „ראש ממשלת־ישראל, **דויד בן־גוריון**, נשיא אל־סאדאת והנשיא קרטר...“ בהחליפו את בגין בבן־גוריון.

גם שליח רשות־השידור בוושינגטון, **דן רביב**, ציטט את דבריו של השר מודעי כלשונם, בפתיח לדיווחו.

דויד בן־גוריון נפטר ב־1 בדצמבר, 1973.

מועדון השדרים נגד גודארד

מיפגש ראשון של מועדון השדרים בשנת תשמ“א נערך ביום השישי שעבר בבית אגרון בירושלים. המיפגש התמקד בצורך להקים גוף מיקצועי, שבו יתבררו וילובנו בעיות עקרוניות של אתיקה מיק־צועית בטלוויזיה.

הסיבה לתביעה זאת נעוצה בפסילת

כתב סממה
תודה מאבו־חצירא

הסיילוט (תוכנית הנסיון) של המגזין ה־חדש פחות או יותר, **בהנחיית השדר אלכס אנסקי** ובהפקתה של המסיקה **ניווה כהן**.

ידיעה על כך, שפורסמה לפני שבועיים (העולם הזה 2249), **הביאה גירסה רשמית** שאמרה על התוכנית כי „צורת־הטיפול לא נראתה טלוויזיונית, והתוכנית הורדה מטעמים מיקצועיים מובהקים.“

אלא שמסתבר כי התוכנית הורדה ביג־לל מגמתו של האחראי על ההפקות, **יוסי גודארד**, שלא לטפל בנושאים פוליטיים, יהיו אשר יהיו. קטע בתוכנית, שלא נראה לגודארד, היה קטע סאטירי מאת **יהושוע סובול**, שהביא לפסילת התוכנית כולה.

מועדון השדרים עומד לדון בהשלכות השונות של פסילה זו בפגישתו הבאה, ולמצוא אופן של מחאה, שייאלץ את גודארד לפרט את הסיבות לפסילת התוכ־נית, שבהכנתה הושקעו עשרות אלפי שק־לים, וכימעט שנת־עבודה של המסיקה כהן.

ראש מועדון השדרים, **צבי גיל**, העיר בפגישה, כי „במהלך 25 שנות עבודתי ברשות־השידור לא נתקלתי במועקות־עבודה דומות לזו השוררת כיום בטל־ויזיה...“ דברים דומים אמר גם **חיים יבין**, שהתבטא כי „הטלוויזיה מצויה במצוקה שמעולה לא היתה בשכמותה...“

דיין נגד ז'בוטינסקי

תחת הכותרת „ז'בוטינסקי כיוצר וכמ־תרגם“ היה צריך להיערך השבוע מישדר, שהיה אמור לעסוק בתירגומיו וביצירתו של מנהיג התנועה הרוויזיוניסטית, בהפ־קתה של **אהרונה דיין**.

כתב יערי ישר מודעי
סליחה, מעות בראש־הממשלה

דיין, הנחשבת כאחת ממפיקות־הבידור המעולות של הטלוויזיה, פיתחה קונספציה טלוויזיונית שבה ניתן היה להציג רק את שיריו ותירגומיו הנודעים של ז'בוטינסקי (אנאבלי) בזמר — בלא קריינות ובלא פרשנות.

קונספציה זו לא נראתה לממונים עליה — **חנוך חסון**, האחראי על מח־לקת־הבידור, **ויצחק שמעוני**, מנהל הטלוויזיה. סירובה של אהרונה דיין לש־נות את הקונספציה שלה הביא להחלפתה בבמאי **אפריים סמן**, איש־הכולבו של מחלקת־הבידור, ובמפיקה **חנה קדרון**. הם נטלו על עצמם את התאמתה של התוכנית לקונספציה של מנהל מחלקת־הבידור.

כאשר פנה העומס הזה למנהלה של אהרונה דיין, חנוך חסון, בשאלה בעניין זה, הבהיר חסון, שזהי זכות אלמנטרית

מפיקה דיין
זה לא נראה לממונים

של מפיק־תוכנית שלא להפיק דברים בניגוד להכרתו המיקצועית, וכל עוד הוא משמש בתפקידו, לא ייכפה על מפיק או במאי כלשהו, לפעול במיסגרת של קונספציה שאינה נראית לו.

החפיפה הגדולה

ביום הראשון שעבר החלה החפיפה בתפקיד ניהול מחלקת־החדשות בין מנה־לה הנוכחי, **חיים יבין**, לבין מנהלה החדש של המחלקה, **טוביה פער**.

בפי עובדי המחלקה עלה הכינוי „החפיפה הגדולה“ בשל המתח שבו נתונים הכל לקראת השינויים העתידים להתחולל במחלקה, עם כניסתו המלאה של פער לתפקידו.

הפיתרון הסופי לצפיפות

התפתחותה של התיקשורת האלקטרונית הממלכתית בעשור האחרון (הטלוויזיה והר־דיו) הביאה לצפיפות־אוכלוסין, אשר חנקה את שני הכלים. במשך כמה שנים היתה תיקווה, כי התוכנית של הקמת „פרוייקט רמות“, שבו היה צריך לקום מיבנה מורכב של הרדיו והטלוויזיה, במת־כונת שבו קיימים מיבנים כאלה בעולם, תענה על הדרישות של המערכת.

הקפאתה של תוכנית זו יצרה צוואר־בקבוק, אחת מפעילויותיו הראשונות של **יוסף לפיד** בתפקידו כמנכ“ל רשות־השידור היה בגישושים לקראת מציאת פיתרון הולם לבעיות הצפיפות של רשות־השידור. הוא הטיל על יועצו, **נקדימון** („נקדי“) **רוגר**, מי ששימש בעבר כמנהל הטלוויזיה, למצוא תוך שנה פיתרון הולם לבעיית החניקה.

התוצאה העיקרית של בדיקותיו של רוגל היתה איתורה של קומה שלמה ב־בניין מרכז כלל בירושלים ופנויה. השטח בבניין זה יצר תחרות־זוטא בין הרדיו, הטלוויזיה ואגף המינהלה של רשות־השי־דור. המנצח במירוץ היה אגף־המינהלה, החזק בשלושת האגפים, שאינו יוצר דבר.

כאשר יעברו מישרדי אגף־המינהלה בק־רוב לבניין כלל, תוקם בבניין חוטי ירו־שלים, השוכן למרגלות בניין הטלוויזיה, מערכת של אולפני־רדיו שתרחיב מאוד את פוטנציאל־השידור של קול ישראל.

מסירת המיבנה של חוטי ירושלים להת־קנת אולפני־רדיו, בעוד שאולפני־הרדיו הישנים יישארו במיבנה שברחוב הלני המלכה, וכאשר בעיית הצפיפות המחרידה של עובדי הטלוויזיה לא תיפתר (לדוגמה: כל צוות מבט ספורט, המפיק שלוש תוכ־ניות שבועיות נוסף על תוכניות ומיש־

מגישה פאר
על פרשת דרכים

דרים מיוחדים, שוכן בשטח בן 50 מ“ר בקומה העליונה של בניין הטלוויזיה) עו־ררה תמיהה.

את ניתוקם של אגף־המינהלה, ובעיקר מחלקת־הכספים, הגדיר אחד מראשי ה־טלוויזיה באמרו שתיפעול הטלוויזיה ב־עתיד יהיה משול ל„הרצת מנוע במהלך ניוטרל“.

סממה, אבו־חצירא ולימור

בעוד שכמה מראשי המפד“ל טוענים שהטלוויזיה היא מכשיר שבו שתלה ה־מישטרה ידיעות על מהלך פרשת אבו־חצירא, פגש שר־התחות, **אהרון אבו־חצירא**, בכתבי־המישטרה של הטלוויזיה, **דן סממה**, ליד היציאה מן המטה הראשי של המישטרה, והביע דיעה שונה לחלו־טין.

אבו־חצירא אמר לכתב המופתע כי דייק בכל דיווחיו במהלך החקירה המישטרתית. השר גם הודה לסממה וציין כי כמה מהידיעות שלו הינתו אותו בתהליך התכ־כוננותו לחקירה במישטרה. במילים אח־רות: המידע שפירסם סממה ערב חקי־רתו של אבו־חצירא הינחה את השר בהבנתם של כיווני החקירה של המישטרה.

בעוד שדן סממה יצא בימים אלה לחופ־שה בת שלושה חודשים, תפס את מקומו בראש הדסק המישטרתי הכתב הוותיק **מיכה לימור. אבי גוטמ** משמש לצידו ככתב־שדה, לסיקור המתרחש במישטרה.

הפיתרון היפאני

של מיזבלות חיריה

שידורו של הסרט התיעודי הניו־זילנדי־יפאני־ישראלי „שאלה אחת על שאלות רבות“ ביום השלישי שעבר, שבו הוקרן פיתרון יפאני לבעיות האנרגיה, שעיקרו שריפת־מיחזור של אשפה עירונית כמקור ליצירת אנרגיה חילופית, הביא לפנייה מתמיהה לטלוויזיה.

הנהלת חברת דשנים אורגניים (המוכרת בציבור יותר כ„מיזבלות חירייה“) פנתה אל המפיק **צבי גיל** וביקשה ממנו פרטים על הפרוייקט היפאני לאנרגייה חילופית, כדי לבדוק את כדאיותו במיזבלות חירייה.

בוקר טוב, עדנה.

בוקר־טוב, איציק

המיבצע המשותף של תחנת גלי צה“ל והטלוויזיה הלימודית, שייקרא בוקר טוב, ישראל, הגיע לפרשת־דרכים בתהליך הק־מתו.

צוות־ההקמה, הכולל את השדרנית **עדנה פאר** והמגישים **יצחק** („איציק“) **בן־נר ושמואל** („אוקו“) **נחישתן**, גיבשו את קונספציית־ההגשה של תוכנית־הטלוויזיה, העומדת לשנות כבר בחנוכה את כל מינהגי הצפייה במדינה.

התוכנית, שתיפתח מן הסתם בפנייתו של בן־נר לפאר, בנוסח: „בוקר טוב, עדנה“, ואשר ייענה „בוקר טוב, איציק, ובוקר טוב לצופים, ובוקר טוב ישראל...“ השלימה כבר את יצירת התשתית המיק־צועית־עיתונאית, וביכללה מנגנון מערכ־תי, תשתית־ארכיון ושאר כלים. הבעיות שנותרו הן בתהליך התאמת המיסגרות של מיתקני הטלוויזיה הלימודית ומנגנונה לתיפעול במיסגרת המשותפת החדשה.

פסקול

החידון התנ“כי

של אורי זוהר

מנכ“ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, החליט להחליף את מכונית הזולבו, ששימ־שה אותו רק כשנה וחצי, במכונית סובארו 1600 מדגם 1981 ●● אולפני הבירה. בהנהלת כתב־הטלוויזיה־לשעבר **אדי פופר**, התמו על הסכם עם אנשי רשת הטלוויזיה־כבל האמריקאית, המשדרת חד־שות ברציפות 24 שעות ביממה נון־סטופ. במיסגרת הסכם זה סוכם כי אולפני הבירה ישמשו כסניף ישראלי של נון־סטופ. את הסניף ינהל כתב־החוץ הוותיק, **ג'יי בי־שינסקי** ●● כאשר נודע לר' **אורי זוהר** כי הטלוויזיה עומדת להקרין, בש־דור חוזר, את סידרת התוכניות לול, ש־הפיק ובים בעבר עבור הטלוויזיה היש־ראלית, התקשר אל מנהל הטלוויזיה, **יצ־חק שימעוני**, וביקש ממנו שלא לשדר את הסרט שבו הוא מופיע, ביחד עם הזמר **אריק איינשטיין**, בקטע הבידורי סאטירי על „חידון התנ“ך העולמי“ (גפן, גפן, גפן...). אהרי בחינה של כל הנושא החליט שימעוני ששינוי אמונתו של ר' זוהר אינו עילה למנוע שידור־חוזר של קטע זה לצופי־הטלוויזיה ●● מנהל מחלקת הספורט, **אלכס גילעדי**, יוצא השבוע לחופשת־השתלמות על חשבונו בארצות־הברית. בין השאר, יעקב גילעדי מקרוב אחר ההתמודדות של רשתות הטל־ויזיה הגדולות בארצות־הברית עם הנושא של מערכת־הבחירות לנשיאות בארצות־הברית. את מקומו של גילעדי ימלא בהעדרו **יואש אלוני** ●● במסגרת תוכנית־הרדיו המעולה בין שישי לשבת יראיין **יצחק ליבני** ביום השישי הקרוב את שר־החוץ **יצחק שמיר**. בין השאר ייענה השר לשאלות בנוסח „האם אתה רואה את עצמך כיורשו של **מנחם בגין**?“

"הטיסות הארוכות שלי מתחילות בפרנקפורט, ואז אני שמח שבחרתי בלופטהנזה. חברה "גדולה" עם לוח טיסות כל כך נוח."

מדברי נוסע לופטהנזה

Lufthansa

הזמנות דרך סוכן הנסיעות שלך או טלפון אלינו: תל-אביב 03-653041, חיפה 04-512862

לולא תנור אמקור הכפול של אמא
"האוכל של אמא"
לא היה
"האוכל של אמא."

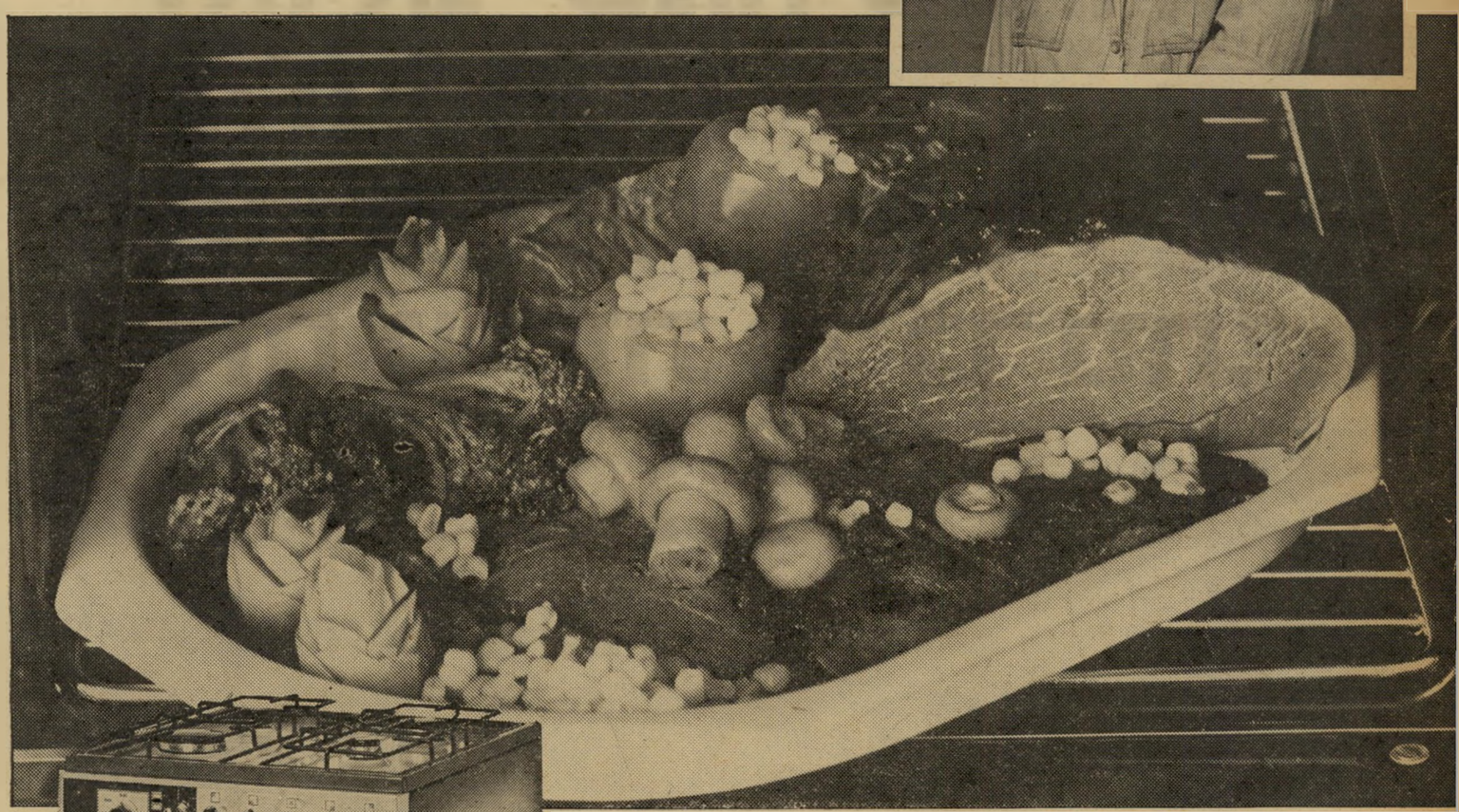

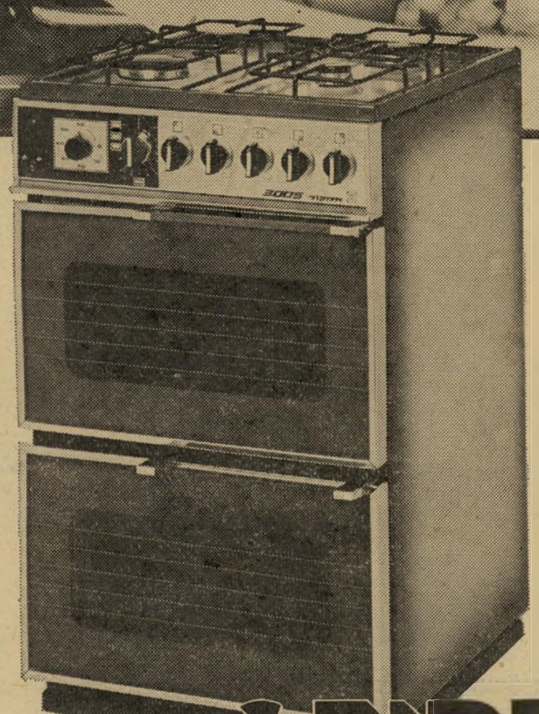

פלי-אריג

אילו יכולת לראות את "קרביו" של תנור הבישול והאפיה של אמקור, היית רואה במו עיניך את היתרונות שלו על פני תנורים אחרים.

היית מגלה:

* שהוא אופה ומבשל ב-2 התאים בו זמנית.
* שהוא בנוי רק מחומרים מעולים.
* שבזכות הניצול האופטימלי של גז, הוא חסכוני ביותר.
* שהבידוד שלו מונע בריחת חום.

וכדי להשלים כל זאת, התנור הכפול של אמקור נושא את הסמל של מכון התקנים הישראלי.

תנור הבישול הטוב ביותר במחיר נמוך מכל מתחריו.

שי מיוחד: מערכת כלי קרמיקה מפוארת של „לפיד" לבישול אפיה והגשה.

התנור הכפול של אמקור
טוב להיות בבית.

שרות אמפא
שרות ללא תחרות

מפיצים אמפא וסוחרים מורשים

יום רביעי

22. 10

● **שדוש, ארבע, חמש וחצי (5.30).** נירה עדי, יש־ראל גורין, שימעון כוהן (ב־דמותו של צ'ומפי) ושמואל וילוז'בי (הלא הוא אינשם). סיפורה של מראה, שהתגלגלה ליער בדרך מצחיקה.

● **ספינת האהבה (8.03 — שידור בצבע).** סרט שני בסידרה המשעשעת, המתארת את הרפתקותיה של ספינת־טיולים כפוארת. הפעם: כיצד נרקמת עלילת אהבים בין ילדה בת 13 לבין נער, מבוגר ממנה אך במעט.

● **המירחמה נגמרה (10.05).** אחד מסירטי הקול־נוע החשובים, שאותו ביים ה־במאי הצרפתי הנודע אלאן רנה. בכיכובם של איב מונטאן, אינגריד טולין וז'נבייב בוז'־לה. מעולמו של מהפכן ספרדי גולה בצרפת, בימי הרודנות של פראנקו. את התסריט חיבר הסופר הספרדי הנודע חורחה סאמפרון. משברו של מהפכן, ועולמו ההרוס של גבר, המכ־סה במהפכנות על משבר גיל המעבר.

יום חמישי

23. 10

● **סוד הגן הנעלם (5.30 — שידור בצבע).** פרק שלישי בעיבוד טלוויזיוני על פי ספרה של פרנסס הודג'־סון ברנט. מרי מוצאת את ה־מפתח לגן הנעלם ומתייחדת עם בן־דודה, אך אינה מצליחה לפגוש את דודה.

● **חיים עדי אדמות (9.30 — שידור בצבע).** הפרק אדוני האוויר מוקדש ליצורים המעופפים. הזואולוג הבריטי דייוויד אטנבורו, מנחה ועורך הסידרה, מציג את ה־וותיקים שבבעלי־הכנף, שתול־דותיהם החלו לפני כ־150 מיל־יון שנה — החל בציפור ה־ארכיפלג, שהיא המקבילה ה־מעופפת לדינוזאורוס היבשתי. חלק ניכר מהסרט מוקדש ל־מרכיבים האווירונאוטים של טיסת הציפורים, למיבנה מוטות הכנפיים, ללימוד דרכי הנדו־דים ולעוד עובדות מעולמם הקסום של בעלי כנף. הסרט צולם באמריקה־הדרומית, אר־צות־הברית, איי מידוואי, אוס־טרליה, פאפואה, גיניאה החד־שה, ניו־זילנד, דרום־אפריקה, מזרח־אפריקה, גיברלטר, גר־מניה ובריטניה.

● **תמונות מחיי נישו־אין (10.25).** ערב אחד מו־פיע ג'ואן במפתיע בבית ה־כפרי, שבו מבלה מריאן את הקיץ עם שתי הבנות. ג'ואן מספר לאשתו בחטף, כי התאהב באישה בשם פולה וכי הוא מת־כוון לעזוב לשישה חודשים. הוא מדבר אליה בנימה אכז־רית, ובתום לילה עמוס סצי־נות אלימות, מטלפנת מריאן לידיד משותף ומבקשת שיגשה לגשר ביניהם. מריאן לומדת ממנו כי הרבה מן הידידים והמכרים המשותפים ידעו על הרומן של ג'ואן ופאולה. ידי־עה זו מכה את מריאן בהלם.

יום שישי

24. 10

● **קול הקורא (6.00).** סרט מצרי המבוסס על סיפורו המפורסם של גדול סופרי מצריים במאה ה־20', טהא חוסיין. בכיכובם של פאתאן חמאמה, אחמד מזהר, זוהירה עוולה ואמינה ראזק. המחבר חושף את חיי העם המצרי ב־כפר ובעיר, ומתרכז בבעיות חברתיות הקשורות ביחסי אבות ובנים. על צדדיה המחליאים של החברה המצרית, ועל מינ־הגים שמרניים המעיבים על שלוות המישפחה. האב ההולל מוצא את מותו, האם והבנות נודדות מהכפר אל העיר, שבה הן מנסות את מזלן אך נרדפות בגין מינהגיה הפסולים של ה־

כושמו: שבת המזכה
יום שישי, שעה 8.05

חברה השמרנית. אחת הבנות מתאהבת ונבנסת להריון. היא מוצאת את מותה על „מיזבח קדושת המישפחה", בעוד ש־אחותה נשבעת לנקום את דמה. מומלץ לאוהבי הספרות המצ־ריית, ובמיוחד לחובבי טהא חוסיין, שכמה מיצירותיו ראו אור בעברית.

● **שבת המזכה (8.05).** בצד אגדות אברהם אבינו ב־באר־שבע, מפי ששון בר־צבי, תופיע הזמרת הצעירה נאווה בושמי, בתה של הזמרת הידי־עה שושנה דמארי.

● **חייכי לי בשירים (9.20).** תוכנית בסידרה ה־עוסקת ביוצרי הזמר הישראלי. מוקלטת בקיבוץ נצר־סירני ומביאה משיריו של המלחין שייקה פייקוב. משתתפים דודו זכאי, אושיק לוי, חבורת הזמר של בית־אלפא ואחרים.

● **אנה קרנינה (10.00 — שידור בצבע).** פרק עשי־רי ואחרון בסידרה המבוססת על סיפרו של לב טולסטוי. אנה משכנעת את עצמה כי הנסיך וורונסקי חדל לאהוב אותה. עולמה הופך לעירבוביה של דמיון ומציאות. השתלש־לות המאורעות בינה לבין וורונסקי מביאה לסופה הטרא־גי.

● **קווינסי (10.55).** הסיפור מיבחן לחייהם בסידרה המתארת את עולמו של הפתו־לוג הנודע ביותר בקולנוע.

שבת

25. 10

● **רופאי אליל (6.30).** על עולמם של רופאי־אליל ומכשפים בישראל. בסרט משוחזר מיקרה מוות, שאירע לאחרונה ברחובות: ילד בן שמונה שלקה בכבד נמסר ל־טיפולו של רופא־אליל. מדי יום ניקרו שמונה יונים בטבו־רו, על מנת להוציא מתוכו את המחלה. הילד מת.

● **משחו גדוד (10.05 — שידור בצבע).** ספק מע־רבון ספק סרט היסטוריה פופו־לרי, המבוסס על סיפרה של הסופרת האמריקאית עדנה פרבר. בכיכובם של דין מרטין, בריאן קית ובן ג'ונסון. גיבור הסרט, ג'ו בייקר, חולם לשדוד

פרופט: הבי. ג'יז
יום שני, שעה 9.30

את מגהיגה של חבורת שוד־דים גדולה ומפורסמת. אשתו של מפקד הצבא באיזור מנסה להתערב ונחטפת. היא מספקת את הצד הנשי לסרט.

יום ראשון

26. 10

● **החבובות מארחות את הכדרנית קארול צ'ינג (8.30 — שידור**

שגריר: שיחה בשניים
יום ראשון, שעה 10.50

בצבע). בעזרת קארמיט ה־צפרדע, מנחה התוכנית, בוח־נות אורחת התוכנית קארול צ'ינג והחזירונת פיגי היבטים שונים של הפמיניזם. לא נפקד מקומם של „החזירים בחלל".

לקראת שידור: אדוארד וגברת סימפסון

הוא היה מלך אנגליה בטרם הומלך. היא היתה אמריקאית, גרושה פעמיים. הוא הפץ לשאתה לאשה — וויתר על הכתר. הפקה

האריס ופיקס: אדוארד וגברת סימפסון
יום שישי (31.10), שעה 10.00

טלוויזיונית שייצורה עלה 14 מיליון שקלים, בנוסח הסדרות הברי־טיות המהוללות. סיפור אהבה אמיתי שיוקרן החל מהיום השישי (31.10) מדי שבוע.

צ'ינג משמיעה כמה משיריה המפורסמים.

● **סקאג (10.00 — שידור בצבע).** נערה בצרה — סקאג המחלים משבץ ניצב פנים־אל־פנים מול בעייה: בתו בת ה־15 התעברה ומס־רבת לעשות הפלה.

סונסון (גרטכן): בנסון
יום ראשון, שעה 11.20

● **שיחה בשניים (10.50).** במאי ומפיק הסר־טים מיכה שגריר משוחח עם חברת־הכנסת לשעבר מתילדה גז, שהיא אם לבן חולה־נפש. שיחה בעלת ממדים אישיים ואנושיים מאוד. גז מתארת כיצד מתמודדים עם מחלת־נפש במישפחה ובחברה. היא החליטה לחשוף את בעייתה, כדי לתרום לשינוי יחס הצי־בור הישראלי למחלות הנפש.

● **בנסון (11.20).** סיפור הפתיחה של הסידרה המחליפה ביניתיים את בועות. לבנסון מישרה חדשה במעונו של מו־של־המדינה. בתו בת ה־10 של המושל מספרת לבנסון שאביה הוא רוצח. סיפורים שיהפכו את בנסון לאורח־קרוא בבתי־הם של צופים רבים.

יום שני

27. 10

● **מסך גדול מסך קטן (8.30).** מגזין הקולנוע יציג הפעם קטעים מתוך סרטיו של השחקן־במאי קלינט איסטווד: איש־ההפקר, הארי המזוהם,

מרסדן: המוכחרים
יום שני, שעה 10.45

מטפלים בחטיפתו של עובד־ממשלתי בכיר, ברצח אמרי־קאי, ובחטיפת מטוס.

יום שלישי

28. 10

● **חווה איברשטיין ו־להקת חלב ודבש (10.00).** תוכנית בידור מתוך פסטיבל הזמר תש"מ.

● **ביתו של האנגלי מר־בצרון (11.05 — שידור בצבע).** פרק שלישי ואחרון. מישפחתו של פיטר מתפוררת בהדרגה, בעוד שהוא מתקדם בעבודתו ומתמנה מפקח על התוכניות בטלוויזיה הממלכ־תית. הוא הנותן את האות ל־תחילת המרד.

הבריחה מאלקטרז, חזיז ורעם, מלכודת לבקש, חיסול בפיסגה והמכורים לזהב.

● **הכי' ג'יז (9.30).** מופע בידור מיוחד של הלהקה הנודעת. קטעים מתוך הופעו־תיה בארצות־הברית ובבריטנ־יה, וראיונות עם שלושת האחים המספרים על דרכם. עם ה־מראיין הנודע דייוויד פרוסט.

● **המוכחרים (10.45).** סידרת־המשך על עלילות ה־סוכנים החשאיים הבריטיים, שכבשו את עולם הטלוויזיה וריתקו כבר בעבר את הצופים בארץ. שלושת כוכבי הסידרה

ישראלים בחו"ל

"העלבת עם"

הקהילה היהודית בברלין פוחדת להתלונן בפני המישטרה

"אני מתנצל בפניכם בשם בית־מישפט זה ובשם העם הגרמני," אמר השופט הברלינאי לאשה הישראלית שעמדה מולו. האשה, רותי נבון (ללא כל קשר מישפחתי לזמרת הנושאת את אותו השם), הודתה לשופט. עם התנצלות זו הסתיימה פרשה שהסעירה את הקהילה הישראלית והיהודית בברלין־המערבית.

רותי ומרדכי ("מייק") נבון היגרו מישראל לגרמניה לפני כשלוש שנים. מייק, יליד גרמניה, השתלב במהירות בעולם העסקים בברלין. היום הוא מנהל את כל עסקיו של נער ·השעשועים המיליונר שימעון עדן.

באחד הימים ניסו אלמונים לפרוץ לדירת הנבונים, בזמן שמייק היה באחד ממועדוני־הלילה שאותו הוא מנהל. רותי, אשה נאה, בעלת קומה מיניאטורית ושיער בלונדי, מיהרה להזעיק בטלפון את בעלה ואת המישטרה, והפתיעה את הפורצים.

שני הצעירים כעסו על כך שנתפסו בשעת ביצוע זממם. הם התנפלו על רותי בקללות. כשהבחינו בתיליין מגן־הדויד שעל צווארה, הבינו שהיא יהודיה. "יהודיה שלמים בבית כדי להחלים מהמכית.

באחד הימים התאכזר אליה חמו יותר מהרגיל, והיא החליטה לעזבו. בעזרת גולן נסעה לירושלים ומצאה מחבוא בבית דודים של עליזה. אולם נראה שעליזה החלה מקנאה בצעירה, שמשכה כל־כך הרבה תשומת־לב מצד בעלה. ימים אחדים אחר כך הופיעה עליזה בבית הדודים וגירשה משם את רותי.

גולן היה מוכן לצעד כזה, והוא התקשר עם רותי והודיע לה כי הוא נמצא במלון מרינה בתל־אביב, וכי אם אין לה מקום־לינה, היא מוזמנת להתגורר עימו. רותי הגיעה לחדרו במלון ונשארה לישון שם בלילה. "ישנו באותו חדר, אבל לא ישנו ביחד," סיפרה רותי מעל דוכן־העדים. אבל היא לא הרגישה בנוח בסידור זה, ולכן השאירה פתק לגולן כי היא הולכת לחברה, ועזבה את המלון.

באותו יום איתר אותה חמו, והוא הגיע לחברתה יחד עם גולן, כדי שיסבירו את פשר הלילה שבילו במשותף במלון. הם נשבעו לו כי מאומה לא קרה ביניהם, וכי היה זה רק סידור של נוחיות.

אז ביקשו חמו כי רותי תבוא לדבר איתו בבית מלון בבת־ים. הוא הבטיח לגולן כי לא יכה את רותי, וזוג־הנאהבים עלה לחדר במלון, כאשר גולן הלך לדרכו והבטיח לבוא בשעה 2.00 אחרי חצות לקחת אותם איתו.

"מישין! מאניאק!" כאשר נסגרה דלת המלון ראתה רותי בתר. המישפט החל, ופרוכט הודה באשמה. הוא גם סיפר שהוריו, והוריו של סילבסטר היו נאצים פעילים, ובקללות מסוג זה הם שומעים בבית.

אחרי שהשופט התנצל, הוא הטיל על פרוכט קנס בסך 1350 מרקים גרמניים ותשלום הוצאות המישפט בסך 3650 מרקים. סך הכל 5000 מרקים, שהם כ־170 אלף לירות. אולם, ההפתעה באה בסיומו של המישפט. בעיקבות חומר הראיות והעדויות הורה השופט לתביעה להגיש כתב־אישום גם נגד סילבסטר.

מישפט

רוצח רעול פנים

האם היה זה רצח על רקע עיסקות סמים, או נקמת אשה?

"פקחתי את עיני וראיתי גבר רעול־פנים, שכיוון אקדח אל הימיטה שבה שכבתי," סיפרה רותי יצחק מעל דוכן העדים.

למרות שהמיקרה שבו נרצח חברה לחיים, דויד חמו, אירע לפני יותר מארבעה חודשים, נראה עדיין רישומו היטב על פניה של העדה. הצעירה התמירה, שלה צמה עבותה, הלבושה בחולצה גברית רחבה, היתה עדיין חיוורת מאוד ובלתי־מאופרת.

רותי נפצעה גם היא בעת המיקרה, מיריה שפגעה בידה. עיניה היו עצובות מאוד, בייחוד כאשר נתקלו בפניו של הנאשם ברצח שישב מולה, מנשה גולן, ואשתו עליזה, אשר ישבה בקהל.

כחדר במזון. רותי פרשה בפני בית־המישפט ירושה סבוכה של יחסי אהבה, שינאה וידידות, שנרקמה בינה ובין חמו לבין גולן ואשתו.

רותי הכירה את חמו לפני יותר משלוש שנים. היא היתה צעירה מבית טוב ואמידה, והוא היה חסר־מיקצוע ונחשד על־ידי המישטרה כסוחר־סמים.

יותר משנה התגוררה רותי הצעירה והיפה בביתם של הזוג גולן. כל אותה תקופה היה חמו חברה הקבוע, והיה מבקר בבית־גולן. אבל הוא היה גבר אלים, ומפעם לפעם היה מכה את רותי מכות־רצח. עליה היה להישאר ימים מספר בבית, עד שהחבורות והנפיחות בפניה ובגופה נעלמו.

בעלה לא ידע על כך. רותי סיפרה לו שהיא נפלה במדרגות. אבל בסופו של דבר, לאחר שחמו הכה אותה בפעם האחרונה, היא החליטה לעזוב את הארץ ולנסוע לברלין, שם חיה אחותה הבכורה.

מיסמך התביעה האנטישמית

העלבה אנטישמית

מסריחה. מה שהיטלר לא גמר ב־תאי הגזים, גמור אנחנו," הם קראו לעברה. בינתיים הגיעו גם מייק וגם המישטרה. השניים ניסו להימלט, אך שכנים עצרו בעדם והם נלכדו.

התובע הראשי של ברלין לא מצא חומר ראיות מספק נגד אחד המקללים, ארנולד סילבסטר, בן ה־21. נגד המקלל האחר, מנפרד פרוכט, נפתח תיק. הקהילה היהודית בברלין נזעקה. ראשיה פנו אל רותי ומייק נבון וביקשו מהם לבטל את התלונה. היתה זו הפעם הראשונה שיהודי העז להתלונן בפני מישטרת ברלין על "העלבת עם." הסעיף שעל פיו הואשם פרוכט, וראשי הקהילה היהודית חששו שמא המישפט יביא בעיקבותיו גל של אנטישמיות.

אולם, בני הזוג נבון סירבו לוותר. הם נתקלו בעיניו של הנאשם ברצח שישב מולה, מנשה גולן, ואשתו עליזה, אשר ישבה בקהל.

כחדר במזון. רותי פרשה בפני בית־המישפט ירושה סבוכה של יחסי אהבה, שינאה וידידות, שנרקמה בינה ובין חמו לבין גולן ואשתו.

רותי הכירה את חמו לפני יותר משלוש שנים. היא היתה צעירה מבית טוב ואמידה, והוא היה חסר־מיקצוע ונחשד על־ידי המישטרה כסוחר־סמים.

יותר משנה התגוררה רותי הצעירה והיפה בביתם של הזוג גולן. כל אותה תקופה היה חמו חברה הקבוע, והיה מבקר בבית־גולן. אבל הוא היה גבר אלים, ומפעם לפעם היה מכה את רותי מכות־רצח. עליה היה להישאר ימים מספר בבית, עד שהחבורות והנפיחות בפניה ובגופה נעלמו.

בעלה לא ידע על כך. רותי סיפרה לו שהיא נפלה במדרגות. אבל בסופו של דבר, לאחר שחמו הכה אותה בפעם האחרונה, היא החליטה לעזוב את הארץ ולנסוע לברלין, שם חיה אחותה הבכורה.

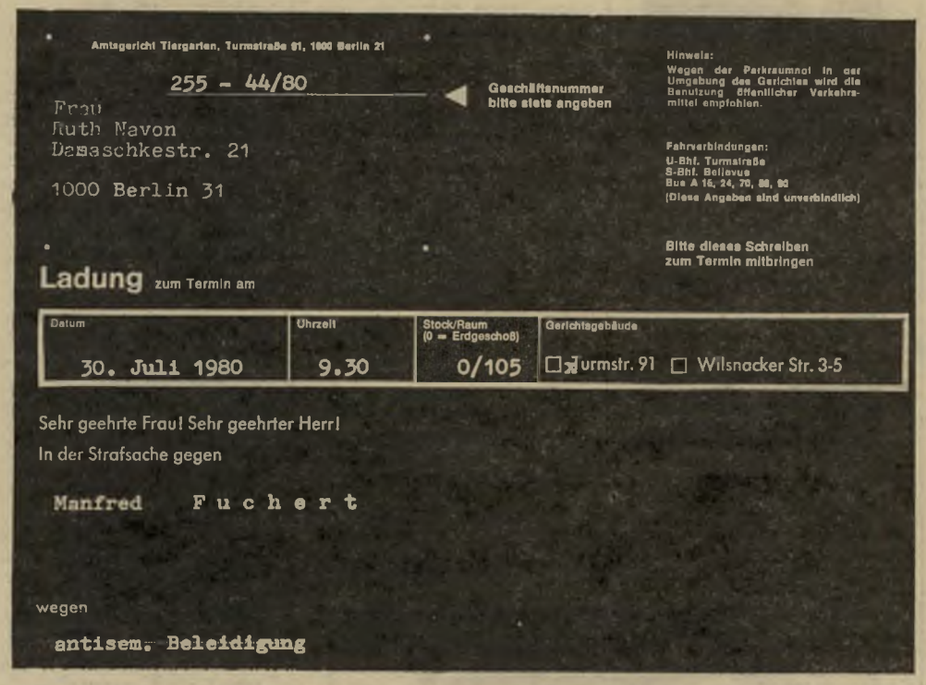
Amtsgericht Tiergarten, Turmstraße 91, 1000 Berlin 21

255 - 44/80

Geschäftsnummer bitte stets angeben

Frau
Ruth Navon
Damaschkestr. 21

1000 Berlin 31

Hinweis:
Wegen der Parkraumnot in der Umgebung des Gerichtes wird die Benutzung öffentlicher Verkehrsmittel empfohlen.

Fahrverbindungen:
U-Bhf. Turmstraße
S-Bhf. Bellevue
Bus A 16, 24, 70, 88, 90
(Diese Angaben sind unverbindlich)

Bitte dieses Schreiben zum Termin mitbringen

Ladung zum Termin am

Datum	Uhrzeit	Stock/Raum (0 = Erdgeschoß)	Gerichtsgebäude
30. Juli 1980	9.30	0/105	☒ Turmstr. 91 ☐ Wilsnacker Str. 3-5

Sehr geehrte Frau! Sehr geehrter Herr!
In der Strafsache gegen

Manfred Fuchert

wegen

antisem. Beleidigung

קוראי העו"ז בארה"ב
הרוצים להשתתף בפעולה
להצלת מדינת ישראל
מחורבן הליכוד —

יתקשרו אל:

AMERICAN-ISRAEL
MIDDLE-EAST PEACE FOUNDATION
AP. 19 D
360 E. 65th St., N.Y. 10021
Tel: (212) 570-9190

ישראקרט VISA
עוד שרות נוסף ללקוחותינו! מבחר מצלמות ואביזרים גדול. פיתוח תמונות צבע על נייר קודק או נייר יפני, לבחירתך. מכירה — קניה — החלפה. צלומי פספורט, בן־רגע! בימי שלישי סגור כל היום.
פוטו־ברנר
חיפה, רחוב הלוחמים 32

בחור גיזעי + דירה
מעוניין להכיר בחורה גיזעית מגיל 24 — 20.
ת.ד. 11405 תל־אביב, לאלי.

העיסקה בוצעה כחודש אחרי שרותי וחמו עברו לדירתם המשו־תפת. גולן הביא לשם את ההרואין, והשניים חילקו אותו למנות, ועיר־בבו אותו בחומרים אחרים. תפ־קידו של חמו היה לחלק את הסם לתחנות, ולגבות את הכספים. ה־סכומים היומיים הגיעו לרבבות לי־רות, וחמו העביר את הכסף לגולן. כאשר עמדו השניים לעשות חש־בון סופי, וחמו קיווה לקבל סוף־סוף את חלקו, התברר כי גולן עזב את הארץ, ונסע ללונדון למשך חודשיים.

חמו חיכה בסבלנות, וכאשר חזר גולן בא לסדר איתו את החשבו־נות. להפתעתו לא היו לגולן כל כוונות לשלם לו כסף. להיפך, הוא טען, כי חמו הוא החייב לו 6000 לירות. „אבל מפני שאתה ידיד. אני מוותר לך על החוב," אמר לחמו.

חמו חשב כי מגיע לו יותר מ־100 אלף לירות. אבל כיוון שהוא גדל עם ילדיו של גולן, וראה עצמו ידיד־המישפחה, לא עשה מאומה, אלא רק חירף וגידף את גולן בכל הזדמנות. בכל פעם שנפגשו ב־רחוב, היה מסנן לעבר גולן: „מל־שין! מניאק!" ועוד כהנה וכהנה. חמו טען כי ידע שגולן הלשין על שותפיו האחרים לעיסקת־הס־מים, ושהם יושבים בבית־הסוהר בגללו.

„אני מתבוסס בדמי.". כ־שבוע לפני הרצח פגש חבר משו־תף של השניים את גולן בכיכר סטרומה בחולון, וגולן מסר, כי יאמר לחמו „שיפסיק ללכלך עליי."

בערב שלפני המיקרה חזרו רותי וחמו הביתה בשעה מוקדמת. רותי הלכה לנוח, וחמו נשאר בסלון והסתכל בטלוויזיה, יחד עם אחיה של רותי ועוד חבר. האורחים הל־כו בחצות, ואז הלך גם חמו לישון.

בשעה 6.00 בבוקר התעוררו בני־הזוג לרגע, ראו כי השעה מוקדמת וחזרו לישון. עשר דקות בלבד אחר־כך פקחה את עיניה וראתה את הדמות שולפת־האקדח, שעל פניה מסכה מטריקו לבן, ש־הגיעה עד החזה. „אמרתי בליבי: ג'יג'י (כינויו של גולן) בא להרוג אותנו!" סיפרה רותי, „והתגלגל־תי מתחת למיטה, ואז הרגשתי כי נפגעתי בכדור בידי. רצתי לחלון, פתחתי את התריס וקראתי לעזרה. בינתיים ראיתי שהדמות, אשר זיהיתי אותה כגולן, יורה שתי יריות לעבר חמו, שהיה עדיין ישן. הוא התעורר, וראיתי דם על פניו. הוא התרומם ותפס את ה־דמות בשתי ידיו. הוא חבק אותה והידק אותה אליו ומשך אותה לכיוון חדר־האמבטיה."

מחדר־האמבטיה שמעה רותי קו־לות מהומה, ואחר־כך שתי יריות. היא הצליחה בינתיים לפתוח את דלת־הכניסה לבית וניסתה לקרוא לעזרה מישהו מהשכנים בבית ה־משותף. אז ראתה את הרוצח יוצא מחדר־האמבטיה, כאשר המסיכה שוב אינה על פניו. הוא היה עצב־ני וקצר־נשימה. הוא עבר על פניה ודחף אותה, כדי לצאת מהדירה. היא ראתה אז את פניו בבירור. היה זה גולן, ידיד המישפחה.

לאט־לאט הגיח חמו מחדר־האמבטיה. כל גופו היה מוכתם בדם. בפניו היה חור של כדור, והוא ביקש, כי תזמין אמבולנס. „תגידי להם שאני מתבוסס בדמי," אמר לה הפצוע.

רותי הזמינה אמבולנס, וחמו הת־עקש לרדת במדרגות ולחכות לעז־רה הרפואית ברחוב. הוא הצליח לרדת רק שמונה מדרגות, שם קרס ומת.

„מי זה עוזי?" כמה ימים היתה רותי בהלם. היא לא האמי־נה, כי אהובה מת. ולכן לא סיפ־רה למישטרה מי היה האיש בעל־האקדח אשר ירה בחמו. רק כאשר ראתה את אחיותיו של הנרצח לבושות־שחורים ביום השיבעה, ועלתה על הקבר הטרי, גמלה הח־לטה בליבה לספר למישטרה את האמת. ואמנם, מייד אחרי שחזרה מבית־הקברות טילפנה לחוקרי ה־מישטרה וסיפרה להם את כל ה־ידוע לה, וזיהתה את הרוצח כ־גולן.

אחרי שסיימה רותי את סיפורה זה, בתשובה לשאלות התובעת ה־אדמונית דבורה ברלינר, נכנסו לפעולה הסניגורים הזריזים אהרון בן־שחר ושלמה רוזנבוים. הם גילו לבית־המישפט פנים אחרות בסי־פור.

רותי הודתה כי סבלה קשות מ־המכות, שהיה חברה מכה אותה. היא סבלה עד כדי כך שניסתה לברוח ממנו, ואפילו להתנקם בו. היא נפגשה עם ראש מחלק־סמים במישטרת תל־אביב, פקד אהרון שמש, ושוחחה איתו.

„נכון שניסית ליצור מלכודת, כדי שחמו ייתפס על־ידי המישט־רה עם סמים בידו?" שאל הסני־גור.

„לא נכון!" ענתה העדה, „אמנם נפגשתי עם שמש ועם מינקובסקי, אבל לא רציתי להפיל את דויד. הם חברים של אבי, ואני רציתי להתייעץ איתם איך למנוע מדויד להכות אותי. אבל לא הייתי מס־גירה את חמו למישטרה."

„נכון שסיפרת לעליזה גולן, כי את עומדת להיפגש עם שמש ו־לדבר על עיסקי־הסמים של דויד?"

„נכון," ענתה העדה, „והעי אמ־רה לי, רותי, לא!"

לפתע הושלך הס באולם בית־המישפט, והסניגור שאל בקול דרמאתי: „רותי, מי זה עוזי?"

„לא צעקתי עוזי, צעקתי הצי־לו!" ענתה העדה.

„ואני אומר לך כי צעקת עוזי, כיוון שתיכננת את הרצח של חמו עם אדם בשם עוזי, אשר בא לבצע אותו בעזרתך ולפי בקשתך." קרא הסניגור. רותי הכחישה את הדבר בכל תוקף.

כאשר סיימה רותי את עדותה, שהיתה הראשונה במישפט, החלה השתוללות בקהל. אחיו של הנאשם ואשתו צעקו וקיללו את העדה, ובני מישפחת המנוח רצו להשיב להם.

רק התערבותה של מישטרת בית־המישפט מנעה פגיעות נוס־פות באנשים. ורק פסק־הדין יגלה איזו גירסה תתקבל יותר על דעת בית־המישפט.

פרקליט בן־שחר (במרכז)
„ישנו באותו חדר, אבל לא ביחד"

ניחוח האורן בדניש.

1,263.-
שידה 4 מגירות עשויה עץ אורן מסיבי

1,924.-
BIBA
המיטה המוצלחת של דניש באורן מסיבי כולל שידות, שולחנות לילה ארון קיר במידות שונות ומראה.
המחיר למיטה

2,524.-
שולחן דגם 17 באורן מסיבי 0.80×1.20 עם משטח עליון רחיץ. ניתן להגדלה עד 1.80 מ'.

5,036.-
מערכת פינדלדיה מעץ אורן, חלת־מושבי ודר־מושבי עם או בלי כורסא. המחיר ל־2 + 3.

2,475.-
PINE WALL מזנון מודולרי מעץ אורן טבעי, מגרות, מדפים, תאים פתוחים וסגורים, בעשרות אפשרויות הרכבה ומגוון שמושים רב.
המחיר –
ליחידות המופיעות כאן

1,489.-
מיטה דגם 501, עשויה עץ אורן מסיבי. 1.40×1.90 מ', בעיצוב פשוט ונקי. מחיר שולחן לילה – 515 ש"ח

בדניש עכשיו – מבחר רהיטים מעץ אורן באיכות שרק דניש יכולה.
חדרי שינה, פינות אוכל, מערכות ישיבה, חדרי ילדים ופריטי ריהוט אחרים – כולם עשויים עץ אורן מאסיבי ובעיצוב בלעדי.

רהיטי אורן מקסימים – עכשיו בדניש.

8% הנחה על תשלום במזומן ואפשרות לתשלומים
הנחה נוספת בקניה בשיטת "שלם וקח".

המחירים בשקלים וכוללים מע"מ.

דניש
רמת־גן: דרך ז'בוטינסקי 104.
ירושלים: רח' הסורג מול בנק ישראל.
חיפה: אחוזה, רח' חורב 53.
באר־שבע: רח' החלוץ 124.

פינה קולדה

מלכת המים וסגניותיה טועמות

מן המשקה הכובש את המדינה

גבר שוכב במיטה וקורא שבועון. בפינת המודעות האישיות הוא מגלה כתוב: „אם אתה אוהב פינה קולדה, את ריח הים ולהתעלס באמצע הלילה, פנה אלי." הוא עונה על המודעה וקובע פגישה עם האשה שפירסמה אותה, אך כשהוא מגיע לפגישה, הוא מגלה את החיוך המוכר לו — של אשתו. „לא ידעתי שאת אוהבת פינה קולדה, את ריח הים והתעלסות באמצע הלילה," הוא אומר.

את השיר הזה שר הזמר האמריקאי ראפט הולמס, שהצליח לפרסם את המשקה המיוחד ברחבי ארצות־הברית ואחר־כך בעולם כולו.

המשקה, שנולד באיים הקאריביים לפני 20 שנה, החל להתפרסם בעולם רק לפני שנתיים. התיירים האמריקאיים, הנוהגים לבלות בקאריביים, הביאו את המשקה לארצות־הברית. המשקה, המכיל רום, קוקוס ואננס, תפס בעיקר נשים, בגלל הכמות הזעירה של אלכוהול המצוייה בו. כ־2.5 אחוזים, לעומת הוויסקי, המכיל 43 אחוזי אלכוהול.

יוצריו טוענים כי ילדים מגיל 12 יכולים לשתות אותו. ואכן, הם טועמים מן המשקה, כותבים למפיצים הישראליים ומתעניינים אילו טעמים נוספים אפשר להשיג. כבר עכשיו אפשר להשיג אותו בטעם בננה. טעם תות־שדה יגיע בקרוב. בתחרות מלכת־המים האחרונה גילו המתמודדות הצעירות את המשקה — והוא כבש את ליבן.

שלושה ישראלים צעירים, יצחק פרושינובסקי, יוסי עמרם ודויד בבלי

מלכת־המים 1980, שלי ברלינסקי, ליד דגם ענקי של בקבוק פינה קולדה, שהוצב בנשפי מלכת־המים שנערכו ברחבי הארץ. צורתו המיוחדת של הבקבוק מקלה על זיהוי המשקה שיוצר לראשונה לפני 20 שנה באיים הקאריביים. בצילום למטה: קלפי בצורת מיכסה של בקבוק פינה קולדה, בהצבעה לבחירת מלכת־המים 1980.

נשיא חברת המשקאות האמריקאית שנלי, ויליאם יוראקו, בא במיוחד לארץ כדי להכתיר את מלכת־המים לשנת 1980. חברת שנלי היא יצרנית הפינה קולדה והיא קשורה לאיש העסקים הישראלי משולם ריקליס. נשיא החברה הבטיח כי בשנה הבאה תקבל מלכת־המים כרטיס טיסה לארצות־הברית ותהיה אורחת החברה.

זיוה ברקן, שלי ברלינסקי וסילביה בן־שושן, מאחרי הקלעים של טכס בחירת נסיכת הים־התיכון. הבנות, האמנים ושאר המשתתפים בתחרויות התאחבו במשקה. יבואני פינה קולדה, יצחק פרושינובסקי, יוסף עמרם ודויד בבלי, הגיעו לכל הנשפים כשהם מצויידים בקוביות קרח ובבקבוקים רבים. הם כיבדו את כל החבורה במשקה.

החליטו להפיצו בארץ. הם נהנים מאוד מן הביקוש הרב שיש לפינה קולדה. המשקה, המיוצר על־ידי החברה האמריקאית שנלי, שהיא הגדולה שבייצרני המשקאות, קשורה גם לאיש העסקים הישראלי משולם ריקליס המתגורר באמריקה.

„כל האנשים שלא ידעו עד עתה כיצד להכין קוקטייל, לא צריכים לטרוח הרבה. די לפתוח את הבקבוק ולמזוג את תוכנו אל תוך הכוסות," מעיד פרושינובסקי על הפינה קולדה. בחנות משקאות עולה היום בקבוק פינה קולדה 55 שקלים.

לתחרות הכתרת מלכת־המים בא לארץ במיוחד נשיא חברת שנלי, ויליאם יוראקו, והבטיח כי בשנה הבאה תקבל המלכה כרטיס טיסה לארצות־הברית, כדי שתוכל לבקר במיפעלי החברה. „ישראל היא מדינה זריזה ביותר," אמר יוראקו, „מה שלוקח בארצות אחרות ארבע־חמש שנים, מבצעים כאן תוך שנה." אמר בהתכוונו לתפוצת הפינה קולדה בארץ.

„אני בכלל לא אוהבת משקאות חריפים, אך הפינה קולדה הוא משקה לטעמי," ציינה מלכת־המים הצעירה, שלי ברלינסקי.

קלפיות בצורת מיכסה בקבוק של פינה קולדה הוצבו על־ידי דיילות צעירות בתחרות הסופית שנערכה בחיכל התרבות בתל־אביב. בתחרות זו בוחר הקהל, באמצעות פתקי הצבעה, את מלכת־המים ואת סגניותיה. הקהל גילה השנה השתתפות פעילה בהצבעה ויותר מ־90% מהצופים הצביעו ורובם בחרו בשלי ברלינסקי למלכת המים.

דורית ברזילי, דגנית נחום, אורלי חן וקורין נגן — בשעת הפסקה בשיעור שקיבלו באולפן לאה פלטשר. הארבע ניצלו את ההפסקה וגמעו חצי בקבוק פינה קולדה. לנשפים שנערכו ברחבי הארץ הביאו היבואנים עשרות בקבוקי משקה. המשתתפים בתחרויות הירבו לשתות מאחרי הקלעים, דבר שתרם למצב הרוח העליז בתחרות.

אינך יכול להפסיק לעשן?

לפחות הסר את כתמי הניקוטין

טילאק זאת לא עוד משחת שיניים: זאת משחת שיניים השומרת על בריאות השן.

מדענים בעולם קבעו שאין כמו **טילאק** להגנה מפני עששת, להסרת כתמי ניקוטין, קפה ואחרים.

והחשוב ביותר: משחת שיניים **טילאק**, שלא כמשחות אחרות, אינה פוגעת בציפוי האמאיל המגן על השן.

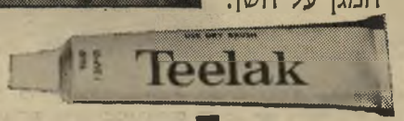

טילאק

לבריאות השיניים של כל בני המשפחה

אותי? רק קוטי.

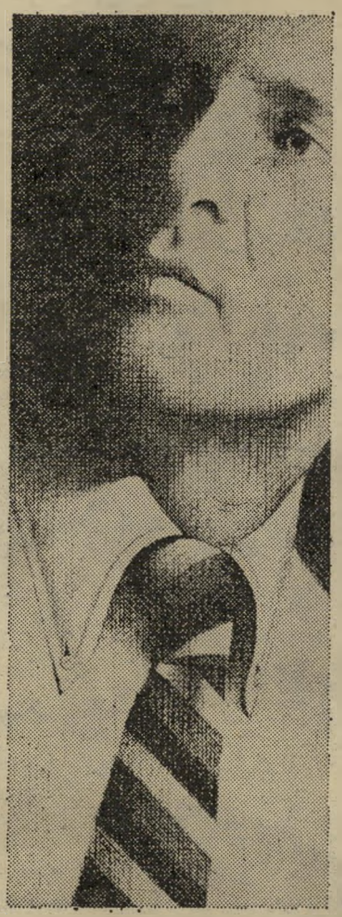

אפטר שייב
ודיאודורנט לגבר
עם מוניטין בינלאומי.

Coty

תן טרמפ לחייל

למען בטחון ישראל

• הקרן להתעצמות צה"ל •

תל־אביב, רח' ד' 17, הקריה 64734, טל' 256381

חגורי אקדחים, הסתערו על התיירים ולקחו את הצלחות

לובסטרים באילת

ד"ר הוקס הוא איש טלוויזיה אנגלי, שעבר כבר כמה מילחמות וחווה חוויות עיתונאיות רבות. הוא הגיע לישראל יחד עם עוד חמישה אנשי טלוויזיה של הבי־בי־סי, כדי לחפש חומר לסרט שהוא מכין על אתרי תיירות ברחבי תבל.

במיסגרת סיורו בארץ הגיע לאילת. הוא וידידיו התאהבו בעיר כבר מהמבט הראשון והחליטו לבחור בה כעיר שתסמל את תיירות ישראל בעיני הצופים הבריטים. הצוות טייל באילת ובסביבתה, לא ויתר על רחצה בים ובשעת ערב הלכו הכל, על פי המלצה חמה של ידידים מתל־אביב, לאכול באחת המיסעדות. רוברט סרוגון, בעל המיסעדה, קיבל את ששת אורחיו בסבר פנים יפות.

השישה הזמינו לובסטרים. כעבור כרבע שעה הייתה מונחת מול כל אחד מהם צלחת ועליה לובסטר שאותו תאר אחר־כך הוקס:

מיסעדן רוברט
הורסים —

„הגדול והיפה ביותר שראיתי אי־פעם." אך עוד לפני שהם התחילו לאכול את הלובסטר, הרגיש הוקס בתכונה מסויימת בחוץ. בעודו תמה מה קורה, פרצו לתוך המיסעדה האלגנטית כעשרה אנשים, לובשי מדים חומים, כשחלק מהם מצוייד באקדחים התקועים בחגורה. אל שולחן צוות הבי־בי־סי התקרבו שלושה לוחמים. מבלי לדבר כלל עם הסועדים, הם התבוננו בצלחות ורוקנו את הלובסטרים אל תוך שק שהביאו עימם.

„רק כשהם התקרבו אלינו, ראיתי על כיס החולצה שלהם סמל בצורת צבי. לא הבנתי מה עושה סמל של צבי על מדים של חיילים." סיפר הוקס.

השישה מלונדון, אורחים אחרים מארצות־הברית וכמה ישראלים, עברו את אחת החוויות הלא נעימות שלהם בארץ. הם נפלו טרף לידיהם של אנשי רשות־שמורות־הטבע וחברי הסיירת־הירוקה, ולא יכלו להבין מה עובר על בדואים בארץ כימעט מדי יום ביומו.

לפני כשלושה שבועות החליטו אנשי רשות־שמורות־הטבע על מיבצע ראווה גדול באילת. הם גייסו לעזרתם את אנשי הסיירת־הירוקה, הנמצאים תחת פיקוחם, קיבלו אישור לפעולה ממנכ"ל הרשות, אדיר שפירא, והסתערו על כ־20 מיסעדות באילת. המטרה שלהם: איתור צלחות של תיירים ואורחים שעליהם לובסטרים האסורים בצייד.

הלובסטר, סרטן־הים הגדול, הוא מאכל תאווה בכל ארץ בעולם השוכנת לחופו של ים. בארץ אסור צייד לובסטרים. רק דייגים מעטים קיבלו אישור לכך ממישרד־החקלאות. דייגים אלה יודעים להבחין בין לובסטר זכר ונקבה, ושולים רק את הזכרים. אולם הכמות שדייגים אלה לוכדים אינה יכולה לספק אפילו מיסעדה אחת. אולם, למרות זאת אפשר למצוא אותם בעונה בכל מיסעדה המכבדת את עצמה.

למרות האיסור, מגיעים מדי יום ביומו עשרות קילוגרמים של לובסטרים למיסעדות אילת ולמיסעדות בצפון הארץ. בדוברים, יושבי רצועת־החוף שבין אילת לשארם־אל־שייח, שולים אותם הים מזה עשרות בשנים. הם מביאים אותם לאילת, ואת כמות הלובסטרים שהם לא מצליחים למכור למיסעדות אילת, הם לוקחים איתם לצפון הארץ, למיסעדות של תל־אביב.

רשות־שמורות־הטבע החליטה להפסיק את צייד הלובסטרים. פקחיה ואנשי הסיירת הירוקה אמנם מצליחים לגרש מהאדמות נשים וילדים בידואים הנוהגים בעדר כבשים, אך קשה להם לתפוס דייגים שהם גברים. לשם כך החליטו אנשי הרשות, בפיקודו של אדיר שפירא, להסתער על התיירים, לחטוף מהם באמצע הארוחה את הלובסטר, לפרוץ לתוך מיטבחי המיסעדות ולהחרים את כל הלובסטרים שבמקררים.

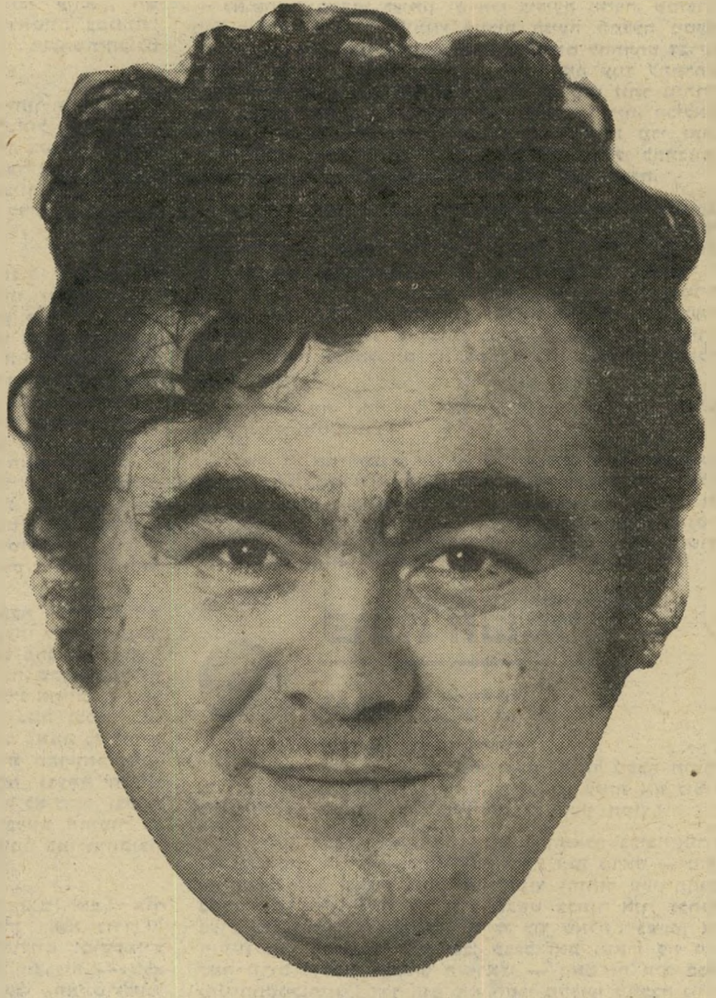

מפקד־המסתערים שפירא
— את התיירות

השיטות הגסות של אנשי הסיירת הירוקה הוכיחו את עצמה גם הפעם. אך הפעם התוצאות עלולות להיות חמורות. בעיתונים רבים בעולם עומד להתפרסם הסיפור על הפשיטה הלילית של אחת מ„זרועות הביטחון" הישראליים באילת.

ראש עיריית־אילת, גדי כץ, שהוזעק למחרת היום על־ידי בעלי המיסעדות, טען ש„זו שערוריה ממדרגה ראשונה. אנשי רשות־שמורות־הטבע חושבים שהם יכולים לעשות מה שהם רוצים. אנחנו משקיעים כספים ונלחמים על כל תייר שמגיע לאילת, והם הורסים ב'מיבצע צבאי אחד' את כל מה שאנחנו בונים. התיירים רוצים לובסטרים, אם אסור לדוג אותם שיתנו לייבא אותם."

מנכ"ל רשות־שמורות־הטבע, אדיר שפירא, ודוברת הרשות סרבו לענות לשאלה אם זוהי אמנם השיטה הנכונה להגנה על אוצרות־הטבע.

יעקב שרת / איש ממאדים

הפריץ או הכלב

אי־אפשר לכפור בעובדות חותכות: שיטת „או הפריץ או הכלב" ממשיכה לעבוד ולאפשר לעם שהורגל בחיים מהיום למחר, מהיום למחר, או נכון יותר הותנה בהם, לשרוד איכשהו, כלומר להתקיים דורי־דורות קיום על־תנאי, קיום של אילתור, לא אחת תוך הליכה־על־הסף ולא שתיים תוך קיצוץ אברים וריסוק עצמות ושאר פורענויות שהיו עלולות לעלות לו בעצם קיומו ובוודאי המעיטו דרך קבע את מספרו.

אין ספק, מילחמת עיראק—איראן דקרה את העולם בסיכה חדה והכאב העז משכיח לרגע את מכאובי הסיכסוך הערבי—ישראלי. יכה הסוני בשיעי, ויסתבכו להם הערבים זה לימין זה וזה לימין זה, והעולם ייווכח שלא אנחנו מקור הצרות וכך תבוא לנו רווחה וישועה, ולו עד שהמילחמה המשונה הזאת תיגמר — השד יודע איך — ובינתיים נספח את הגולן.

קשה, קשה להתווכח עם עובדות. מילחמת עיראק—איראן, שלאחר מעשה היתה צפויה כל כך, הפתיעה את כל החכמים והנבונים, ועדיין ממשיכה להפתיע. הנה, תחילה ניבאו הכל הצלחה מסחררת לעיראק בעלת הצבא האדיר ביותר באיזור במאבקה בצבא מתפורר. אחר־כך התברר שאיראן, אשר מסתבר כי לא התפוררה לגמרי, מפליאה מכותיה בעיראק (עד כדי הפצצת כור גרעיני!). אחר־כך שוב נראה כי העיראקים, בכל זאת, הם היחידים המסוגלים להלום, שכן לאיראנים אין צבא כלל. מי יודע, מה ינבאו לנו מחר?

ככל שאיראן מוכה יותר ויותר, היא עשויה להתרפא בהלם מן החומייניזם ולהעזר באמריקאים, כשם שהיא עשויה להזדמין או „להזמין" סיוע סובייטי. המפה מלמדת, שלאיראן גבול משותף ארוך למדי עם ברית־המועצות (בהיותי באיראן טיילתי לאורך אחד מקטעי גבול זה, המתמשך מן העיירה אסטארה שלחוף הים הכספי ועד העיר ארדביל, חלקו בתוך יער־עד יפהפה, וראיתי במו עיני את סימוני הגבול האיראני העלובים לאורך דרך עפר, מול מסכי־התיל הרבים והמשוכללים, ומגדלי התצפית הצפופים תוצרת הסוציאליזם המשחרר — עדות מובהקת לביטחון העצמי האיראני ולפחדי ברית־המועצות; לא יכולתי שלא לתהות כיצד זה, אם ברית־המועצות מטבע ברייתה גורם תוקפני ואימתני, היא מקיפה את עצמה בחומות שונות ומשונות סביב סביב, כמתגוננת על נפשה — האם זה לצורך הסוואת כוונותיה האמיתיות?). מכל מקום, יש גבול איראני—סובייטי משותף, מה שאין כן לגבי עיראק, ויש לברית־המועצות נסיון בהקמת שתי „דמוקראטיות עממיות" נוסח מזרח־אירופה בתחומי איראן בשלהי מילחמת־העולם השניה — שלא הצליחו והתקפלו בשעתן.

אז הכל יכול להיות, אם כי את חסידי תורות התוקפנות הסובייטית היזמה או המזדמנת ראוי לשאול מה, בעצם, מפריע לרוסים לצעוד עכשיו לתוך צפון איראן, בטענה המוחצת שגבולם הדרומי נתון בסכנת התלקחות, ומצד אחר איש עוד לא יודע מה יתחולל בעיראק ובשכנותיה הערביות, וכך, אילמלא האינפלציה המשתוללת, יכול הישראלי להתברך, כביכול, בהרווחה מדינית וצבאית.

אני אומר „כביכול" לא מפני שאני סבור שהרווחה זו מדומה, אלא מפני שהישראלי המצוי אינו יכול להרשות לעצמו לשקוט ולרגוע. מכאן התקפי־הריגוש המגוחכים נוכח ריבוי אוניות־מיטען בנמל עקבה (תארו לכם איזה פרוספריטי היה בבית־שאן, אילו תעלת הימים כבר היתה עוברת שם, במקום עמוק באדמה אי־שם בנגב) ונוכח סיוע חוסיין לעיראק (החצוף הזה מסרב בעקשנות חסרת פשר להצטרף ל„מערך" למרות כל האופציות), ונוכח היזדוק קשרי סוריה ורוסיה (למרבה מזלה של ישראל, שכן אילו בעטו הסורים ברוסים, כאחיהם המצרים, והיו מכניסים פנימה את האמריקאים כנ"ל, היו סיכוייהם לקבל את שטחם הכבוש על־ידי ישראל גדלים שבעתיים). התקפי־הריגוש הללו משמרים את המתח הישראלי הכפייתי — אחרת היה שיעור תאונות הדרכים עולה תלולות ומספקים לממשלה יסוד לדרוש תיאום איסטרטגי עם ארצות־הברית, שבעברית בסיסית פירושו הרכשת נשק בתנאים נוחים.

כל זה טוב ויפה, אך כמו שדודי המופלא יהודה, שהיה נוהג לדקור את עצמו בסיכה כדי להסיח דעתו מכאב שיניים, לא נפטר באופן זה מחבירי שיניו, כן גם כל מהומות המזרח־התיכון רבתי לא משנות את העובדה המדהימה, שבעוד שהלילה יתעברו כך וכך נשים יהודיות בישראל, יתעברו אחיותיהן אשר ברחבי העולם הערבי בהמונים גדולים פי כמה וכמה, כמו שנאמר: „על אחת — כמה וכמה". לכן, ככל שאמת כי הפריץ מת או הכלב מת — ומבחינה זאת תחושת ההרווחה אינה מדומה — בעיית העם הפלסטיני לא מתה, ובעיית הצביון הלאומי, התרבותי והמוסרי של מדינת־ישראל לא מתה, ובעיית היות עם כובש ומדכא זולתו לא מתה, ובעיית ההימור על שלום או על מילחמה לא מתה, ובעיית מקומנו במזרח־התיכון לא מתה, ובעיית כמותנו ואיכותנו לא מתה.

בצד זעקות לתיאום אסטראטגי, וצעקות „זאב! זאב!" תוך הצבעה על חוסיין ואסד חליפות, והדלפות „אנא כורדי!" וחוכמולוגיות בורגיות על כיווני־תפילה יהודיים ומוסלמיים הפותרות כהרף עין את כל הבעיה היהודית־ערבית — שלא לדבר על הילולת „עליהום" הממשלתית על „האינטרנציונל האנטי־שמי" — ראוי שתקופת הרווחה, הקצרה או הארוכה, תנוצל היטב לבדק־בית, ולא רק בשני משרדי המפד"ל.

אנטי־אנטישמיות

ב„מעריב" כבר עמד גידעון צור המסתורי על אי־חליקות המעורבות בענייני זרים, כלומר אם אני מתערב בענייניך, איבדתי בכך את הזכות להתנגד להתערבותך בענייני. אבל זה רק עניין שולי בכל הפרשה של ישראל והאנטי־שמיות המשתוללת בצרפת.

העניין העקרוני הוא זכות ההתערבות של מדינת־ישראל בחיי יהודים שאינם מכירים בה כנציגה, שאלה זו אינה פשוטה כלל וכלל, וקודם כל יש לדעת זאת. אילו כל יהודי התפוצות באשר הם היו נותנים בתהליך של עליה לישראל, כלומר רואים את עצמם מועמדים לקבלת אזרחות ישראלית בקרוב, כי אז אולי היתה לממשלת ישראל זכות גדולה יותר מלכל ממשלה אחרת בעולם למחות על ביצוע מעשים אלימים כלפיהם; ובייחוד דברים אמורים ביהודים שבארצות מגוריהם אין הם חופשים להתארגן ולגבש את רצונותיהם ולממשם, לרבות בצורת עליה.

היה זמן — בשנותיה הראשונות של ישראל — שההישג ההיסטורי העצום של הריבונות היהודית מקץ אלפיים־שנות־גלות הערה בקברניטי ישראל תחושת מרכזיות ועליונות כלפי התפוצות, לרבות אלו שמנו יהודים רבים יותר משמנתה ישראל; שרר גם ביטחון בלתי־מסוייג. לא רק בכך שצידקת הרעיון הציוני כבר הוכחה סופית ובמוחלט, אלא גם בכך שאנו, בישראל, יודעים טוב יותר מהיהודים בתפוצותיהם מה טוב ומה לא טוב להם, מה עליהם לעשות ומה לא, ואפילו מותר לנו לנקוט צעדים — בלי להיוועץ בהם — שיחזקו את התהליכים שלדעתנו חייבים להתחולל לגביהם — ויפה שעה אחת קודם.

תקופה זו חלפה, כמדומה. ההיסטוריה הארוכה של העם היהודי והקצרה של מדינת־ישראל הוכיחו בעליל, כי רוב העם הזה איבד את יצר הקיום הריבוני. זה אולי עובדה טראגית, מצערת, מתסכלת וכו' — אבל עדיין עובדה, כפי שטראגית, מצערת ומתסכלת וכו' היא עובדת אי־היות מדינת־ישראל מקלט בטוח.

לא מזמן נתקלתי בעיתון ישראלי בידיעה מוזרה, שסיפרה מפי מקורות זרים כי ליהודי ביירות הגיעה המלצה מטעם ממשלת ישראל להסתלק משם, מפני שעומדים להתרחש דברים שעלולים להוליך לפגיעה בהם. לא חשוב מה עמד להתרחש והאם התרחש; חשוב, שלפתע מתחוור לך שיש יותר מיהודי אחד בלבנון השכנה, שאינה סגורה ומסוגרת כסוריה, הכולאת את יהודיה על מסגר ובריח, וכלפי עדה שאננה מדי זאת, החיה כמטווחי־יד מגבול, צריכה ממשלת־ישראל להתבזות, שלא לדבר על הנסיון ביהודי איראן מאז נפול השאה.

היהודים ברחבי עולם אינם באים. הם מצביעים בישבניהם. במצב זה — שכמובן עשוי להשתנות מדי רגע — ראוי לממשלת־ישראל להצטנע כלשהו ולצנר את מעט האנרגיה הציונית האמיתית לא בהצהרות נפעמות וריקניות נוסח „לא עוד!" (ובעיקר נגד ארצות שעימן יש לישראל „חשבון", כגון גרמניה וצרפת; אין לצפות להצהרות ישראליות מפוצצות נגד מעשי אלימות אנטי־יהודית בארצות־הברית, למשל), אלא בזירוז תהליך הפיכת ישראל אם לא למקלט בטוח, לפחות למקלט חמים ואחיד.

כן, אבל מה יהיה על האנטי־שמיות? איך אפשר לזלזל בתופעה האיומה הזאת?

יקירי, מי אמר שצריך לזלזל? כבר ביאליק אמר בשעתו על עם ישראל: „הוא לא ייקץ עד אם לא יעירנו השוט!" ולנו לא נותר אלא לעשות משהו, כדי שהמקיצים המעטים או הרבים יבואו הנה, ולא, למשל, לקנדה. הניחו איפוא לאנטי־שמים, לכוח הדוחף, ותנו דעתכם לישראל, לכוח שצריך למשוך, לאנטי־אנטי־שמיות חיובית.

פחות חשמל, אם בכלל

* אדון כלבוטק, אם כל נורה שעם ישראל מכבה חוסכת תשלום לצרכן ומטבע זר למדינה, מדוע לא עשית את ניסיון כיבוי־האורות הלאומי לפני הוויכוח על שעון הקיץ?

* אדון חברת־חשמל, אם הניסיון המאלף בכיבוי־אורות (של כלבוטק) הצליח — כאילו לא ידעת זאת מראש — מדוע לא זעקת חמס כאשר בוטל שעון־הקיץ והוחזר שעון־החורף בטרם עת? מה, אתה לא יודע שבשש בבוקר אור, ובחמש בערב כבר חושך? ותסלח לי, יש לי עוד שאלה: כשעשו את הניסיון הזה בכלבוטק שמתי־לב, שבכל זאת נשארו פה ושם כמה נורות דולקות במרחב הישראלי — האם זה היה בבתי נהני־מחשמל־חינם? דרך אגב, אני חסכן מקצועי שמכבה נורות בחדרים ריקים זה שנים (זה בא לי בירושה מסבתי החסכנית־סגפנית). יש לכם עצות חיסכון גם לטיפוס כמוני?

הורזסקופ

(המשך מעמוד 10)

חה טובה. אורי זוהר (בן עקרב) עשה תפנית קיצונית בחייו, ועד היום רבים המצפים או המאמינים שיחזור.

המיקצועות המושכים את העקרבים קשורים בדברים הנמצאים מתחת לפני השטח. החוש הפסיכולוגי המפותח שבו ניחנו מושך רבים מהם לעסוק במיקצוע זה. הנטייה לשמור סוד, ולהפנים כל מידע, לקרוא מחשבות הזולת, ולראות מבעד לדברים, מושכת אותם למישטרה, מודיעין, ובילוש.

הצורך לרדת לעומקם של דברים מפנה רבים לעסוק במחקר מדעי.

מרס משפיע עליהם לעסוק בתעשיה, מתכות, כימיקלים, צבא, יצירת תחמושת פיתוח אמצעי־לוחמה חדשים, וניתוח.

פלוטו משפיע עליהם לעסוק במתמטיקה, פיסיקה, כימיה, ביולוגיה, חקר החיים, גנטיקה רפואה, גניקולוגיה, פרה־פסיכולוגיה, ספיריטואליזם, אסטרולוגיה, חקר הנפש ורפואה. פלוטו האחראי על תחילת החיים וסופם גורם להם לעיתים רחוקות, וגם אם

חיים חפר
נפגע בקלות (שומר טינה

הם חולים ממש, יכולת ההחלמה שלהם טובה מאוד והם קמים מחליים כאנשים שזה עתה נולדו מחדש. הם דואגים לשמור על תזונה נכונה, ומשתדלים לעסוק בעיסוק ספורטיבי כלשהו על־מנת לשמור על כושר גופני טוב.

באהבה הם כמו שאר מזלות המים, מונעים בכוח הרגש, רגשותיהם אינטנסיביים ובעלי עוצמה. תשוקותיהם עזות, והמין מעניין אותם כשלעצמו. לתחום המיני השפעה מהפנטת לגביהם, העקרב אוהב לחוש בהשפעת כוחו על נשים. נשים רבות נמשכות לעקרב כפרפר לאש, המשיכה עצומה אך גם הכוויה גדולה. גם לאחר נישואיו הוא עלול להמשיך בחיי מין שמחוץ למיסגרת, בגלל משיכתו לתחום זה, וגם בגלל הצורך להוכיח לעצמו שהוא עדיין מושך את הנשים אליו בצורה מגנטית.

לאשה הנשואה לבן עקרב לא קל ל־עמוד בפני האנרגיה הקיצונית, חוסר הפשרנות, העוקצנות והקינאה. בן מזל עקרב מסוגל למתוח ביקורת קשה על אשתו ולפגוע בה לעיני ידידיו. אולם רק מי שמחלקת את חייה עם עקרב יודעת, שבתוכו הוא מסור לה, אחראי ואוהב. ובשעת צרה הוא נאמן, מעודד ומהווה מישענת חזקה.

עקרבים מפורסמים: שרל דה גול, מרטין לותר, פאבלו פיקאסו, גרייס קלי, פיודור דוסטוייבסקי. ואצלנו, הזמר ישראל גורין, הצייר איוון שובל, המשורר חיים חפר, הקריין יצחק פרי, איש הטלוויזיה דן שילון, והלוחמת למען הנשים תחיה בת אורן.

טל־אריון

וכשחגגנו את יום ההולדת שלי
נתת לי את השרשרת הזו...

...כן, רואים אותה כל כך ברור, ממש כמו הפרח בשיער.
אנחנו באגפא השקענו מאמצים. הצבנו לעצמנו אתגר לייצר
סרט שישמר לך כל פרט ופרט בחדות מפליאה.
חדות שרק הטכנולוגיה המתקדמת ביותר בעולם יכולה להעניק לך.
ידענו שככל שהסרט דק יותר, רגישותו לפרטים גבוהה יותר.
התוצאה — סרטי CNS — 25% דק יותר.
אגפא תופס את הפרטים שהאחרים מחמיצים.

עם אגפא זה מצליח.

התחזית לגברים:
חורף חם, רך ומלטף.

חולצות החורף של אופנת ברוך בפלנל ובצמר רכות וחמימות
עשויות באיכות הידועה של אופנת ברוך.
לאופנת ברוך חולצות ספורטיביות וחולצות אלגנטיות
במבחר בדים וצבעים ובעיצוב אופנתי.
חולצות החורף של אופנת ברוך, תענוג להיות בתוכן.

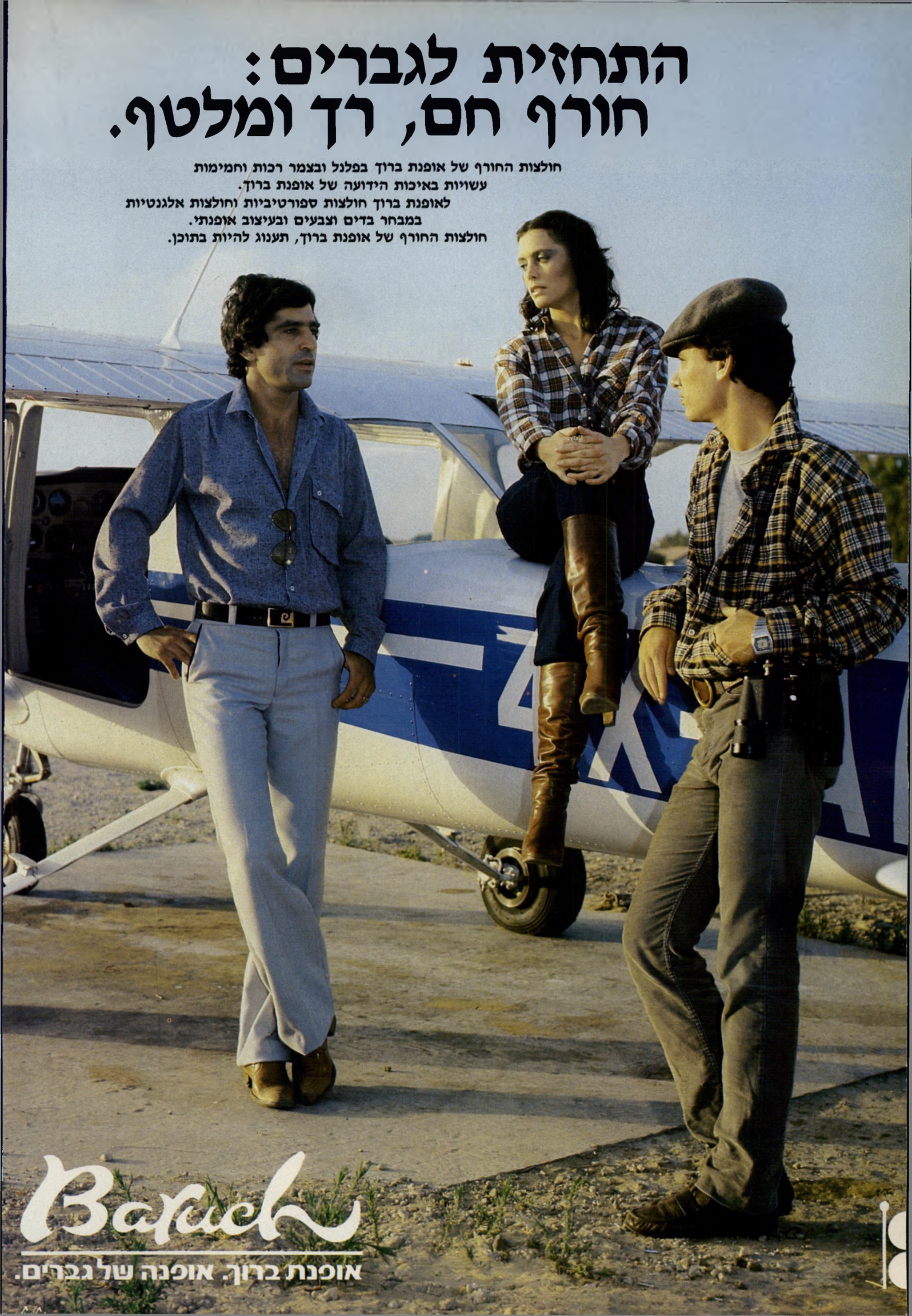

Barak

אופנת ברוך. אופנה של גברים.

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

הצבעה יהודית

יכול להיות שבבחירות לנשיאות בצרפת תהיה הצבעה יהודית.

להצבעה הזאת לא יהיה שום קשר למדיניות המטורפת של ממשלת־ישראל.

קואליציה של הימין והמרכז שולטת עכשיו בצרפת. קואליציות כאלה מדברות תמיד על חוק־וסדר. אך אלה הם תמיד חוק־וסדר המתאימים להם, ורק להם.

היהודים בצרפת, מן הימין ומן השמאל, מגלים עכשיו שהחוק והסדר של הימין והמרכז לא מתאימים ליהודים.

לכן יתכן מאוד שתהיה הצבעה יהודית למען השמאל, בתיקווה שהחוק והסדר שלו יתאימו יותר ליהודים.

לא בטוח שבגין או פרס או רבין יאהבו את זה. אבל מה לעשות? עניינם של יהודי צרפת היא עניינם של יהודי צרפת.

הגיון מוזר מאד

כשמנחם בגין וממשלתו מקשרים בין ההתקפה האנטי־שמית על בית־הכנסת בפאריס ובין ההתנגדות הבינלאומית ל־מדיניות ממשלת־ישראל, הם עושים כמה דברים מסוכנים מאוד, אפילו מבחינתם־הם.

ההגיון שמאחרי התגובה המטופשת של ממשלת־ישראל הוא כזה:

- כל מי שמתנגד למדיניות ממשלת ישראל הוא גם אנטי־ישראלי.
- כל מי שהוא אנטי־ישראלי הוא גם אנטי־שמי וגזעני.
- כל מי שהוא אנטי־שמי וגזעני הוא גם מאוהד אש"ף.

וגם להיפך:

- כל מי שאוהד את אש"ף הוא אנטישמי וגזעני.
- כל מי שהוא אנטי־שמי וגזעני הוא גם אנטי־ישראלי.
- כל מי שהוא אנטי־ישראלי מתנגד גם למדיניות ממשלת ישראל.

אם אמנם יקחו עמי העולם ומדינותיו ברצינות את ההיגיון של ממשלת־ישראל, יקרה הדבר הבא: הרוב הגדול של מדינות העולם, המתנגדות למדיניות ממשלת־ישראל, יהפכו גם לאנטי־ישראליות ולאנטי־שמיות.

המיעוט הקטנטן של מדינות העולם התומכות במדיניות ממשלת־ישראל, יהפכו גם הן את עורן, משום שבתוכן הן מקיימות מישטר גזעני, בדרך כלל. אכסל שפרינגר ודרום־אפריקה, למשל, יהפכו גם הם לאויבי ישראל.

אך התוצאה החמורה ביותר, אולי, מבחינת ממשלת־ישראל, עלולה לבוא מקרב היהודים. הללו, במקומות בהם הם יושבים, מכירים יפה את התנגדות העמים והממשלות בארצותיהם למדיניות ממשלת־ישראל. אם יחשבו היהודים הללו שממשלת־ישראל מבקשת לאלץ כל אזרח במדינות האלה להיות אנטי־שמי כאשר הוא תומך באש"ף ומתנגד למדיניות ממשלת־ישראל, יבקשו להתנער מכל קשר למדינת־ישראל ולענייניה.

כשנשארים
ביום ראשון
בלי אוכל

בישראל, כשנשארים בלי אוכל בשבת, הולכים לקנות אצל הערבים, בעיר המזרחית בירושלים, ביפו, או בעיר התחתית בחיפה. בפאריס, כשנשארים בלי אוכל ביום ראשון, הולכים לקנות אצל היהודים. זה מה שקרה לנו ביום ראשון שאחרי ההתנקשות ברחוב קופרניקוס, והלכנו לקנות אוכל אצל היהודים ברחוב רישאר, בסביבה שלנו.

רחוב רישאר נמצא באמצע הרובע ה־תשיעי. ממערב ומצפון יושבים היהלומנים והתכשיטנים של רחוב לאפאייט, שרבים מהם יהודים. מדרום וממזרח מתנהל המסחר הזעיר בסביבת בולבואר שטרסבורג ורחוב סט־דניס. בסביבה יש ארבעה בתי־כנסת גדולים, כמה בתי־ספר דתיים, והרבה חנויות ומיסעדות שמוכרות הכל כשר, במחירים מופקעים.

המון שוטרים היו ביום ראשון ברחוב רישאר. חלקם במדים, ליד בתי־הכנסת ומוסדות הקהילה, וחלקם ללא מדים, בתוך מכוניות חונות. היהודים שיצאו לקניות או שניצבו ליד הדלפק בבתי־הקפה דיברו על ההתנקשות ברחוב קופרניקוס. בטוח שהיו מודאגים.

משהו דומה התרחש, כנראה, גם ב־סביבת כיכר סט־פול, הידוע גם כ„פלאצ'", וברחוב בלוויל בצפון־מזרח העיר. גם שם יש בתי־כנסת, הרבה חנויות ו־בתי־קפה הפתוחים ביום ראשון, ואפשר אפילו למצוא קלושארים יהודים שיושבים עם עם בקבוק יין (לא כשר) ומזמרים באידיש.

ברובע ה־16 של פאריס, שהסיינה מצידו האחד ויער בולון מצידו האחר, יש רק בית־כנסת אחד. ברובע ההוא משלמים מחירים מופקעים גם בשביל אוכל לא־כשר, כי גרים שם אנשים עשירים, וגם היהודים העשירים יושבים שם. קלושארים יהודיים לא מסתובבים ברובע ההוא.

זה לא מיקרה שהפאשיסטים בחרו בבית־הכנסת האחד והיחיד הנמצא ב־רובע ה־16 כדי להניח לידו את הפצצה הרצינית הראשונה שלהם.

בצרפת יש עכשיו אבטלה מתגברת. המצב הכלכלי מזופת. צרפת היא המדינה הבלתי־שיוויונית ביותר בין המדינות ה־מפותחות. כאשר מניחים הפאשיסטים הצרפתיים פצצה כזאת ליד בית־כנסת דווקא ברובע ה־16, ולא ברישאר, בלוויל או סט־פול, הם רוצים להגיד לצרפתים דבר כזה: בזמן שאתם דפוקים בעליית־גג ליד כיכר קלישי או בדירה מחורבנת בפרבר, מוצאים להם היהודים זמן להת־פלל ברובע ה־16, איפה שגרים העשירים. מסקנה: היהודים העשירים אשמים ב־מצב. זיכרו את רוטשילד, אומרים הפא־שיסטים הצרפתיים, ואולי גם: זיכרו את פלאטו־שרון.

לפאשיסטים הצרפתיים יש כאילו בעיות עם הטיעון שלהם. בעיה אחת זה היהודים העניים של בלוויל, רחוב רי־שאר וסט־פול. בעיה אחרת זה הצרפתים העשירים, שגם הם גרים ברובע ה־16. אבל אלה הן רק כאילו בעיות, כי ה־פאשיסטים, אף פעם ובשום מקום לא מחפשים טיעון בלי בעיות. הבעיות שב־טיעון הפאשיסטי הן חלק חשוב מה־עוצמה שלו. אנשים שזרקו אותם מהעבו־דה, או שבית־הקפה שלהם דועך, לא מחפשים תשובה הגיונית, לפעמים. הם מתחילים להתייחס להגיון המקובל כאילו היה נשק של העשירים והשליטים, המכוון נגדם. הפאשיסטים מציעים את טוהר הגזע ככרטיס־עבודה, ואת האנטי־שמיות כזריקת־עידוד לבית־קפה דועך, ולסחורה הזאת יש קונים.

הפאשיסטים בצרפת, כמו בהרבה מקו־מות אחרים, אינם אוייבים של השיל־טון. להיפך: הם יודיים שלו. במקום להצביע על השילטון והמישטר כאשמים במצב הכלכלי המזופת, באינפלציה וב־אבטלה, הם מצביעים על היהודים ב־מקום אחד, על הערבים במקום אחר, ועל הכושים בעוד מקום. לכן יש לפא־שיסטים בצרפת ובמקומות אחרים הרבה יהודים במישטרה ובממשלה.

פחד לחשוב מה היה קורה

יהודה אחת שלי אומרת שבערך עשי־רית מהצרפתים הם באמת נגד גזענות. עשירית אחרת, כך היא טוענת, זה גזענים ממש. כל היתר — שמונים אחוז — לא יודעים בעצמם אם הם גזענים או לא. הכל לפי המצב. אין לי נושג אם זה נכון. אולי כן ואולי לא. אולי בערך.

אבל אחרי ההתנקשות בבית־הכנסת ב־רחוב קופרניקוס גינו כל המפלגות ה־צרפתיות את ההתנקשות. ולא רק את ההתנקשות. גם את המתנקשים. כל ה־עיתונות הצרפתית יצאה נגד האנטי־שמיות.

שני האיגודים המקצועיים הגדולים השביתו את העבודה לשעתיים במחאה על ההתנקשות. אירגוני המורים והמר־צים הורו לחבריהם להקדיש לעניין שעה בתוכנית הלימודים. בכל בתי־התפילה הנוצריים בצרפת נישאה ביום ראשון תפילה לשלום היהודים.

הגדולות והאיגודים המקצועיים השתת־פו בהפגנה שהלכה מכיכר האומה לכיכר הרפובליקה. זה אולי לא הרבה, אבל זה לא מעט.

פחד לחשוב מה היה קורה במדינתנו הקטנה אם היה מישהו מניח פצצה ליד מיסגד מוסלמי בעכו. אולי כל ה־מפלגות היו מגנות את ההתנקשות. חל־קן היו אפילו מגנות את המתנקשים. ראש־הממשלה ומפלגתו היו מעלים את האפשרות שהכל מעשה ידי אש"ף, ו־מגנים את העיתונות הבינלאומית. ההס־

חקירה נמרצת ביותר

היו"ר: גבירותי ורבותי, כבוד נשיא הרפובליקה, מר ואלרי ז'יסקאר־ד'אסטן!

הנשיא: גבירותי ורבותי, אדוני ו־מורי, העם הצרפתי, נבחרי האסיפה, כבוד יושב־הראש.

אצבעות מרושעות רבות מופנות עתה אל ממשלת צרפת. אנשים מחוץ ומ־בית, שלא טובת הרפובליקה נגד עיני־הם, מבקשים לדעת מדוע לא נתפסו מבצעי הפיגוע הרצחני ברחוב קופרניקוס. „האם דמם של היהודים הפקר?" שו־אלים האנשים הללו.

ובכן, הרשו לי לומר: ממשלת צרפת ואנוכי מגנים בכל לשון של גינוי את ההתנקשות הרצחנית הזאת, שאינה לכ־בודו של העם הצרפתי ואינה לכבוד המורשת הצרפתית המפוארת. היינו ה־ראשונים לגנותה.

אך באשר למבצע הפיגוע הזה: רא־שית, מי הם? רבים מיהרו לקבוע כי הם צרפתים. רבים עוד יותר מיהרו לק־בוע כי הם נמנים על זרם פוליטי מסו־יים. האמנם הדברים כה ברורים? ה־אפשרויות, כידוע, מרובות מאוד. האם לא יתכן כי המרצחים באו מקרב כנו־פיות השמאל הרצחניות? האם לא יתכן כי המרצחים היו בעצמם יהודים? ואולי אלה יהודים הנמנים על כנופיות השמאל הרצחניות?

העיתונות הבינלאומית, ואפילו חלק מהעיתונות הצרפתית, מנהלים עכשיו מסע תעמולה זדוני, הקושר בין חלקים במימשל הצרפתי ובין מבצעי הפיגוע הרצחני ברחוב קופרניקוס. הם טוענים כי למישטרה הצרפתית אין עניין למצוא את המרצחים. עלי להכחיש טענה זו באופן הנמרץ ביותר. רק אתמול חודיע לי שר־הפנים, כי מעולם לא התנהלה בצרפת חקירה נמרצת כל־כך כפי שמת־נהלת בעניין הזה. מאות רבות — ואולי אלפים — של אנשי מישטרה, במדים וללא מדים, מתחקים על עיקבות מבצע הפיגוע הרצחני הזה, יהיו מי שיהיו. אך חקירות כאלה, מטיבען שאינן קלות. האם יודעים כבר מי היו רוצחי הלורד מאונטבטן!* האם יודעים כבר מי היו רוצחי אלדו מורו!** האם תפסו כבר את רוצחי יהושע סלומה!*** האם את מבצעי ההתקשות בישיבה בחברון!**** האם כבר נתפסו מבצעי ההתנקשות בראשי הערים בגדה!*****

* כן.
** כן.
*** כן.
**** כן.
***** לא.

זהירות! הגזענות מוביל לפשיזם

תדרות לא היתה משביתה כלום אפילו לדקה. בבתי־הספר לא היו ניתנים שום הסברים. שום תפילה לשלום המוסלמים לא היתה נישאת בבתי־הכנסת. בהפגנה האנטי־גזענית היו משתתפים 300 מטו־רפים.

לא בטוח שבצרפת יש יותר גזענים, או פחות גזענים מאשר בישראל. לא ברור שבצרפת שונאים את היהודים יותר מששונאים מוסלמים בישראל. מה שבטוח וברור זה רק שבצרפת יודעות המערכת הפוליטית, מערכת התיקשורת ומערכת הדת להתעסק עם הגזענות ב־צורה הרבה יותר יעילה מאשר בישראל. מה שבטוח זה גם שבצרפת היהודים בטוחים הרבה יותר מאשר הערבים ב־ישראל. זה לא עושה עדיין את ישראל יותר גזענית מצרפת, אבל זה בטח לא עשה אותה פחות גזענית ממנה.

אמנות

נוסטלגיה

אחרי תקופה שבה שלט סיגנון פונקציונלי בעיצוב ובריהוט — ניקל, זכוכית ופרספקס — ואחרי תקופת הבגיינים ישרי־הקווים ל־ללא אופי, חוזרת לעולם תנועה של נוסטלגיה לישן ואפילו לעתיק, אם אפשר. מיכאל („מיקי") אייזמן הוא אמן צעיר ורגיש, שתערוכת ציוריו החדשים מעוררת כמיהה וגעגועים לישן והטוב.

תערוכתו של מיקי מוצגת ב־גלריה חדשה, גלריה ווינבר, ה־ממוקמת מול ג׳ימנסיה הרצליה ב־תל־אביב. היא עשויה בסגנון של פעם. על דפים שהיו פעם לבנים ועתה צבעם צהבהב־קרם, מצויי־רים נופים של בתים וסימטאות, ו־נופי־פנים עם פרחים ואישה. אלה מלווים בכיתוב הלקוח ממקומות שונים, כמו, למשל, מיכתבי גוגין בעת היותו בטאהיטי.

משהו אינטימי. מלבד ה־ציורים המקוריים מוצג גם אל־בום של שמונה הדפסים, המאפשר לחומדי ציוריו לרכוש אותם ביתר קלות. את הפרוייקט הזה לא היה בכוחו של מיקי לבצע בעצמו, ואחראי לו בעל גלריית גולדמן מחיפה. האלבום, העשוי בשיטת התחריט והדפס הרשת, נמכר כבר ברחבי ארצות־הברית ובעולם.

יום אחד, כשחזר גולדמן מסיור בארצות־הברית, סיפר למיקי ש־מצא פוסטרים יפים מאוד שלו, הנמכרים שם. מכיוון שמצאו חן בעיניו, הזמין מהם 200, והם נמצ־אים בדרכם ארצה. אייזמן נדהם. הוא נזכר שבעת היותו בארצות־הברית התלהב סוחר אמנות מציו־ריו, קנה אחד מהם ואמר לו ש־באם ירצה מאוחר יותר לעשות ממנו פוסטר, ישלם למיקי בכסף טוב ובתוספת כמות של פוסטרים. כנראה שהלה חשב שהעולם גדול, והוציא את הפוסטר ללא רשות האמן. מיקי פנה לעורך־דין, והלה כבר מטפל בעניין.

האלבום יצא ב־120 עותקים, ויו־צג בטורונטו, קנדה, בתערוכה. השנה יציג מיקי בירידי האמנות הבינלאומי בבאזל בביתן שלם, ש־אותו מארגן גולדמן. היריד בבאזל, שלא כמו הביאנלה בוונציה, או הדוקומנטה, מוליד קשרים מסח־ריים ומאפשר קיום תערוכות ב־חו״ל של אמנים הגרים בישראל, מבלי שהללו יצטרכו לחיות לשם כך בגלות.

לשאלה מדוע נוסטלגיה, עונה מיקי: „יש בנופים השקטים ה־אלה משהו אינטימי, כמו דף מיומן, בגלל הקאליגרפיה, כמו תפאורה לבל אפוק. ואני הרי נוסטלגי...״

מיקי אייזמן — הימים היפים של ילדה
משהו אינטימי

נעמי גבעון עם הציירת אביבה אורי
משב־רוח מרענן בנוף הישראלי

נעמי מגשימה חלום

סוף כל סוף היא הגשימה את חלומה! בתו של אחד מאספני האמנות הראשונים בתל־אביב, גבעון, שהפך לבעל גלריה וש־ממנו יגקה אמנות מילדותה. נעמי פרשה מניהול הגלריה של אביה אשר ברחוב גורדון, ונכנסה לחלל הריק, שהותיר אחריו שעיה יריב ברחוב נתן החכם.

אם פעם היו מבקרים ברחוב נתן החכם רק מתי מעט, רובם אספ־נים — הרי כעת, בתום הסיבוב הרגיל של רחוב גורדון, יעשו את העיקוף הקטן לגלריה של נעמי גבעון, כשמשם הדרך קצרה ל־גלריה גורדון במישכנה החדש. קל ופשוט.

מהמוצג בתערוכת הפתיחה ב־גלריה של נעמי גבעון, בולט מסר ברור מאוד. הקו השולט בגלריה החדשה מבשר, תוך מתן הבזק לשנות השבעים, שהגלריה עוסקת באיכות. הציירים המועדפים על בעלת הגלריה הצעירה והחייכנית הם חברי קבוצת האמנים הישרא־לים, שזכו להכרה בניו־יורק; כמו פנחס כהן גן, מיכאל גיטלין, בני אפרת, נחום טבת ונוייישטיין, בצד ותיקים וידועים כמו קדיש־מן, ליפשיץ, אביבה אורי ואפילו גרשוני.

תגלית בלעדית של נעמי הוא הצייר טובי כאהן, שהוא יהודי אמריקאי, המחלק את זמנו בין ישראל לארצות־הברית. עבודותיו של האמן בן ה־27 בולטות בייחו־דן, ותערוכת היחיד שלו שתיערך בעתיד בגלריה תהיה כנראה הפ־תעה נעימה, ותהווה תוצאה ל־מעקב של ארבע שנים של נעמי אחר האמן.

צורת עבודתה של נעמי היא כשל בעלי גלריות רציניות בניו־יורק. אין היא מחפשת את הרווח הקל, הרגעי כאחרים, שהפכו את המושג „גלריה" בארץ, חופף לח־נות לממכר סחורה כלשהי. זהו משב רוח מרענן בנוף הישראלי, הנותן תקווה שיש עוד עתיד ל־אמנים צעירים רציניים, שלא יצ־טרכו להתמסחר כדי להצליח.

ומה בקשר לעתיד? מה תהיה תמונת המצב בגלריה החדשה ב־עתיד? אין חשש. המינימליזם שמלך בשנות השישים והשבעים, מפנה לאט לאט אבל בטוח את מקומו לסיגנון המעוגן במציאות, ושמץ ממה שצופן העתיד לתערו־כות בגלריה נעמי גבעון טמון ב־עבודות העשויות בצבע ובנטייה לפיגורצייה של אורי ליפשיץ ר־מנשקה קדישמן. אלה הרמזים לקו שישלוט בגלריה, והממשמש את התהליך שהחל בעולם זה מכבר.

עוברים דירה

שינויים גיאופיסיים רציניים עוברים כעת על רחוב הגלריות ה־תל־אביבי. אם עד לאחרונה שלט בנוף הגלריות התל־אביבי רחוב גורדון (גורדון סטריט) שילטון ל־לא מצרים, הרי לאחרונה חלו בו זעזועים, היכולים לשים קץ לשיל־טון האבסולוטי הזה.

הגלריה שנקראה על שמו של הרחוב — גלריה גורדון, של שעיה יריב, עברה ממישכנה צרי־המידות בלב הרחוב לבך יהודה הסמוך לו, כשהיא סוחפת איתה את הסניף שלה אשר ברחוב

אמא סימן למיטת תינוק טובה יותר!

מיטות תינוק, שידות ומיטות נוער א.מ.י
להשיג בחנויות המובחרות.

הם עשו חיים משוגעים
ב„הרימו" חופן יהלומים
ברט ריינולדס
לסלי אן דאון · דייויד ניבן
השלישיה הנוצצת שאהבה

„יהלומים עם כל דבר"
ROUGH CUT
סרטו של דון סיגל
המוסיקה והלחנים של
דיוק אלינגטון בעיבוד נלסון רידל

בכורה ארצית
בעת ובעונה אחת

תל־אביב	חיפה	רמת־גן
„גת"	„פאר"	„אואזיס"

סרט פרמונט בהפצת CIC

תן טרמפ לחייל

נתן החכם. מישכנה החדש של הגלריה הוא רחב־ידיים בנוסח מרגין לב, המזכיר את גלריות ה־יוקרה אשר בניו־יורק, כמעט. ציורי הענק של אורי ליפשיץ, יאיר גרבוז, תומרקין, לאה ניקל, וכל יתר חברי הקבוצה המובילה, שהתגלתה לציבור התל־אביבי ב־גלריה גורדון, החל משנת 1966 שבה היא פתחה את שעריה — ציורי ענק אלה ממש יכולים „לנשום" כעת, והקהל יכול להנות מהם בצורה מושלמת.

תערוכת־הפתיחה של גלריית גורדון בביתה החדש, היא אם כך „מסיבת מחזור" לכל הבוגרים. מין חגיגה פרטית (לציירים שהיא „גידלה" וטיפחה) ולקהל שוחרי האמנות. יש כאן מין מבט מהיר על כל מה שנחשב ל„אוונגרד", נועז ויוצא־דופן, שהיום כבר הפך לקלאסיקה של התרבות הישראלית. רפי לביא, אלימה, אביגדור אריכא, סטמאקי, זריצקי מאירוביץ ובמיוחד מיכאל דרי־קס, מוצגים כמתווים את דרכה של הגלריה, בצד עבודות של לנידה זנדהאוז, אופנהיימר ותמרה ריקמן, המסמלים את הרכישות החדשות.

גלריה גורדון עברה דירה, אך אין זה סתם חילוף מקום. הרבה למעלה מזה טמון כאן. הגלריה, שהעזה לתמוך באמנים נועזים ולא מוכרים, שמה כיום את הדגש על המכירה, ובעיקר המכירה הפומבית, המקובלת בשוק האמנות הבינלאומי כקובעת מחירים ריאליים ליצירות אמנות, והנותנת גושפנקה כמעט רשמית לרמת המחירים. הטקסיות נטלה את מקום האינטימיות. הציור הישראלי יצא לשוק הפתוח.

יאיר גרבוז — הערבים עוברים בשקט
מרכז הכובד עובר לפריפריה

הערבים עוברים בשקט

מישפטים כפולי־משמעות מודפסים על ציוריו של יאיר גרבוז ומהווים חלק אינטגרלי מן היצירות — מוצגים בגלריה שנער ב־תל־אביב תחת הכותרת הערבים עוברים בשקט. יאיר ידוע כאמן חברתי־פוליטי, המשתמש באמנות גם כדי להעביר את המסר החברתי שלו. הפעם הוא עושה זאת בחלל, בגלריה השוכנת מעט מחוץ למרכז הגלריות. ולכן לא זכתה התערוכה עד כה למירב הזרקורים.

מלבד הצגת תערוכת־יחיד משל עצמו, נטל על עצמו גרבוז, יחד עם עמיתו הנרי שלזניאק, לנהל את הגלריה למשך שנה. היותו של גרבוז חלק מהקבוצה הידועה של רפי לביא, שלזניאק, יהודית לווין ואחרים, מהווה ערובה כמעט בטוחה, שהגלריה תהווה השנה מוקד משיכה לרבים ממוקירי הקבוצה. אם כי הדבר כרוך גם בהעדפה סובייקטיבית של המציגים. אבל לאיזו גלריה אין העדפות משלה?

תערוכת הפתיחה של הגלריה, שקדמה לזו של גרבוז, היתה מיוצגת על־ידי תותחים כבדים כמו יגאל תומרקין, לאה ניקל, רפי לביא ואחרים.

בימים אלה תפתח גלריה שנער סניף שלה בדיזנגוף סנטר. בנוסף לתערוכת הפתיחה, יציגו יאיר גרבוז ויגאל תומרקין יצירות משלהם באכסדרת החלל הדרומי של דיזנגוף סנטר, קרוב לגלריה החדשה. זהו סימן נוסף לירידת מעמדו של „גורדון סטריט" כרחוב השליט בתחום הגלריות של תל־אביב, וזאת אחרי מעברה של גלריה גורדון ופתיחתה של גלריית נעמי גבעון. כך עובר מרכז הכובד לפריפריה.

רישומים בחלל

באותו הערב שבו ערך ח"כ שמואל פלאטו־שרון תערוכת ציורי־עולים מרוסיה בגנו המרהיב שבסביון, כאשר כל היפים והיפות התחככו איש ברעהו וקנו ציורי יודאיקה בהמוניהם, נערכה פתיחת תערוכה יוצאת־דופן, לציירת יוצאת־דופן, מארייטה ברמן. התערוכה שוכנת באכסדרה של אולם וויקס במכון וייצמן למדע.

הציירת תושבת ונצואלה הוזמנה להציג במכון וייצמן בעיקבות ביקורו של הפרופסור מיכאל סלע בארצות דרום־אמריקה. במהלך ביקורו פגש בבית ידידים את האשה הבלונדית המקסימה, ראה את ציוריה והחליט להציגם במכון.

עקבות השואה, שאותה עברה מארייטה וממנה ניצלה בזכות גויים שהחביאוה, לא ניכרים בחיצוניותה. יופיה ועדינותה מוטבעים בציוריה המעודנים, המבוססים על נושאים תנ"כיים, עם רמזים לתופת שהשאירה מאחוריה באירופה.

„הלכתי בעמק צלמוות, ולא אירא כל רע כי אתה עימדי" — הוא אחד הפסוקים המלווים את אחד מציוריה הרבים. חרף היותם תמציתיים, עדיני־צבע ומבוססים בעיקר על קווים המתארים חלל ונפחים, מלאים הציורים תחושת גודל, עוצמה ואכספרסיביות. המסר שלהם ישיר — וקולע.

שלום, שמי קרוליין.
אני שחקנית וזמרת, ואני אוהבת להרגיש טבעי בבגדים שלי. אני לובשת דלתא.
החולצות, הגופיות והתחתונים של דלתא אופנתיים ורכים, ממש מזמינים לגעת,
מיוצרים מ־100% כותנה סרוקה, בצבעים מרהיבים ובגזרות מחמיאות,
וההרגשה — טבעית וחופשית.
אני מזמינה אתכם לחנויות הכל־בו, לחנויות המזון בשרות עצמי, ולחנויות
ההלבשה המובחרות, לבוא ולגעת בדלתא,
ואולי אפילו נפגש פנים אל פנים. להתראות!
טבעי שלובשים דלתא

★ כבוד המדינה
במימון כמעט פרטי
★ יום אימונים
לגולש 400 שקל

והגיע עד 280 כ"ס, שזה כרגע ה"שיא" הארצי.

ענף ספורט זה נשאר סגור בפני כל צעיר הרוצה ללמוד לגלוש, ובוודאי ל־הגיע להישגים. כשלימוד סקי של רבע שעה עולה 750 לירות, מחיר נכון להיום, ציוד החלקה מסוגים פשוטים למתחיל עו־לה בסביבות ה־30 אלף ל"י, וציוד מער־לה למיקצועונים, החל מסקי אי.פי. ל־סלאלום, אפוד־מגן אובריאן, קסדה, כפ־פות וציוד מיקצועי נוסף, הכולל מיגל־שים שונים לקפיצות, טריקס, וביצועים חופשיים, מגיע בקלות לסכומים בסדר גו־דל של 90 אלף ל"י. על זה לא לשכוח להוסיף סירה מושכת מיקצועית, מדגם מסטר קרפט וסקי נאוטיק, המקובלות

לעשירים בלבד!

ה אגם הצפוני והיחידי שלנו, היווה מאז ומתמיד זירת־החלקה מעולה ל־לימוד ולביצועים של סקי מים. קומץ המשוגעים הראשונים לדבר, שהיה מורכב על טהרת התל־אביבים, התרכז בשני חו־פים: חוף גיא ומושבת כינרת. היתה מסו־רת של יריבות סמוייה בין החופים על יוקרה ושליטה בביצועים. חוף גיא שפע בזמנו את מיטב החיכות הישוב.

כותב שורות אלה נמנה פעם עם כוחו־תיו של חוף זה. יחד עם "פיגורות" כמו גדי, מנו ואדיר, אירגן מופעים ליליים עם לפפדים, ומיפגני פירמידות מרשימים לפי בקשת עיריית־טבריה. חיוכי ההערכה של הבנות היו שווים בהחלט שבירת מיפרקת.

בחוף מושבת־כינרת, ישבו האדונים גאנזי, גרא, כהן, ואוספלד הרציניים בנו־שא. לא מיקרה הוא, שמתוכם צמחו הילי־דים הכוכבים של היום. מדי פעם התקיימו "אליפויות". זה היה בדרך־כלל בחגים, והן בוצעו על־מנת למשוך קהל לתצוגות ומעט תשומת־לב ציבורית.

הכלים שעמדו אז לרשותנו היו סירות מקומיות מדגם דסקי־קווין, לוגר וכינרת. היו להן מנועים חיצוניים של 70 עד 100 כ"ס, שהיוו שיא בתקופה ההיא. חוץ מ־החלקה אלגנטית מאוד, שבאה על חשבון מיקצועיות, אני זוכר עוד התעסקות בל־תי־פוסקת בלהטוטים שסחטו אנקות הת־פעלות כגון: החלקה על המים יחפים, ללא מגלשיים, שניתן היה לבצע למרחקים קצ־רים בלבד, יציאות מרשימות ישר מ־המוז וסיום החלקה אמנותי בצורת ציפור הגיל המאוחר של המחליקים והתענוגות הליליים סגרו את מעגל ההישגים.

סלאלום

מהירות הגולש המעולה, בטיסתו בין המצופים, מגיעה לכ־100 קילומטר בשעה. "נד" המיים שהוא יוצר עלול להגיע לגובה של שיבעה מטרים. הסלאלום דורש הרבה כוח־ידיים, שיווי־משקל וטכניקה מעולה.

ההולנדית

ספורט סקי ה־מיים "בונה" גוף גברי יפהפה. מתחת לאפודות וקסדות־המגן — אין להבדיל בין זכר לנקבה.

מסוכן קסדות־מגן עם רשתות הג־נה לאף ולסנטר, כפפות־מגן, אפוד הצלה ובגד־גומי — ציוד חובה.

בין נופשי מושבת־כינרת גדל דור חדש, שנולד ישר על המחליקיים, כשהתפריט היומי היה מורכב משלוש עד חמש שעות סקי ביום. מאייסטרו מנו רתם אותם ל־מיסגרת מסודרת וביחד, בעבודה מאומ־צת, ללא שום עזרה ותמיכה מגוף כלשהו, כשהמישפחות באופן פרטי משקיעות את מיטב כספן בנושא, הקימו את ענף סקי־המים בארץ. זה היה דבר עצום, אך עדיין בהישג יד מבחינה כלכלית בתקופה ה־היא.

„משוגעים לסקי"

ב מתכונת זו התנהלו הדברים עד שנת 74', שבה זכה הצעיר משה, בן מישפחת גאנזי, במקום שלישי באליפות אירופה בקפיצות, ובמקום שני בסיכום כללי. בעיקבות זכייה זו, התעוררה רשות־הספורט, והחלה לתמוך בהתאחדות־הסקי. תמיכה חלקית בלבד, אם מחשבים את ההוצאות הריאליות.

ענף זה קיבל מאז דחף עצום. בעלי היכולת מצאו בו הרבה עיניין, ואט־אט התמלאו החופים בסירות חדישות, כש־סירה אחת מרהיבה מהשנייה, ועולה עליה בביצועיה הטכניים. גם כוח המנועים לא הוזנח, והוא עלה בהדרגה מסירה לסירה כיום ושמחירן נע בין 700 אלף ל"י ל־מיליון לירות. זה המקום להוסיף, שסירה מיוחדת לסקי, עשויה בצורה מאוזנת, מנו־עה בנוי באמצעיתה למניעה ככל האפשר של גל אחורי, גל המפריע לגולש ולביצו־עיו.

הוצאות ענקיות אלה אינן מפתות אף אגודה לקחת ענף זה ולהשקיע בו סכו־מים ריאליים. התאחדות הסקי הוא בעצם קומץ המישפחות המשוגעות לדבר, ש־ממילא השקיעו את כספם הפרטי בציוד ה־יקר, והעלו ענף זה לרמה אירופאית, ע"י משה גנזי ואיתן קרת, כשהשניו של משה גנזי, הם בקני־מידה עולמיים.

השנה שולבה אליפות הסקי הישראלית עם תחרות־בינלאומית. השתתפו נציגים מיוון, הולנד, דרום־אפריקה, דנמרק, וכמו־בן ישראל. המיפגן דמה לקרנבל עליז, כשהאירגון לוקה בחסר עקב הצטופפותו הבלתי־ממושמעת של הקהל, שהפריע ל־עבודה הסדירה של השופטים. השופטים, המופקדים על הסדר הטוב, לא כל כך נמצאו בשטח. הם הצטופפו ברחוב המו־

ציוד בשווי 3000 שקל, ציוד מעולה למיקצוענים מגיע גם ל־9000 שקל

ביל אל הכניסה לאתר התחרות, עסוקים בחדווה במילוי דוחות־חנייה פרודוקטי־ביים. הים הגועש כימעט וביטל את הגמר, והפסקות הארוכות והמשעממות בין גו־לש לגולש, שנגרמו בגלל אי תיאום בין מארגני התחרות, עייף את הקהל, שאיבד בהדרגה עניין.

התחרות נפתחה עם הופעת חימום של ליזבט לייף מדנמרק, ומריאן ואן דיק מ־הולנד, במיקצוע טריקס, שהוא להטוטים על פני המים, תוך כדי נסיעה. אלה קפי־צות על פני הגלים. המגלשיים הקצרות מהרגיל מוצבות ישר, ברוחב־לאלכסון „והפוך". ערד שיטה, זה לנסוע איתן, כשגב הגולש פונה אל הסירה, ויידית ה־חבל מוחזקת בידיים, מאחורי הגב. ישנה ורייאצי להחזקת ידית החבל המשולשת בעזרת עקב רגל אחת ותוך כדי גלישה לקפוץ בסיבוב של 360 מעלות, כשפנים פני הגולש אל הים הפתוח, ופנים אל אחורי הסירה. הניקוד במיקצוע זה ניתן לפי מיספר הלהוטים ושלמות ביצועם.

ספורט מסוכן

ה**מיקצוע השני** בתור, היה הסלא־לום — העקלתון בעיברית. זה מיק־צוע הדורש הרבה כוח ידיים, שיווי־מש־קל, וטכניקה מעולה לגלישה בין מצופים, המוצבים בשורת זיג זג רחב. שהגולש חייב לעבור בינהם מהר ככל יכולתו מבלי לדלג על־אף־אחד. מהירות הסירה התיק־נית במיקצוע זה היא החל משלושים מייל, כשבכל סיבוב מגבירים את המהי־רות בשני מייל, ומקצרים את החבל מתוך הסירה בהדרגה, בכדי לקצר את מרחק התימרון. דבר זה יוצר קושי ל־הגיע למצוף, ומאלץ את הגולש לעבודת־ידיים אדירה, בכדי למשוך עצמו חזק ולהגביר מהירות ככל יכולתו, בכדי ל־הגיע למצוף הבא, בלי לפספס.

כשהגולש מגיע למצוף, עליו לעקוף אותו קרוב לו ככל האפשר — בכדי לא לאבד זמן סיבוב ומרחק חבל, „בלקיחת" סיבוב גדול מדי. לכן הגוף כולו נמצא ב„השכבה" על פני המים, בזווית של כארבעים מעלות. השכבה זו, היוצרת את נד המים המפורסם בצידי הגוף, יוצרת התנגדות עצומה לסירה המושכת, התנג־דות הפולטת אותם למצוף הבא במהי־רות שיא. גולשים מעולים מגיעים ברג־עים אלה של החלקה ממצוף למצוף ל־מהירות של כמאה קילומטר לשעה, ומע־לים קיר מים בגובה של שיבעה מטרים בערך. הניקוד כאן ניתן לפי המהירות שבה גומרים את מסלול המצופים, כשכל נפילה מורידה מהניקוד.

המיקצוע השלישי, ואולי הססגוני ש־במיקצועות הסקי היה הג'מפ, אלה הקפי־צות ממיקפצה המשנה גובה בהתאם למין המתחרה. הסירה והגולש יוצאים ל־כיוון המיקפצה במהירות קבועה, כשקצת לפני המיקפצה הגולש סוטה הצידה על־מנת לצבור מהירות. ככל שכוח ידיו גדול יותר, בצירוף הטייה זו, הוא צובר תאו־צה נוספת לעלייה מהירה על המיתקן ה־משופע וקפיצה רחוקה יותר, שבעדה ו־בעד ניקיון הנחיתה ממנה על המים, מקב־לים את הניקוד.

זה הוא המסוכן בין כל מיקצועות ה־סקי, שאינם נטולי סכנה גם הם. נפילות על פני המים בצירוף המהירות המסחררת בה הדבר קורה, יוצרים תנאים מיפלצ־תיים מבחינת פגיעות־גוף. הציוד הבטי־חותי לענף זה כולל תוספת של קסדת־מגן עם מגיני אף וסנטר מיוחדים, כפפות, בגד גומי עבה לבלימת פגיעות, בנוסף לאפודת המגן.

בכל מיקצועות התחרות זכה במקום רא־שון הצעיר משה גאנזי, שאף אחד מהמשתתפים בתחרות זו לא היה מסוגל לסכן את מעמדו. אין ספק, שאם ירצה להשתפר ולהוסיף לעלות בדירוג העולמי בענף, וסיכוייו לכך טובים ביותר — הוא יצטרך לעבור לתקופת מה לארצות־הברית, שם ישנם היריבים המתאימים לו, והמשאבים המתאימים לקידומו. אכזרי אולי להתבטא כך, אך מעולם לא קם בארץ צעיר עם נתונים כשלו בענף זה, וביזבוזם יהיה פשוט חבל אחד גדול.

איציק דנין ■

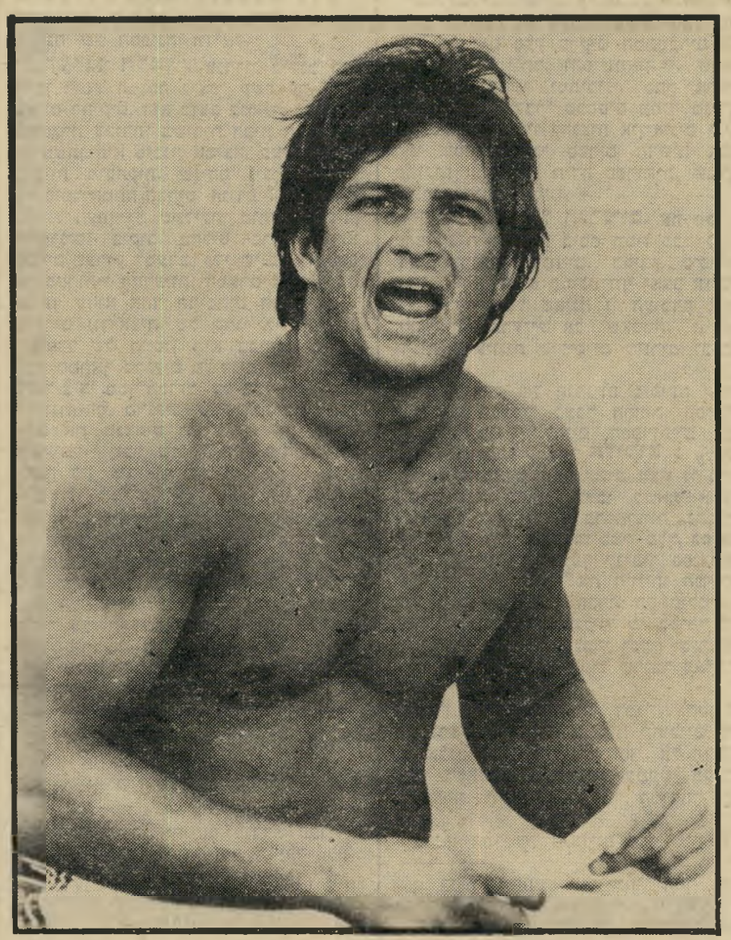

האלוף גדל בתוך המיגלשים. מישפחה אוהבת ותומכת לאורך כל הדרך, כישרון אישי, אבא־מאמן מוכשר ורצון־ברזל — הניבו את האלוף היחידי משה גאנגי, שצמח לספורט זה בארץ. הישגיו של גאנזי הם בקנה־מידה בינלאומי.

נמר של עיר

סיפרות בלשית כסיפרות יפה בתרגום לעברית ✶

ריחו המר של פיצול־נפש ספרותי ✶ הרוטשילדים

וארץ־ישראל ✶ הנבילה של „פרס נובל"

מותחנים

הגל החדש

אחרי השיגשוג המפתיע של ספרי מדע־בידיוני, ששינו בשלוש השנים האחרונות כמה מהרגלי הקריאה של צרכן־התרבות הישראלי, החל באחרונה לשגשג גל חדש של ספרי־מתח, או מותחנים כפי שאלה מכונים כיום. שורות אלה מוקדשות לכמה מהמותחנים החדשים, ובעיקר לשלושה הראשונים, שראו אור בסידרה החדשה של עם עובד.

הבבון הבלונדי. הסופר **יאנוש פון דה וטרינג** היה הולנדי צעיר ושמרן, סוחר מצליח באמסטרדאם, עד שלפתע מאס בכל ונטש את עסקיו. הוא ויתר על פרנסה קבועה ויצא לתור את העולם. נעשה נזיר בודהיסטי במינזר נידח בטיבט, שם חיבר שני ספרים העוסקים בתורת הזן: הראי הריק והצצה אל האין. עם שובו להולנד גוייס לשירות־לאומי במישטרת אמסטרדם כתחליף לשירות צבאי. שירותו כשוטר הוליד את גיבורי סידרת המותחנים שלו, הסמלים גריפסטרה ודה גיר. הם הנחשבים ל„גיבורי תרבות" בז'אנר ספרותי זה, או כמאמר אחד המבקרים האמריקאים: „כמה נעים ומפתיע לקרוא על שני בלשים ש־

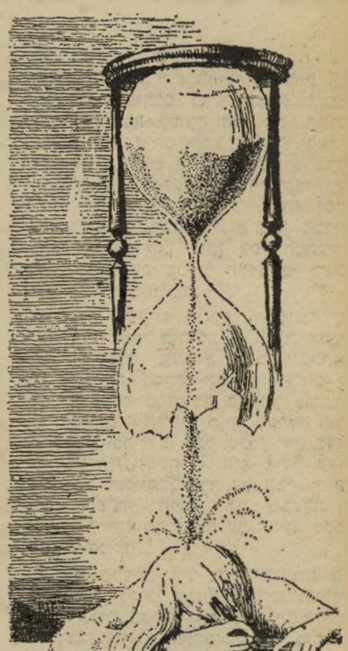

ישבים ושתים יין ולא בירה, ומתווכחים על פילוסופיה ולא על נפויות..."

סיפרו הראשון של דה וטרינג בעברית הוא הבבון הבלונדי*, שעליו מתמקדת בבבון בלונדי, ששני הבלשים ההולנדים מנסים לקשר אותו לפרשיית־רצח מרתקת.

רוס מקדונאלד, שנולד בסאן־פרנסיסקו ב־1915, אינו סתם מחבר מותחנים אלא סופר שזכה בארצות־הברית בפרסים ספרותיים רבים. גיבוריו של מקדונאלד הם תושבי החוף המערבי של ארצות־הברית. גיבור סיפרו הראשון בעברית, היפהפיה הנרדמת* הוא ארצ'ר, הנע כרוח רפאים בשדרות סאנסט ובשאר מקומות המפתח של החלום האמריקאי. ארצ'ר הוא עוד מרכיב של מיתוס הקשיחות האמריקאי, הממלמל דברים כמו: „הרגשתי כאילו הלכתי לאיבוד בקטקומבות... רגע אחד ישבתי כמכונית והתכוננתי אל ה־עיר..." הוא מדבר על עיר, שתושביה מזכירים לו „מלחים בתנועות עקיפות, כמו נשמות בניהינום..." הנעים בתוך אותו „ערפיח צהבהב שנותר מאתמול".

ארצ'ר נע בתוך תופת של חיים מודרניים ואלימות, הורס ומנפץ את כל המחיצות שאינימי־טעם למיניהם טרחו להציב בין ספרות בלשית לספרות טהורה. ארצ'ר הוא אדם העולה להתמודד בזירה של ה־אלימות, כשהוא מייצג את הטוב עלי אדמות נוסח אמריקה.

על שוטרים וציירים. הסופרת **נאיו מארש,** ילידת ניו־זילנד, נחשבת לאחד המאורות שבספרות־הבלשית הבריטית. כמה מספרי המתח שלה, שהומחזו לטל־ויזיה, הוקרנו בטלוויזיה הישראלית. מארש משלבת בספריה פרטים מתוך הווי האמנים. גיבור סיפרה הראשון הרואה אור בעברית, על שוטרים וציירים**, הוא סיר רודריק אלין, מפקח הסקוטלנד־יארד, בן־אצילים ואיש־תרבות שהוא בעלה של ציי־רת נודעת, המוליך תרשיה מיסתורית, על סיפונה של הספינה זודיאק.

„המרגל הקטן". אנדריי ביקוב הוא מדען רוסי, המנסה ליצור קשר עם גרמי שמיים רחוקים. הוא מוצב במאלי, אפריקה, במיסגרת עבודתו בשירות הבינו הסובייטי. גם אשתו היא סוכנת אמיצה, בעלת נטיות לסביות מובהקות. שניהם גיבורי סיפרו של סופר־המתח הבריטי הנודע **לן דייטון,** המרגל הקטן***, שעלילתו מותאמת לעידן הלווייתנים. ביקוב מחליט ברגע קריטי מסויים לערוק למערב, כדי שיוכל להגשים את מטרותיו המדעיות. המערב מעוניין בו, מכיוון שהוא אחד המומחים הבודדים ל־מייזרים (וריאציה של קרני ליייזר).

סיפרו של דייטון הוא בבחינת סיגנון חדש המתאר מרגלים מעודנים ומתוחכמים, משני צידי מסך־הברזל, על מעלותיהם ועל חסרונותיהם. מרגלים שבקרבות־המגע בי־ניהם אין מנצחים ומנוצחים, אין טובים ורשעים — וכל שנותר הוא תיחכום של מאבק בין אידיאות שונות.

שדה הבצל. 15 שנה היה **ג'וזף ואמבו** סמל־בולשת במישטרת לוס־אנג'לס, עד שהפך סופר המגנה לתאר את חייהם של השוטרים בחברה האמריקאית, על ער־כיה ואלימותה. סיפרו הראשון בעברית, שדה הבצל****, מבוסס על מעשה אמיתי. סיפור עלילת הספר הוא אירוע, שוואמבו היה מעורב בו כבלש. גיבורו של הסיפור, ג'ימי סמית, כתב אוטוביוגרפיה המאמתת את תיאוריו של ואמבו.

---

* רוס מקדונאלד — **היפהפיה הנמה**; סידרת פנאי; הוצאת ספרית פועלים; עברית: אריה סיוון; 288 עמודים.

** נאיו מארש — **על שוטרים וציירים**; סידרת מתח, הוצאת עם עובד; עברית: אברהם קדימה; 248 עמודים (כריכה רכה).

*** לן דייטון — **המרגל הקטן**; מתח — מועדון קוראי מעריב, הוצאת זב"מ; עברית: חיים גליקשטיין; 204 עמודים (כריכה קשה).

**** ג'וזף ואמבו — **שדה הבצל**; סידרת מתח, הוצאת ע סעובד; 456 עמודים, עברית: כרמית גיא (כריכה רכה).

שדה הבצל הוא סיפור תיעודי בעל רמת אמינות גבוהה, המביא תיאורים חושפניים של אורח החיים האמריקאי, העשויים לעורר קינאה רבה אצל כמה מסופריה של אמרי־קה.

כאן המקום לשבח את עורך סידרת־המותחנים החדשה של הוצאת עם עובד, **אמנון אחיעמץ,** שטעמו והקפדתו הינם חלק מהצלחה ראשונית זו.

ניקור

חידת התמוז

הסופר **בנימין תמוז** הוא בבחינת חידה מוזרה. יש בכוחו להגיע בספר אחד מפרי־עטו למיצוי טהור ונטול סייגים של בעייה המעיקה עליו כמחבר ועל החברה הישר־אלית כחברה, ובספר אחר ליצור יצירה ריקנית, קיטשית, מסורבלת ומשוללת כל עניין חברתי או אישי. כך היה בסיפרו משלי בקבוקים, שבו עלה בידו לזקק מיכ־לול של בעיות, וברקוויאם לנעמן, שהיה בבחינת רומן־משרתות לעם־אדונים. ב־רקוויאם טרח המחבר לומר הרבה, או להתחזות לאדם האומר הרבה, שעה שלא אמר דבר.

שני ספרים שאותם פירסם תמוז השנה: ריחו המר של הגרניום*, שהוא קובץ של ספק סיפורים ספק פרקים המתחברים ל־סיפור מקיף יותר, והמינוטאור**, שהוא ספק רומן־בלשי ימתיכוני, ספק איחוי מלאכותי של שברי טכסטים מתוך מגירה של סופר, שנועדו להנציח אין־אונים יצי־רתי מסויים. שני ספרים חדשים אלה מחזקים את אותה חידה ספרותית, שניתן לכנותה חידת התמוז.

ריחו המר של הגרניום. את מקומו בספרות הישראלית ביסס תמוז כבר לפני שני דורות ספרותיים. בקובץ סיפוריו חולות הזהב **הביא תמונת־נוף ומצב אנושי** של ארץ־ישראל שאינה זו העובדת אלא האזרחית, ארץ־ישראל שאנשיה תוהים בינות לרעיונות פוליטיים מוזרים ובלתי מקובלים.

בריחו המר של הגרניום מופיעה קשת של גיבורי תמוז בעבר הרחוק. הסיפור הראשון מחזיר לחיים הספרותיים את גיבורו החצי־פיקרסקי **אליקום: „לפני שמלאו לאליקום שבע שנים מצא לו בת־זוג כלכבו ונשבע כלבו לשאת אתה לאשה..."** בגיל שלפני בר־מיצווה **„נפתתה אליקום לראות את עצמו כמין מלך, גם אם לא מלידה",** והוא הופך לגיבור ספורטאי של בני דורו ועובר את חווייתו המינית עם אשה בגיל שבו חבריו רק חולמים: **„הרברים הנפלאים שנעשה בו בבוקר ה־הוא נטלו את הכרתו לכדי רגע; וכששבה אליו רוחו שמע את הקול שדיבר באוזניו בימי ילדותו...".**

תמוז מצליח להנפיש דמויות קטנות, פשוטות אך אמינות בנופים החוליים של תל־אביב בשנות ה־'20 וה־'30. אל הדמו־יות משתרבב בעקשנות כמעט בלתי־מתפשרת דיוקנו של המחבר, המוסתר בידי אמן.

בריחו המר של הגרניום מצוי מין של

---

* בנימין תמוז — **ריחו המר של הגרניום**; סיפורים, הוצאת הקיבוץ המאוחד + קרן תל־אביב לספרות ולאמנות; 192 עמודים (כריכה רכה).

** בנימין תמוז — **מינוטאור**; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 151 עמודים (כריכה רכה).

תהליך צמיחה של העיר תל־אביב בהערות אגביות, כמו: **„אחרי המילחמה נברה מעט תנועת הבנייה בתל־אביב תרוישה שב אל עבודות הסיד והחול, שכמהם נכנתה העיר."** עיר שבה ביאליק מחפש משוררים בין הקיוסקים לחולות: **„הנה, משחתיך היום משורר בישראל — אמר הגיונית. למן היום הזה, אמור לחבריך: ביאליק משחני. בחורי יקירי, אשרי יולדתך. שב, נשתה תה. עוד מעט יבוא רבניצקי ונשתה תה..."**

עוד פירור של איפיון מאותם ימים של הקמת תל־אביב וביסוס תרבותנו הארצ־ישראלית הוא הסיפור על גדוד מגיני השפה. אחד נאסר בעוון הטלת לבנה

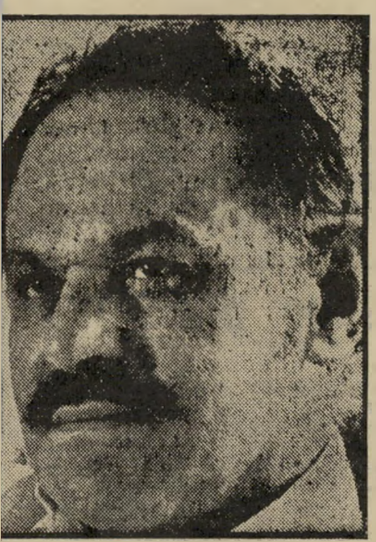

בנימין תמוז
תמוז הוא אויבו של תמוז

בחלון־ראוה של חנות ששמה אינו עברי. אומר לו השוטר: **„אתה מאלה? ואני חשבתי שרק ילדים מן הגימנסיה הרצליה שוברים חלונות. יש שם אחד קבוע, כזה עם פצעים על הפנים... נו, מה לעשות, השופט כבר יתן לך איזה חודש, אני חושב. ובינתיים תשב אצלנו הלילה. אין ברי־רה..."**

בנימין תמוז מביא בריחו המר של הגרנ־יום שברים מתוך רומן גדול, שמעודו לא כתב. שברים אלה מצויים ביצירותיו מאז ראשית כתיבתו הספרותית. בסיפורו נסיון שני, נסיון שלישי מתוודה גיבורו: **„ש־לי, כמובן, תעודת־בגרות, מדפסת וחתו־מה כחוק עם ציונים מעולים; אלא שהיא מזוייפת. אין היא מזוייפת ממש, מפני שכל החתימות — של המנהל, חבר המורים וההנהלה — הן חתימות מקוריות וגם בכחינות עמדתי יפה. אלא שכל זה היה פרי רמאות תניבה. בשנת 1929."** סיפור שאת שורשו ימצאו הסקרנים ביצירתו המוקדמת של תמוז. אלא שכאן הוא מוליך את גיבורו באחד מסיפוריו הכמעט־גרו־טסקיים, ואפילו מצחיקים. מספר גיבורו: **„הייתי באמצע שנות השלושים של חיי כשהגשתי בקשה לגימנסיה בתל־אביב להתקבל כתלמיד בכיתה האחרונה, כדי לעמוד בבחינות־הבגרות. נטלתי שנת שב־תון, הבאתי עמי תעודה של המחלקה השביעית ומעניתי שברצוני לסיים את חוק לימודי במחלקה השמינית. הם לא יכלו לסרב לי, וקיבלתי, את כתי את כני שלחתי לבית־ספר חקלאי..."** אלא שה־ניסיון אינו עולה יפה, ושנים אחר כך

כותב המספר: „הנסיון השלישי שלי לקבל תעודת־בגרות היה קשה מקודמיו. הפעם התעקשתי: לעמוד בניסיון עד לסופו. הייתי זקן מרוב המורים שבגימנסיה...“ סיפור של נזילת הגיבור אל עבר שיגעון מוך ואישי, שתמונו אינו מפרש.

הסיפור סחטוט נפתח בתיאור: „בניה רחמנינוף היה הנגב הראשון של תל־אביב. לפנינו לא היו גנבים בעירנו, ואלה שבאו אחריו היו סתם פושעים...“ פתיח המעיד על תמוז במיטבו, היודע עד מלאכת ה־כתיבה, החל מתורת הפתיחות וכלה בניסוח ותימצות לשוני.

בקובץ זה מצויים סיפורי־המפתח, המג־לים טפח מריקעו של תמוז. בסיפור בנו של דוקטור שטיינברג מצויים מיגזרים מתוך הרקע של תמוז, שגולד בברית־המועצות ועלה ארצה בגיל צעיר. הוא מתאר, את מיפגשו עם ילדי תל־אביב: „אחד הילדים קרא משהו לעברי. הוא דיבר עברית, כמובן, ואני לא הבנתי ושתקתי. הילד שב ודבר והרים את קולו, כדי לפייסו הושטתי לעומתו את הבנה שבידי... והתחלתי לסגת בחזרה לעבר בית־המלון, כשפני אל הילדים ואני צועד אחורנית. החבורה ונקה לעברי, והרשימם זרועותיהם דחפוני בחזה ובכתפיים ולפתע מעדתי. נכשלתי בדפנותיה של איזו תיבה ונפלתי אחורנית על גבי. הילדים פרצו בצחוק ונמלטו... וככן, כך הגעתי לארץ־ישראל. כמגפיים, באפודת צמר גמה, שונא בגנות וזא יודע עברית...“

בהמשך עושה תמוז ניסיון קלוש להב־הרת נושאים, שעימם התמודד ביתר כיש־רון והצלחה בסיפרו משלי בקבוקים. הוא מתמודד עם בעיית ההזהות הכפולה שלו והניסיון לצאת מישראל ולתקוע יתד ב־ניכר: „ברור שאני חי מפני סיכות נוספות ורבות, אבל גם זו. ואולי זו הנפלאה שבכולן, השיבה הביתה, המפץ אל הבית הפנימי, שרק הגולים והעקורים מכירים אותו. ומי לא גולה, ומי לא עקור? אפילו האנשים החיים כל ימיהם בארץ שבה נולדו, ואפילו בבית שבו נולדו, הם גולים... אתם יודעים שהם גולים, אלא שזה לא משנה... שמע, כרגע זה עלה כדעתי רעיון. אמנם כולנו גולים, אבל יש בכל זאת הבדל בין אדם שחי כל ימיו בארץ שבה נולד, לבין אדם שהגר מארץ לארץ...“ תמוז מנסה להתמודד כאן בקלישות עם בעיית זהותו, ומוסיף גם מעט מאותם תסביכים של ילד־גולה שהגיע ארצה: „בשנעשיתי חבר בהגנה, כשאשאים חדלו בכלל לחשוד שאני כסך הכל מהגר; כשהתחילו לראות כי צבר טיפוסי... אתה יכול לתאר לעצמך איזה בריון הייתי בגיל שמונה־עשרה. לא ילד גולתי, חס־ושלום...“

בהמשך בנו של דוקטור שטיינברג מביא תמוז סיפור, שבו הוא מתאר תהליך של טישטוש הזהות, שנעשה לדעתו בשנות החלוציות: „תשמע סיפור קלאסי של דור התחיה הלאומית שלנו. האיש כתב רוסית והיה כא אל דודי לקרוא משיריו. הוא עבד אצל ההסתדרות, היה פקיד, כמדומני בוועד־הפועל. שם נחצו עליו. הוכיחו לו שצריך לכתוב רק עברית. גם הכריחו אותו לשנות את שמו והאמבל הזה — בדיוק כמוני — תירגם את הרוסית לעברית, ובמקום יאשה צירבי הופיעה פתאום איזו מפלצת בשם יעקב השחור. הם אפילו שיחרו אותו. באיזה עיון המסדרותי מכסן הדפיסו פעם תרגום משיריו. מי ראה את זה? מי קרא את זה? מי זוכר, בכלל? לבסוף גרדו אותו לאיזה פעולות מטורפות של גדוד מגיני השפה. הוא הזך איתם כלילה, איש תמים כמו ילד, ומשורר מצויין, הלך לשבור חלונות של חנויות שהיה להן שם לועזי. וזה, כדי להגן על השפה העברית... המישטרה תפסה אותו, קרה לו שם משהו, והאיש נגמר מאז... והוא הרי בא לארץ כציוני, לא כמו אבא שלי, אלא מתוך אידיאליזם... מה אתה אומר על זה? או שזה נראה לך כחלק מן המחיר שיש לשלם בעד התחיה התר־בותית?... תפתכל החוצה. התחיה הזאת זורמת שם, שורצת מזוא הרחוב... כל השמות עבריים, וכל בעלי החנויות מלס־ממים את לקוחותיהם בעברית, מוכרים סחורה פסולה, וביזור...“

אם את הקובץ פותח תמוז באליקום הרי שהוא מסיים אותו בגיבור אחר שלו מהעבר. יעקב הוא גיבורו של הסיפור הביתה. תמהוני שהופך פוגרום שבו ניספת אמו עם בעזה, ליהודי החדש. הוא הופך שוטר רוכב בגליל, למעין אלכסנדר זייד, שאלכסנדר פן תל־אביבי מתקנא בשיריו המתובלים בשמות של פרחים וצמחים. הוא שזוף וגיבורי אך בסופו של דבר הוא חוזר ליפו—תל־אביב, אל ארץ־ישראל העירונית והכוזבת, ונחשב כמת.

מינוטאור. אין טעם להקדיש לכישלון ספרותי זה יותר מתיאור והסבר הכישלון. במרכז העלילה דמות של סוכן ביון ישר־אלי. אלא שסוכן זה מקיים פרשת חיזור מוזרה עם נערה בריטית שלא פגשה בו, תוך שהוא אונס, מבלי להגיע לכדי סיום, את ז'אנר הספרות־הבלשית.

מינוטאור הוא סיפור תשבצי משעמם, שבו אונס תמוז ארבע דמויות — שלושה גברים ואשה אחת — לחיות בכפיפה מלא־כותית אחת, מבלי שיש להם מכנה משותף אחד. תמוז מנסה להביא בספר זה מעט מהאווירה הימתיכונית של **זורנם דארל** בקוארטט האלכסנדרוני שלו. תמוז נכשל בהחייאתם הספרותית של גיבוריו: **ג.ד. ניקום טריאנדה** היווני, **אלכסנדר אברמוב** הישראלי והאהובה **תיאה**.

במס־תיאורי שמשלם תמוז בספר הוא מוכר שוב את חולות הזהב שלו, בברק מעומעם, כשהוא תאר את חיי המושבה המשמשת רקע ליילודתו של הסוכן הישר־ראלי אלכסנדר אברמוב.

חידת תמוז אינה מתפענחת בהבדלי ה־רמות והאיכויות שבין ריחו המר של ה־גרניום לבין השגיאה, הקרויה מינוטאור, שלה צירף, עבור ההדיוטות, רישום על העטיפה מתוך תחריט של פיקאסו המינו־טאור הגווע בזירה.

שני הספרים הנסקרים מעידים על כך שהגיע זמן כתיבתו של אותו רומן רחב־יריעה, שתמוז טרם כתב. והחומרים מת־נקזים להם בסיפוריו הקצרים, שהינם ממיטב יצירתו וממיטב יצירת הפרוזה הארצ־ישראלית.

תיעוד

הנדיב

בין 1882 ל־1957 פעלה בארץ חברת פיק"א (חברה להתיישבות היהודית בארץ־ישראל) מיסודה של מישפחת רוטשילד, שחלקה, למרות הביקורת הרבה, רב ביותר בתהליך יישובה של הארץ והקמת התש־תית החלקאית. את התפקיד המרכזי ב־

אדמונד דה־רוטשילד
ולא בגלל עוניכם וסבלכם

פעילות זו מילאו **אדמונד וג'יימס דה־רוטשילד** רבי־הממון. אדמונד נודע בפי תושבי הארץ בכינוי הנדיב הידוע.

רק החודש ראה אור לראשונה ספר מקיף, המכיל וממיין את פועלם של בני מישפחת רוטשילד בארץ־ישראל: בית רוטשילד וארץ־ישראל — מיפעלם של אדמונד וג'יימס רוטשילד בארץ־.

בית רוטשילד וארץ־ישראל, אותו חיבר החוקר הצעיר **שימעון שאמה**, יליד לונדון וחבר בריזנזו קולג' שבאוכספורד, הוא מחקר המנסה בעזרת מיסמכיהם של הרוטשילדים לבטא את ההשקפה העקרונית של הברון ושל פקידיו. השקפה שלא תמיד זכתה להערכה הולמת בעיני אנשי המוש־בות ושאר נתמכי הברון, ושל פקידיו. השקפה שלא תמיד זכתה להערכה הולמת בעיני אנשי המושבות ושאר נתמכי הברון. אין שאמה מנסה למעט מערכם של פקידי הברון, שעוררו מרירות רבה בקרב החלו־צים ועוררו מחלוקות שעל הנדיב הידוע היה לשככם.

מענקיו הכספיים של הנדיב הידוע ניתנו בימי ראשית ההתיישבות היהודית בארץ־ישראל, כאשר השושלת הרוטשילדית היתה בשיא הכוח הממוני שלה באירופה, והיוותה למטרה ראשית לחיצי ועמם של האנטי־שמיים הצרפתיים למיניהם. הוא החל לסייע, או כפי שאמר ל**יבונטין**, אחד ממייסדי ראשון־לציון: „לא באתי לעזרכם בגלל עתייכם וסבלכם, כי לבטח היו עוד הרבה מצבים דומים של מחסור בעולם. עשיתי כן יען כי ראיתי בכם את מעשימי תחייתי של עם־ישראל ושל משאת־הנפש הזיא היקרה כל־כך לכולנו, הממרה הקדושה של שיכת עם־ישראל לארץ־אבותיו...“

ספר זה הוא עוד נידבך מחקרי בבניין הספרים המודד ושוקל את תהליך כינונה של מדינת־ישראל ושלבי הראשית שלה. המחבר משוחד מעט לראות את ההיסטוריה מבעד למשקפיה של מישפחת רוטשילד —

* שימעון שאמה — בית רוטשילד וארץ־ישראל — מיפעלם של אדמונד וג'יימס רוטשילד בארץ; עברית: מ. חצור; הוצאת י"ל מאגנס; 356 עמודים + 12 עמודי תמונות (כריכה קשה).

בחטף

ה„זוהר המגדי“

●● אביו של הסופר **אברהם ב. יהושע**, כתב באחד העיתונים המקומיים של ירושלים על מעשי בנו בחג־הסוכות: „בשעה שבני אברהם הודיע לי לפני חג הסוכות כי הוא רכש סוכה מוכנה יחד עם ‚סדיניה ורקמותיה' במחיר כמה אלפי ל"י, ושנכדי שמחים בסוכה, אמרתי לו: סוכו־תינו הדלות, שעלו בסך הכל במיספר פרוטות, היו חמות יותר ולבביות יותר...“

●● איש אוניברסיטת חיפה, הפרופ' **מתי מגד**, שירד מזה כמה שנים לארצות־הברית, פירסם בהוצאת ספרית פועלים מסה בשם האור הנחשך — ערכים אסתטיים בספר הזוהר. הוא השים עצמו למפענח לעברית של כמה מפרקי מישנת הזוהר, תוך התעלמות מודעת ממיפעל חייו של הפרופ' י. **תשבי**, שתירגם את מישנת הזוהר לעברית. פניה מצד מוסד ביאליק, ופרופ' תשבי לספרית פועלים, דחפה הוצ־את ספרים זו לפרסם התנצלות מאירת עיניים במוספים לספרות. נאמר בה, בין השאר: „ביותר אנו מצטערים על מורת־הרוח שהדברים גורמים לפרופסור י. תשבי המכובד ומבקשים סליחתו. נחפש דרך לתיקון השגגה...“ ●● ספר המעורר עתה שערוריה בארצות־הברית הוא הסיפור של, אותו פירסמה שחקנית הקולנוע **אינגריד ברגמן**. הוא כולל את סיפור חייה, את סיפור קשריה עם בעליה השונים ואת ראיית העולם שלה. תוך כמה שבועות הפך הספר לרב־מכר כלל־אמריקאי ●● ריהביליטציה חלקית נערכת כיום בברית־המועצות לסופר **בוריס פסטרנק**, ש־השילטון הסובייטי נידה אותו בחייו בשל יצירתו ד"ר ז'יוואגו, שזיכתה אותו בפרס נובל. כתב־העת נובי־מיר פירסם כמה מ־השירים שפסטרנק־חיבר לד"ר ז'יוואגו. את הביקורת, שיד הצנזורה ניכרת בה, למרות הכל, חיבר המשורר הנודע **אנדריי ווזנסנסקי** ●● ביקורת חסרת־תקדים סביב רכישת הציורים בישראל הביא מבקר האמנות של ידיעות אחרונות, **אדם ברוך**, שכתב ברשימתו גם גרשוני צריך לחיות: „הצצת **קדישמן, ליפשיץ, קופפרמן ואביבה אורי** הינה היום בהישג־יד של כל עקרת־בית, המבקשת להתגדר בגלריה מודרניסטית. קדישמן וליפשיץ פיתחו ב־משך השנים יחס אוהד לעקרות־בית סימ־פטיות, ולמעשה, כמעט הכל בעיניהם בגדר עקרות־בית סימפטיות...“ ●●

בעולם

הפיחות הנובלי

בשנים האחרונות מאבד פרס־נובל ל־ספרות מערכי. הפוליטיזציה ההדרגתית, פרי שיקולי האדונים היושבים באקדמיה השוודית, הביאו להענקת הפרס לסופרים מן המעלה השניה והשלישית. אירועי ה־שנה האחרונה בפולין וההתקוממות ה־קאתולית הלוחשת וההדרגתית בארץ זו, הביאו את האדונים השוודים למסקנה, שעליהם להעניק את הפרס עליו הופקדו בידיו של המשורר הפולני הגולה **צ'סלאב מיוש**, המתגורר בארצות־הברית ופועל באוניברסיטת ברקלי, קליפורניה. (שם הוא מתרגם מחדש את התנ"ך לפולנית, בעזרתו המאוד־פעילה של חוקר־הספרות הישראלי **דויד ווינפלד** כרמי).

אלא שמילוש אינו הבכיר והראש של משוררי פולין. משוררים **כזביגנייב הרברט** ו**תדיאום רוז'ביץ'** שירתם מעולה משירתו.

פרס נובל השנה לא ניתן כנראה ל־ספרות או לשירה הפולנית, אלא להגירה הפולנית. ויש פגם בשיקולים של אותם ג'נטלמנים שוודים, שחרגו מזה שנים משיקולים של ספרות טובה והפכו לשיקו־לים פוליטיים מובהקים.

עיטורון

רדיפת־הבצע והציניות

בסיפור בנו של דוקטור שטיינברג, המופיע בקובץ ריחו המר של הגרניום, מביא בנימין תמוז מעט מראייתו את העיר תל־אביב:

„אתה שואל על תל־אביב. ובכן, במשך הזמן התחלתי לראות, שתל־אביב, גולה בנוייה מטיח. סיד עם חול. זהו חומר רופף, פריך, לא לאורך ימים. אנשים רציניים בונים להם בתים מחמרים אציליים, מעץ, מאבן, ממתכת. אבל בתל־אביב בונים חול על חול, מפני שזה לא רציני. לא מתכוונים לזה ברצינות. רוצים לעשות כסף, ומהר. סיד עם חול הוא חומר מספיק טוב בשביל להתעלל בילד בן חמש שאיננו יודע עברית; זה כן. אבל לא בשביל לבנות עיר. את זה ראיתי מן ההתחלה. למרות שההתחלה היתה תמימה, לכאורה. עיר־גנים קראו לתל־אביב בהתחלה. משהו נחמד עם פרחים בחצרות, מאוורר ונעים, מול יפו המסריחה והמפגרת. אם אתה רוצה, זה היה רומנטי. בוודאי שהיה רומנטי. הלוואי שהיה נשאר כך. אבל תביט עליה עכשיו. איך שרדיפת־הבצע והציניות חשפו את הפרצוף האמיתי של האנשים שגרים בה. תראה את הכיעור הנורא, את הארכיטקטורה הגולמית, הווולגארית, שמאחריה עומדים ספסרים מתעשרים ומועצה עירונית שמייצגת אותם. פוליטיקאים מטונפים...

...אז למה יש ערים יפות יותר בעולם, תשאל, ובצדק. אני אגיד לך, זה דבר די פשוט: הזמן. בעוד חמש מאות שנים יש לתל־אביב כל הסיכויים להיות עיר יפה. לפחות יפה כמו כל עיר אחרת. כי הזמן הארוך, כמו החברה, יש בו יסוד נוסף על מה שיש בזמן הקצר. יש בו השתוות; אותה השתוות שאליה מגיעים שני אנשים העומדים על המקח. זו עמידה על המקח עם החתנשאות, עם הבל־הבלים שלנו, עם טיפשותנו. כשהרסו בתל־אביב בית תמים, קטן, טובל־בירק, ובנו במקומו בית־דירות עקר ואידיוטי, עשו זאת מתוך בצע־כסף. ובבית הזה אנחנו חיים; אבל אנחנו מקללים את יומנו; יודעים שקלקלנו, ומקללים. ומן הקללות הללו יצמח על מקומו של ביתנו המכוער משהו אחר. אולי קצת יותר חכם. ובסופו של דבר — יותר יפה. תן לה חמש מאות שנים ותראה.“

מאת דן תומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק הוקדש בחלקו להערכות בדבר המלחמה הקרבה בין ישראל למצריים. מילבד מאמר העורך „הנדון: אל הנשק ?", שפירט את מיכלול האופציות של ישראל, הופיעו בגיליון סקירות כתבים על המצב בגבולות, כתבת־שער על הרמטכ"ל רב־אלוף משה דיין, מישאל־קוראים על „מלחמת מנע ?".

התיאר „איש מופת" הוענק על־ידי מערכת „העולם הזה" לשלושה שהיו ראויים: רבקה גובר, שעברה עם בעלה להת־גורר בחכל לכיש, דוב הורן, שחרף נפשו הגן בעזרת משאיתו על נוסעי אוטובוס והטיים שלמה הניג, שהנחית ממום שיצא מכלל פעולה.

בגיליון פורסמו דברים מפרי עטו של כמאי הקולנוע האמרי־קאי ממוצא בריטי, אלפרד היצ'קוק, על חמש התעלומות האמ־תיות שלו. מדור קולנוע סקר את הסרט „אבא ארך הרגליים" בכיכובה של השחקנית־רקדנית לסלי קארון. מדור הספורט סקר את ראשיתה של מסורת ספורטיבית חדשה — צליחת הכינרת. כתבי־המשיטט של השבועון באירופה, עמוס קינן, תיאר תחת הכותרת „אדם ללא ניירות" מעט מעולמם של המגורשים מגבול אל גבול, כלי דרכונים ושאר ניירות רשמיים.

בשער הגיליון: רמטכ"ל רב־אלוף משה דיין.

„העולם הזה" 941
תאריך: 27.10.1955

האיש עם הפיג'מה ✶ ז'בוטינסקי כצנזור צבאי ✶

הישראלי־לשעבר שהגן על ד"ד ישראל קסטנר

בן־גוריון

חדר מס' 106

חיילים נחטפו וחטפו, מיליונים של לי־רות זרמו לקרן הנשק, משה שרת מילא את כותרות העיתונים בנסיעותיו. כל אותה שעה שכב דויד בן־גוריון בפיג'מה צבעונית בהירה, רתוק למיטתו, כאילו רצה הגורל להוכיח שגם בימי משבר יכולים חיי מדינה להתנהל בלעדיו.

מסך האיפור. חדר מס' 106 של מלון הנשיא שוכן בקומה הראשונה מעל ל־אולם הכניסה בסוף המסדרון הארוך.

לפני שלושה שבועות בלבד חגג המנהיג הקשיש את יום הולדתו ה־69. מכל קצווי הארץ הגיעו פרחים. הנשיא שלח עוגה שטוחה גדולה, מורכבת מ־70 מדרגות שוקולד, שחולקה על־ידי פולה בן־גוריון בין עובדי בית־המלון.

בבוקר המכריע קם בן־גוריון כרגיל מ־מיטתו, כשהוא לבוש בפיג'מה. לפתע מעדו רגליו והוא צנח ארצה.

מאותו רגע ירד מסך של איפור על החדר בבית־המלון. במשך שבועיים לא נכנס ויצא איש, מלבד שני הרופאים, הבת רננה, נשיא־המדינה ומשה שרת. מבול המיברקים, המיכתבים ושיחות הטלפון נת־קלו במחסום החי של פולה בן־גוריון ו־נחמיה ארגוב, השליש הצבאי *. אפילו המלצרים הביאו את האוכל רק לחדר הקדמי, המפריד בין דלת מס' 106 לבין חדר־השינה עצמו. שר־המישפטים פינחס רוזן, שהופיע כמה פעמים בלוויית אישתו, נשאר באולם־הקבלה למטה. שום פרטים לא נמסרו לעיתונאים. אפילו חיים שיף, בעלו המשופם של בית־המלון, שתק כדג.

„תלך מפה!" איפול זה לא בא מטעמים רפואיים בילבד. צלם עיתונות שביקש לצלם את החדר הקדמי מבלי להיכנס לחדר־השינה של המנהיג, נתקל בפולה בן־גוריון הלבושה בחלוק צמר כחול מעל לפיז'מה, שעטה לעברו בשאלה נר־גזת: „מה אתה רוצה כאן?" והוא סולק על־ידי נהגו המוצק של בן־גוריון.

גם כשנעמד הצלם ליד דלת הכניסה של בית־המלון, לא מצא הדבר חן בעיני פמלייתו של בן־גוריון עטופת־המיסתורין. כשראתה אותו שוב פולה, שירדה ב־מדרגות לבושה שימלה חומה, קראה לעו־מתו: „תלך מפה!" והוסיפה: „איזו חוצ־פה לצלם את בן־גוריון מבלי שאני מזמינה אותך?"

כשצילם הצלם בכל זאת את משה שרת נכנס לבית־המלון, הפליטה פולה: „הוי, הוא צילם את מוישה!"

גם כשניתן סוף־סוף השבוע לאורחים מובחרים, ביניהם הרמטכ"ל, להיכנס לחדר, לא פגו השמועות מסביב להגדרה הרשו־אית המדוייקת של מחלת בן־גוריון. מסך האיפול המוגם, שאין דומה לו אפילו סביב מיטתו של דוויט אייזנהאור, הוסיף מישקל להשערה, כי מדובר בהתקף־לב.

היסטוריה

אדון טרומפלדור שילם

ידיד, בבקשה ממך לכתוב לי בפרו־

* שהתאבד כעבור כמה שנים.

טרוט על כל החדשות — אם יש חדשות.

פה יש שינויים במצב. את הפלוגה ה־עברית הוציאו מיפו ובמקומה באו חיי־לים אחרים. עד כמה שידוע לי ממקור טוב (אף כי לא באופן רשמי), תכסיס הממשלה זהו: שלא להבליט את הצבא העברי דווקא ברגע זה, פן יותן תירוץ לערבים, שמא היהודים מכים ומרגיזים אותם. אבל אם יתחיל איזה דבר, אז לתת לצבא העברי את תפקידו הטבעי — להגין את הישוב. כמובן, מסביב למצב הזה כבר נבראו כל מיני שמועות, כרגיל, שעושים העבריים בעת היותם בארץ. ה„ידיד" אליו נשלח המיכתב היה חייל בגדוד מס' 40 * בשם יצחק בן־צבי, כיום נשיא מדינת־ישראל.

בתקופת כתיבת המיכתב העסיקו ה־בריטים את הגדודים העבריים בתפקידי שמירה, כדי לשחרר את החיילים הבריטיים לדיכוי תנועת־השיחרור המצרית, דבר ש־גרם להסתה חריפה בין ערביי פלשתין נגד הבריטים והיהודים גם יחד. אחרי שקרתה תקרית בין הגדוד שנשלח להגן על חיפה ונמלה ובין ערביי העיר, נבהלו הבריטים והוציאו את הגדוד לרפיח, ל־שמירה על השבויים התורכיים. שם נשאר הגדוד משך שנה, דבר שגרם לשמועות ז'בוטינסקי רמז עליהן במיכתב.

קבירה רוסית. מיכתב זה הוא אחד מ־3,550 מיכתבים וכתביי־יד של זאב ז'בו־טינסקי, שרוכזו בעבודת־נמלים במכון ז'בוטינסקי. החודש החליט יוסף פעמוני, דוקטור לתורת־החיידקים, יליד לניגרד, הדומה לפרופסור רוסי הלקוח מתוך הסר־טים הרוסיים, שהפך את המכון הזה ל־עיקר בחייו, לפרסם בוליטין קבוע ולספר לציבור הרחב על המטמונים הנמצאים במרתף המרווח של מצודת־זאב בתל־אביב.

מאתנו „לייבור בטליון" וכו', אבל נדמה לי שהאמת היא מה שכתבתי לך למעלה.

לא אוכל להגיד שהטאקטיקה הזאת מוצאת חן בעיני. כמדומני טעות היא להעמיד את המפלצת היהודית בצל כל פעם שיש איזה פחד — בזה רק מרכיבים את המצב ונוטעים שורש לערבוביה ב־עתיד. אנסה להשתדל שישתנה גם זה אבל מספקני אם יעלה הדבר הזה בידי. אין לי כל כח וכל השפעה עתה, אבל לא צריך להגזים ולראות כוונה להשפילנו כמו שעושים אחדים מתברינו בל"ם.

אנא ואנא לכתב לי מזמן לזמן על כל מה שקורה אצלכם.

תקרית בחיפה. מיכתב זה, בעברית, נשלח ביום ה־26 במרס 1919, במעטפה חתומה בחותמת הדואר הצבאי מ„אי־שם בארץ". כותבה היה סגן־מישנה בשם זאב ז'בוטינסקי. הוא צונזר על־ידי ז'בוטינסקי עצמו, ששימש כצנזור צבאי של הגדודים העבריים.

* אחד משלושת הגדודים העבריים ב־צבא הבריטי, שהורכב מבין המתנדבים הארצישראליים. הגדוד ה־39 (ל"ט), הנזכר במיכתב, היה מורכב ממתנדבים אמרי־קאיים.

„איש מופת" לטייס שלמה הניג

על כי בנהגו בטמטום־קרב

של חיל־האוויר הישראלי, בשעה שמטוס ההגה יצא מכלל פעולה, סירב להפקיר את המטוס היקר להתרסקות, כנהוג במקרים כאלה, ובחרפו את נפשו מעל לצו התפקיד ומעבר לתביעת החובה, הנחית את המטוס בשלום. הניג (הגני) הוא חבר קיבוץ גן־שמואל ובעלה של המשוררת אמירה הגני, עדיין משרת כאיש־מילואים בחיל־האוויר.

אנשים

● מנהיג תנועת החרות, **מנחם בגין**, בהזכירו את פסוקה של הצנחנית **חנה סנש** „אשרי הגפרור שנשרף והצית לב־בות": „דור דור וגפרוריו."

● היה יהודי באוהלך ואדם בצאתך! זהו כנראה הכלל בו נוקט משרת־שרת ופרשן קול ישראל **זאב לקר**. הוא פירסם השבוע בירחון הגרמני דר מונאט מאמר הגנה נלהב על **ישראל רודוף קסטנר** וחתם תחתיו בשמו הקודם **וואלטר לקר**. אגב, זאב־וואלטר שינה לנוחיות מאמרו את פרטי העובדות. כך, למשל, כדי לטש־טש את הקשר הישיר בין מאסרו של **יואל בראנד** על־ידי הבריטים ופגישתו עם **משה שרת**, שחיכה לו מראש בחלב שבסוריה, טוען לקר שהפגישה נערכה דווקא בקאהיר הרחוקה. את עורך־דינו של **מקיאל גרינוואלד, שמואל תמיר**, מכנה לקר: „אדם חסר מצפון לחלוטין..."

● כשקיבל על עצמו שר־האוצר **לוי אשכול** בישיבת הממשלה השבוע למלא את מקומו של ראש־הממשלה **משה שרת** בשעת מסעו אל שרי־החוץ־המעצמתיים בפאריס, הוטל עליו במילא, לפי החוק, למלא גם את מקום שר־המישפטים **פינחס רוזן**, שחזר רק למחרת היום ממסעו בבריטניה, וכן מילא את מקומו של **דוב יוסף**, המחזיק בתיק הכפול של פיתוח ובריאות, שיצא יום לפני ישיבת הממשלה לארצות־הברית. אשכול ניהל איפוא ל־יממה שלמה אשכול שלם של מישרדים ממשלתיים.

● נשיא ארצות־הברית לשעבר **הארי טרומן** שלח השבוע לראש־הממשלה **משה שרת** במתנה טופס אחד של ספר זכרונותיו, עם הקדשה אישית, בעוד ש־ראש־הממשלה העתיר, **דויד בן־גוריון**, שלח באותו שבוע לראש־ממשלת בורמה **או נו** שני גורי אריות, מילידי גן־החיות התל־אביבי.

● סיפר השבוע המפקד החדש של אגף המודיעין בצה"ל, אלוף־מישנה **יהושפט** („פסי") **הרכבי**: בימי מילחמת השיח־רור, כשנתמנה לראש המחלקה לענייני אסיה במישרד־החוץ המתארגן, שאל הר־כבי את מנהל המישרד **וואלטר איתן** „מה עלי לעשות?" „תכין רשימה של ראשי־הממשלות בכל מדינות אסיה," ענה איתן הנבון.

● בנאום הבתולין שלו במליאת הכנסת, חידש **אהרון רמז**, בנו של שר־התחבורה המנוח ומפקד חיל־האוויר לשעבר, חידוש לשוני מוזר, בדברו על „כוחנו הישבני." מי יודע, אולי נזכר בסיסמה הלא־רשמית של מועדון צעירי המפלגה שאליו השתייך בעבר: „כל הכיסאות לישבנים צעירים!"

המעניין ביותר מבין המיסמכים הרא־שונים שפורסמו: קבלה בשפה הרוסית, כתובה על גבי כרטיס־ביקור המעיד כי ז'בוטינסקי הוא סופר עיתון מוסקבאי. „קיבלתי מאת האדון יוסף בן זאב טרומ־פלדור מדגניה אשר בגליל סך של שלוש (3) לירות מצרים בתור נדבה לקופת גדוד המתנדבים. כ"ג אדר תרע"ה, ז. ז'בוטינסקי."

היתה זאת הדרך בה אישר ז'בוטינסקי בפשטות כי טרומפלדור הצטרף במצריים לרעיון הקמת הגדוד.

עוד צד חדש ומושך לישראכרט-

הצד המגנטי!

הצד המגנטי הופך את ישראכרט לכרטיס אשראי משולב יחיד במינו בישראל. הוא מאפשר לך להחליט לאיזו תכלית להשתמש בו: רצונך באשראי – בבקשה, הצג את הכרטיס שלך בחנויות, בתי עסק, בתי מלון ועוד.
אתה זקוק למזומנים? ברצונך לבצע פעולות בנקאיות אחרות? – הפוך את הכרטיס לצידו המגנטי ותוכל להשתמש בו, בשלב ראשון, בכל מכשירי הבנק-קט הפזורים בארץ.
כרטיסי הישראכרט והבנק-קט שלך ישארו בתוקף עד למועד חידוש כרטיס הישראכרט שבידך.
בשלב ראשון, יונפקו כרטיסי ישראכרט משולבים ללקוחות בנק הפועלים בע"מ, בנק אמריקאי ישראלי בע"מ, בנק קונטיננטל לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ.

ישראכרט.

אשראי וטוב לי.

המחיר: 9 שקלים (כולל מע"מ) 76 עמודים מספר 2251 ו"כ חשון תשמ"א, 22.10.80

העולם הזה

סוד ההצלחה של ליל העלטה ב„כלבוטק"

רני פאר

חברת החשמל הפסיקה את הזרם